

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

SALGIN

L I N G
M A

“Bir salgının insanlığın büyük kısmını yok etmesinin ardından hayatta kalmış bir kadının hikâyesi ile salgının öncesini dönüşümlü olarak anlatan, çok iyi yazılmış bir kıyamet sonrası anlatısı.”

—ROXANE GAY

Çeviren: Sıla Okur

2018
KIRKUS
KURGU
ÖDÜLÜ

2018
LOCUS
EN İYİ İLK
ROMAN
ÖDÜLÜ
ADAYI

“SALGININ CİDDİYETİ, HANGİ HABER KAYNAĞININ TAKİP EDİLDİĞİNE GÖRE DEĞİŞİYORDU.”

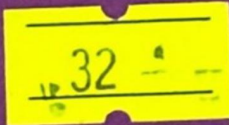
Dünyanın sonu gelmiş olabilir. Ama Y kuşağına mensup bir işkollük olan Candace Chen için bu durumun pek bir şey değıştirdiğı söylenemez.

Göçmen anne babasının ölümünün ardından düştüğü boşluğu doldurmak için kendisini işinin rutinine bırakan Candace Chen, korkunç bir salgın New York’u kasıp kavurmaya başladığında tam da bu sebeple bu duruma pek dikkat etmez. Fakat Shen Humması yayılmaya devam eder. Aileler şehri terk eder. Metrolar çalışmayı bırakır. Şirketler, arkasında ofisin işlerini halletmesi için bir iki kişiyi bırakarak salgın sonrası dönmek üzere ofislerini kapatırlar.

Chen de büyük bir tazminat vaadiyle ofiste kalmaya karar verenlerdendir. Bir başına kalan Chen, terk edilmiş haldeki ürkütücü New York’un bomboş sokaklarını fotoğraflamaya başlar ve bu fotoğrafları NY Hayaleti ismindeki bloğunda paylaşır.

Gelgelelim Chen’in tek başına uzun süre hayatta kalması mümkün değildir. Başlarında iktidar özentisi bir bilişimci olan Bob’un bulunduğu bir grupta yolu kesişen Chen, kendisi ve geleceği için en iyisinin ne olduğuna karar vermek zorunda kalacaktır.

Ling Ma

Çin'in Sanming kentinde doğan Ling Ma, çocukluğunu Utah, Nebraska ve Kansas'ta geçirdi. Chicago Üniversitesi'ne devam etti ve Cornell Üniversitesi'nden MFA derecesi aldı. Yüksek lisansından önce, gazeteci ve kitap editörü olarak çalıştı. Yazıları *Granta*, *Playboy*, *Chicago Reader*, *Ninth Letter*, *Time Out*, *ACM* ve başka mecralarda yayımlandı. *Salgın*'ın bir bölümü, 2015 Graywolf SLS Ödülü'ne layık görüldü. Ling Ma, Chicago'da yaşamaktadır.

Salgın
Ling Ma

Orjinal Adı: *Severance*

İlhaki Yayınları - 1745

Yayın Yönetmeni: *Alıcan Saygı Ortanca*

Sanat Yönetmeni: *Hamdi Akçay*

Dizi Editörü: *Emre Aygün*

Yayıma Hazırlayan: *Burcu Uluçay*

Düzeltili: *Mustafa Güdük*

Kapak İllüstrasyon ve Kapak Tasarım: *Hamdi Akçay*

Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *B. Elif Balkın*

1. Baskı, Kasım 2020, İstanbul

ISBN 978-625-7737-23-4

Sertifika No: 46603

Türkçe Çeviri © Sıla Okur, 2020

© İlhaki, 2020

© Ling Ma, 2018

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İlhaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. A.Ş.'nin tescilli markasıdır

Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy-İstanbul

Tel (0216) 348 36 97 Faks (0216) 449 98 34

editor@ilhaki.com.tr – www.ilhaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık

Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul

Tel (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com

Sertifika No: 48625

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

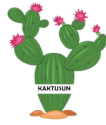
Ling Ma

S A L G I N

Çeviren
Sıla Okur

Anneme ve babama

AÇILIŞ

Son'un ardından Başlangıç geldi. Başlangıç'ta sekiz kişiydik, sonra dokuz olduk –ben katıldım– ama azalacaktık. Birbirimizi, New York'tan kaçıp kırsalda bir yerlere sığınmaya çalışırken bulduk. Filmlerde öyle görmüştük hep ama hangi filmde diye sorsalar cevap veremezdik. Pek çok şey, ekranda gösterildiği gibi olmadı.

Biz marka stratejistiydik, tapu avukatıydık, insan kaynakları uzmanıydık, bireysel finans danışmanıydık. Hiçbir şey yapmayı bilmediğimiz için her şeyi Google'a sorduk. Yazdık Google'a *doğada hayatta kalma* diye, bize zehirli sarmaşık, ısırıcı böcekler, ayı izlerinin resimlerini çıkardı. Bunlar iyiydi hoştu da biz karşı saldırıya geçmek istiyorduk. Her şeye karşı. Sorduk Google'a *ateş nasıl yakılır* diye ve YouTube'da çeliğe çakmakla, çakmağa çakmakla, güneşe büyüteçle ateş yakanların videolarını izledik. Her şey için lazım olan çakmak taşını bulamadık, görsek de tanımadık, iş Bob'un okuma gözlüğünü kullanmaya gelmeden biri kot ceketinin cebinde çakmak buldu. Ateş bizi geceleyin bir araya getirdi, çıkardığı sabahta da karşımızda metruk bir Walmart bulduk. Çaldığımız ciplere şişe su, arındırıcı duş jeli, iPod, bira ve renkli nemlendirici zulaladık. Mağazanın arka tarafında silah, mühimmat, kamuflej kıyafeti, dürbün ve kabza çeşitleri bulduk. Google'ladık *silahla ateş etme* diye, çıkanı denediğimizde, tep-

mesinden, geniz yakan kokusu ve dumanından, ormanda ortalığı birbirine katan gürültüsünden ürktük. Ama bir yandan da çok sevdik silah atmayı. Hatta yanlış yanlış sıkmayı bile sevdik, elimiz gevşek, öne yatık, geriye yatık. Tetiğe basan ürkek parmaklarımızın karşısında bira şişeleri öldü, *Vogue* dergileri öldü, çim adamlar öldü, meşe fidanları öldü, sincaplar öldü, geyikler öldü. Ziyafete doyduk.

Google çok yaşamazdı. İnternet de. Altyapı hizmetleri de ama Başlangıç'ın başında azıcık da olsa, birbirimize de olsa böbürlenebilirdik. Zaten bize gıpta edecek, bizimle gurur duyacak kim vardı ki? Google sorgularımız daha karanlık, içe dönük olmaya başladı. Hangi seviyeye kadar gelebildik diye bakmak için Google'a *maslow piramidi* yazdık. İlk ikisi çıktı. *2011 humması kurtulanlar* yazdık bizim gibi birilerini bulmak için, yine aynı eski ve sonuçsuz haberler çıktı karşımıza; duygusal gidişatımızı takip etmek için *kayıpla baş etmenin 7 aşaması* diye sorduk Google'a. Biz Öfke aşamasındaydık, aramızda ağırdan alanlar ise İnkâr. Google'a *tanrı var mı yazıp Kendimi Şanslı Hissediyorum* üzerine tıkladık ve intihar önleme hattının telefonu çıktı. On iki kere çaldırırken nefesimizi tuttuk, bir başkasının sesini duyup hayatta kalan tek insanlar olmadığımızı öğrenebilmeyi umduk Bob'un tüm ısrarlarına rağmen. Açılmadı.

Bu ve diğer gözlemlerimizden yola çıkarak sahiden yapayalnız olduğumuza kanaat getirdik.

Haftalarca boş boş koşuşturup hiçbir yere varamadıktan sonra kafa kafaya verip oyun planı hazırladık. Kendiliğinden liderimiz olmuş Bob, bilgi teknolojileri üzerine çalışan tıknaz bir adamdı. Yaşı bizden biraz büyüktü ama kaç yaşındasın diye sormak da ayıp olacaktı. Canı çektiğinde gotik takılıyordu. Yalnızlığı iyi biliyordu. Her çıkan Warcraft'i tapınırcasına oynamış, sanki bir gün buna, bu olaya, bu kutlu göreve hazırlanmıştı. Karpal tünel ameliyatında hata sonucu sağ kolu askıyla göğsüne sabitlenmiş, gömleğinin içinde duruyordu.

Kısmi çürük haliyle, başkalarına dediğini yaptırmakta us-

talaşmıştı. Yapılması gereken işler vardı, birinin bize şunu yap bunu yap demesi gerekiyordu. Kısa ve öz talimatlarını vahiy gibi dinledik.

Kalabileceğimiz bir yer var, dedi Bob, elektronik sigarasından çekerek.

Gecenin karanlığına Fransız vanilya aroması karıştı.

Ateşin başına toplanıp dinledik. Lise arkadaşlarıyla Chicago'da kocaman, iki katlı bir kompleks satın almışlardı.

Niye ki? diye sordu Janelle, aldırışsız. Ya kıyamet koparsa diye mi?

Ya kıyamet *kopunca* diye, dedi Bob düzelterek. Kopacağını hep biliyorduk ama ben bu kadar erken olacağını düşünmüyordum.

Bob devam etmeden e-sigarasından bir nefes daha çekmesini bekledik. Tesiste, dedi bize, her şey tamamdı. Geniş, yüksek tavanlıydı. Çatısı pencereli olduğundan bol ışık alıyordu. Sineması vardı. Belki projektör çalışırdı hâlâ. Herkesin ayrı odası olacaktı.

Chicago'yu düşündük. Büyük Göller yöresinin dört köşe, düzlük merkezi; sert kışları kök bitki ve meyve konservesi yapma olanaklarıyla dolu; şehrin düzeninde ve cömert ölçeğinde orta batının mantığı hâkim; özellikle River North ve merkezin aralıklı caddeleri, geniş binaları, gün batımında görkemli ve modern mimarisine vuran altın rengi yoğun ışık ve yangınlara sellere, onca yangına sele meydan okumuş binaları. Böyle bir ortamdan içimizdeki iyiliğin mutlaka yarar göreceğini belirtti Bob. Gölden esen rüzgâra karşı kampımızı kurar, yeni hayatlarımızın temellerini atar, kendi aramızda usul usul ürerdik. Çeşitlilik içindeki etnik yapımızdan doğan evlatları bağrımıza basardık. Chicago, Amerikan şehirlerinin en Amerikanıdır.

Yani aslında Needling, dedi Bob. Needling, Illinois. Chicago'nun hemen dışında.

Ben banliyöde oturmam, buyurdu Janelle.

Aklında daha iyi bir yer varsa söyle, dedi Todd küçümsemeyle.

Plan yapmak moralimizi yükseltti; geç saatlere kadar içip koca koca laflar ettik. İnternet dediğimiz, kolektif bellek değil de neydi? Yapılmış olan her şeyin daha iyisini yapabiliydik. Heimlich manevrası olsun. Ters doğum olsun. Fokstrot olsun. Gliserin bombası olsun. Butik mumculuk olsun. Sığ gen havuzumuzda beyin tümörü metastazları, depresyonun envaiçeşidi, çekinik kistik fibroz falan yüzüyor olabilirdi ama diğer yanda yüksek IQ, çeşitli Latin dillerini bilmek gibi şeyler de vardı. Buradan bir yerlere varabilirdik. Daha iyi olabilirdik.

Zaten her şey bu hissettiğimizden daha iyiydi. Utanıyorduk, çok utanıyorduk buncacık insan hayatta kaldığımız için. Başka kurtulanlar varsa onlar da aynı hisleri taşıyordu kesin. İnsanları bırakıp gitmekten, bir keyif bulduğumuzda tadını çıkarmaktan, kendini savunamayacak durumda olanları gasp etmekten utanıyorduk. Kendimizin ikiyüzlü ve korkak, daha açıkçası sinsi ve yalancı olduğunu biliyorduk ve şüphelerimizin doğrulanması bizi rahatlatacak yerde dehşete düşürmüştü. Eğer Son, Doğa'nın bize haddimizi bildirme şekli idiye, enikonu öğrenmiştik. Eski-den ufak bir belirsizlik vardıysa bile, artık yoktu.

Utancımızla birbirimize bağlandık. Sabah olunca Google'a *kendi kendine dövme yapma* diye yazdık ve dikiş iğnelerini tencereye atıp kaynattık. Çakırkeyif ve dertli kafamızla, birbirimizin bileklerinin az üstüne minik yıldırımlar naksettik aramızdaki bağı simgelemesi için. Çünkü dediklerine göre, savaşçı Çılgın At, zafer kazanmasının tek yolunun ganimet toplamak için asla durmamak olduğunu bilirmiş, bunu kendine hatırlatsın diye de atlarının kulaklarının arkasına yıldırım dövmesi yaparmış. İlk vur ve sert vur hesabı.

En önemli şey hiç durmamak, diye telkin veriyorduk kendimize; yolumuza devam etmek zorundaydık geçmişimiz bizi daha sakın anlarımızda özlemini çektiğimiz, şarkısını söylediğimiz yerlere ve zamanlara çekse de. Beşinci Cadde'nin ofis kanyonları gibi mesela.

Bryant Park'ta sıcak çikolatalarını içerek gezinen Japon, İsviç-

reli iş adamları gibi. Merkezdeki ofis pencerelerimizden süzülen, bizi mutfak tezgâhının başında ayakta yenen hazır yemekler, televizyon programları, arkadaşlarla içmek gibi zevklere çağıran akşam güneşi gibi.

İşin aslı ben Başlangıç'ı görmedim. Google sorgulamalarında, Walmart yağmasında ya da apansız toplu dövme yaptırmada yoktum. Ben New York'tan son çıkan, gruba son katılan kişiydim. Onlar beni bulasıya altyapı çoktan çökmüştü. İnternet yer yarılp içine girmişti, elektrik şebekesi kapanmıştı ve Tesis'e yolculuk başlamıştı.

Pennsylvania'da bir yolun kenarında durmuş takside, grubun dikkatini ilk çeken şey nostaljik sarı rengiydi. NYC TAXI yazıyordu arka kapısında. Firmaların neredeyse tümünü elden çıkardığı eski bir Ford Crown Victoria'ydı. Daha sonraları Bob'un dediğine göre, zaman makinesiyle seksenlerden gelmiş gibi görünmüşüm. Bana kapıyı açan bu oldu. Otoyollar terk edilmiş arabalarla dolup taşıyordu ama dağın başında taksimetresi açık, tepe lambası yanan bir New York taksisi görmemişlerdi hiç.

Ben arka koltukta susuzluktan yarı baygındım. Konuşamayacaktım.

Aslında dayanabildiğim son ana kadar şehirde kaldım. O süre içinde de diğer herkes gibi hummalanmayı bekledim. Hiçbir şey olmadı. Bekledim de bekledim. Hâlâ bekliyorum.

Son'un başladığını fark etmezsin bile. Sıradanmış gibidir. İşten çıkıp doğruca erkek arkadaşımın evine gitmiştim Greenpoint'e. Bodrum kat geceleri serin olduğu için sıcak yaz günlerinde orada kalmak hoşuma giderdi. Yemek yaptık, sebze kavurduk pirinçle. Duş yapmış, duvarına yansıttığımız bir filmi izlemiştik.

Film *Manhattan*'dı, izlememiştim; Mariel Hemingway ile Woody Allen arasındaki ilkbahar-karakış aşkı biraz iticiydi ama girişindeki Gershwin bestesi eşliğinde New York sahneleri çok güzeldi, bir de Woody Allen ile Diane Keaton'ın Central Park'ta yağmura tutulup Doğa Tarihi Müzesi'ne sığındıkları, gezegenler salonunun zifiri karanlığında sıırıslıkam büzüştükleri sahne çok hoşuma gitti. Sırf New York'u perdede izlerken bile şehir gözümde yeniden şekillendi ve ta lise yıllarımdaki haliyle gördüm; romantik, köhne, her köşesi müteahhide verilmemiş, umut dolu. New York'un hayalini çekti canım; beş yıl yaşadıktan sonraki gerçeğini değil. Film bitip ışıkları kapattıktan, yatağında erkek arkadaşım ile yan yana uzandıktan sonra da New York'un, dünyadaki herkesin gerçekte hiç ayak basmadan bir biçimde yaşamış olduğu tek kent olabileceğini düşündüm.

Aklımdan geçenlerin birazını karanlıkta yanımda şekilsiz bir kütle halinde yatan ona da anlatıyordum ki sözümü kesti, Beni dinle, dedi. Bak bana. Bir şey söyleyeceğim.

Adı Jonathan'dı ve gecelerin adamıydı. Tam öyle değil de. Adı Jonathan'dı ve havalı yaşırdı. Bir bilgisayar, bir kahve makinesi, bir de film projektörü vardı, geri kalanı kiraya gidiyordu. Hava ve tozla besleniyordu. Neredeyse beş yıldır birlikteydik, aşağı yukarı ben işe girdiğimden beri. Jonathan'ın öyle mesaili işi yoktu. Arada sırada serbest işler yaparak zamanının çoğunu yazmaya ayırıyordu. Omzunda hiçbir yük taşımadığından kiti kiti na yaşıyor, arada bulursa işlere giriyordu. Mesela bir keresinde Wall

Street'te gizli bir kulüpte, orta yaşlı iş adamlarını para karşılığı tokatlama işi bulmuştu. Avuçlarıma alırdım dertle, dindirilmemiş endişelerle yoğrulmuş yüzünü.

Peki, dedim. Nedir?

Damaklığını çıkardı ama yerdeki fincana koymak yerine elinde tuttu. Kısa bir konuşma olacaktı. New York'tan ayrılıyorum, dedi.

Niye, filmi mi beğenmedin?

Hayır, ciddiym. Bir kerecik olsun ciddi ol.

Ben hep ciddiym, dedim manasızca. Ne zaman gidiyorsun?

Bir durakladı. Önümüzdeki ay. Thom tekneyle geliyor bu-

Doğrudum, gözlerine bakmaya çalıştım ama loşluğa daha alışamamıştım. Bir dakika, ne demek bu?

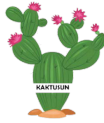
New York'tan ayrılıyorum demek.

Hayır, o demek değil, senden ayrılıyorum demek.

Ya ne alakası- Göz göze geldik. Evet. Senden ayrılıyorum.

Bu kadar mı?

Sorun sende değil.

Peki.

Yok, gerçekten sorun sende değil, dedi elimi tutarak. Ama bu şehir ve insanı getirdiği bu hal... Konuştuk bunları.

Geçen yıl içinde Jonathan, New York'ta yaşamaktan gitgide mutsuz olmaya başlamıştı. Ah bu şehir, sıçtığımin New York şehri, keşmekeş, gürültü, gösteriş merakı, hep bir sahtelik ayarında şeylerdi. Kuyruklar çok uzundu. Her şey statü göstergesiydi ve çok pahalıydı. Trend olan her şeyin suyu çıkıyordu; uyduruk bir tatlıyı denemek, yalandan bir sergiye girmek, yeni konseptli bir dükkânı gezmek için sokaklar boyu kuyruk oluyordu. Hepimiz ruhsuz ruhsuz hayat tercihleri yapıyorduk. Ben dahil hepimiz.

Ben mi, benim kafam rahattı. Bir ofis işim vardı, kırk yılın başı aklıma eserse fotoğrafçılıkla uğraşıyordum. O olmazsa başka bir şey; maksat hayata anlam katmak, zaman geçirmek olsun. Kazandığım parayla Shiseido yüz kremi, Blue Bottle kahve, Uniqlo kaşmir alıyordum.

Yuppie ile hipster kırmasına ne denir? Yupster. Urban Dictionary'nin tanımı.

Sonra bana dedi ki, Sen de New York'tan gitmelisin.

O niyeymiş?

İşinden nefret ediyorsun çünkü.

Nefret etmiyorum. İş sonuçta.

İşini gerçekten sevdiğin bir an, tek bir an söyler misin?

Cuma akşamları.

İşte bak.

Dalga geçiyorum. Ne iş yaptığımı bile bilmiyorsun ki. Yani ayrıntısını.

Yayıncılara hizmet veren bir basım şirketinde çalışıyorsun. Kitaplarının üçüncü dünya ülkelerinde basımını koordine ediyorsun. Yanlışım varsa söyle.

Spectra'da neredeyse beş yıldır çalışıyordum. Müşterilerimiz büyük yayıncılardı, kitaplarının Güneydoğu Asya'da, çoğunlukla Çin'deki matbaalarda fason olarak basımını sağlıyorduk. Spectra gibi bir isim, çok geniş bir spektrumda kitap üretebileceğimizi çağırıyordu: Yemek kitapları, çocuk kitapları, mektup kâğıtları ve kartlar, resim defterleri, hediye, özel ürünler... Ben Kitab-ı Mukaddes bölümündeydim. Şirketin muazzam bir alım gücü olduğundan, matbaacıların kendi başlarına verebileceklerinden de düşük fiyat veriyor, yurtdışı işçilik maliyetini iyice azaltıyorduk. Jonathan yaptığım işe gıcık oluyordu tabii. Belki ben de.

Konuyu değiştirdim. Nereye gidiyorsunuz? Ne zaman?

Önümüzdeki ay. Thom'un yelkenlisiyle çıkacağız. Hedefimiz Puget Sound'a ulaşmak.

Burun kıvırdım. Tam bir Wall Street tipiydi Thom; Jonathan'ın zamanında çalıştığı kulübün müşterisiydi. Oldu canım, dedim. Sende gözü yoksa, karşılığında bir şey beklemeyecekse ne olayım.

Sen piyasaya çalıştığın için böyle düşünüyorsun.

Ha sen çalışmıyorsun yani?

Bir şey demedi.

Bazen, dedim, sana daha fazla benzemediğim için bana garzin var gibi geliyor.

Dalga mı geçiyorsun? Sandığından çok daha fazla benziyorsun bana. Karanlıkta acı acı göz kırptırdığını seçebiliyordum. Sumocu baskısı yapalım mı? dedi.

Sumocu baskısı dediğinde, yan yana yatarken o yuvarlanarak üstüme çıkardı, vücudunu iyice bastırıp beni şiltenin içine bütünüyle gömdükten sonra yine yuvarlanıp üstümden kalkardı. Ben gülmekten kriz geçirene kadar devam ederdik.

Hayır, istemiyorum sumocu baskısı falan, dedim.

Hazır mısın?

Üstüme çıktığında tüm ağırlığıyla tepeme bindi, beni şilteyle hemhal etti. İstedığında çok ağır olabiliyordu. Yumruklarımı sık-tım. Gözlerimi sımsıkı kapattım.

Vücudumu tahta gibi olana kadar kastım. Yavaş yavaş hafiflediğini hissettim. Sonra durdu. Sarsıldığımı fark edebiliyordu. Sert ve kuru avcunu alnıma koydu ateşime bakar gibi.

Ağlamasana, dedi. Ağlama. Lütfen.

Bana su uzattı ama ben kalkıp çantamdaki Evian şişesini çıkardım. Döşegin kenarına oturup ufak, anlamsız yudumlarla içtim.

Yatar mısın? dedi. Yanıma yatar mısın lütfen?

Sırtüstü uzandım, yan yana yattık. Tavana baktık.

Sessizliği Jonathan bozdu. Titrek bir sesle, çok net görebildiğini, geleceği seçebildiğini söyledi. Gelecekte kiralar alıp başını gidecek. Gelecekte daha çok gökdelen, daha fazla rezidans dikilecek dünya zenginlerinin paravan şirketlerine satılmak üzere. Gelecekte daha çok Whole Foods, reyonlarında plastik kaplarda kesilmiş taze meyveler daha çok olacak. Gelecekte daha çok Urban Outfitters, daha çok Sephora, daha çok Chipotle olacak. Geleceğin tek istediği tüketici. Gelecekte daha çok yeni mezun sudan çıkmış balığa dönecek, daha çok turist nafile otantizm arayacak. Gelecekte daha çok salaş bar çakmasında daha paha-

lıya Pabst biraları satılacak. Bilmem ne bilmem ne de Rousseau bilmem ne. Manhattan batıyor.

Gerçek mi? Küresel ısınmadan mı? dedim iğneleyerek. Dalga geçme benimle. Ayrıca evet, hem gerçek hem mecazi.

Mesele şu ki söylediklerine bir itirazım yoktu. Gerçekten yaşanacak yer değildi. Maaşımla ay sonunu zor getiriyordum. Bir yandan kiramın yüksekliği, bir yandan savurganlığım derken, değil emeklilik birikimim, kenarda üç kuruş param bile yoktu. Beni buraya bağlayan şey çok azdı. Malım mülküm yoktu. Ailem yoktu. Bundan on yıl sonra hiçbir yerinde barınamazdım şehrin.

Ama bütün bu lafları daha önce dinlemiş olduğum için dikkatim dağıldı, şimdi ne yapacağımı düşünmeye başladım. Beni dürttüğü zaman fark ettim bana bir soru sorduğunu. Onunla New York'u terk eder miyim diye soruyordu.

Terk edip ne yapacağız? diye sordum.

Birlikte yaşarız, yarı zamanlı işlerde çalışırız, dedi. Ben kitabımı yazıp bitiririm. Sen de fotoğraf çalışırsın. Filmlerini tab etmen için karanlık oda yapabilirim sana.

Teknede karanlık oda olur mu ki?

Yolculukta değil canım. Belki diyorum sonrasında Oregon'a yerleşiriz. Kuzeybatı Pasifik taşrasında ucuz yerler var.

Ben de doğa fotoğrafçılığı yaparım artık, dedim neşesizce.

Çalan R&B parçasının kuvvetli basları tavanı inletti. Gecenin o saati gelmiş, üst komşu ritmi sağlam, melodisi kederli parçalarla düşüncelere dalmıştı. Fotoğraflarımı pek önemsemezdim. New York'a ilk taşındığımda *NY Hayaleti* diye bir blog açmış-tım. Çoğunlukla şehir resimleriydi. Amacım New York'un yeni, keşfedilmemiş taraflarını bir yabancının gözünden göstermekti ama sonradan düşündüğümde hep bir klişe ve mizansen üzerine kuruluydu fotoğraflar: neon ışıklı vitrinler, ıslak sokaklar, tıklım tıklım dolu metro vagonları, yazın yangın merdivenlerinde oturan insanlar –kısacası takvimlerde, romantik komedilerde, hediyelik eşyada, stok görsellerde hep tekrarlanan New York

ikonografisinin aynısının çeşitlemeleri idi. Herhangi bir iş otelinin odalarına asılabılırdi. Daha iyi, kompozisyonu daha sanatsal çalışılmış fotoğraflar bile Eggleston çakması, Stephen Shore türevleriydi. Bunlar ve diğer sebeplerden ötürü bloga artık pek yazmıyordum. Pek fotoğraf da çekmiyordum.

Hiç değilse düşünmez misin? diye sordu Jonathan.

Ben sanatçı değilim.

Benimle taşınmayı diyorum.

Sen taşınmaya zaten karar vermişsin. Açık konuşalım, âdet yerini bulsun diye soruyorsun.

Sorarsam kabul etmezsin diye düşündüm, dedi hüzünle.

Şarkı bitti, tekrar başladı. Komşu tekrara almıştı. Öf be. Tanıdık geliyordu ama adını çıkaramadım.

Sesimiz çatlayana, kısılana, yarılana kadar konuştuk. Sabahı ettik. Bedenlerimiz içine kıvrıldı, birbirinden uzaklaştı, yaz sonunda kuru yapraklar gibi.

Uykudayken hatırladım. Şarkının adını yani: “Who Is It.” Michael Jackson. Çocukken annem arabada çalardı. Araba kullanmayı çok severdi. Babam isteyken, ben de evde yalnız kalamayacak kadar küçükken, amaçsız ve serseri öğle sonraları Utah’ın büklüm büklüm açılan yollarında sürerdi arabayı. Bir kutu yumurta, süt zannettiği bir kutu krema almak için başka kasabalara giderdik. Altı yaşındaydım, birkaç aydır ABD’deydim, Fuzhou’dan yeni göçmüştüm. Süpermarketlerin bolluğu ve çeşitliliğinin, flüoresan ışıkların altında sonsuz uzayan kutuların ve şişelerin etkisindeydim hâlâ. Amerika’nın en çok süpermarketlerini sevmiştim. Annem Amerika’nın en çok araba kullanmasını sevmişti ve tam bir Amerikalı gibi sürüyordu: hızlı, mesai trafiği başlamadan boş yollarda, derin kanyonlarda ve kızıl kaya duvarlarının arasında, siyah saçları filmlerdeki gibi karmakarışık. Araba kullanamayacaksan Amerika’ya taşınmanın ne anlamı var? der, otoyol rampalarına, dur tabelalarına, trafik ışıklarına hiç gaz kesmeden yaklaşırdı.

Hasta gibi kalktım; başım ağrıyordu, boğazım kupkuru kesilmişti. Yukarıdaki pencerelerin jaluzilerinden ışık sızıyordu içeri, kaldırımda ayak sesleri duydum. Hemen fark ettim geç kalktığımı. Alarm çalmamıştı, işe yetişemeyecektim. Minicik tuvaletin paslı borularında küfür kıyamet soğuk su aktı. Dişlerimi fırçladım, yüzümü yıkadım. Dünkü iş kıyafetlerimi giydim; kalem etek, kumaş gömlek.

Gri, eprimiş nevretime sarınmış Jonathan hâlâ uyuyordu.

Bıraktım öylece.

Bir temmuz sabahı havanın bu kadar soğuk olmasına şaşır-dım. Bodrumun merdivenlerinden çıkıp sokağın karşısındaki Polonya fırınına girdim kahve için. Tezgâhın gerisindeki kadın fırından bir tepsi çıkarıyordu. Taptaze elmalı çörekler. Buharın-dan camlar buğulandı. Greenpoint'teki yayaların tümü, yaz or-tası olmasına rağmen sonbahar renklerinde oduncu gömlekleri, kalın ve renkli eşarplarla soğuk hava kılığına bürünmüşlerdi. Bir an, acaba aylarca mı uyudum diye merak ettim. Belki bir Rip Van Winkle* numarasıyla işsiz kalmıştım. Vardığımda ofisimde başkasını otururken görecektim, eşyalarım bir kolide olacaktı. Stüdyoma döndüğümde bir başkası çıkacaktı karşıma. Hayat sil baştan.

Gecikmeme ne bahane bulsam diye düşünerek J hattına doğru yürüdüm. Uyuyakalmışım diyebilirdim ama daha önce kullanmıştım bu bahaneyi. Ailevi bir mesele diyebilirdim ama patronum annemle babamın ölmüş olduğunu, Amerika'da başka akrabam olmadığını biliyordu. Eve hırsız girdi diyebilirdim ama büyük yalandı. Ayrıca başıma da gelmişti. Her şeyi alıp götür-müşlerdi, yatağımdaki çarşafı bile. Sonrasında biri, Sen de artık resmen New Yorklu oldun, demişti gurur meselesiymiş gibi.

Tren Williamsburg Köprüsü'nü geçerken East River'a dalgın

- * Rip Van Winkle, Washington Irving'in 1819'da yayımlanan kısa hikâyesi. Rip Van Winkle, sihirli Catskill dağlarında karşılaştığı kâşif Henry Hudson ve tayfalarının hayaletlerinin büyüyle 20 yıl boyunca uykuya dalar. Uyanıp kasabasına döndüğünde yaşlanmıştır ve bildiği pek çok şey bıraktığından farklıdır. -y/hn

dalgın bakıp sadece hasta olduğumu söylemeye karar verdim. Hasta gibi görünüyordum zaten; gözlerim kan çanağı, altları koyu koyu torbalı. İşyerimde kabiliyetli fakat kırılğan olarak tanınırdım. Sessiz, hayalci bir kişiliğim. Genellikle özenliydim ama bazen savruk, kederli olurum. Ama bir şey daha vardı, tam adı konamayan: Çok derinlerde yatan ve işkillendiren bir geçimsizlik. Ağzımda mıcır çalkalıyormuş gibi çıkan tiz ve endişeli kahkaham, insan içinde atılamazdı. Ofis partilerine pek katılmazdım. Çok üretken olduğum, ne kadar iş verilirse hepsini üstlenebildiğim için tutuyorlardı beni işyerinde. Buraya ilk geldiğimdeki gibi odaklanabildiğimde, takıntı derecesinde ayrıntıcı olabiliyordum.

Canal Street istasyonunda N hattına geçerek Times Meydanı'na ulaştım. Dışarı çıktığımda yağmur çiselemeye başlamıştı. Spectra'nın yüzyıl ortasında yapılmış bir binanın otuz birinci ve otuz ikinci katlarına yayılan cam ofisi birkaç sokak ötedeydi. Yağmurdan kaçışan turistlerin Broadway kaldırımlarında kurdukları öbeklerin arasında seğirtirken dizlerim yanlışlıkla ellerindeki Sephora ve Disney Store poşetlerine çarptı. Bir sokak saksofoncusu gözlerini duyguyla kapatmış, "New York, New York"u çalıyordu. Çevredeki turistler, ayaklarımızın altından geçen trenin gürültüsüyle boğulan müziğinden ötürü değilse bile, rol icabı olmaktan çok sahiciye benzeyen acılı ifadesinden duygulanmışlardı sanki. Parça bitip önündeki Starbucks bardağında duran paraları boşalttıktan sonra başını kaldırıp dosdoğru bana baktı. Utanarak uzaklaştım.

Geç kaldın, dedi bina görevlisi Manny. Resepsiyon masasına oturmuş, sabah akşam döner kapıyı silmekte kullandığı cam temizleyiciyle gözlük camlarını siliyordu.

Hastayım, dedim ona.

Alsana. Vitamindir. Çekmecesinden bir kutu taze yaban mersini çıkardı, bir avuç aldım.

Teşekkür ederim. Manny hep çok lezzetli meyveler getirirdi iş yerine. Mango, soyulmuş liçi, tuz serpilmiş ananas parça-

ları... Bunları nereden alıyorsun diye her sorduğumda, Whole Foods'dan değil, derdi.

Sen hasta falan değilsin, dedi gözlüğünü takarken.

Hastayım gerçekten, diye direttim. Gözlerimin haline bakšana.

Gülümsedi. Hayat sana güzel. Üzmek için söylememişti ama yine de acıttı. Lafı canımı acıtmamış gibi yaparak asansöre bindim.

Otuz ikinci katta inip geniş cam kapılarda kimlik kartımı okuturken koridorlar bomboştu. Kübikler de öyleydi. Her gün önünden geçtiğim, kurumsal şeffaflık algısı uyandırırın diye dört yanı camdan müdür yardımcısı ofisleri de boştu. Bir toplantı vardı da ben mi unutmuştum? Topuklarım, yeni süpürülmüş derin havlı halıya batıyordu. Saat on bire gelmekteydi. Koridorda uğuldayan sesleri takip ederek iç avluya çıktım.

Bir toplantının ortasındaydılar. Toplantı dediysem, Spectra'nın iki yüz küsur çalışanının tamamı, otuz birinci ve otuz ikinci katları birbirine bağlayan cam merdivenin etrafına toplanmıştı. CEO Michael Reitman merdivene çıkmış, mikrofona konuşuyordu. Yanında, küt kesim saçlarından tanıdığım İnsan Kaynakları müdürü Carole vardı.

Michael konuşmasının sonuna gelmişti. Şöyle toparladı: Spectra çalışanlarına büyük değer veren bir şirkettir ve sağlığını bizim için çok önemlidir. Denizaşırı tedarikçilerle, özellikle Çin'in güneyindeki şirketlerle yoğun çalıştığımız için, yapılan bu Shen Humması duyurusunu çok ciddiye alıyoruz. Bunun için New York Eyaleti Sağlık Müdürlüğü ve Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri'yle yakın işbirliği içindeyiz. Kendinizi nasıl koruyacağınıza dair önemli bilgileri birkaç hafta içinde sizlerle paylaşacağız. Bu konuda anlayışınız ve işbirliğiniz için teşekkür ederim.

Tek tük alkışlar yağdı üzerimize. Elimden geldiğince çıkartmadan kalabalığa karıştım. Tanıdık bir yüz ararken Blythe'i gördüm. O da Kitab-ı Mukaddes bölümünde çalışırdı ama Sanat

Kitapları'na geçtikten sonra beni görmezden gelmeye başlamıştı. Şansımı deneyeyim dedim.

Selam, diye fısıldadım yanına yanaşarak. Neler oluyor?

Kamu sağlığı alarmı. Spectra antetli kağıdına basılmış, "Shen Humması Hakkında Soru ve Cevaplar" başlıklı bir yazı uzattı.

Şöyle bir göz gezdirip en korkutucu kısmını buldum:

Shen Humması'nı kuluçka evresinde tespit etmek zordur. İlk belirtileri arasında bellek kaybı, baş ağrısı, yönelim bozukluğu, nefes darlığı ve bitkinlik vardır. Bu belirtiler soğuk algınlığının ilk belirtilerine benzerlik gösterdiğinden, hastalar ilk evrede Shen Humması'na yakalandıklarını anlamazlar. Hayatlarına devam edebilir ve gündelik, ezberlenmiş görevlerini yerine getirebilirler. Ancak belirtiler giderek kötüleşir.

İleriki evrelerde yetersiz beslenme, hijyeni ihmal, deride zedelenmeler ve motor koordinasyonda bozulmalar meydana gelebilir. Hastalar büyük çabayla ve sarsakça hareket ederler. Shen Humması ilerleyerek bilinç kaybı ve ölümle son bulur. Hastalık bulaştıktan sonra belirtilerin ortaya çıkışı, kişinin bağışıklık sisteminin gücüne bağlı olarak bir ila dört hafta sürbilmektedir.

Shen Humması yaz boyunca televizyonlarda haber olmuştu, Batı Nil virüsü gibi bir şeydi. Yutkundum ve uyandığımda boğazımın ağrıdığını hatırladım. Kâğıdı tekrar Blythe'a vermek istedim, elini sallayarak istemediğini gösterdi.

Carole ellerini çırpı. Evet, şimdi soruları alalım.

Hediyelik ve Özel Ürünler Kıdemli Ürün Koordinatörü Seth, elini kaldırdı. Aklımı okumuş gibi, Bu Batı Nil virüsüne benzeyen bir şey mi? diye sordu.

Michael başını iki yana salladı. Batı Nil kolay fakat hatalı bir kıyaslama. Batı Nil virüsü insanlara sivrisineklerden geçiyor. Shen Humması ise mantar enfeksiyonu olduğu için mantar sporlarının solunması yoluyla bulaşıyor. Ayrıca virüs değil. Olağanüstü durumlar dışında, kişiden kişiye pek bulaşmıyor.

İkinci el kaldıran, Yemek Kitapları Ürün Müdürü Frances oldu. Bu bir salgın mı?

Carole cevap vermek üzere mikrofonu Michael'dan aldı: Shen Humması bu aşamada henüz salgın olarak değerlendirilmiyor. Yayılma hızı yeterince yüksek değil. Şimdilik kontrol altında ilerliyor.

Sanat Kitapları Kıdemli Ürün Koordinatörü Lane, Dağıttığınız kâğıtta Shen Humması'nın kökeninin Çin'in Shenzhen bölgesi olduğu yazıyor, dedi. Mantar sporları Çin'den buraya nasıl ulaşıyor?

Michael başını salladı. Güzel bir soru. Araştırmacılar Shen Humması'nın ABD'ye nasıl geldiğini bilmiyor ama yaygın teoriye göre, Çin'den ithal edilen ürünlerin beraberinde gelmiş. Sağlık müdürlüğü bu nedenle bizimki gibi şirketleri uyarıyor.

Lane bir soru daha sordu. Çin'den gelen birçok numune ve baskı provası geçiyor elimizden, dedi. Mantarla temas etmemeyi nasıl sağlayacağız?

Carole boğazını temizledi. New York Eyaleti Sağlık Müdürlüğü iş yerlerine herhangi bir kısıtlama getirmedi. Ama bildiğiniz gibi sağlığınız birinci önceliğimizdir, bu nedenle önlemler alıyoruz. Stajyerlerden öne gelmelerini rica edebilir miyim? Tüm çalışanlarımıza kişisel bakım kitleri dağıtıyoruz. Lütfen içindekileri dikkatle inceleyin. Provalara bakarken kullanacağınız maske ve eldiven gibi koruyucu ekipman bulacaksınız.

Stajyerler, ayakkabı kutusu kadar karton kutuların yığılı olduğu arabaları aramızda dolaştırıp herkese birer kutu dağıttı. Kutularda şirketin adı ve prizma şeklindeki logosu vardı. Arabaların başına toplandık.

Michael toplantıyı kapattı. Sorularınızı Carole'a veya bana iletebilirsiniz. Güncel gelişmeleri size maille bildiriyor olacağız.

Kutularımızı alıp hızlıca dağıldık. Ben kutumu hemen orada açtım. İki set N95 yüz maskesi ve lateks eldiven vardı, hepsi Spectra logoluydu.

Biraz New Age işi bitkisel karışımlar falan da vardı. Broşüre

baktım. Tamamlayıcı sağlık sigortası diyordu. Son olarak, kutunun en dibinde besleyici barlar vardı ki bu barların üreticisine, barların tatlıya çevrildiği çeşitli tarifler içeren bir yemek kitabı yapmıştık.

Barlardan birini açtım. Kahvaltı etmemiştim.

Tavandan zemine pencerelerden bakınca şehir her zamankinden farklı görünmüyordu. Coca-Cola tabelası göz kırpıp duruyordu. E-postalarımı bakmadan aşağı inip kapuçino almayı düşündüm ama Manny'nin yargılayıcı bakışlarına maruz kalacak halim yoktu. Çalışanlardan bazıları aralarında konuşuyordu, uğultuları espri olsun diye taktıkları maskeler yüzünden daha da yükseliyordu.

Ha, ne diyeceğim.

Arkamı döndüm. Blythe'tı.

Ofisine uğramıştım daha önce de, dedi. Hong Kong ofisi beni aradı Taşlı İncil işiyle ilgili. Sana ulaşamamışlar da.

Bir doğruldum. Belki Hong Kong ofisi üretimle ilgili bir sorunu bildirecekti bana. Eskiden bizim bölümde olduğu için Blythe'ı aradılar herhalde.

Bugün çok yoğunum ama bakacağım mesajlarıma, dedim nihayet.

Bana şöyle bir baktı. Evet. Bak ne diyeceğim, bizim bölümde her kitap projesine iki ürün koordinatörü veriyoruz, biri asıl biri yedek. Birimiz dışarıda olduğu zaman bunun çok faydasını gördük.

Birimiz dediği, Sanat'taki diğerkızlardı. Sanatçı Kızlar dedik, hepsi kızdı çünkü –cırpı bacaklı, boya sarı saçlı, yirmilerinin sonunda, seri sonu Miu Miu ve Prada sahibi, Sanat Tarihi veya Görsel Çalışmalar okumuş, galeri açılışlarının müdavimi, kokteyl şarabının hastası, kanepeler oburu– koridorlarda Fracas parfümlü sürüler halinde, tavus kuşları gibi tüylerini aç aç arzı endam ederlerdi.

Sadece en ayrıntı zengini, en uğraştıran projeler üzerinde çalışıyorlardı, dekoratif kitaplar, renk bakımından hassas sergi kata-

logları gibi. Müşterileri galeriler, müze yayınevleri, en önemlisi de büyük ve pahalı işler yapan sanat yayıncılarıydı. Phaidon, Rizoli ve Taschen gibi. Lane, Blythe ve Delilah. Herkes Sanatçı Kız olmak isterdi. Ben de Sanatçı Kız olmak isterdim.

İlgilenirim, dedim cansızca. Hong Kong söyledi mi, Taşlı İncil'deki sorun neymiş?

Somut bilgi ihtiyacımdan utanarak bakışlarını kaçırdı. Bir şey demediler. Mümkünse bugün New Gate'ten cevap almak istediklerini söylediler. Bunu dedikten sonra dönüp yürüdü.

Ben de bölüme döndüm. Ofisimin kilidini açtım, içeri girip kapıyı kapattım, elimdekileri bırakıp rahat bir nefes aldım.

Ofisim malzeme odası kadardı, minicik bir penceresi vardı. Kapıyı kapatıp Times Meydanı'nı görüntüden silebilirdim ama sesleri hâlâ ulaşırdı bana. Spectra'daki ilk yılım olan 2006'da, henüz istek parça programı *TRL* yayından kalkmamışken, akşamüstleri MTV stüdyolarının önünde biriken çoluk çocuğun çığlıkları duvarları inletirdi. Bazı günler hayalet çığlıklar olarak hâlâ duyabiliyordum.

Tek pencerem, denizaltı lombozu gibi küçük ve yuvarlak. Boynumu kıvrıp gözlerimi kısarsam Bryant Park'ı seçebilirdim. Moda defileleri Lincoln Center'a taşınmadan önce, parkta şemsiye gibi dip dibe açılmış beyaz çadırlar olurdu. İlkbahar kreasyonları eylülde podyuma çıkardı. Sonbahar kreasyonları şubatta. Böyle böyle beş yıl geçti.

Kitab-ı Mukaddes bölümündeki pozisyonum, Kıdemli Ürün Koordinatörü'yüdü. İnsan Kitab-ı Mukaddeslerde çalışıp da bir süre sonra ürünün kendisine saygı duymaya başlamadan edemiyor.

Huysuz, eserekli bir hayvan; incecik sayfaları kolayca yırtılır, cildi desen yamulur, hele ki Güney Asya'nın muson mevsiminde. Matbu eserlerde ambalaj sadeliği bakımından Kitab-ı Mukaddes'in üstüne yoktur; aynı içerik bir milyon kere ambalaj değiştirmiş, farklı farklı sayısız kombinle piyasaya sürülmüştür. Her sezon, sentetik derilerdeki en yeni trendleri, kabartma

ve yıldız tekniklerindeki son gelişmeleri uzun uzadıya anlatmak üzere yayıncı müşterilere yollanırdım. O kadar çok Kitab-ı Mukaddes'in yapımına tanık oldum ki birini karşımda gördüm mü iç organlarına ayırmadan duramıyorum: forma, dikiş, pliyaj, kambura, şömiz, kapak. En çok satanlarda her yıl tartışmasız liste başı.

Masama oturdum. Çalışmaya bir başladım mı kendimi çok iyi kaptırabilirdim. Bir Tylenol çaktım, sabahın nasıl geçtiğini anlamadım. E-postalarımı cevapladım. Kitap sırtlarını milimetresine kadar ölçtüm. Müşterilerim için revize baskı provaları sipariş ettim. Yeni projeler için şartname hazırlayıp fiyat teklifi almak üzere Hong Kong ofisine gönderdim. Ambalaj ve nakliye bedeli tahminleri çıkarmak için kitapların hacmini, ağırlığını hesapladım. Illinois'deki bir yayıncıdan telefon geldi, konferans konuşmada bütün ekibe dua kitaplarının %100 FSC sertifikalı hamurdan, tropik sert ağaçlar kesilmeksizin üretildiğini üstüne basa basa anlattım. Öğle yemeği yedim mi yemedim mi hatırlamıyorum.

Yapmayı çok gözümde büyüttüğüm bir işi bütün gün salladım. Ergen kızlara yönelik hazırlanan Taşlı İncil'in, hatıra olsun diye beraberinde gümüş kaplama bir zincir üzerinde yarı değerli bir taşla birlikte paketlenmesi gerekiyordu. Kitaplar çoktan basılmıştı ama henüz kolyeler gelmemişti, o nedenle ikisini bir araya getirip streç filme saramıyorlardı. Acı haber, Hong Kong ofisinden o sabah e-postayla gelmişti. Spectra'nın anlaşmalı taş tedarikçisinin beklenmedik bir şekilde tatile girdiğini bildiriyordu. Çalışanları çeşitli solunum yolu rahatsızlıklarıyla hastanelik olmuştu. İşçiler adına toplu dava açılması sonucunda şirket kepenk kapatmak zorunda kalmıştı.

Google'a *pnömokonyoz* yazdım, karşıma formaldehite yatırılmış akciğerler, röntgeni çekilmiş akciğerler, büzüşüp mantar kurusu kadar kalmış akciğerler çıktı. Önümdeki görsellerin kuvvetiyle telefona sarılıp Atlanta merkezli New Gate Yayıncılık'ın yapım editörünü aradım. Derin bir nefes alıp durumu anlattım.

Bu pnömokonyoz ne demek? diye sordu telefonun diğer ucundan.

Pnömokonyoz, çeşitli akciğer hastalıklarının genel adı, dedim. Yarı değerli taşları kesen ve cilalayan işçiler, yıllardır farkında olmadan bu tozları solur ve akciğer hastalıklarına yakalanırmış. Hong Kong'un bana söylediğine göre, iddianamede işçilerin havalandırma sistemi ya da solunum ekipmanı olmayan kapalı odalarda çalıştıkları yazıyormuş.

Bunun haberlerde dolaşan Shen Humması'yla bir ilgisi yok, değil mi?

Hiçbir ilgisi yok, diye doğruladım. Burada mesele işçi hakları ve iş güvenliği. Taş tanecikleri akciğerlerini parçalıyormuş. Zaten bu yüzden durum çok acil.

Hattın diğer ucunda sessizlik.

Yani işçiler ölüyor, diye açıkladım. Tedarikçi tüm siparişleri beklemeye almış. Alo?

Nihayet ağır aksak konuştu. Umursamıyormuşuz gibi konuşmak istemiyorum çünkü umursuyoruz ama bu kötü oldu.

Sizi de anlıyorum, dedim suyuna gitmek için, sonra kendimi tutamadım: Ama işçiler ölüyor, diye tekrarladım, sanki biliyormuşum gibi.

Şimdi bakın, mesele şu: Piyasada Taşlı İncil'e benzeyen hiçbir ürün yok ve böyle bir kitabın çok iyi satacağını düşünüyoruz. Dolayısıyla bu Taşlı İncil konusunda buradan sonra ne yapabiliriz onu düşünelim. Hong Kong ofisiniz başka bir tedarikçi bulabilir mi?

Ayağımı denk almam lazımdı. Elbette deneyebilirdik ama durumdan bütün sektör etkileniyordu. Tek bir taş tedarikçisi değildi mesele. Guangdong'da hiç görülmemiş bir olay değil bu.

Guangdong ne? Sesi giderek hiddetleniyordu.

Çin'in bir eyaleti, bütün taş üreticileri orada. Bu münferit bir olay değil. Tedarikçilerin tamamına yakını aynı sorunları yaşıyor ve mahkemelik olmamak için üretime ara veriyor.

Tamamına yakını, diye tekrarladı.

Evet, tamamı değil, diye doğrulayıp taktik değiştirdim. Kitapları imitasyon taşlarla da paketleyebiliriz. Bir plastik tedarikçimiz var—

Kafasını salladığını telefonda işitecektim az daha. Olmaz, olmaz. Taşlı İncil'e baş koyduk bir kere. Size siparişi Taşlı İncil olarak verdik. Bir tedarikçi çöktü diye bütün projeyi baştan yazamayız. Çok hızlı konuşuyor, sözcükleri birbirine buluyordu. Böyle uyduruk bir tedarikçiyle çalışmayı da Spectra'ya hiç yakıştıramadım açıkçası.

Çok özür dilerim, dedim ruhsuzca. Çalışma koşullarının—

Farkındayız tabii. İç geçirdi. Herkes diyor, Çin'de iş yaptırmak risktir. Kural yok, uygulama yok. Biz de bu yüzden Spectra gibi bir aracı kullanıyoruz, sizin bu riski ortadan kaldırmanız gerek. Yoksa biz de direkt gider tedarikçiye sipariş verirdik.

Araya girecek oldum: O zaman şöyle—

O yüzden Candace, diye devam etti aldırmadan, zahmet olmazsa bize yeni bir tedarikçi buluyorsunuz, yeni bir taş kaynağı buluyorsunuz. O kadar da zor olamaz. Artık ne gerekiyorsa yapın, hangi kapıyı çalacaksanız çalın. Çünkü açık konuşayım, bu işi siz yapamazsanız başka yere bakacağız, belki Hindistan'a. Belki doğrudan tedarikçilerle çalışmaya başlarız.

Ben cevap veremedim kapattı.

Ahizeyi elimden bir saniye sonra bırakabildim. Sonra aldım bıraktım, aldım bıraktım, aldım fırlattım, tiz ve kısa düdük sesleriyle söylendi ahize. İki elimle telefonu tutup kablosunu prizden söktüğüm gibi çöp kutusuna fırlattım. Ayakkabımla içine basıp topuğumun altında plastik çatırtısı duyana kadar bastırdım. Ayağımı çıkardım, hasar tespiti geçtim. Telefonu çöpten çıkarıp alkollü mendille sildim, topladım, prize taktım.

Ahizeyi alıp Hong Kong'u aradım. Orada sabahın altısıydı ama işe erken gelmiş birilerini bulacağımı biliyordum. Mutlaka biri olurdu. Spectra'nın Hong Kong ofisine gitmiştim. Geniş camlarından, Causeway Körfezi üzerindeki dükkânlara vuran sabah güneşi görünür, Tian Tan Buddha heykeli, Hong Kong

Kriket Kulübü, adını bizzat sömürgeleştiren İngiliz kraliçesinden alan Victoria Park üzerinden geçer, denizleri dağları durdurulamaz bir güçle aşar, yeni bir iş gününü getirirdi.

O halde şimdi dönelim kederli zamanlarda olduğu gibi zevk amacıyla ama esas rahatlama amacıyla, sanata. Ya da her neyse. Müziğe, şiire, resme, yerleştirmeye, televizyona, sinemaya.

Ama çoğunluk televizyona, sinemaya.

Yırtık Perde'yi izlemiş olan var mı? diye kükredi Bob. Kim izledi *Yırtık Perde*'yi? Elleri görelim.

Jimmy Stewart'ın oynadığı mıydı o? dedi Todd.

Yok. Paul Newman. Bob çevresine bakındı. Yapmayın arkadaşlar, Hitchcock ya! Sinema Tarihi 101.

Kimse cevap vermeyince iç geçirdi. O zaman görevimiz belli oldu.

Geceleyin ateş başına toplanmıştık. Kabanlara battaniyelere sarınmış, kütüklere oturmuş, tenceredeki yemeğin pişmesini bekliyorduk. Jersey'de bir yerlerdeydik, yoksa artık Pennsylvania mıydı?

Bob, *Yırtık Perde* söylevi çekiyordu. 1966 yapımı *Yırtık Perde*, başrollerini Paul Newman ve Julie Andrews'un paylaştığı bir Soğuk Savaş gerilimidir. Hitchcock'un ikinci derece filmlerinden biri olarak görülse de, bir adamın öldürülüşünü gerçek zamanda gösteren uzun bir cinayet sekansı nedeniyle önemlidir. Sahnede adam kurt kapanına alınır, bıçaklanır, kürekle darp edilir, kafası gazlı fırına sokulur.

İnsanın kanını donduran, taktik hareketler değil, onlar herhangi bir cinayet sahnesindeki kadar; asıl fena olanı sahnenin bitmek bilmemesi.

Yönetmen bize, dedi Bob, bir insanın kolay kolay ölmediğini anlatmak ister. Bir sürü şey yapman gerek, bir tarafından çöktürüp bir tarafından saldıracaksın, tam yerinde sıkıp bırakacaksın, itip çekeceksin. İnsan vücudu stresleri biriktirir. Cinayet, tek bir hamlenin sonucundan çok birikim meselesidir.

Yani ne diyorsun? diye sordu Evan.

Yanisi şu, dedi Bob. Hummalılar diyorum. Aslında hayatta değiller. Bunu da nereden anlıyoruz, ölmelerinin uzun sürmemesinden.

Bir bakıma doğruydı. Şimdiye dek gördüğümüz kadarıyla hummalılar, alışkanlıklarla hareket eden yaratıklardı, onlarca yıldır alışmış oldukları eski rutinleri, hareketleri tekrarlıyorlardı. İlkel beyin çok güçlü bir şey. Kapalı bir bilgisayarın faresini kullanabiliyorlar, tekerlekleri sökölmuş düz vites arabayı sürebiliyorlar, boş bulaşık makinesini çalıştırıp solmuş bitkileri sulayabiliyorlardı. Evlerini gözetlediğimiz gecelerde odalarına girer, aile albümlerine bakardık. Beklediğimizden daha nostalji meraklısı çıktılar; tutuk beyinleri antika porselenlere sahip çıkıyor, teyzelerinin anneannelerinin turşu ve reçel kavanozlarını şeftalisine, fasulyesine, vişnesine göre diziyor, bir zamanlar sevdikleri kasetleri, plakları, CD'leri tekrar çalışıyordu. Yabancı odalardan tanıdık sesler yükseliyordu. Bobby Womack, "California Dreamin'." The Righteous Brothers, "Unchained Melody," belki hayatta duyduğum en güzel şarkıdır, âdeta ilahi bir ezgidir. Ama şarkıların duygusal içeriğini değil, beyinlerinde izler açmış ritmini, vurmali kısmını fark ettiklerini anladık. Dolly Parton, Kenny Rogers, "Islands in the Stream." Yanaklarından yaşlar süzölldü. İnsanlık kalıntılarına saygıdan, kafalarına sıktık onların, yüzlerine değil.

Sanki bir korku filmindeyiz, dedi Todd. Vampir filmi gibi, zombi filmi gibi.

Bob sapanının üstünü kazıyarak bunu düşündü. Kaşlarını çattı. Ee, yok. Vampir ve zombi anlatıları birbirinden tümüyle farklıdır.

Nasıl farklıdır? diye sordu Evan, Janelle'e göz kırparak, o da Bob'a çanak tutmasını diye hafif bir dirsek attı Evan'a.

Bob bir ona, bir öbürüne baktı. İyilikle gülümsedi. Çok güzel bir soru Evan. Vampir anlatısında tehlike, kötü karakteri niyetinde, altta yatan kişiliğindedir. İyi vampirler vardır, köt

vampirler vardır. *Vampirle Görüşme*'yi düşün mesela. Hatta *Alacakaranlık*'ı. Bunlar karakter anlatıları.

Şimdi bir de zombi anlatısını düşünelim, diye devam etti. Burada tek bir kötü karakter yoktur. Bir zombiyi öldürmek kolaydır ama yüz zombi birden geldi mi farklıdır. Ancak bir arada olduklarında gerçek bir tehlike oluştururlar. Dolayısıyla bu anlatı tek bir kişiyi değil, soyut bir gücü anlatır. Karşımızdaki güruhun, sürü psikolojisinin gücünü gösterir. Gerçi bugünlerde ne diyoruz buna, akıl kovanı mı? Fark edemezsin. Öngöremezsin. Doğal afet gibi, fırtına gibi, deprem gibi, nereden ne zaman vuracağı belli olmaz.

Şimdi bunu, diye devam etti Bob, kendi durumumuza uyarlayalım. Hummalıları yakından tanıyalım önce.

Ama bir dakika, diye araya girdim. Ne demek istiyorsun? Çünkü birincisi, hummalılar zombi değil. Bize saldırmıyor, bizi yemeye çalışmıyorlar. Hatta hiçbir şey yapmıyorlar. Aslına bakarsan biz onlara daha çok zarar veriyoruz.

Konuştuğuma kendim bile şaşırdım. Pek konuşmazdım. Ama şimdi konuştuğum için nefes nefese kalmıştım, midem bulanıyordu sanki. Herkes bana baktı.

Bob'la göz göze geldik. Candace. Uyandığında kendini kurmaca bir dünyada bulmuşsan, tek referansın da kurmacadır.

İyi misin? diye sordu Janelle bana.

Koruluğa doğru koştum, bir ağacın gövdesine tutunarak kustum. Akşam yediğimiz fasulye pilav, öğlen yediğimiz fıstık ezmeli ve pancar turşulu sandviç. İki elimle ağacın gövdesine sarılıp zar zor nefes alarak ikinci dalgaya hazırlandım. İçimde kalanlar şöyle bir büzüştü. Kahvaltıda yediğimiz çilekli Nutri-Grain bar, biraz soğuk hazır kahve. Ama bununla da kalmadı. Sanki bir aylık yediklerimi kusuyordum. New York'taki son günlerimde, daha bir hafta önce yediklerim çıkıyordu. Yumuşasın da yutabileyim diye sodaya batırdığım bayat, sert ekmekler. Kutusundan kaşık kaşık yediğim Manischewitz hazır mantı karışımı. Heinz ketçap paketlerini sıkıp sodaya karıştırarak yapılmış domates

çorbası. Kaldırıma terk edilmiş, kararıp küflenmiş kasa kasa çilek.

İçim boşaldıktan sonra, zehir gibi ağzımı elimin tersiyle silip ağacın kabuğuna sürdüm. Ağaca yaslanıp durdum, kafamı koluma dayadım.

Candace.

Döndüğümde arkamdan Bob'un yaklaşmakta olduğunu gördüm. Al, dedi. Elinde bir şişe Pepto-Bismol mide ilacı vardı.

Ha, yok, sağol, dedim içgüdüsel.

Hadi. İçmen lazım. Çekindiğimi sezerek, yeni şişenin kapağını açtı. Kapağın etrafındaki plastiği çıkırtıdarak söktü ve yere attı.

Yere düşen plastik parçasına baktım.

Her önüne gelen yere çöp atarsa dünya ne hale gelir, dedi Bob kinayeli. Pepto-Bismol'ü aldım. Bir yudum içerken gözlerini üzerimde hissediyordum.

Bir yudum içtim. Tanışmıyorduk. New York'tan son çıkan bendim, hemen gruba dahil olmuşum. Beni bulmalarının üzerinden ancak bir hafta, on gün geçmişti.

Daha iyi misin? diye sordu Bob, ilaç değil de mucize iksir içmişim gibi.

Herhalde yorgunluktan, dedim.

Bob'un açık gri gözleri yumuşadı. Hepimiz zorlanıyoruz. Umarım gideceğimiz yere yakında varırız da işin yolculuk kısmı geride kalır hiç değilse.

Ateşin başından yükselen kahkahalar havayı yardı. Bob dinmesini bekledi.

Ama kendimizi bulduğumuz durumun geneline baktığımızda, diye devam etti, kişinin kendisine manevi bir kılavuz bulmasını öneriyorum ben.

Kibarca başımı salladım. Tabii. Kişisel gelişim kitapları falan olabilir.

Olabilir elbette, dedi ve durdu. Herhangi bir dini inancın var mı?

Annemle babam dindar insanlardı, ben de öyle yetiştim o yüzden, pazar okullarına falan gittim. Ama yıllar oldu. Liseden sonra kiliseye gitmedim bir daha.

Bir süre sessiz kaldı. Sonra şöyle konuştu: Bu olaydan önce dinle uzaktan yakından alakam yoktu. Ama şimdi Kitab-ı Mukaddes'te avuntu buluyorum. Boğazını temizledi. Sence bu gruptaki herkesin ortak noktası ne?

Bilmiyorum, dedim. Yani herhalde ilk aklımıza geleni, hepimizin kurtulanlardan olması.

Profesyonelce gülümsedi. Biraz daha nüanslı bir tanım yapacağım ben. Bizler *seçilmişleriz*. Nüfusun büyük bölümünü öldüren bir şeye karşı bağışık olmamız bir hayli özel bir durum. Hâlâ burada olmanın da bir anlamı var.

Doğal seçim gibi bir şey mi?

Ben ilahi seçimden bahsediyorum.

Huzursuzca kımıldandım. Neyin doğru olduğunu kim bilebilirdi? Son'da dört bir yandan ortaya dökülen ve sosyal medya komplo teorilerinde, sözlük başlıklarında, sansasyonel web sitesi haberlerinde, retweet'lerle paylaşımlarla katlana katlana çoğalan enformasyon ve dezenformasyon bolluğu sayesinde hepimiz daha cahil, daha çaresiz, daha aptal ve masum kalmıştık.

Hepimizin aklında dolaşan tek bir soru vardı: Nasıl olmuş da biz hastalanmamıştık? Başkalarına humma bulaştıran sporlara çoğumuz maruz kalmıştık muhakkak. Bob'a kalırsa bunun tek sebebi, seçilmiş olduğumuza yönelik tartışılmaz inancıydı. Gruptaki çoğu kişi kâğıt üzerinde bu açıklamayı kabul ediyordu.

Bana (ve Janelle'e, Ashley'ye, Evan'a) göre humma keyfine göre hareket ediyordu. Bizim hayatta kalmamızın herhangi bir özel anlamı olamazdı.

Bob'la baş başa kaldığım birkaç durumda, dini konuşmalarından sıyrılmayı başarmıştım. Şimdi tüm kişiliğimden, duygularımdan ve tercihlerimden arındığımı, hakkımda olabildiğince az şey bilmesi için kabuğuma çekildiğimi hissediyordum. Gözle-

rim tekrar kamp alanına, ağaçların arasından seçilen kamp ateşine döndü. Kahkahalar duydum. Baktığımı gördü.

Her halükârda burada olduğuma memnunum, dedim zorlama bir gülüşle.

Üsteledi, Peki bizimle olmaktan memnun musun şimdilik, diye. Sana uygun bir grup olduğumuzu düşünüyor musun?

Başka şansım varmış gibi ciddi ciddi soruyordu.

Şimdilik memnunum, diyebildim. Bir uyum süreci oldu. Toplu yemekler benim için bir yenilik. Grup aktiviteleri, yemekler gibi şeylerde hep bir arada olmaya alışık değilim. Uzun süredir –duraksadım– yalnızdım.

Gözlerimin içine baktı. Mümkünse biraz daha katılımcı olmanı rica edeceğim. Sen de bizden biri olduğuna göre, sana güvenebilmemiz lazım.

Tabii, dedim.

Elindeki Pepto, dedi, seferlerimizden birinde elde edildi. İhtiyaçlarımızın listesini çıkarıyoruz. İhtiyacımız olanları alıyoruz. İş bölümü yapıyoruz. Hayatta kalabilmek için örgütleniyoruz. Birbirimizden kopmuyoruz. Anlatabildim mi?

Başım la evet dedim.

O zaman geri dönelim, dedi. Herkes bizi yemeğe bekliyor.

Kamp alanına döndüğümüzde herkesin kucaklarında tabaklarla, yemeklerine başlamadan beklediğini gördüm.

Kurala göre biri, genellikle Bob, dua etmeden yemeğe başlamıyorduk. Aç karnına içiyorlardı, ellerinde yarım Amstel Light ve Corona şişeleri.

Mükellef bir sofr olmuşt, dedi Bob Genevieve'e takdirle.

Janelle'in yanına bir kütüğe oturdum, o da bana bir şişe su verdi. İyi misin? diye sordu. Bob'la ne konuştunuz? Omuz silk-tim. Şişenin kapağını açtım ve kocaman bir yudum aldım, ağızımdaki safranın da kalanını yutmak için.

Gazlı suydı; baloncukları dilimi, dişetlerimi iğneledi. Yutkunurken kapağını kapattım.

Genevieve tabakta yemeğimi uzattı, konserve fasulye ve bezelye.

Aç değildim.

Ee, iyi misin? diye sordu Janelle. Ona durumumu anlattığımdan beri iyi misin diye o kadar sık soruyordu ki diğerleri anlayacak diye endişeleniyordum.

Evet, dedim nihayet. İyiyim.

Bob aramızda anlaşmışız gibi kamp ateşinin öte yanından bana gülümsedi. Herkesin duyabileceği bir sesle sordu: Candace, bu gece duamızı sen okur musun?

Ona baktım. Yüz ifadesi değişmedi.

Başımı öne eğerek başladım.

Başkalarının dalgasıydı beni şehre atan. Üniversite arkadaşları-
mın çoğu ya taşınıyordu şehre, ya taşınmıştı. Gidilmesi kaçınıl-
mazdı sanki, oraya gidilmeyecekti de nereye gidilecekti? Geldi-
ğimiz gibi, tam yapmak istediğimizi sandığımız şeyleri yaptık.
İşsiz güçsüz oturduk kaldırım kahvelerinde, şık güneş gözlükle-
rimizin ardından yirmi beş dolarlık votkalı ev yapımı limonata
sürahileri paylaştık, mesai yoğunluğu kabarıp sönerken geç saat-
lere kadar çakırkeyif muhabbetler yaptık. Onların gidecek yerle-
ri vardı, bizim yoktu. 2006 yazıydı ve bu yer değişikliği, olayların
bütünü içinde önemsiz bir ayrıntıymış gibi geliyordu bize. O bü-
tünü oluşturan olaylar dizisi: annemin ölümü, okuldan mezun
olmam, New York'a taşınmam.

Üniversitedeki erkek arkadaşım Barış Gücü'ne katılmıştı. Gü-
ney Amerika'nın ücra köylerinde kuyu kazıp dönüşümlü ekin sis-
temleri geliştirmedeği zamanlarda, şilebezinden mintanlar giyerek
yerli palmiyelerin serin gölgesinde sömürgecilik sonrası kuram
okuyordu. Gidip gelen hatlar üzerinden telefon seksi yaptık mec-
buren; olayın zevkinden değil de merakından. (Sen tilkiymişsin.
Ben tavuğum. Kümesteyiz. Yürü burdan.) Telefon kartındaki
kontörü bitince, bir e-postayla ayrıldı benden.

O ilk yaz New York'ta tek yaptığım, annemin seksenlerden
kalma Contempo Casuals elbiselerini kuşanıp aşağı Manhattan'da
biri götürsün de kim olursa olsun diye dolanmak oldu.

Elbiseler sabahları kolayca giyiliyordu. Akşamları kolayca çı-
kılıyordu. Çiçekli, Afrika desenli pazenden, bol ve püfür püfür el-
biselerdi. Bu elbiseleri giydiğimde illa bir götüren çıkıyordu ama
başka bir şey de olmuyordu — kendime ve kime olursa dediğim
gibi, başka bir şey aradığım da yoktu. Yataklarında istediklerin-
den uzun kaldım yine de, sabahları giyinirlerken ne iş yaptıkları-
nı düşündüm. Nereye gittiklerini.

Bir sabah birinin kravatını bağılıyordum. Windsor düğümü istedi. Adım adım söyledi ne yapacağımı ama ben beşinci veya altıncı adımda çuvalladım her seferinde.

Normalde karım yapar da, dedi ezilerek. Eski karım, diye düzeltti. Boşandıktan sonra Westchester'dan Williamsburg'e taşınmış, East River'a ve Manhattan manzarasına bakan yeni, gri gökdelenlerden birine yerleşmişti.

Özel bir gün mü? diye sordum. Düğüm falan.

Nikâhım var da, dedi, ben başımı kaldırınca da güldü.

Dalga geçiyorum. Televizyon çekimim var.

Tebrikler, dedim çok etkilenmemiş gibi yapmaya çalışarak. Bu işleri yapacak kostümcüleri yok mu peki?

Yerel kanal. Sabırla gülümsedi. Akşama ararım.

Sonra programı izledim. Siyasi açık oturumdu. Üniversiteden yeni mezun işsizlere dair bir şeyler konuşuyorlardı. Gözlüğü nedeniyle ilk bakışta yüzünü çıkaramadım ama seçmesine yardım ettiğim kravatı ve üç seferde becerebildiğim düğümü tanıdım. Programda adının Steven Reitman olduğunu, ekonomist ve *Patronum Değilsin: Amerika'da Milenyum Kuşağının İş Etiği ve Değerleri* adlı kitabın yazarı olduğunu öğrendim.

Steven, New York manzarası fonu üzerinden kameraya bakıyordu.

Çok kesin konuşuyordu: Milenyum kuşağının değerleri, Amerika çoğunluğunun değerlerinden farklıydı. Bugün üniversite mezunları *iş aramak* şöyle dursun, aileleri tarafından ceplerine para konmasını *bekliyorlardı*. Sunucu araya girdi. Peki Steven, milenyum kuşağının Amerikan iş gücünde en iyi eğitilmiş kuşak olduğuna dair istatistiklere ne diyeceksin? Yeni kuşağın daha ileri mesleklere hazır olduğunun göstergesi değil mi bu?

Steven başıyla onayladı. Kitabımda da belirttiğim gibi, sorun eğitim değil teşvik. Zihniyet meselesi. Bunun bir lider ekonomik güç olarak Amerika üzerindeki etkisi ne olabilir? Bunları irdelemek gerek.

O akşam aramadı beni. Evine tekrar buyur edene kadar bir

hafta geçti. Yatağında ıplak yatıyorduk. Beni yalamaya çalışıyordu. Yeni batan güneş çatı penceresinden içeriye eflatunlara, pembelere boyamıştı. Fazla uğraşmış gibiydi her şey üzerinde.

Beni sırtüstü yatırıp tepeden başlayarak memelerimi, göğüs kafesimi, göbeğimi öpe öpe aşağı iniyordu. Titizlikle şekillendirilmiş sakalı huylandırıdı beni. Yumuşak yatak altımda kımıldandı. Daha önce yalamasına izin verdiğim tek kişi üniversitedeki sevgilimdi, o da âşız bahanesiyle.

Hey. Başına, kır düşmüş saçlarına dokundum. Yapmasan mı acaba? Duymamış gibi yapınca tekrar denedim. Bir güvenlik sözü mü belirlesek?

Güvenlik sözümüz *evet* diye hırıldadı.

Kendimi sırtüstü bıraktım, yüksek tavanına bakarak gevşemeye çalıştım. Yoganın sonuna gelmişiz de ceset pozu yapıyormuşuz gibi düşündüm. Ama olmadı. Öyle yatıp duramayacaktım.

Reglim, dedim yalandan.

Olsun. Beni bozmaz.

Nasıl yani? Ama dördüncü gününde falanım. Kurumuş kan tadı gelir şimdi ağzına, pas gibi.

Başını kaldırıp gülümsedi. Peki, yapmam.

Paslı dikenli tel yalamış gibi olursun, diye ekledim.

Tamam, o kadar ayrıntıya girmene gerek yok. Gülümsemesi silinmişti.

Ben yine de söylemiş olayım.

Sonuçta birazı sevişme, çoğunluğu düzüşme olan bir şey yaptık, sevişme dediğim de misyoner kısmı. Daha başındaydı, beni şefkatle, âdeta sevgiyle sarmaladı ve ben birazı babacan, birazı şehvetli bakışlarına karşı gözlerimi kapattım. İnşa etmekte olduğu boşanma-sonrası anlatısına ortak olmayacaktım. Yirmilik ıtırta Zorunlu Kaçamak bölümü benim üzerime yazılmayacaktı. Hayatına yeni anlam arıyorsa, bunun anlamsızlığını ona ilk ben söyleyecektim. Ben hep yapıyorum bunu, diyecektim. Komodine taksi parası bıraktıysa da almayacaktım. Hiçbir şey istemiyordum. Muhtaç değildim.

Dön arkanı, dedi.

Döndüm.

Sabah yüz dolar bırakmıştı, marketten alışveriş yaptım.

Taksiye binmek yerine Williamsburg Köprüsü'nü geçip Lower East Side'a kadar yürüdüm. Yarı yolda, elbisemi, yani annemin elbisesini ters giydiğimi fark edip mesai trafiğinin ortasında çıkardım tekrar giydim, memelerim sabah ayazında ürperip dikleşmişti.

Nihayet eve döndüğümde, ev arkadaşım Jane televizyon karşısında yoğurt yiyordu.

Bir paketin var, dedi kanepenin yanında duran koliyi göstererek.

Ne zaman gelmiş?

Dün gece girdiğimde gördüm.

Koliyi açınca karşıma annemin eşyalarının ilginç bir seçkisi çıktı. Caress sabun ve Clinique krem karışımı kokusunun izleri burnuma çalındı. Aile eşyalarımızın çoğu depoya kaldırılmıştı ama bakımevindeki bir hata sonucunda oradaki “özel eşyaları” miras işlerine bakan hukuk firmasına değil de bana gönderilmişti.

Hukuk firması almış olsa, benim çocukluk eşyalarımдан babamın Çin edebiyatı koleksiyonuna kadar her şeyin durduğu depoya göndereceklerdi bunu da.

Jane de yanıma diz çöküp incelemeye başladı. İçindekileri teker teker çıkardım. Annemin çizik tahta döşemeye yayılan eşyaları, ufak tefek, kıt kanaat, eski püskü görünüyordu. Kıyafetler ve takılar vardı, tanımadığım aile büyüklerinin fotoğrafları, hiç kullanmadığımız gümüş takımın parçası olan kuğu boyunlu bir demlik, bir de çoktan emekliye ayırdığı mutfak gereçleri: pirinçten tel süzgeç, bambu buharda pişiricinin kırık parçaları, küçük kavanozlarda yıldız anason ve diğer baharatlar, kat kat mendile sarılmış halde, tahta sapı şişip çatlamış bir satır. Bakımevinde mutfak yoktu, olsa kendisinin yemek yapacak hali yoktu ama bu eşyaları almıştı yanına.

Kolinin dibindeki büyükçe bir kilitli poşette, amber renkli reçine parçalarına benzer bir şey vardı. Poşeti açtım. İçi yol yol çizgili, altın tel parıltılı, üçgen şeklinde dilimlerdi. Belki Asya marketlerinde bulunan abalon gibi kabukluların kurutulmuş haliydi.

Ne sence bu? diye sordum.

Jane poşeti kaldırıp ışığa tuttu. Açıp bir tanesini çıkardı, kokladı. Köpekbalığı! Köpekbalığı yüzgeci bunlar, dedi. Doğrulamak ister gibi tekrar kokladı. Hani köpekbalığı yüzgeci çorbası yapıyorlar ya, dedi birini elime tutuştururken.

Yahu sen nereden biliyorsun? diye sordum. Kuru şeyi burnuma götürdüm. Biraz bayat kokuyordu, deniz pası, tuz kokusu vardı.

E yapalım o zaman biz de! dedi Jane bana cevap veremeyecek kadar heyecanla. Restoranlarda yapmıyorlar artık malum, hayvan hakları falan. Okuduğuma göre yüzgeçlerini kesip köpekbalıklarının tekrar denize atıyorlarmış.

Ne oluyor o zaman balıklara? Tekrar kokladım.

Ölüyorlar tabii. Yavaş yavaş, acı içinde. Zaten bu yüzden yasaklandı! Aynı zamanda bu yüzden ziyan olmasın bunlar.

İyi ama köpekbalığı yüzgeci çorbası çok eskilerde kaldı. Şölenlerde falan çıkarılırdı, dedim, annem hiç köpekbalığı yüzgeci çorbası yaptı mı hatırlamaya çalışarak. Yapmadığından emin gibiydim. Bunları özel bir güne mi saklıyordu?

Jane gülümsedi. O zaman biz de eski zaman ziyafeti veririz. Buldum! Aklına gelen hınzırlığın sevinciyle alev alacak gibiydi. Seksenler ve şatafat temalı bir parti olacak. Dar kokteyl elbiseleri, altın mücevherler. Ana yemek köpekbalığı yüzgeci çorbası. Üç yemek olacak zaten. İlki böyle tamamen eski moda bir şey olsun, somonlu milföy mesela ...

Jane ve ben planlamadan hiç anlamadığımız –savruk, hayalperest, maymun iştahlı olduğumuz– için o yemeği aylarca veremedik. Bu arada üniversiteden arkadaşlarım teker teker stajlar, başlangıç düzeyinde işler buldular. Kaldırım kafelerindeki buluşmalarımız, sayımız eğlenceyi sürdürmeye yetmeyinceye kadar devam etti. Mesai bitip insanlar evlerine dönmeye başladık-

larında, birbirimizle göz göze gelmemeye çalışarak içkilerimize uzandık. Biri ayaklandı. Yarın sabah Gowanus'ta kürek çekeceği için erken kalkması lazımdı. Bir başkası, rüya kapanı atölyesine gideceği için izin istedi. Kimse soru sormadı.

Başkalarıyla zaman öldüreçeğime, kendi kendime zaman öldürmeye karar verdim. Yürüyüş yaptım. Bir rutinim vardı. Erken kalktım, esneme hareketleri yaptım, sütle bir kâse tahıl gevreği yedim. Dişlerimi fırçaladım, kahverengi Neutrogena sabunu iyice köpürterek yüzümü yıkadım. Bacaklarımı tıraş ettim. Koltuk altlarımı da. Kukumu tıraş etmek için küvete çömeldim sumo güreşçilerinin maç öncesi yaptığı gibi. Küvetin dibine bir el aynası koydum; titiz biriydim. Tenim sıcakta hemen pişik olurdu. Sonrasında kaynar sularla yıkandım, kılların akıp gidişine baktım. Bir Contempo Casuals elbise geçirdim üstüme.

İçinde bir cüzdan, bir dudak koruyucu, bir de Canon Elph dijital fotoğraf makinesi olan çapraz askılı çantamı kuşandım.

Yeni tıraş olmuş, yıkanmış, giyinmiş halde sokağa attım kendimi. Sabah serinliği, duşun pembeliğini üstünden atamamış tenimi ürpertti. Neutrogena ve yeşil elmalı şampuan kokuyordum, bir yandan meyveli bir yandan ilaçlı bir koku. Ağır kapıyı arkamdan kapatıp tanıdık manzaraları geçerek yürümeye başladım: Mimari kitaplarını vitrine çıkarmış sahaf, çetelerin duvar yazıları, ucuzcu pizzacı, hep aynı masalarda aynı insanların oturduğu, minicik kaşıklarla kahvelerini karıştırdıkları lokanta falan. Sonra East Village'ı terk edip batıya SoHo'ya ya da kuzeye Union Meydanı'na yöneldim.

Güneş yükseldi. Nem arttı. Gün ısındıkça nefesim düzene girdi. Omuzlarım kıpkırmızı oldu atletlerinki gibi. Ayaklarım su topladı. Öğlene doğru kaldırımdan yükselmeye başlayan ısı, kalın bir camın gerisinden bakıyormuşum gibi bulanık ve dalgalı gösterdi bana etrafı. Serinlemek için, suya şöyle bir dalıp çıkar gibi klimalı otel lobilerine, müzelere, çok katlı mağazalara girdim, kapı görevlilerini, resepsiyon memurlarını, güvenlikleri, gişe memurlarını atlatıp kısa bir tur atarak ayrıldım.

Durup durup fotoğraf çektim. Sıradan şeylerdi çektiklerim: çöp konteynırları, esneyen bir kapı görevlisi, metro vagonlarına yazılmış yazılar, cümleleri düşük reklamlar, tepede dolanan güvercin sürüleri falan, hep klişe şeyler. İlk başlarda biraz çekiniyordum, makineyi el çantamda çaktırmadan, dudak koruyucumu veya pudramı ararmış gibi yapıp buluyordum. Ama bir süre sonra Canon Elph'i halkasından bileğime takıp açık açık dolaştırmaya başladım. İnsanların beni turist zannetmesi işime geliyordu. O kadar tuhaf durmuyordum o zaman.

Öğlene doğru kendimi Chinatown'da buldum sık sık. Özellikle de Fuzhou tarafında, Bowery'den Kantonca konuşulan turistik şeritle ayrılmış kesiminde. Bu tarafı daha ucuz, daha köhne, daha az Batılıya rezil olmayalım derdindeydi.

İncecik ve bükülen bir köpük tabakta, siyah sirke ve ince kıyılmış zencefil eşliğinde mantıyı iki dolara satarlardı. Dizlerim tutmaz gibi olduğunda Manhattan Köprüsü'nün altındaki basık bir dükkânda etli lahanalı mantı yedim, dışarı çıkıp gölgesine oturdum, sütlü soğuk çay içtim. Üstümde arabaların ağırlığıyla sallanan köprünün uğultusunu hissettim. Akşamüstüne egzoz ve kızartma yağı kokusu hâkimdi. Hanım teyzeler, beyaz atletli kambur dayılar palmiye yapraklarıyla yellenir, tavuk yürek şiş kemirirlerdi.

Akşamları insanlar eve dönerken pencerelere baktım ve içeride yaşayanların hayatlarını hayal ettim. Masa lambalarını, hasır sepetlerden sarkan sarmaşıklarını, minderde pinekleyen alacalı kedilerini düşündüm. Camlara bakıp bakıp kendimi başkalarının hayatlarında düşünmekten hiç bıkmazdım. Belki bu gizli röntgencilik işi hayatım olurdu.

Eve döndüğümde, çektiklerime bakıp güzel olanları NY Hayaleti'ne yükledim. Bendim Hayalet. Gidecek bir yeri, yapacak bir işi olmayan, aylak aylak dolanan bir hayalettim âdeta. Bir rüzgâr esse beni Jersey'ye, Ohio'ya, gerisin geri Salt Lake'e atardı. Blogda adımlı vermemeyi uygun buldum. Ya da belki fotoğrafların güzel olmadığından çekinerek adımlı koymaya korktum.

Benim sevdiğim, yani hiç değilse devam ettirmek istediğim şey, rutindi.

New York'taki ilk yazımın belki tamamını, bu yürüme ve fotoğraflama rutiniyle geçirdim. Hafta içi her gün, sabah ondan akşam altıya. Haziran, temmuz, ağustos. Derin, vakur bir tatminle havalandım. Bozmayıp yürümeye devam edince, üçüncü dördüncü , belki beşinci altıncı saati bulduğumda, zihnimde ne varsa aktı gitti, geride hiçbir şey kalmadı. Saatler birbirine girdi. Trafik gürledi. Araçlar korna çaldı. Bir adam iyi miyim, bir ihtiyacım var mı diye sordu.

Sence var mı? diye sordum, yüzümün haline bakıp başını çevirdi.

Bir gün Central Park'ın güneyinde yürürken, fark etmeden Helmsley Park Lane'den geçtim. Niye tanıdık geldiğini az sonra çıkardım: New York'a ailecek ilk ziyaretimizde annem ve babamla kaldığımız oteldi. Dokuz yaşındaydım belki. Babamın Amerika'daki ilk işinde, sigorta firmasında analistlik görevinde çıktığı ilk iş seyahatiydi.

O bütün gün işte olduğu için annemle şehri gezmiştik. Gözlerimizi Central Park'a açar, kahve ve kruvasan için Beşinci Cadde'ye çıkardık. Orada yaşıyormuş gibi yapar, farklı hayatlara yerleştirirdik kendimizi. O çok zengin bir duldu, ben ise şımarık kızı. O Şanghay sosyetesinin ileri gelenlerindendi, ben de beslemesi, kendisi Ferragamo'dan aldığı ayakkabının parasını öderken çantasını tutardım, alışveriş sonrası kasadaki kadın personel tuvaletini kullanmama izin verirdi. Ne aldığıнын önemi yoktu; Amerika'daki lükslerini Fuzhou'daki iki kız kardeşine göstermek istiyordu sadece.

Akşamları babam otele dönünce, annemle kavga ederlerdi, anlamıyorum sanarak Mandarin yerine Fujianca. Bana Fujianca hep kavga, münakaşa dili gibi gelmiştir. Üstüne üstlük Hokkien olarak da bilinen bu dili anlıyordum ama konuşamıyordum.

Kavganın konusu hep aynıydı. Annem hemen değilse de bir

gün Çin'e dönmek istiyordu, babam ise kalmak. Mantıklı bir konuşma şeklinde başlar, bir yerden sonra kopardı.

Geri dönersek, babamın Çin'de hangi işe isterse girebileceğini düşünüyordu annem.

Babam, Çin'de tek düzgün işin devlet kapısı olduğunu söyledi.

Şöyle toparladı: Ben üniversiteyi bütün gün oturup rüşvet almak için mi okudum bu kadar?

Memlekette arkadaşların hep devlet kapısında, dedi annem öfkeyle. Gayet de mutlular.

Mutlu olmak zorunda oldukları için mutlular. Ellerinden başka bir şey gelmiyor. Babam sesini yükseltti. Bizim gibi buraya gelme imkânları olsa sence Çin'de kalırlar mıydı? dedi burun bükerek. Çok safsın.

Benim Fujian'da ailem var. Annem de aşağı kalmamak için sesini yükseltti.

Vay be. Her ay nasıl para gönderiyoruz sanıyorsun?

Buz gibi sessizlikle baktı babama.

Mesele bir tek ben miyim canım! Babam ters açıdan geldi. Ben de sana onu söylüyorum. Burada daha çok fırsat var. Candace'ın önü daha açık.

Ai-yah! Kızcağız kuzenlerinden, anneannesinden dedesinden ayrı büyümek istiyor mu bakalım? Bizden başka kimsesi yok. Bize bir şey olsa—

Duygu sömürüsü yapma. Bize bir şey olmaz.

Annem patladı: Ya bunun trafik kazası var hastalığı var!

Sırf sen kendini kanıtlayacaksın diye herkesi harcıyorsun.

Sana katılmıyorum, dedi babam aniden ölçülü, sakın bir sese dönerek.

Annem de tartışmayı bırakacakmış gibi sessiz kaldı. Ama sonra, kin kusmaya ayırdığı yumuşacık sesiyle son darbeyi vurdu: Ailen senden nefret ediyor diye ben kendi ailemden kopmak zorunda değilim.

Cevap gelmedi. Konu da orada kapandı.

Tuvalet kapısının aralığından bakarak, duşumu bitirmiş de çıkmışım gibi yapmak için birkaç dakika fırsat kolladım.

Hadi giyin! dedi babam sertçe. Yemeğe çıkıyoruz.

Annem yanıma gelip kuruttuğum saçlarımı karıştırdı. Ne yemek istersin, diye sordu yumuşakça. Bu gece sen nerede istersen orada yiyelim.

Çin yemeği, dedim çünkü onları mutlu edeceğini biliyordum.

Çocukken benim gözüm pizzadan, spagettiden başkasını görmezdi.

Vega House diye bir Çin lokantasına gittik. Vardığımızda saat dokuza geliyordu, yakında kapatacaklardı. Pek kimse kalmamıştı. Cam kenarındaki geniş locaya oturttular bizi. Az önce yağmur başlamıştı, damlalar camdan akarak dışarıdaki manzarayı bulanıyordu. Klimanın havasız soğğundan tüylerim ürperdi.

Babam annemi etkilerim umuduyla Pekin ördeği sipariş etti. Çok şaşıalı, kotarılması zor bir yemekti, masa başında servis edilmesi gerekiyordu. Yorgun garson, kızarmış kuşu servis arabasıyla çekerek getirdi ve bıkkın bıkkın, az daha elinden bıçağı düşürerek dilimlemeye koyuldu. Yağlı yağlı ördek derisi içimi kaldırıyor ama yedim yine de. Babamın suç ortağıydım. Anneme, Çin'den neyi özlüyorsa burada bulabileceğini kanıtlamaya çalışıyordu. Yemeğin ortasına doğru uzanıp anneme sarılarak hissettirmeye çalıştı münakaşanın sona ermiş olduğunu. Şimdilik.

Biz çıkana kadar yağmur durmuştu. Hava ılıktı. Sokaklarda yağlı yağlı birikintiler oluşmuştu. Bazı pencereleri kararmış ofis binaları uyur uyanık ışıldıyordu. Şehir çok güzeldi. Aydınlık pencerelerden bazılarında, ofislerinde yalnız kalmış çalışanlar gece mesaisi yapıyordu. Gömlekli kravatlı oturdukları masalara termoslar, paket servis Çin yemeği kutuları yığılmıştı. Ne yapıyorlardı? Evleri neredeydi?

Çok yükseğimizde duran ofis çalışanlarına bakarken, babamın Çin'i terk edip yabancı bir ülkede yaşama isteğinin sebebini ilk kez sezinledim. Kimliksizlikti.

Tanınmamak, başkalarının ona dair bilgilerinin esiri olmamak istemişti. Özgürlük buydu.

Bakışlarını benim gibi o binalara çevirmiş olan babama baktım. Bana şöyle bir bakıp gülümsedi. Arı kovanı gibi, dedi İngilizce.

O zaman düşünmüştüm günün birinde New York'ta yaşayacağımı. Dokuz yaşında en büyük hayalim buydu ama iliklerime kadar hissediyordum. Çine dönmek istemiyordum. ABD'ye ilk göçtüğümüzde içimden tek geçen geri dönmekti, başka hiçbir şey istemiyordum, dizlerimin üstüne çöküp köpekler gibi yalvarmıştım ama altı yaşındaydım daha, salaktım, dünyadan haberim yoktu. Dokuz yaşında artık öyle hissetmiyordum.

Köpekbalığı yüzgeci çorbası partisini ağustos sonunda, soğuk ve yağmurlu bir cumartesi günü yaptık. Tuhaf, geçici yazın bitimini, başka bir şeylerin başlangıcını kutladık.

Konuklarımız arasında üniversite arkadaşları, Jane'in iş arkadaşları ve komşular vardı. Takım elbiseli ve ince kravatlı adamlar, takma tırnaklı ve fönlü kızlar, kompartıman apartmanımıza doluştular. Ceketlerini yataklarımıza yığdılar, merdivenden yuvarlayarak fıçı bira çıkardılar, ev sahiplerine minik armağanlar getirdiler. Fonda Giorgio Moroder çalışıyordu. Biri Ronald Reagan kılığında gelip ceketinin cebinden çıkardığı minik şekerleri kızlara attı.

Salonumuzun ortasında, katlanır sehpaları uç uca ekleyerek Trump temalı bir yemek masası oluşturmuştuk. Jane bunun üzerine altın yaldızlı bir masa örtüsü sermiş, ortasına pirinç şamdan koymuş, spreyci boyayla altına boyadığı plastik buketler serpiştirmişti. Masada yemek öncesi için ironik kanepeler diziliydi: dereotu kremalı somon topları, ekmek sepetinde ıspanaklı dip, Ritz tuzlu kraker, bir de Trump'ın saçları şeklinde kesilmiş bir kelle pimento peyniri.

Üzerimde yine annemin bol, efil efil Contempo Casuals el-

bisesiyle dolandım odaları, bu seferki elbise siyah üzerine beyaz Afrika desenliydi.

Tüm bu hengamenin ortasında ise Hamptons'da yat partisine davetli gibi giyinmiş Steven Reitman, yatak odamın ikinci el mobilyalarının arasında duruyordu. Laf olsun diye davet etmiştim; bütün yaz görüşmediğimize göre gelmez diye düşünüyordum.

Yemek daveti mi bu, kostüm partisi mi, diye sordu yanak yanağa öpüşürken. Pahalı tıraş losyonunun kokusu, geçirdiğimiz birkaç günün hatırasını canlandırdı birden. Yutkundum.

Seksenler kostümü şart değil, dedim. Araştırma için geldim, milenyalleri doğal ortamlarında gözlemliyorum falan diyebilirsin. Yatağımın kenarına oturup ceketler dağını kenara ittim.

Partiye etnograf olarak mı çağırdın beni? Defterimi getirseydim keşke. Yanıma oturup bacak bacak üstüne attı, konçsuz çorapları göründü. Yatak sarktı.

Omuz silkip rom kolamdan içtim. Gece lambasının loş ışığı ifadelerimizi dramatikleştiriyordu.

Ne yaptın görüşmeyeli? Yakınıma sokulup alçak sesle, sır verir gibi konuşuyor, aramızda aslında hiç yaşamadığımız bir yakınlık varmış gibi yapıyordu. Spor ceketindeki çiçek desenli Liberty mendili gördüm; onun için bir başkası, bir kız herhalde, seçmiş olacaktı. Hayatta kendisi seçemezdi.

Piyasa nasıl sahiden? diye üsteledi.

Bilmiyorum. Şimdilik daha çok kişisel projelerimle ilgiledim diyelim.

Niye soruyorsun dersen-arka cebine uzandı-elim boş gelmedim. Cüzdanını açtı. Bir an bana para vereceğinden korktum ama başka bir şeydi, bir kartvizit: MICHAEL REITMAN, CEO.

Ağabeyimin şirketi, dedi Steven. Bir pozisyon var. Aç konuş.

Ağabeyine beni mi anlattın? Kartvizite şüpheyle baktım, loş ışıktaki harfleri zor seçtim. Bu Spectrum neci?

Spectra, diye düzeltti. Kitap yapım firması, yayınevlerine fason iş yapıyor. Sanat veya tasarım işi değil ama bir şeydir yine

de. Bir asistan pozisyonu varmış boşta. Ararsan ağabeyim anlatır ayrıntısını.

Steven'la göz göze gelmemeye dikkat ederek tekrar karta baktım. Hemen işe ihtiyacım yoktu ama aylak aylak gezinmekten farklı bir hayata bir ucundan başlamak için *bir şey* yapmam gerekiyordu. Annemin babamın bu hallerimi hiç tasvip etmeyecekleri, omzumda bir yükü. Steven'ın ihtiyacımı sezmiş olmasından utanmıştım.

Teşekkür ederim, diyebildim nihayet. Zahmet etmişsin.

Bir şey yapmadım ki. Laf arasında söz ettim sadece. Şimdi o utanmış gibiydi.

Yani aramızda—

Yemek hazır! diye ünledi Jane odadan odaya, misafirleri toplamak için.

Hadi sen git, dedim Steven'a. Ben de şimdi gelirim.

Ayağa kalktı. Tamam. İçerde görüşürüz o zaman.

Gülümseyerek başımı salladım. Çıktığında kapıyı kapattım. Ceket dağını aşip yatağımın başucuna emekleyerek pencereyi açtım ve yangın merdivenine çıktım. Zayıf, dingildek yapı buruştu. Hava serin ve nemliydi. Kollarıma küçücük yağmur damlacıkları batıyordu.

Yangın merdiveni, diğer apartmanların arkasına ve bunların arasında kalan, zemin kat sakinlerinin ortaklaşa kullandığı, yer yer uyuz palmiyelerin, arsız sarmaşıkların, orada burada yaban çiçeklerinin ve cılız meyve ağaçlarının sardığı bahçeye bakıyordu.

Oturdum. Tam bir dakika sonra ağlamaya başladım. Daha doğrusu hıçkırık ve gözyaşı olmadan kesik kesik nefes alma şeklinde.

Nefesime odaklanıp derin ve dalgalı suda kulaç atar gibi düzene oturtmaya çalıştım.

Yağmurumu kesiyorsun.

Ses aşağıdan geldi. Baktım o tarafa. Altımdaki ızgaradan, penceresinin pervazına oturmuş, sigara içerken kitap okuyan bir

adam gördüm. Alt katı yazın tutan kiracıydı. Posta kutularının orada görmüştüm.

Pardon, dedim istemsizce.

Başını kaldırıp hınzır hınzır gülümsedi. Özür dileme. Şaka ettim sadece.

Hava alıyordum da, diye açıkladım ne gerek varsa.

Evet. Ciğerlerindeki dumanı üfledi. Yangın merdiveni senindir. Şunu bitirebilir miyim önce?

Başının tepesine bakarak düşündüm. Ben de bir tane alabilir miyim?

Tabii. Bir duraklamadan sonra, Ben çıkayım mı?

Boş odama baktım. Jane'in herkesi sofraya çağırdığını duya-biliyordum hâlâ. Ben inerim.

Yangın merdiveni ayağımın altında zangırdadı. Sahanlığa geldiğimde elimi uzattım, son basamakları inmemeye yardım etti. Çocuk gibi cılız halinden beklenmeyecek bir kuvvetle tuttu. Yüzünde keder, gözlerinin altında koyu halkalar vardı.

Burada beklemek mi istersin, yoksa içeri gelir misin, diye sordu.

Camdan içeri baktım. Burası senin odan mı?

Evet. Tereddüt etti. İçeri gelmez misin?

İçeri tırmanıp etrafa bakındım. Benim tam altımdaki odada kalıyordu. Benim odamın aynısıydı –daire planları aynıydı zaten– ama daha temiz, daha güzeli. Benim odam dağınıktı, tıklım tıklımdı. Onun odası ise çilehane havasındaydı, abajur boş duvarlara loşluk vermişti. Tüm ayın sungularından ve tütsü dumanından arındırılmış bir tapınak misali huzurlu bir havası vardı.

Tam üstünde oturuyorum, dedim ona.

Biliyorum. Gece geç saatte ayak seslerini duyuyorum. Volta atıyorsun. Sonra pişman oldu. Pardon, sapık gibi dinlediğimi düşünme. Böyle, biraz ürkek adımların var da.

Ürkek adımlar mı?

Evet, huzursuz gibi. Ev arkadaşını da duyuyorum. O çok erken kalkıyor. Kahve çektiğini duyuyorum.

Onun adımları ürkek değil mi?

Düşündü bunu. Ee, yok. O çok daha sağlam basıyor, sen ise tedirgin, kararsız. Hakaret gibi düşünme, gözlem sadece. Ameri-can Spirits paketini bulmuştu, birini çıkarıp filtresine dokunma-dan uzattı bana. Bu düşüncesini sevdim.

Parmaklarımda çevirdim sigarayı. Ev arkadaşım erken kal-ıyor gerçekten, dedim itiraf yollu. Yolu çok uzun. Jersey’de bir moda firmasında halkla ilişkiler yapıyor.

Otursana. Çakmağımı bulamadım. Mutfaktan alıp geleyim.

Yatağın kenarına oturdum. Yer yatağıydı, beyaz çarşaflar dik-katle giydirilmişti. Sandalye yoktu. Kapının yanına iki plastik kanca asılıydı, biri havlusu, diğeri ceket için. Gardırop yerine, giysilerini üç sıra halinde yere dizmişti dikkatle: Kot pantolonlar, iç çamaşırları, beyaz tişörtler. Abajurun yanında, kütüphaneden alınmış birkaç kitap duruyordu. Rousseau. Foucault.

Döndüğünde elinde hayatımda gördüğüm en büyük masa çakmağı vardı. Yakabilir miyim? diye sordu.

Başımla olur dedim, o da sigaramı yakmaya çalıştı sakarlıkla, çakmak alevi yanağımı yaladı.

Dışarı çıkalım mı tekrar? Odanı kokutmak istemiyorum.

Yok, otur. Odamı kokut. Yatağa oturdu o da. Sigaralarımızı içtik. Konuşmamaktan hoşnut gibiydi.

Ee, dedim, laf açmak için. Sen neler yapıyorsun, anlatsana. Daha der demez pişman oldum. Herkesin herkese sorduğu so-ruydu bu New York’ta; çok kariyerçi, sıkıcı.

Nasıl para kazandığımı mı soruyorsun, gerçekte ne yaptığımı mı?

İkisi de galiba. Dumanı üfledim.

Piyasaya parça başı metin yazarlığı yapıyorum para için. Ser-best yazdığım makalelerim, röportajlarım da var. Ama asıl işimi kurmaca yazarlığı. Ya sen, sen ne yapıyorsun?

Baba parası yiyorum, dedim bu bilgiyi vermekteki rahatlığı-ma şaşarak. Konuyu uzatıp ikisinin de ölmüş olduğunu, tereke midir her neyse oradaki paranın, şöyle bir on-on beş yıl kadar

çalışmasam da işe yaramazlık etmeme yeteceğini söyleyip lafı uzatmadım. Göçmen babamın bir ömür didinerek biriktirdiğini, tembel ve hayırsız evlat olarak savuracaktım.

Ama iş arıyorum, diye ekledim. Spectra diye bir yerle görüşmeye gideceğim şimdi.

Pozisyon ne?

Ee, hiç bilmiyorum ki.

Bilmiş gibi gülümsedi. O arada sigaram sönmüştü. Bocaldım. Aslında yukarıda parti veriyorum ben.

Nasıl, şimdi mi? Şaşırdı.

Başımla evet dedim. Bensiz başlamışlardır bile. Seni de bekleriz istersen.

Seni yukarı bırakayım da en azından. Ayağa kalktı ve yanıma geldi. Beni tutup kaldıracak sandım ama başparmağını yalayıp yanaklarıma dokunmaya başladı. Kurumuş maskaraları sildiğini fark ettim. Daha biraz önce ağlıyor olduğumu unutmuştum bile.

Yüzümü tükürüğünle silmemişsin gibi yapacağım. Gözlerimi kapattım. Çıktı mı?

Hayır. Banyomu kullanman gerekebilir.

Kullanabilir miyim banyonu?

Tabii. Hemen şu — aman biliyorsun işte.

Kendi banyomun olduğu yere doğru yürüdüm. Bizimkinin aksine onun banyosu da derli topluydu, reçeteli ilaç kutusu var mı diye açıp baktığım aynalı dolabın içine Duane Reade markalı ürünler dizilmişti. Ama ilaç yoktu. Özel meselelerini kurcalayamıyordum.

Dolabı kapattım ve aynada kendime baktım. Benim özel meselelerim suratımdan okunuyordu. Dertli görünüyordum. Cildim kuru ve gergindi; nemlendirici sürmemiştim muhtemelen. Yüzüme su çarptım biraz.

Kapıyı açtığımda, onu koridorda beklerken buldum. Birlikte, benim yaptığım gibi pencereden çıkıp yangın merdiveninden geçerek benim odamdan bizim daireye girdik. Salona geldiğimizde yemek yeni başlamıştı. Herkes dönüp baktı.

Kim bu? diye sordu Jane.

Bu arkadaş, ee- Tanışmadığımızı fark ederek ona döndüm.

Jonathan, dedi.

Jonathan, diye tekrarladım. Alt komşumuz.

Sana ne ikram edeyim, Jonathan? diye sordu Jane. Geç kalışımıza sinirlendiyse bile renk vermedi. Kamikaze var, rom kola var, ne istersen.

Sade sodanız varsa içerim.

Ben getireyim, deyip mutfığa yönelirken, Jane onun için masanın diğer ucuna bir sandalye çekti, bana ise Steven'in yanında yer gösterdi.

Hepimiz yerleştikten sonra, masamızın orta yerine kurulmuş şaheseri irdelemeye başladık: Köpekbalığı yüzgeci çorbası, bir kristal panç çanağında, içinde kepçeyle bizi bekliyordu. Aslında iki çanak vardı, biri orijinal çorba, diğeri Jane'in uydurduğu esrarengiz vegan versiyonu.

Jane hepimizin tabaklarına servis yaptı.

Köpekbalığı yüzgecinin jelatinli, garip bir kıvamı vardı. Uzun uzun çiğnedik, sonra kırmızı şaraba katık edip yuttuk.

Beyaz almalıydım, dedi Jane. Deniz ürünleriyle daha iyi gidiyor.

Evet, tanenler, dedi masadan biri.

Hiç fena değil bence, dedi Jonathan ve ciddi söylüyor gibiydi.

Biz kalanlar çorbayı zar zor yuttuk. Jane'in cam şekerlikte dolastırdığı yuvarlak krakerleri çorba kâselerine ufaladı konuklar. Çorbanın ekşi, küf kokulu, yenilmez yutulmaz haline bir faydası olmadı. Yemeği yanlış yaptığımı düşündüm. Tarifte taze yüzgeç yazıyordu. Ben onun yerine kuru yüzgeçleri birkaç saat suda beklettikten sonra kullanmıştım. Ama geri kalan her şeyde tarife harfiyen uymuştum.

Şarabı fazla kaçırınca çarptı. Steven bana döndü, sokulayım diye kısık sesle konuştu. Ağabeyini anlatıyordu, ondan iyi biriymiş çünkü adilane adam mıymış neymiş. Öyle bir şeyler.

Sen adilane değil misin ki? diye sordum Steven'a.

Aile adamı, diye düzeltti ağzı kayan Steven. Ağabeyim hep aile adamıydı ama. Ben sadecemış gibi yaptım. Yapamadım da.

Boşanmasından, geçirmekte olduğu duygusal sarsıntılardan söz ettiğini kavradım. Ailesinden hiç bahsetmemişti, edindiğim bilgiler de bulanık ve klişeydi, ilgisiz eş, sorunlu çocuk falan gibi.

Yok senin bir şeyin, dedim. İyisin sen. Kötü bir şey olduğu da yok.

Kıpkırmızı gözleriyle bakıp gülümsedi, çorbasını kaşıkladı.

Bir anda midem bulandı. İçerisi çok sıcak, dumanlı, parfümlüydü.

Gecenin uzaktan Oryantalist temasına uygun olsun diye bir mah-jongg seti alıp gelmişti Jane ama nasıl oynanacağını kimse çözememişti.

Sen de bilmiyorsan kim bilecek Candace, diye bağırdı biri oradan.

Niye, Asyalıyım diye mi?

Vazgeçtik. Soframızı oluşturan katlanır masaları toplayıp koridora çıkardık. Salon açıldı.

Aniden içeriği yangın alarminin sesi sardı. Herkes yüzünü buruşturup kulak tırmalayan elektronik yaygaraya karşı kulaklarını kapattı.

Ne yaşıyor? diye sordu biri. Ben bir koku almıyorum.

Hep sigara dumanından, diye bağırdı bir başkası.

Öf be. Bir pencere açın o zaman.

Sigaraları söndürelim mi? diye sordu bir kız, sigarasını tutan eli havada donmuş halde.

Jane elini salladı. Arkadaşlar! Alarmı söksenize ya! Mutfak taburesine çıkıp tavandaki alarma uzandı, pil kapağını bulup açtı ve pili çıkardı.

Alarmla büyü bozulmuştu sanki. Sonrasında herkes gevşedi. Hoparlörlere iPod bağlayıp sırayla DJ'lik yaptık. İnsanlar cıvıl cıvıl, canlı pop parçaları eşliğinde tepine tepine dans ettiler. Mutfakta bir grup, blöflü bir içme oyunu oynuyordu. Bir başkası Twister getirmişti, benim odamın ortasına sermişlerdi. Ben oda-

dan odaya dolaştım, her şeyden oynadını ve hepsini kaybettim, kartları ortalığa saçarken, olur olmaz yere ayak basarken, tempo tutturamadan zıplarken manyak gibi kahkahalar savurdum.

Başkaları mutlu olunca onları düşünmem gerekmiyor. Benim mutluluğuma yer kalıyor. Bu mutlulukta Jane'i gözden kaybettim. Steven'i gözden kaybettim. Jonathan'ı gözden kaybettim. Onu bir grup insanla yerde oturmuş konuşurlarken görmüştüm.

Daha da sonra, bir duman perdesinin gerisinden odamda gördüm onu, kitaplığıma bakıyordu. Benim değil o kitaplar! diye bağışmak istedim, doğru değildi oysa. Hepsi benimdi. *Antonia. Cam Pencere. Tanıdık Delisi. Suç ve Ceza*, birinci yıl İngiliz Edebiyatı dersinden sakladığım tek kitap. *Dönüşüm*. Eve gide gele aşırđığım macera, korku ve bilimkurgu dizileri. Christopher Pike. R.L. Stine. Olgunluğā adım atma romanları. *Kale Artık Benim. Pittsburgh Gizemleri*. Doksanlarda yayına son vermiş dergiler, aralarından en sevdiğim *Index*. Ne zamandır oradaydı acaba? Daha da sonra, Jane'in odasında bir grup insanın arasında gördüm onu, bir bilgisayarda İtalyanca bir film izliyorlardı, sert ve kuvvetli sözler daktilo şakırtısı gibiydi. *Come stai?!* Gülümsemekten başka ne yapabilirdim? Gülümseyip el salladım. Sen de gelsene, diye seslendi arkamdan, ben koridora bir şey yapmaya dönerken, neydi unuttum. Ondan sonra da tekrar görmedim onu, herhalde benim odamdaki yangın merdiveninden inerek kendi odasına geçmişti.

Kaç saat geçmişti bilmiyordum. Uyuyup uyuyup uyandım. Yorulunca halının üzerine sızdım. Acıkınca mutfağā gidip cips kemirdim. Dolapta bulduğum gazozları, sodalı şarapları içtim. Kendi evimde evsiz gibiydim.

Eğleniyordum ama soyutlanmış bir eğlenceydi. İçinde yalnızdım.

Saat dörde doğru parti dağılmaya başladı. Dışarıda şafak söküyordu. Oturmuş içki içtiğimiz ve esrar döndürdüğümüz halıdan kendini ayırabilen konuklar birer birer veya gruplar halinde çıktılar yavaş yavaş. Jane yerde sızmıştı. Yatağımdaki ceket dağı,

geride birkaç tanesi kalana kadar aşındı. Steven'in spor ceketini gördüm aralarında, gece bir noktada çıkarmıştı demek. Cep mendili yoktu.

Elime alıp daireyi dolaştım. Steven? diye seslendim.

Banyoda lavaboya sarılmış halde buldum onu. Teri gömleğine geçmişti. Zilzurna sarhoştı, ayakta duramıyordu, bunun beraberinde de korkutucu bir çapkınlık gelmişti üzerine. Ama hayır, sadece sarhoş değildi. Başka bir şey. Bir şey yutmuştu, başka bir şey aldığı çok belliydi. Belki bilerek almıştı, belki biri şaka olsun diye içkisine atmıştı. Böyle denyoluklar yapardı arkadaşlarım.

Steven yüzüme dokunuyordu, gözleri cam gibiydi. Çok üzgün görünüyorsun, dedi.

Üzgün değilim, diye cevapladım. Eğleniyor musun?

Ne kadar da güzelsin, dedi bana cevap vermeden. Ne kadar da güzelsin, diye tekrarladı.

Teşekkür ederim, dedim ağır başlılıkla. Bir taksi çağırayım mı sana?

Kuvvetle başını iki yana salladı. Hayır. Kalmak istiyorum.

Peki, kalabilirsin de. Ama yatmak ister misin? Salona, kanepeye doğru götürdüm onu. Ayakkabılarını çıkarmak için, fare bıyığı kadar ince, gri deriden bağcıkları çözmeye çalışıyordum.

Yapma. Bir şey söyleyeceğim. Bir şey söylemem lazım, dedi telaşla.

Nedir?

Yüzümü avuçlarına aldı ve bana baktı. Çok yalnızım, dedi Steven. Eşim dostum yok, yalnızım.

Yalnız değilsin, dedim, söylediğinin doğruluğunu bildiğim halde. Gerçeği söyleyecek kadar yakın da olmadığım için ekledim, Çevrende pek çok insan var. Televizyona çıkıyorsun.

Seni özledim, dedi ısrarla.

Çevrende çok insan var, diye tekrarladım ne diyeceğimi bilemediğim için.

Yok, sen duymuyorsun beni. Anladığın halde duymuyorsun. Seni *özledim* diyorum. Bütün yaz seni düşündüm.

Bu nedenle mi geldin? diye sordum mesajlarımı geçiştirdiği, mesajlarını geçiştirdiğim onca zamanı düşünerek.

Bana baktı. Sen davet ettin. Sen neden davet ettin o zaman?

Cevap vermedim. Onun yerine, Bu yaz benim için çok şey değişti, dedim.

Ne gibi? Bileklerimden tutmuştu. Nasıl değiştin? Aynı görünüyorsun. Tıpatıp aynı.

Üstüme atıldı. Geri çekildim. Vazgeçmedi, tekrar çullandı; çaresizce, delice öpmeye çalıştı beni. Ben yine geri çekilince paldır küldür yere yuvarlandı ve beni de yanına çekti. Az ötede kilimde sızmış olan Jane kımıldanmadı. İkimiz de yere serilince beni öpmeye başladı. Bira kokulu öpücükler ve okşamalardan örülü bir Escher merdiveninden yuvarlanıyor gibiydim. Ben de karşılık verdim. Tıraş losyonunun kokusuyla, yazın başında beni evine ilk götürdüğü zaman onu öperken yaşadığım duygulara gittim. Etrafta dolaşmış, kitaplarına, duvardaki çerçeveli tablolara, düzenlesin diye birine para verdiği eşyalarına bakmıştım. Banyo dolabını açıp tıraş losyonu koleksiyonunun kokusunu içime çekmişim. Gardırobunu açmış, ahşap elbise askılıklarına, ayakkabı raflarına bakmıştım. Merakım tahrik etmişti onu. Öpüştüğümüz sırada sanki tüm eşyalarını da, yetişkinliğin veya başarının tüm simgeleri ve tuzaklarını da aynı anda öpüyormuşum gibi hissetmişim. Düzüşme kısmı ise bunun kapanışıydı, beyaz yatın limana süzölüşüydü.

şimdi kendini çözmesi gereken Steven'di. Dur bir dakika. Odana gidelim.

Sıralı odaların en sonundaki odama kadar yürüdük, orada Jonathan'ı gördüm. Yatağın kenarına oturmuştu, tümüyle giyinikti, kitap okuyordu. Kalbim tekledi. İçeri girdiğimiz sırada başını kaldırıp Steven ile bana baktı, gereken sonucu çıkardı. Bakıp gülümsemekten ve çok iğrenç görünmemekten başka ne yapabilirdim?

Tam da çıkıyordum. Jonathan kalkıp pencereye doğru gitti.

Ben de peşinden yürüdüm, o çıkınca camı kapatmak için. Yangın merdivenine çıktıktan sonra döndü, yüzü gölgelere karışmıştı.

Arada bir aşağı in de uğra bana, dedi.

Uğrarım. İyi geceler, dedim, tam dönüp uzaklaşacaktım ki kolumdan yakaladı.

Candace.

Gülümsedim. Jonathan. N'oldu?

Eğilip kulağıma fısıldadı. Yanlış yapıyorsun. Sonra ben bir tepki veremedim kulağıma yaladı. Kıvrak ve pütürlü dilinin ucuy-la, kulağıma memesinden ucuna tek hamleyle yalayivermişti.

Geri çekildim, iki elimle kulağıma tuttum biri kesmiş gibi. Ilık ve nemliydi.

Bunun ardından penceremi kapattı ve yangın merdiveninden indi. İnerken ince, zayıf demirin zangırdadığını duydum. Penceresinin açıldığını duydum. Sonra da kapandığını.

Güneşli günler Tesis'e doğru gidiş içindi ama bazı günler farklıydı. Bazı günler ava çıkılırdı. Hadi şu kasabayı avlayalım, gibi. Veya şu sokağı avlayalım. Bir ev seçin, herhangi biri olur. Sadece evler de avlanmazdı üstelik. Benzin istasyonları avlanabilir. Alışveriş merkezleri de öyle. Spor salonları. Butikler. Sağlıklı yaşam merkezleri. Kahve dükkânları. Ama asıl geçim kaynağımız evlerdi. Verdikleri alışkanlık hissine tutulduk, cumartesi kahvaltılarını, televizyon karşısındaki akşamları hayal ettik. Evlerin planlarını, içlerindeki ürünleri de iyi biliyorduk benzer evlerde büyüdüğümüz için.

Av, derdi Bob, estetik bir deneyimdir. Ritüelleri ve gelenekleri vardır. Av öncesi vardır. Av ertesi vardır. Her av farklıdır. Canlı av vardır. Ölü av vardır. Bu sırf haneye tecavüz değil. Bu alt tarafı çalmak değil. Bu geleceğin tahayyülü. Tesis'i ve yanımızda istediğimiz her şeyi kurma çabamız. Tesis'te bulunanlara dair bir güvence veremediği için karşımıza ne çıkarsa avımız oluyordu. Gıda. Bir kütüphane. Film DVD'leri. Kırtasiye malzemeleri. Koltuk minderleri. Masa örtüleri; her güne farklı, özel günlere ayrı. Toprak saksılar. Sabunluklar. Reçeteyle satılan ilaçlar. Oyuncaklar, aramızda çocuk olmasa da.

Her neyse. Gelmiştik. Avlanıp gidecektik.

Uçuk mavi bir köşkün önündeki kurumuş çimlerde duruyorduk. Ohio'da bir yerlerdeydik. Öğleden sonraydı. Kendime hep kışın havanın erken karardığını hatırlatıyordum. Aralığın bilmem kaçıydı.

Pekâlâ, dedi Bob. El ele tutuşalım.

Halka olduk ve kırağı çalmış çimenlerde av öncesi ritüelimizi yaptık. Ben Todd ile Adam'ın arasında durdum. Ayakkabılarımızı çıkarıp el ele tutuştuk. Her seferinde söylediğimiz uzun mantraya başladık. Shins'in "New Slang" şarkısının ritmini tam

tutturması, hatırlamayı da söylemeyi de kolaylaştırıyordu. Uçarı ritmine kaptırsak şarkı bile olurdu bundan. Eğer av öncesinin herhangi bir kısmını doğru (yani Bob'u tatmin edecek şekilde) yapamazsak, diyelim mantrada dilimiz sürçerse, yanlışlıkla elimizi bırakırsak tekrar yapmamız gerekirdi.

Mantradan sonra başlarımızı eğdik, gözlerimizi kapattık ve Bob dua ile yemin arası, her seferinde ayaküstü uydurduğu saçma sapan vaazını söyledi.

Bugün burada toplanarak, dedi Bob yüksek sesle ve tane tane, senden vakur ve basiretli bir av için bize dirayet bahşetmeni diliyoruz. Bu kapıların ardında ne bulacağımızı bilemeyiz ama Tanrı yardımını esirgemez. Sunduklarını saygıyla almamıza izin ver. Karşılaştığımız takdirde, önceki sahiplerine adaletle ve merhametle davranmamıza izin ver.

Çok uzun yoldan geldik, diye devam etti. Biz yürüdükçe karşımızdaki yol aşılabilir gibi geldi gözümüze. Aramızda inançları sarsılanlar olsa da, karşımıza meseleleri sıralı çıkarmakta sana sığınırım. Sıradaki avımız bereketli olsun. Senin sunduklarını, fazlaya dair taleple, beklentiyle değil, tevazu ve şükranla kabul edelim. Sesi titredi. Bize az sonra sunacağın ve bizim de gururla kabul edeceğimiz ihtiyaçlarımız için sana şükürler olsun.

Vaazın sonunda, yarattığımız iyi niyet ve talihi perçinlemek istercesine, sıradan künye okuduk nüfustaki tam isimlerimizle. Bob başlattı, saat yönünde devam ettik.

Robert Eric Reamer.

Janelle Sasha Smith.

Adam Patrick Robinson.

Rachel Sara Aberdeen.

Genevieve Elyse Goodwin.

Evan Drew Marcher.

Ashley Martin Piker.

Todd Henry Gaines.

Candace Chen.

Sonra hep birlikte, karate karşılaşmasına başlarmış gibi, dai-

renin merkezine doğru eğilerek selam verdik. Ayakkabılarımızı giydik.

Önümüzdeki köşkü inceledik. Kapının iki yanında, zamanında gül sarmaşıkları olan kurumuş iskeletler vardı. Orta halli mahallelerdeki boş arazilere yapılan yeni prestijli “konak”lardandı, dışarıdan bakınca tarihi eser havası verilmişti ama içeride incecik duvarlardan, kâğıttan kapılardan kalitesizlik akıyordu. Kolay görünüyordu.

Önce erkekler silahlarını çekip okalıptüs yaprağından çelengi dökülen ön kapıyı açarak içeri girdiler. Yaklaşık yarım saatte durumu kestirip gaz ve elektrik bağlantısını kontrol ederlerken, Janelle, Rachel, Genevieve, Ashley ve ben dışarıda bekledik. Canlı avsa, evin sakinleri hayatta fakat humma nedeniyle tepkisiz durumda olurdu. Toplanıp bir odaya doldurulurlardı. Ölü avsa, biz eve girmeden önce Todd ve Adam cesetleri toplayıp bahçeye yığardı.

Yemek salonunun geniş pencerelerinden, Todd ve Adam'ın hummalıları içeri soktuğunu gördük.

Canlı avmış, dedi Ashley.

Baba, anne ve oğulları. Öyle tahmin ettik yani. Bir deri bir kemik oldukları için hemen anlaşılmıyordu. Anneyi tespit etmek kolaydı aslında. Yüzü kremalı pasta gibiydi, gece kremi kaplıydı, üstündeki el örgüsü hırkaya damlıyordu. Todd ve Adam çıkıp kapıları kilitlediler.

Aile yemek masasının başına geçti; kiraz ağacındandı masa, ortasında bir dantel örtü, onun da üzerinde çürümüş, küflenmiş meyvelerle dolu bir çanak vardı.

Posta kutusunda Gower Ailesi oldukları yazıyordu. Anne, masayla aynı renk büfeden çıkardığı lacivert süslemeli beyaz tabakları sistemli ve ezberlenmiş hareketlerle masaya yerleştirdi. Önce yemek tabakları, üzerlerine salata tabakları, en üstüne de çorba kâsesi. Bunları koyduktan sonra servis takımlarını dağıttı. Dört kişilik sofrayı kurdu.

Anne oturduğunda hep birlikte ellerini kavuşturdular ve başlarını eğdiler. Baba ağzını açıp kapattı.

Ne yapıyorlar? diye sordu Ashley.

Dua ediyorlar sanki, diye cevapladı Janelle.

Baba konuşurken birtakım sesler çıkarıyordu ama sözcük değildi, olsa da çözemiyordum. Sayıklıyor bile olabilirdi. Az sonra gözlerini açtılar ve ailecek yemeğe başladılar.

Dillerini kaşıklarda gezdirdiler. Bıçakları çatalları tabaklara sürtüp artık tavuk budu mu, dana biftek mi bir şeyler kestiler. Tabakları ağızlarına götürüp yaladılar Chef Boyardee reklamlarındaki çocuk oyuncular gibi, tabaklar da leziz spagetti sosuna bulanmış gibi. Mevsim sebzeli ilkbahar makarnası. Konserve mısırlı rosto köfte.

Bayan Gower tekrar ayağa kalkınca yemek bitmiş oldu. Yemek masasının etrafını dolanıp tabakları ve servisleri aldı, tekrar büfeye kaldırdı. İşini bitirir bitirmez tekrar tabakları indirip sofrayı kurmaya geçti. Gower ailesi tekrar yemeğe oturmuştu, o gece oturacakları onlarca yemeğin ikincisine. Başlarını eğip dua ettiler. Bay Gower'ın ağzından çıkan sözleri merak ediyordum; net sözcükler var mıydı, yoksa ezbere bildiği bir melodiyi, ezgiyi tutturmuş söyler gibi anlamsız sesler mi çıkarıyordu? Hummaya yakalananların önce konuşması gidiyordu çünkü.

Alo? Biri bir şey diyordu. Rachel'dı. Tırnaklarını koluma batırmıştı. Koptun gittin yine.

Gözlerimi kırpıştırarak transtan çıktım. Pardon, dedim.

İnsan en banal işleri böyle sonsuz döngü halinde izlemeye kaptırınca kendini unutabiliyordu. Bir tekrar, rutin hummasıydı bu. Fakat ilginç olan rutinlerin birebir tekrardan ibaret olmamasıydı. Dikkatli izleyince bazı farklar görmek mümkündü. Mesela tabakları hangi sırayla sofraya koyduğu. Ya da sofrayı kimi zaman saat yönünde, kimi zaman saat yönünün aksine dolaşması.

Bu çeşitlemeler beni vuruyordu.

Çocukken annemin günlük yüz bakımı rutinini izlerdim. Clinique'in üç adımda cilt bakım rejiminin müdavimiydi: Yu-
muşak Sıvı Yüz Sabunu, Arındırıcı Losyon 2 (çünkü cildi be-

nimki gibi kuru karmaydı) ve Dramatically Different Nemlendirici Losyon. Her sabah ve akşam banyo aynasının karşısına geçer, bu süreci uygulardı. Hep aynı değildi ama. Bazen yüzünü saat yönünde dairesel hareketlerle yıkardı, bazen saat yönünün aksine. Bazen uygulamasını nizami olmayan bir dördüncü adımla tamamlar, Fuzhou yüz yağını pat pat vurarak tenine yedirirdi. Zümrüt yeşili, çakma Çin dekorlarını hatırlatan baygın çiçek kokulu, sözde iyileştirici etkileri olan bir yağdı. Üzerinde haşhaş çiçeği resmi olan, ufak, geniş omuzlu cam şişede bulunurdu.

O yağı Kanton Chinatown'larında, Fujian Chinatown'ında, Sunset Park'ta, Flushing'de aradım ama hiç bulamadım.

Üniversitenin ilk yılında, telefon edip doğru yüz bakımının ileri yaştaki yararlarını anlatır, bu sırada bana hep azarlanıyormuşum duygusu verirdi.

Nemlendirici sürüyor musun? diye sorardı kötü cep telefonu bağlantısında cızırdayan tiz sesiyle. Sürmen lazım çünkü senin cilt yapın kuru. Babana çekmişsin.

Evet evet, şimdi sürüyordum, dedim maillerime bakar, kendime bir kahve daha koyarken. Elim kremli hatta.

Her gün, unutma. Sana bir Clinique seti yolladım. Geldi mi?

Evet aldım, teşekkür ederim, dedim öyle bir şey göndermediği halde.

İndirim vardı, bir alana bir bedava. Çok ucuza geldi. Yirmili yaşlarında cilt bakımı, yaşlılığa yönelik bir önlemdir. Sen şimdi etkisini görmeyebilirsin ama bunu yapmazsan daha hızlı yaşlanırsın, dedi. O nedenle her gün düzenli uygulaman lazım.

Evet, dedim.

Nemlendiriciyi hafif hafif yedir cildine, öyle yoğurt gibi sürme. Bir sessizlik oldu, dediğini yapmamı bekledi o sırada. Nasıl hissediyorsun?

Harika. Çok hafifmiş.

Her gün yaptıkların çok önemlidir, der kapatırdı.

O zamanlar kafası gitmeye başlamıştı, beyni erken Alzheimer

nedeniyle güve yeniği içindeydi. Gümüş demliğimizi soğuk suyun altında anormal uzunlukta yıkamak, hayali bir yemek daveti için en sevdiği yiyecek olan mapo tofudan elli porsiyon ısmarlamak gibi tuhaf, hissi işler peşinde koşuyordu. Hep bir yemek daveti vardı. Telesekreterim şaşaalı olduğu kadar hayali etkinliklere davetlerle dolup taşıyordu.

Gerçekten yapılabilse çok şahane olurdu aslında o davetler; 1980'lerin efsane Studio 54 diskosunda geleneksel Çin ziyafeti vermeye benzerdi. Aklındaki menüyü anlatır, davetlileri sayardı: Ölmüş babam; birtakım boşanmış teyzeler ve eniştelere; adları hiç tanıdık gelmeyen birtakım akradaşlar ve akrabalar; düpedüz laf salatası.

Seni gördüklerine çok sevinecekler. Uçak parasını dert etme, ben aldım biletini, derdi.

Teşekkür ederim, derdim yine, öyle bir şey de yapmadığı halde. Seve seve gelirim.

Todd, Gower'ların ön kapısını açtı. Evet, hazırız! diye seslendi.

Maskelerimizi, lastik eldivenlerimizi taktık. Boş kolileri ve çöp poşetlerini alıp içeri girdik.

Kapı geniş bir hole açılıyordu. Merdivenin yanındaki duvara aile portreleri asılmıştı. Gower ailesi anne, baba, küçük oğul ve büyük kızdan oluşuyordu. Baba kel ve tıknaz, platin saçlı anne ise şık ve formunda, dudaklarında belli belirsiz bir gülümseme, kucığına koyduğu ellerinde ise jilet gibi Fransız manikür; pornocuların ve orta batılı ev kadınlarının birinci tercihi.

Ne trajedi, buyurdu Genevieve.

Hadi hanımlar, dedi Todd. Bizi dürtüp çalıştırmayı severdi.

Erkekler yakalıyor, kadınlar topluyordu. Hepimiz bazı kollara verilmiştik. Janelle ve Ashley, Yeme İçme'den sorumlu olarak yemeklik malzemeleri, güvelerin ve kemirgenlerin giremediği dayanıklı kuru gıdaları topluyordu. Sağlık kolu olan Rachel, evlerden reçeteli ilaç, pansuman malzemesi, aspirin, cilt bakım ürünleri arardı. Giyim sorumlusu Genevieve, gömme dolaplarda

ceket ve palto ararken, kaliteli keten tunikleri ve ipek bluzları da affetmezdi.

Ben ise Eğlence'den sorumluydum; geniş bir kategoriydi ve DVD, kitap, dergi, kutu oyunu, video oyunu ve konsolları içeriyordu.

Alışkanlık olduğu üzere televizyon odasından başladım. Bodrum kattaydı.

Oda oda dolaşıp koli topladık. Kolileri koridora dizdik Bob'un incelemesi, kafasına göre bir şeyler ekleyip çıkarması için. Oda-lar boşalıp koliler dolarken, Adam, Todd ve diğer erkekler incelemeden geçmiş kolileri dışarı çıkarıp minibüslere doldurdular.

Nedense saatler sürüyordu bu iş.

Her avda üzerime bir his gelirdi, başta hafif hafif, neredeyse belirsiz. Tarif etmesi zor çünkü yok gibi bir şey. Diğerlerinin konuşmaları, Todd'un döşemeyi inleten adımları, çirkin ve paytak yürüyüşü uzaklaşır giderdi. Nerede olduğumu, neden orada olduğumu unuturdum. Envanter çıkarma, toplama ve kategorilere ayırma, her şeyi kolilere en düzgün şekilde istifleme uğraşlarında kaybolurdum. *Uçaklar, Trenler ve Otomobiller. Vertigo. Halo 2. Seinfeld: Tüm Bölümler. Grand Theft Auto: Chinatown Wars. Scrooged. Tales from the Hood. Blow-Up. Apocalypse Now. Waiting to Exhale. The Conversation. Sex and the City: Tüm Bölümler. The Legend of Zelda: Ocarina of Time. Geleceğe Dönüş.* Trans gibiydi. Sanki yeri kazıp dibine giriyordum, derinlere indikçe ısınıyordu ortam ve hiçlik duygusu gitgide beni tümüyle ele geçiriyor, korkularımı ve endişelerimi silip süpürüyordu. Çalışmaktan aldığım en güzel duyguydu bu.

Bu sürekli akımı kesen tek ses Bob'du. Hangi eve girsek, antika M1 yarı otomatik piyade tüfeğinin namlusunu duvara sürte sürte dolaşırdı. Alt katta da üst katta da olsa o cızırtıyı duyar ve nerelerden geçmiş, anlardık. Çiçekli duvar kâğıtlarında, sünger boyalı desenli duvarlarda, düz beyaz badanalarda siyah, titrek bir çizgi bırakırdı. Odalara Fransız vanilya kokusu yayılırdı.

Kimi zaman bu cızırtı dururdu, o zaman kendimizi az sonra gelecek silah sesine hazırlardık. Neye ateş ettiğini bilemezdik hiçbir zaman: Tavan arasındaki yarasaya da olabilirdi, oluklarda yaprak kovalayan sincaba da, belki de öylesine, boşluğa.

Televizyon odasını toparladıktan sonra üst kata kitap toplamaya çıktım. Gower'ların evinde okuma odası giriş katında, mutfağın bitişiğindeydi. Eğilerek geçebileceğim kadar alçak kapısından girince beklemediğim kadar geniş bir odada buldum kendimi. Bütün duvarlar kitaplıktı. Omzuma kadar gelen bir şömine vardı. Yüksek pencereleri arka bahçeye bakıyordu. Yerlere kadar eğilen ağır ve kalın bordo perdeler sımsıkı çekilmişti.

Önce kitaplara yöneldim.

Rafların neredeyse tümü çocuk kitaplarıyla doluydu. Bir tek üst rafta yetişkin kitapları vardı, onlar da ev sahiplerinin kültürlü olduklarını göstermeye yönelik setlerdi. Baktığım kitaplıkta Shakespeare antolojisi, Jane Austen antolojisi, Walt Whitman'ın tüm şiirleri gibi kitaplar gördüm. Tozlu, yeni, hiç açılmamış görünüyorlardı. Rafın en ucundaki Kitab-ı Mukaddes hariç.

Aldım o kitabı. Daily Grace İncili'ydi. Spectra'da çalışmaya ilk başladığım yıllarda yaptırmıştım bunu, yeni baskılarıyla da ilgilenmiştim. Eski hayatımdan bir hatıra görmek içimi rahatlattı.

Kitabı alıp yeşil kareli koltuğa oturdum, yapımının ayrıntılarını hatırlamaya çalıştım. Daily Grace İncili günlük kullanıma yönelik bir kitaptı ama yayıncısı olan Three Crosses Yayınevi kitaba aynı zamanda aile yadigârıymış gibi bir değer de katmak istiyordu. Yayıncının bütçesi doğrultusunda bazı değişiklikler yapmak gerekmişti. Cildini deriden değil, deri benzeri poliüretandan yaptırmıştık. Sayfa kenarları daha pahalı olan altın yaldız yerine bakır renkli boyayla kaplanmıştı. Ayracı ipek değil, saten-di. Çoğu tüketici, fabrikasyon ile el yapımını birbirinden ayırt edemezdi. Üstelik ağır kokulu, deri ciltleriyle gerçek aile yadigârı İnciller her zaman tercih de edilmezdi. Daily Grace İncili çok iyi

satmıştı. Yapımını üstlendiğim en az gösterişli Kitab-ı Mukaddes olduğu için belki de, benim için özel bir yeri vardı.

Cilt kapağında kullanılacak poliüretanı, suni deri üzerine uzmanlaşmış bir İtalyan üreticiden sipariş etmiştim. Aynı malzemeyi cüzdan, bozuk para çantası, ayakkabı ve diğer aksesuarların yapımı için Forever 21, H&M gibi markalara da satıyorlardı. Kullanılacak özel kâğıdın İsviçre'deki fabrikadan kaç top ısmarlanaçağının da hesabını yapmıştım ama şimdi hatırlayamıyordum. Yüzde beş fire payı koyarak gerekenden biraz fazla ısmarlardım hep; çünkü kutsal kitaplarda kullanılan pelür inceliğindeki kâğıt, yakalarsa kol bacak koparacak hızla dönen baskı makinelerinde sık sık yırtılırdı. Üretime geçileceği günlerde, sayfaların matbada cayır cayır yırtıldığı kâbuslar görürdüm, tam da geçmedi o kâbuslar. Kaymak gibi dokusu, incecik olmasına rağmen ışık geçirmemesiyle ünlü İsviçre İncil kâğıtları, sipariş üzerine birkaç ayda üretilmiş, sulu hamurundan civardaki nehirler berbat edilmiş, gemiyle Hong Kong limanına gönderilip orada Hong Kong ofisinden birine teslim edilmiş ve Çin sınırından içeri alınarak Shenzhen'deki Alliance Basımevi'ne ulaştırılmıştı.

Alliance'ta Daily Grace İncili'nin basılması, ciltlenmesi ve özel kutularına yerleştirilmesi altı hafta sürmüştü. İlk baskı, o yılın en yüksek rakamı olan yüz bin adetti. Basımı tamamlanan kitaplar tekrar Hong Kong'a giderek gümrükten geçmiş, kırkılık konteynıra yüklenerek gemiye bindirilmiş ve limandan ayrılmıştı. On beş gün yolculuktan sonra California'nın Long Beach limanına vararak trene yüklenmişti.

Tren bir süre doğuya doğru yol aldıktan sonra konteynır indirilmiş, kamyonla yayıncının Texas'taki dağıtım merkezine getirilmiş ve oradan perakendecilere dağıtılmıştı. Gower'lar bu kitabı Barnes & Noble'dan, Books-A-Million'dan, dini kitapevlerinden, benzincilerdeki hediyelik eşya reyonlarından, Hallmark büfelerinden veya dev kiliselerin hediyelik dükkânlarından almış olabilirdi.

Kitabı açınca iç kapağında süslü genç kız el yazısıyla sahibinin adını gördüm. *Paige Marie Gower'a aittir.*

Ürün koordinatörlüğü günlerimden eski bir ritüeli canlandırdım. Gözlerimi kapatıp Daily Grace İncili'nin rastgele bir sayfasını açtım ve parmağımı bir yere bastırdım. Hangi cümleye denk geldiysem okudum.

Davut, "Sıkıntım büyük" diye yanıtladı, "İnsan eline düşmek-tense, RAB'bin eline düşelim. Çünkü O'nun acıması büyüktür."

O zaman duydum işte kâğıt hışırtısı gibi usul sesi. Kitabı indirdim. Yavaşça kalkıp sesin geldiği pencereye doğru gittim. Yaklaşırken perdenin altında bir şey gözümü aldı. Bir çift çoraplı ayak, turuncu üstüne kırmızı benekli.

Perdeyi çektim.

Kız çocuğuydu, on iki on üç yaşında. Okuyordu, yani okuyormuş gibi yapıyordu. Sayfayı çevirdi, birkaç saniye baktı, sonra tekrar çevirdi. Kitap baş aşağıydı. Boynumu kıvırdım. *Zamanda Kıvrılma*, eski pembe baskısı. Okurken de saçını çiğniyordu bir yandan, ağzında bir tutam vardı. Hatta çiğneye çiğneye koparmıştı bütün saçlarını. Duyduğum ses buydu demek; sayfaların çevrilmesi ve saç çiğneme. Etrafına tutam tutam kızıl kestane saçlar dökülmüştü.

Hummalıydı elbette. Gıdasızlıktan çökmüştü, kararmış ipince bacaklarında açık yaralar vardı. Sivrisinekler ziyafet çekmekteydi. Çıplak bacakları, kuruyup yapışmış bir sıvıyla kaplıydı. Pervazda duran bir bardakta, muhtemelen portakal suyu olan bir sıvının üzerini beyaz küf kaplamıştı. Arada sırada uzanıyor ve bu kokuşmuş sıvıdan içiyordu.

Manzara beni aldı götürdü. İncil hâla elimde, ağır ağır geri çekildim.

Bu herhalde Paige Marie Gower'dı. Annesi içeride dört kişilik sofra kuruyordu. Dördüncü yer demek onundu.

Koridorda Bob'un tüfeğinin sesini duydum, okuma odasına doğru yaklaşıyordu.

Perdeyi tekrar Paige'in üzerine çekip koltuğa geçtim, İncil'i karıştırıyor gibi yaptım.

Nasıl gidiyor? diye sordu.

Bu İncil'i buldum, dedim gereksizce kaldırıp.

Güzel. Bob başını salladı. Alırız.

Burada başka bir şey yok, çoğunluk çocuk kitabı.

Toparlıyoruz zaten. Mutfakta buluşup av sonrası yapacağız. Bob dönüp gidecekti ki durdu. Hareketsiz kalıp çevresine bakındı.

Telaşla perdeyi tam çekememiş ve Paige Marie Gower'ı iyi saklayamamıştım. Çorapları görünüyordu perdenin altından. Nefesimi tuttum. Başka yerlere baktım, raflardaki çocuk kitaplarına. Çoğu benim de çocukken, annem her hafta kütüphaneye götürdüğünde alıp okuduğum kitaplardı. *Yeşilin Kızı Anne. Gizli Bahçe. Matilda. Kale Artık Benim.*

Hızlıca bir sayfa çevirme sesi, kâğıt yırtılması gibi.

Bob sesin kaynağını bulmak için odayı dolanmaya başladı. Perdeleri çekti. Uzun bir an geçmek bilmedi.

Bana döndü. Nasıl görmedin onu? diye sordu cevabı bildiği halde. Yüzümden okunuyordu çünkü.

Gel bizimle yemek odasına, dedi. Tüfeğini sırtına atıp Adam'a seslendi.

İkisi birden Paige Marie Gower'ı karga tulumba yemek odasına götürdüler. Olacakları bilerek peşlerinden seğirttim. Paige'i ailesinin yanına, sonsuz yemek döngüsüne katılmaya bıraktılar.

Todd herkesi toplamıştı.

Her canlı avın sonunda bir ritüelimiz daha vardı. Herkesin izlemesi gerekiyordu. Yemek odasının kapısında topluştık. Pencereden batan güneş görünüyordu. Önümüzde Bayan Gower, artık uzamış, kırılmış ve kir dolmuş Fransız manikürüyle sofraya kurmaktaydı yine. Bay Gower ile oğlu da tabakları yalamakla meşguldü. Paige Gower masaya oturmuştu.

Bob başladı. Candace da artık bizimle avlara katılmaya başladığına göre, av sonrasını kendisine etraflıca anlatmamız gerekiyor. Kim paylaşabilir?

Canlı ava çıktığımızda, işimiz bitince onları öldürüyoruz, dedi Todd.

Hayır öldürmüyoruz, azat ediyoruz, diye düzeltti Bob. Peki, neden yapıyoruz bunu?

Çünkü insanlık bunu gerektirir, diye cevapladı Genevieve. Aynı rutinleri yapa yapa çürüyerek yok olmaları yerine, acılarına bir anda son vermiş oluyoruz.

Bob, çolak kolunu ara sıra taktığı askıdan çıkardı. M1'i kullanmak için iki kol lazımdı.

Bob bu şekilde Bayan Gower, Bay Gower, ve Küçük Gower'ı sırayla vurdu. Her birinin işini kafaya tek kurşunla acısız bitirdi. Masadaki uyuyan ayılar gibi birbirlerinin ardına kapandılar yemek tabaklarının üstüne.

Bob bana döndü. Şimdi sıra sende. Bir hedef de sana bıraktım. Perdelerin ardındaki kız, hani şu görmediğin.

Kızardım ve sıyrılmaya çalıştım. Ateş etmeyi hiç beceremem ki. Bir dahaki sefere daha dikkatli olmayı hatırlatır işte. Tüfeği elime tutuşturdu. Ağır ve bütün gün şeker yiyip ellemiş gibi yapış yapıştı.

Gönülsüzce tuttum, uzun ve biçimsiz gövdesi kollarıma pek oturmadı. Daha önce hiç yapmadım ama, diye itiraz ettim.

Olsun. Dur ben hallederim, dedi Janelle. Tüfeğe uzandı ama Bob ona engel oldu.

Hayır, dedi. Bu Candace'ın işi. Onun yapması gerekiyor. Grubun kalanına döndü. Evet, şimdi Candace'ın atışını görelim.

İlk kurşun camı parçalayıp çıktı, tepme omzumu kırıyordu az daha, geride kalan sızısının şiddetiyle bağırıyordum neredeyse. İkinci kurşun avizeyi dağıttı, yemek masasının üstüne kristal parçaları yağdı.

Paige Gower kafasını kaldırıp bakmadı bile.

Öf be, dedi arkada birileri – Todd mu yoksa? Sakin, dedi Bob. Sıkı tut tüfeği. Silahın pozisyonunu ayarladı.

Üçüncü kurşun sofraya isabet edip bir salata tabağını parçaladı. Paige Gower hiç umursamadı. Dördüncü kurşun koluna

isabet edince nihayet bir şey algılar gibi oldu. Gözleri büyüdü, kalkmaya çalıştı. Beşinci kurşun karnına saplandı, ardından gelen çığlıklar yakarıştan çok nafîle itirazlar sessizliğindeydi.

Artık herkesin sabrı taşmak üzereydi.

Tamam, bak şimdi, dedi Bob. Ağır ağır konuşuyordu. Biraz istekli olman lazım. Elinin ucuyla yaparsan olmaz. Bul hedefini. Odaklan.

Gözümü Paige Gower'ın yüzüne diktim. Hedef alınıydı. Onları vurmadan hemen önceki anlarda bize timsah gözleriyle, farkımızı bilerek bakarlardı.

Mavi gözlerini bana dikip baktığı sırada altıncı kurşun yanağına isabet etti, yedincisi ise alnına. Sekizinci kurşun koluna isabet etti, dokuzuncusu karnına, onuncusu ise gözüne girip patlattı. Bir yerden sonra kaç el sıktım, neye ateş ettim unuttum. Ellerim başkasının yediği şekerle vıcık vıcık tüfeğe yapışmış, tetiği çekmeye devam ettim, her atış elektriğe tutulmuş gibi sarstı bedenimi.

Muhtemelen çoktan ölmüştü ama ben ölüm sınırını aşarak ateş ede ede neresi olduğunu bilmediğim bir yerlere yürüyordum. Gidecek başka neresi var? Devam ettim.

Serin ve hafif bir el sırtıma dokundu. Yetsin artık, dedi Janelle.

Durdum. Odada garip bir hırıltı vardı; düzensiz ve zorlu soluk alıp verişler. Kendi balgamlı, panikli solumam olduğunu kavramam biraz uzun sürdü.

Suskunluğu Bob bozdu. Aferin, dedi.

Kendinden biraz söz eder misin?

Bir nefes aldım. Görsel Çalışmalar mezunuyum. Fotoğrafçılık üzerine çalıştım. Spectra'nın yapımını üstlendiği –bu sırada, bütün duvarları raflarla çevrili ofise bakındım– kitap projelerinden de çok etkilendim. Buradaki sanat kitaplarının çoğunu biliyorum.

Tabii bu pozisyonun gereği sanat eleştirmenliği değil, dedi Michael Reitman. Bilgisayarı öttü yeni e-posta var diye, dikkatini bir süre başarısız cevabımdan alıp ekranına verdi. Önünde duran bir kâğıdı aldı, inceledi. Özgeçmişin pek bir şey anlatmıyor. İlgi alanın sanatçı olmak mı, kitap yapımında çalışmak mı?

Bocaladım. Fotoğrafçılığa merak duyuyorum. Ama tabii fotoğrafla geçinmek mümkün değil.

Evet. Açık konuşacağım, lütfen üstüne alınma, dedi arkasına yaslanarak. Bize her gün çiçeği burnunda sanatçılar, tasarımcılar başvuruyor; kitap tasarımı yapacaklarını, sanat dünyasına adım atacaklarını düşünüyorlar. Bu pozisyonda bunların hiçbiri yok. Buradaki iş proje yönetimi. New York'taki yayıncılar ve Güneydoğu Asya'daki matbaalarla çalışıyoruz. Bütün olay lojistik. Doğru insanlara doğru bilginin doğru zamanda gitmesini sağlayacakmışın.

Yavaşça başımı salladım Steven'in bana pozisyondan ne kadar da bahsetmemiş olduğunu düşünürken.

Kardeşim bu işin içeriğinden bahsetti mi? diye sordu Michael, aklımı okumuş gibi.

Asistanlık pozisyonu olduğunu söyledi. Başka bir şey anlatmadı.

Anlatmaz, diye homurdandı Michael ve bu bana Steven'in bu raya daha önce kaç kız gönderdiğini düşündürdü; yoksa bütün personel Steven Reitman'la yatmış kızlardan mı oluşuyordu?

O zaman şirketin ne iş yaptığına döneyim, dedi. Koltuğunda döndü, arkasındaki raftan bir kutu aldı, önüne koydu. Beyaz bir masa kitabıydı, şömizi asimetrik katlanmıştı. Sayfalarını dikkatle çevirdim, Rei Kawakubo'nun, Yohji Yamamoto'nun tasarımlarını tanıdım. Japon moda tarihi üzerine bir kitaptı.

Yayıncıların özel kitap projelerini yurtdışındaki matbaalar ve tedarikçilerle buluşturuyoruz. Onlar bu projeleri bize ihale ediyor, biz de genellikle Güneydoğu Asya'daki üreticilere ihale ediyoruz. Dikkat ettiysen bizim kitaplar daha çok emek gerektiren basımlar. Şu pilili şömizi fark ettin mi?

Evet, çok güzel bir kitap.

Bu yayıncı, şöminin pilili olmasını ünlü bir tasarımcıya gönderme diye özellikle istiyordu, adını hatırlayamadım. Hani pilili tasarımlarıyla ünlü?

Issey Miyake, dedim.

Vay be. Issey Miyake. İlk kez gülümsedi. Bu pilili şöminin gerektirdiği el işçiliğini, buradakileri bırak Kanada'daki matbaalar bile yapamıyor. Nakliye masrafına rağmen, bu tür işlerin Güneydoğu Asya'da yaptırılması daha ucuza geliyor. Hele dört renk baskıdan hiç söz etmeyeyim.

Dört renk baskı derken?

CMYK, camgöbeği, macenta, sarı, siyah. Renkli baskı dediğimiz şey özetle. Bu işlerin hepsi yurtdışında yapılıyor artık. Ama senin renkli baskıyla işin yok çünkü bizim aradığımız pozisyon Kitab-ı Mukaddes bölümünde. Kitab-ı Mukaddesi bilir misin?

Küçüklüğümde pazar okuluna gittim. Precious Moments baskısı bir İncilim vardı. Uçuk maviydi. Herkeste o baskıdan vardı, ya pembesi ya mavisi.

Hı hı.

Michael'ın bilgisinden korkup tereddüt ettim. Ama Kitab-ı Mukaddes yapımıyla ilgili deneyimim olduğunu söyleyemem. Ya da gerçek anlamda herhangi bir kitabın yapımıyla ilgili.

Kimsenin yoktur, dedi nazikçe. Burada yaptığımız çok ince uzmanlık gerektiren bir iş. Ama benim için önemli olan bu de-

ğil. Önemli olan düzenli, ayrıntıya dikkatli ve titiz olman. Sır veriyormuş gibi sesini alçalttı, kardeşini hatırlattı bana. Önceki yapım asistanımız istifa etti. İşi çok tekdüze bulduğunu düşünüyorum, kolay sıkılan biriydi. Ama bu işi sıkıcı hale getirmek sana kalmış.

Çok deneyimim olmadığını biliyorum, dedim ama söylediğiniz gibi düzenli ve titiz bir insanım. Bir konut kredisi kuruluşunda ofis işi yaptım, dosyalama ve bilgi girişinden sorumluydum. Müşterilerin hesaplarını tuttuğum için çok dikkatli ve özenli olmam gerekiyordu. Bu pozisyonda o bakımdan başarılı olabileceğimi düşünüyorum.

Özgeçmişime tekrar baktı. Bu bankada çalışan, üniversiteye ara verdiğin bir yıl zarfında olmuş. Neden önce okulu bitirmedin?

Ailevi sebeplerden. Annem hastaydı, ben de ofis işini sevdim. Kafa dağıtıyordu.

Başını salladı yumuşar gibi görünerek. Anladım, kusura bakma. Her işin başı sağlık tabii.

Gözlerim masasındaki fotoğraflardaki karısına ve ilkokul çağındaki iki çocuğuna kaydı. Aile adamı.

Sandalyesinde toplandı, bana dikkatli baktı. Steven hızlı kavradığını, ayrıntıya son derece dikkat ettiğini söyledi. Seni hararetle tavsiye ediyor.

Eksik olmasın, dedim kravatına attığım Windsor düğümünü, parmaklarımdaki ılık ipeği düşünerek.

Beni süzdü. Ofiste çalışmayı sevdiğini söylüyorsun.

Evet. Rutini seviyorum.

Michael başını salladı ve kararlı bir şekilde ayağa kalktı. Blythe'ı çağırayım. Tanışın.

O ofisten çıktıktan sonra çevreme bakındım: ağartılmış ahşaptan bir masa, Noguchi sehpa, şık bir uzanma koltuğu. Siyah deri döşemesiyle psikiyatr ofisinde sırtmazdı. Bu modeli tasarımlar dergilerinde görmüştüm. Duvarlar cam olmasa, nasılmış diye uzanıp denerdim. Belki o yapıyordu. Belki güç böyle bir

şeydi; sen açık açık ofiste uyurken, diğer herkes koştura koştura senin işini görüyordu. Babamın komünizmin yükselişi hakkında bir kitabında gördüğüm Moskova'daki Lenin mezarını, cam tabutta saklanan cansız bedenini düşündüm.

Michael, yanında Blythe olduğunu düşündüğüm biriyle geldi. Gençti o da, benden belki birkaç yaş büyüktü ama hayata çok daha hâkim duruyordu.

Bu arkadaşımız Blythe, kendisi Kitab-ı Mukaddes bölümümüzün ürün koordinatörü. Yakın çalışacaksınız, dedi Michael.

Nasıl yani, işe alındım mı? diye sordum bir ona bir diğerine bakarak.

Michael duraladı. Yani, önce bir üç aylık deneme süresi var tabii. Ama pazartesi başlayabileceğini düşünüyoruz. Şartları İK seninle görüşecektir.

Blythe gülümseyip elini uzattı. Birine çok acil ihtiyacımız vardı, dedi sakınleşmemi bildirir bir tavırla. Birkaç hafta sonra baskıların kontrolü için Shenzen'e gidiyorum.

Sen de benimle geleceksin ve sana Kitab-ı Mukaddes üretiminin nefes kesen dünyasını tanıtacağım.

Teşekkür ederim, dedim olayların gelişme hızına şaşkınlığımı gizlemeye çalışarak. İple çekiyorum.

Michael bana baktı. Pasaportun var mı?

Shenzhen'e her seyahatte Grand Shenzhen Moon Palace Hotel'de konakladım. İsmindeki grand* ve palace** boşa değildi; koskoca bir arazisi vardı ve tenis kortları, golf sahası, İngiliz gül bahçesi ve bunları çevreleyen feodal demir kapılarıyla gerçekten saray gibiydi. Adında sahte olan bir kısım varsa *Shenzhen*'di çünkü burada kalan kişinin değil Shenzhen'de, Çin'de olduğunu anlaması bile mümkün değildi.

Ama Shenzhen'e ilk gidişimde, Blythe'in kuyruğu gibi bütün tedarikçileri ve matbaaları dolaştım. Hong Kong Havalimanı'na indik. Matbaacılardan birinin gönderdiği koyu camlı beyaz minibus bizi alıp kara sınırından geçirerek Shenzen'e ulaştırdı. İki şehrin arasında bir saat yoktu ama Çin anakarasına girmek için bir daha gümrükten geçmemiz gerekti. Bu tarafta hava daha rutubetliydi sanki.

Bu yüzden, yirmi saat yolculuğun ardından Grand Shenzhen Moon Palace Hotel'in geniş mi geniş, aşırı klimalı mermer lobisine girince rahatladım. Blythe resepsiyondaki Çinli görevliye birtakım belgeler uzattı. Biri odalarımızı göstermeye geldi, valizlerimizi taşıdı. Lobi, birkaç kat yüksekliğindeki geniş bir iç avlu-ya açılıyordu. Odalar sanki bir labirent gibi sıralanmıştı. Benim odamla Blythe'in odası koridorda karşılıklıydı.

Şimdi ne yapıyoruz? diye sordum Blythe'a.

Şimdi dinleniyoruz. Yorgun değilsen bile uçak yolculuğu çarpar insanı. Bir ihtiyacın olursa odana yazdır. Kart anahtarla kilidi kurcalıyordu.

Peki yarın? diye sordum. Anlatmıştı programı ama sersemlemiştim, aklımda kalmamıştı.

İlk randevumuz yarın sabah. Dokuzda lobide buluşup matba-

* (İng.) Büyük -yhn

** (İng.) Saray -yhn

aya gidiyoruz. Kapısı açıldı, o da içeri girdi. Hayal kırıklığımı sezerek beni avuttu: Merak etme, Hong Kong'da çok eğleneceğiz.

Grand Shenzhen Moon Palace Hotel'deki odam hoştu ve aya doğru kanat açan anka kuşları işlemeli lacivert yatak örtüsü dışında kişiliksizdi. Yapay şeftali aroması kokuyordu ortalık. Motorlu perdeler açıldığında alabildiğine geniş bir bahçe manzarası ortaya çıktı. Uzaklarda bir grup beyaz iş adamı, polo gömlekleri ve kareli pantolonlarıyla, ağızlarında purolarıyla golf oynuyordu.

Yerimde duramayıp oteli gezmeye çıktım. Halı öyle kalın ve yaylıydı ki yerçekimi daha zayıf başka bir gezegende yürür gibi hissettim. Asansörle katları dolaştım. Üç farklı mutfağın restoranı vardı: şık bir Avrupa bistrosu, bir Asya tapas salonu, bir de İtalyan trattoria. İki hediyeelik eşya dükkânından biri ipek kravat ve yeşim kâğıt ağırlığı gibi özel parçalar satıyordu, daha ucuz olan diğeri ise coğrafi olarak Hong Kong'da bulunmasak bile Hong Kong hediyeelikleri. Spor salonuyla aynı katta havuz vardı. Suda aerobik dersi yapılmaktaydı ve uzun boylu, Nordik bir adam sığ tarafta ayak egzersizleri yapıyordu.

Dönüp lobiye ulaştım ve ön kapıyı buldum. Uzun ve kıvrımlı yoldan otel arazisinin sınırına kadar gittim bir arayışla. Çin'deymiş gibi hissetmiyordum. Herhangi bir yerde gibi hissetmiyordum.

Annemler göçeli beri sadece bir kez dönmüştüm Çin'e. Lisede Fuzhou'ya gitmiştim. Babamın hastalığı zamanıydı, Amerika'ya göçtüğü için terk edildiklerini hisseden akrabalarıyla barışma ziyareti gibi bir seyahat olmuştu. Çoğunu hatırladığımı, bazısını hatırlamadığımı akrabalarımı görmüştüm. Anneannem beni görünce ağlamıştı. Onlarla iletişimim hep kopuk kopuk olmuştu.

Otelin bahçesinden çıktığımda, sıra sıra dükkânların olduğu bir toprak yola geldim, bazılarının kepengi kapalıydı. Otel ile yakın çevresinin farkı sarsıcıydı. Bir dükkânda, beyaz atletli, plastik tokyolu yaşlı bir adam, tozlu şekerleme vitrininin önüne çektiği plastik kasada oturuyordu. Bana ters ters bakıp bir şey

dedi. Çincesi ya yerel bir lehçeydi ya da ağır aksanlı Mandarince; anlamam mümkün değildi.

Sırıtarak Mandarince merhaba dedim.

Ama ayağa kalktı, bağıra çağıra konuşmaya başladı. Dediklerini anlamadıysam da, oralarda dolaşmamam gerektiğini gayet net ifade etmişti.

Döndüm.

Sabahleyin Grand Shenzhen Moon Palace Hotel'in kapısına bir başka beyaz minibüs yanaştı. Blythe'la lobide beklerken, bana yapacaklarımızı özet geçti kendisi. Phoenix Sun and Moon diye bir matbaayla çalışıyorduk; Spectra'nın en büyük tedarikçilerinden biriymi, en büyük kutsal kitap işlerini onlara yaptırıyorduk. Sözde su geçirmez, her türlü hava koşuluna dayanıklı kartondan Seyyah İncilleri ile ilgili bir sorunun çözüme kavuşturulması gerekiyordu.

Karton düzgün mürekkep emmiyordu, renkler hep bulanıktı. Phoenix buna alternatif olarak kabartmalı kapak provaları üretmişti. Orada provaları inceleyip müşteri adına karar vermek için bulunuyordu.

Başımı salladım takip etmeye çalışarak.

Şimdi oraya vardığımızda şöyle olacak, dedi Blythe. Ben kabartma provalarına bakacağım, sana ise matbaayı gezdirecekler.

İyiymiş, dedim. Midem guruldadı. Kahvaltı etmemiştim. Açık büfe fasulyeli, ılık domatesli, mantarlı, kan sosisli İngiliz kahvaltısından oluşuyordu. Bir tarafta da pirinç çorbası barı vardı, ördek derisi ve taze soğan gibi malzemeler katılabiliyordu. Sabahın o saatinde midem kaldırmadı.

Lobide otel misafirleri dolanıyordu, çoğu beyaz iş adamıydı.

İçlerinden iri kıyım, kel kafalı olanını, dün odamdan kısaca izlediğim golf oyunundan hatırladım. Ta başından beri belli olduğu halde, onların da buraya konfeksiyon, cep telefonu ve aksesuarları, spor ayakkabı, tuvalet fırçası, artık ne olursa üretim işleri için geldiği o anda kafama dank etti. Onlar da bizimle aynı işi yapıyordu.

Kısa boylu, polo tişörtlü, pilot gözlüklü bir Çinli lobiye girdi. Blythe ayağa kalkıp el etti.

Phoenix? diye sordu adam yaklaşırken ağır bir aksanla. Blythe tanışıyorlarmış gibi selamlaştı. Daha önce de bu adam yapmıştı şoförlüğünü.

Yine sıcak ve nemli bir gündü ama klima köklendiği için araba kutup gibiydi. Sürücü şehri yarıp geçen bir otoyola çıktı. Sıra sıra fabrikalar ve apartmanlar, camlarda asılı çamaşırlar, rüzgârda dalgalanan beyaz fanilalar. Palmiyeler savruluyordu, yaprakları kopup sokaklara saçılıyordu. Deli gibi şerit değiştirip makaslara girdi, olmadık yerlerden U dönüşleri yaptı. Radyoda Asya pop çalıyordu. Biri yol vermediği zaman bağırıyor, küfür etmiyor, sadece sürüş stratejisini değiştiriyordu. Blythe rahatsız değildi durumdan.

Phoenix Sun and Moon'a vardığımızda, platform topuklarıyla zar zor ayakta duran resepsiyon görevlisi bizi kabul odasına aldı. Maun toplantı masasının ağırlığıyla çok önemli görünen bir odaydı. Blythe telefonunu kontrol etti. Şiltler, plaketer ve Çince yazılı sektör ödülleriyle kaplı duvarlara baktım. Amerika'dan, Avrupa'dan tüm misafirlerini burada ağırlıyorlardı muhtemelen.

Orta yaşlı iki Çinli adam girdi. Blythe selamlaştı ve tokalaştı onlarla, beni tanıştırdı. Biri Edgar'dı, müşteri ilişkilerinden sorumlu genel müdür yardımcısıydı. Havanın sıcaklığına rağmen Londra bankacıları gibi ince çizgili gri takım giymişti. Matbaanın operasyon müdürlerinden olan Balthasar ise, şoförümüz gibi polo tişört ve kumaş pantolonla daha rahat giyimliydi.

Memnun oldum, dedi Edgar mükemmel bir İngilizceyle. Oturun, ayakta kalmayın.

Resepsiyon görevlisi, ince porselen fincanlarda dumanı tüten yasemin çayı servis etti.

Çaylarımızı içerken Blythe havadan sudan konuştu. Hem sıcakkanlı hem profesyonel tutumuyla bu işi çözmüştü. Beni akıllı ve becerikli olarak gösteren bazı anekdotlarla tanıttı. Edgar ve

Balthasar'ın kızlarının halini hatrını, sadece İngilizce konuşulan çok özel ortaokullarının nasıl gittiğini sordu.

İngilizceleri nasıl? diye devam etti.

Ai-yah. Şöyle böyle. En iyisi senden ders alsınlar! dedi Edgar şaka yollu. Benim İngilizcem ... nasıl diyorsunuz, körelmiş.

Kibarca gülüştük. Blythe gülümsedi. İngilizcen mükemmel. Asıl senden öğrensinler, diye iltifat ederek, dengeyi tekrar sağladı.

Havadan sudan konuşma yavaş yavaş işe döndü.

Edgar bize şirketin o yılki performansını, beklentileri çok aştıklarını anlattı. Ertesi yıl için üretimi yüzde yirmi büyütmeyi, özellikle kırtasiye ürünleri ve elle montaj gerektiren hediye setler üzerine çalışmayı planlıyorlardı.

Hediye set ve kırtasiye işinin yakında tam faaliyete geçmesini bekliyoruz, dedi Edgar.

Piyasa değişiyor gerçekten, dedi Blythe. Ne zaman Barnes & Noble gibi büyük zincirlere girsem, hediye set ve kırtasiye bölümünün giderek genişlediğini görüyorum, ajandalar, kutu oyunları, hobi setleri çok popüler. Kitap okuyan kimse kalmadı artık herhalde.

Artık herkes tabletine telefonuna e-kitap indiriyor, dedi Edgar.

İncil iyi iş yalnız. Modası hiç geçmiyor. Balthasar'ın konuşması Edgar kadar akıcı değildi, telaffuzu daha aksanlıydı.

Çayımızı bitirdik. Edgar ilk kez benimle konuştu. Balthasar şimdi size fabrikayı gezdirecek, diye bildirdi.

Balthasar ayağa kalkıp gülümsedi. Peşinden yürüdüm. Lobi-den geçip matbaa kısmına girdik. Çok katlı, tuğla duvarlı, geniş pencereci devasa bir alandı. Çok gösterişli fakat karmakarışık makineler vardı, her tarafından kollar, makaralar, düğmeler çıkıyordu. Matbaa kısmı sıcak, rutubetli, makinelerin vınlaması ve uğultusuyla çok gürültülüydü. Mavi tulumlu işçiler merakla başlarını kaldırıp baktılar.

Balthasar, şirketin ofset ve tabaka baskı makinelerinin yanı

sıra, gazete ve dergi basımında kullanılan yedi tane de web baskı makinesi olduğunu anlattı.

Tabii sizin kıymetli İncillerde de, diye ekledi ve sesinde belli belirsiz bir iğnelemeyle tek bir şey demek istemiş olabilirdi: Biz ülkenizin Hristiyan Beyaz Amerikalı ideolojisini yaymanın kitabını basıyoruz, siz ve sizin müşterileriniz ise bu çok önemli iş için bizimle üç kuruşun kıran kırana pazarlığını yapıyorsunuz, her işi zamanından önce teslim etmemizi istiyor, her geçen yıl da emeğimizin karşılığında kesiyorsunuz.

Balthasar gülümsedi. Koca bir kâğıt makarasının çılgın gibi diğer bobinlere sürüldüğü bir web baskı makinesini gösterip nasıl çalıştığını, saniyede kaç devir döndüğünü anlattı. Her şeyi yazmaya çalıştım. Kitab-ı Mukaddesi Çin'de sadece belirli matbaaların basma izni olduğunu, onun da kurallara bağlı olduğunu söyledi.

Kurallar neler? diye sordum.

Eğer kitabın arkasında şey varsa, neydi o, referans haritası, Tibet ve Çin aynı renkte basılmış olacak. Yoksa ihraç izni verilmiyor. Tayvan da. Hong Kong. Bunların hepsi Çin'le aynı renkte olacak. Hani hepimiz biriz ya, dedi sırtımasına engel olamayarak.

O zaman Çinli yetkililer dini içerikten çok siyasi içeriğe bakıyorlar.

Balthasar gizemli gizemli gülümsedi.

Devam ettik. Çocuk kitaplarının ciltlendikten sonra, zambak karton sayfaları yamultmasın diye karanlıkta ve nem kontrollü ortamda tutuldukları depoyu gösterdi. Kapıyı açıp ışığı yaktı ve sıra sıra paletler üzerinde resimli karton kitaplar ortaya çıktı.

A, *Aç Tırtıl*, dedim bir sıra kitabı göstererek.

Evet, çok popüler, diye doğruladı. Kaç baskı yaptık belli değil. Tam dönüp çıkıyorduk ki sordu: Neden Amerika'da bu kadar popüler?

Omuz silktim. Çocuklara saymayı öğretiyor herhalde. Tırtılın yediği bütün elmaları saymaya çalışıyorlar.

Çok açgözlü ama tırtıl, dedi Balthasar kara bir sesle. Bütün yiyecekleri kendine alıyor, hiç paylaşmıyor. Bu ne öğretiyor çocuk-

lara? Durdu biraz, sözcüğü aradı, sonra devam etti.' Vicdansızca yemek yemeyi mi?

Amerikalı çocuklar hep şişman zaten, dedim şaka yollu, onu kastetmediğini bilerek.

Ya evet, diyerek konuyu kapattı. Nem kontrollü deponun ışığını söndürüp kapısını örttü.

Yurtdışında üretim hakkında bildiklerim, üniversitedeki ekonomi dersinden ibaretti. ABD'deki üretim işleri önce Meksika'ya, işçilik ücretlerinin Amerikalı işçilere kıyasla çok daha düşük olduğu imalathanelere kaymıştı. Vergi, gümrük yoktu. 1980'lerde ve 1990'lardaydı bu. Daha sonra bu işler, daha da düşük işçilik masrafları nedeniyle, artan petrol fiyatları ve büyük nakliye masrafına rağmen Çin'deki tedarikçilere kaymıştı. Birkaç yıla da, daha düşük fiyat verecek Hindistan gibi başka ülkelere gidecekti; iPod, çocuk menüsü oyuncacı, kaykay, bayrak, spor ayakkabı, klima üretim işleri. Amerikalı iş adamları bu ülkeleri ziyaret edecek, fabrikalarını gezecek, üretim süreçlerini denetleyecek, mutfaklarının tadına bakacak, kendilerine hizmet vermek üzere kurulu en güzel otellerinde konaklayacaktı.

Ben de bu düzenin parçasıydım.

Biz yanlarından yürürken işçiler başlarını kaldırıp bana baktılar yumuşak bir ifadeyle. İlk içimden geçen gülümsemek oldu ama biraz ayıp kaçırdı. Tanımıyordum onları. İşleri, hayatları nasıldı bilmiyordum. Ben geçip gidiyordum sadece. Ben sadece işimi yapıyordum.

Yürürken geniş pencerelerden başka binalar da gördüm. Yakındaki birkaç bina ise apartmana benziyordu, pencerelerinden klimalar çıkmış ve yol yol paslı su izleri olmuştu, iplerde gecelikler sallanıyordu. Pencereye yaklaştım. Fabrikanın gürültüsüne rağmen Çince pop ve küçüklüğümde anneannemin çaldığı Pekin operası sesleri geldi kulağıma. Müzik apartmanlardan geliyordu.

Bunlar ne? diye sordum işaret ederek.

Balthasar baktığım yere baktı. İşçi lojmanları, dedi. Burada yaşıyorlar, bir tek Çin Yeni Yılı için memleketlerine dönüyorlar.

İki hafta kapalı oluyor matbaa. Büyük tatil. Dikkatle baktı bana, ilk kez görüyormuş gibi. Siz kutluyor musunuz Çin Yeni Yılı?

Bir ay keki* yerim, dedim kaçamak cevap vermek için. Sayılır mı?

Aynı gizemli gülücüğü attı. Ha, ay keki.

Diğer bölümleri dolaştık. Ciltlemeye özel bölümler vardı. Bana formları katlayan, dikiş atan, birbirine zamklayan makineleri gösterdi. Hepsinin başında tulumlu, kulaklıklılı, gözlüklü işçiler vardı. Hava kâğıt tozuyla ağırlaşmıştı.

Çince biliyor musun? diye sordu Balthasar.

Evet, Mandarince konuşabiliyorum, dedim ciddiyetle, yine İngilizce. Çin'den ayrıldığımda altı yaşındaydım, Mandarince sözcük dağarcığım basit ve kısıtlıydı. Yalnız küçük çocukların kullanacağı deyimler kullanıyordum, dilim zamanda donup kalmıştı. On dakika havadan sudan sohbet edebilirdim. Sonrasında, sığ suda köpekleme yüzerken kendini okyanusta bulmuş acemi yüzücü gibi oluyordum. Yıldan yıla kötüye gitmişti. Mandarinceyi sadece anne babamla konuştuğum için hiç pratik yapamıyordum.

Ekledim: Ama Mandarince konuşmayalı çok oldu, pas tutum biraz.

Verdiğim karşılık gerçekten Çince bilgimi mi yansıtıyor, yoksa Çinlilerde çok yaygın görüldüğü gibi tevazu mu gösteriyorum kestirebilmek için bana baktı.

Çat diye Mandarinceye geçti. Çin yemeklerini beğeniyor muyum diye sordu.

Zokayı yutup Mandarince cevap verdim. Evet, epeyce beğenerek yiyorum Çin yemeğini, dedim dil becerilerimi sergilemek için seçtiğim incelikli sözcüklerden kıvanarak. Şeyi özellikle ama burada bitti. Bir Amerikan icadı olan General Tso tavuk demeye utanırdım. Ama diğer yemeklerin de adını hiç bilmiyor-

* Ay keki, Eylül sonu Ekim başı Çin'de gerçekleşen Ay Festivali'nin geleneksel yiyeceği -yhn

dum, bu yüzden aslında hiç yemediğim bir şeyi söyledim – Pekin ördeği. Pekin ördeği çok severim.

Oo, Çincen sular seller gibi! dedi sevinçle. Çinli göçmenlerin bana söylediğinin tersiydi aslında: İngilizcen sular seller gibi!

Devam etti. Amerika’da mı doğdun?

Hayır, dedim. Çin’de doğdum ama altı yaşında Amerika’ya –çok uğraştım ama *göçmek* gelmedi aklıma– taşındık.

Oo, ne kadar küçükmüşsün! Aramızda bir samimiyet doğmuştu. Balthasar sesini sır verir gibi alçaltıp bana kızını, İngilizce öğrensin diye nasıl bastırdığını anlattı. İş için çok faydası var bir kere. Fırsatlar çoğalıyor.

Evet, bugünlerde Çin ve ABD arasında çok ticaret oluyor, diye onayladım ama bir yandan da konu ekonomiye, dış ilişkilere, küreselleşmeye gelir diye korktum çünkü öyle karışık konularda akıcı sohbet edemezdim.

Evde annen babanla Mandarince mi konuşuyorsun? diye sordu Balthasar.

Evet Mandarince konuşurum, dedim dilde geçmiş, şimdiki ve gelecek zaman çekimleri olmadığına şükrederek.

Ne iş yapıyor annen baban?

Annem çalışmıyor. Evde oturuyor.

Peki baban?

Babam şey ya... doktor, dedim çünkü konut kredisi risk analisti nasıl denir bilmiyordum. Sonra lüzumsuzca, Beyin, diye ekledim.

Ha, beyin cerrahı, dedi, sonra bir an duraladı. Yoksa psikiyatr mı?

Çin’de daha muteber olan unvanı seçtim. Beyin cerrahı. Anlıyordum ama konuşamıyordum.

Bana bakışında saygı gibi bir şey vardı. Çince konuşmayı bırakır, İngilizceye döneriz diye umuyordum ama iki dilde akıcı konuşabilmeme bağlı bir şeyler olduğunu da seziyordum, sadece bunun ne olduğunu bilemiyordum. Anadilimmiş gibi görünmesi çok önemliydi.

Aslen Çin'in neresinden olduğumuzu sordu.

Fuzhou. Orada doğdum.

Ha, Fujian eyaleti. Biliyorum der gibi başını salladı.

Balthasar'a huzursuzca baktım. Eyaletler arası hiyerarşi vardı ve her eyaletin de basmakalıp tiplerleri olurdu, New York'un farklı mahallelerinin kültürel önyargıları gibi. Hoşuna gitmemiştii herhalde. Benim Fujian hakkındaki bilgim ansiklopedikti: Hain Tayvan'ın tam karşı kıyısında, anakaranın kalanından yüksek sıradağlarla ayrılan bir bölge. Denizcilik geleneğinden ötürü, dünyadaki Çinli göçmenlerin çoğu Fujian'dan çıkardı. Başka ülkelere gider, doğurur, vatandaşlık alır, memlekete para gönderip anne babaların oturacağı karton villalar yaptırırlardı. Fujian, Çin'den ayrıksıydı.

İngilizceye dönüp konuyu değiştirdim. Edgar'la adlarınız nereden geliyor? diye sordum.

Gerçek adlarımız değil, dedi o da İngilizceye dönerek. Batılı müşterilerle çalışırken kullandığımız iş isimlerimiz.

Balthasar'ı nasıl seçtin? Pek yaygın değildir.

Shakespeare'den. Seçtim mi en iyisini seçerim. Güldü. Sonra, Senin Çince adın ne? diye sordu.

Söyledim.

Aa, çok şiirsel, dedi. Li Bai'nin şiirini hatırlatıyor bana.

Çok ünlüdür. Çin'de bütün öğrencilere okuturlar.

Bilmiyordum. Şiirin adını sormaya dilim varmadı. Çince adımın anlamını bilmediğim gibi, bir şiirden alındığını da bilmiyordum.

Ambalaj odasında Balthasar bana kitapların konduğu özel karton kolileri yapan makineyi gösterdi. Başında duran ufak tefek ve cılız adamla yetişemediğim hızda bir Mandarinceyle konuştu. İşçi dijital ekrana bazı ölçüler girdi. Parmak uçları sarı sarıydı. İki eliyle bir kolu çekti. Bir ağırlık indi, sonra kalktı.

O kolu çektiğinde makine kartonu kesiyor, diye açıkladı Balthasar.

Makineden kat yerleri çizilmiş, koli yapılmaya hazır yassı bir

karton çıktı. İşçi hiçbir şey demeden bunu alıp Balthasar'a uzattı.

Kolu çekerek bir tane karton koli mi yapıyor? diye sordum.

Hayır hayır, makine tek seferde bir sürü kartonu işliyor. Bu numune sadece.

Balthasar tekrar adama dönüp farklı ebatlarda koliler istedi.

Yirmili yaşlarında, keçi sakallı işçi, ekrana başka ebatlar girip kolu tekrar çekti. Bu sefer önce daha büyük bir mukavva levhası, sonra orta boy olanı çıktı. Koliler kitap yapımının en önemsiz kısmıydı, neden bu kadar zaman ayırıyorduk bilemedim. Ama yine de dalıp gitmiştim. Ebatların girilmesi, kolun çekilmesi son derece ezberlenmiş, mekanik hareketlerdi. Farklı boylarda, şekillerde karton koliler çıkıyordu. Aynı işlemi defalarca tekrar tekrar yaptıktan sonra, ansızın işin ortasında durdu ve kulağıma itiraz gibi gelen bazı şeyler söyledi.

Balthasar sakince cevap verdi, misafirlere bu makinenin gösterilmesinin de onun işi olduğunu anlattı ama işçi sinirlenip sesini yükselttikçe ve üstelemeye başladıkça, iki adam her sözcüğünü anlayamadığım hararetli bir münakaşaya girdi. Bir kısmını anladım ama: Balthasar, işçiye kendisini yabancıların önünde rezil ettiğini söylüyordu.

Başımı çevirdim. Duvarda, bir elinde dondurma külahı tutan ve diğer parmağını emmekte olan seksi bir kadın fotoğrafı asılıydı. Dergiden koparılmıştı.

Fotoğraftaki Claire Danes'di ve resim 1996'da yayımlanmış bir *Us* dergisinden alınmıştı. Hemen tanıdım çünkü çocukken Baz Luhrmann'ın *Romeo ve Juliet* prodüksiyonunu saplantı derecesinde sevmiş, yıldızlarıyla yapılan tüm röportajları kesip dosyada biriktirmiştım. Tutup da burada karşıma çıkması inanılmazdı. Çocukluğumdan kalma bir hatırayı dünyanın ta öteki ucunda, hem de yıllar yıllar sonra bulma duygusunu sözcüklere dökemişyordum.

Claire Danes! Çok severim Claire Danes'i, dedim orta yere.

Balthasar ve işçi kafalarını kaldırdılar. Bakıştılar. Sersem ve aşırı heyecanlı Amerikalı halim, duruma biraz anlam katıyordu.

Nihayet Balthasar konuştu. Diğer adamı göstererek, Mandarine, Bu arkadaş Chengwen, dedi. Balthasar'ın dürtmesiyle elini uzattı adam, tokalaştık. *Ni hao. Ni hao.*

Chengwen de Fujian eyaletinden, diye ekledi Balthasar.

Benim ailem Fuzhou'lu, dedim ona.

Öyle mi? dedi, Mandarincede gerçek bir sorudan çok onaylama ifadesiydi bu.

Siz de mi Fuzhou'lusunuz? diye sordum sohbet olsun diye.

Köyündeniz biz, diye cevap verdi. Fujian köyünün adını da söyledi ama tam anlamadım.

Fuzhou'ya çok yakın bir köydür, diye araya girdi Balthasar ve espriyle ekledi, Belki akraba bile çıkarsınız!

Saçma bir laftı ama Chengwen'e teyzelerimi, dayılarımı tanıyor mu diye sormayı aklımdan geçirmediğim değil. Ama sonra fark ettim ki hiçbir akrabamın tam adını bilmiyordum.

Ben hep ailede bilindikleri şekliyle söz ediyordum onlardan, büyük dayı, küçük teyze, anneanne... Annem tam adlarını yazmıştı bir listeye ama o liste de Salt Lake City'deki bir depoda koli içinde duruyordu.

Chengwen bana kibarca gülümsedi ve işine döndü.

Evet. Turumuzun sonuna geldik, diye açıkladı Balthasar. Phoenix'in tümünü görmüş oldun.

O gece Grand Shenzhen Moon Palace Hotel'e döndük. Havuzda birkaç tur yüzdüm. Sonra Blythe'la otelin Little Italy havası yaşatmaya çalışan, kırmızı masa örtülü lokantasında yemek yedik. Duvarlarda gerçek ve hayali İtalyan mafyalarının resimleri vardı, Al Capone'dan Tony Soprano'ya kadar.

Blythe kadehini kaldırdı. İlk Shenzhen ziyaretine, dedi. Daha çok gelip gidersin umarım.

Kadeh tokuşturduk.

Menüdeki en egzotik şey olan mürekkep balıklı spaghetti ısmarlamıştım. İlk kez yiyordum. Dilim simsiyah oldu.

Yemekten sonra odalarımıza çekildik. Epey geç olmuştu. Uy-

kuya dalmakta zorlandım. Gün içinde yaşadıklarım aklımda dönüp duruyordu: hızla çalışan web baskı makineleri, Claire Danes fotoğrafı, Chengwen.

Epeyce bir dönüp durduktan sonra uyumaktan vazgeçip iş maillerime bakmaya karar verdim. Balthasar'ın Phoenix hesabından akşamüstü gönderdiği bir mesaj vardı. Başlık satırında *Adının anlamı* yazıyordu.

Tıkladım, yazılım bana karakterleri doğru görüntülemek için Çince çeviri programı indirilmesi gerektiğini bildirdi. Koca program indirecek zamanım olmadığı için iptal düğmesine bastım.

Açılan e-posta mesajında Çince karakterler yerine karman çorman bir şeyler görünüyordu. Ancak biraz aşağı inince, mesaja eklediği PDF dosyasını buldum. Adı belli olmayan bir kitaptan taranmış, kısa bir şiirdi. Li Bai'nin "Suskun Gece Yarısı Düşünceleri" şiirinin İngilizcesiydi. Bana şiirin hem Çincesini hem İngilizcesini göndermek istemişti demek. Yüksek sesle okudum.

Yatağımdan ay ışığını görüp don sandığımda
Dağlardaki mehtaba bakıp memleketimi düşünürüm.

Bende enişte, amca çok.

Bunların arasında en iyi tanıdığım, büyük eniştemdir. Fuzhou'da oturur, Fujian eyaletinin güneyinde bir sahil kentidir; Çin'in koltukaltı, Asya'nın Jersey'si olarak da bilinir ve ben ömrümün ilk altı yılını burada geçirdim. Uzun ince vücutlu, biraz serseri tiplidir; kötü adam karikatürlerini hatırlatan fırça bıyığı vardır. Yani ben öyle hatırlıyorum onu; küçücük çocuktum, teyzemle birlikte balayı süitinde kalmama izin vermişti, yüzünde televizyon ekranının parıltısı.

Fuzhou yıl boyu alabildiğine sıcak ve nemlidir; anneannemin dediğine göre, miskinlik havasıdır. Her şey hızla çürür, her şey erir; yerel mutfağının deniz ve kara etlerine dayalı olması saçmalığın dik alasıdır. Suç kol gezer, çoğu adi hırsızlıktır; şiddet suçu işlendiğindeyse en kan dondurucu, akla gelmez şekillerde işlenir. Haftalarca sokaklar süpürülür, temizlikte kullandıkları hortum demir gibi ağırdır. Anneannem böyle havalarda insanın kişiliği bozulur, der. Gündüz değil gece de. Yani öyle ki, dedi nihayet kuru palmiye yaprağıyla yellenerek, bu zulümden kaçış yok.

ABD'ye yerleşmemizle benim tekrar dönüşüm arasında epey zaman geçiyor. Nihayet döndüğümde lisedeyim, akrabaların parke döşemeli, klimalı salonları ve buralarda şekerleme kâğıdı açan, yarfıstığı kıran, dedikodu yapan akrabalar. Her gün başka salon, başka akrabalar.

Bu eniştem, depresyona girdiğinde yemeden içmeden kesilir, konuşmaz olur, günlerini internette geçirir. Uyuyan karısının, kızının yanından sıvışıp geceleri dışarı çıkacak olursa karaoke barlara gidip sözlerini ezbere bilişine herkesin hayret ettiği Tayvan pop şarkıları söyler: *Olmayan aşkın şarkısını tutturmuş bül-*

*bölüm. / Aşkım dağlarda vadilerde gezer. / Kuzey rüzgârını karşı-
ma alıp uçarım peşinden. / Yüce aşkın takibinde bir fakir pervane.
/ Ulan sen de az orospu değilsin ha kahpe.*

Hafta içi her gün karısı ve kızı çıktıktan sonra anneannem eve girip ona yemek pişiriyor. Yatak odasına göz attığında her zamanki halinde buluyor onu: Sırtı kapıya dönük, komodinin önüne diz çökmüş, bir eliyle bej telefon ahizesini tutuyor ve adını vermeyi bütün ısrarlara rağmen reddettiği biriyle, ıslak saç vurulan tarak gibi ağır, mahmur mırıltılarla konuşuyor.

Ortanca eniştem de Fuzhou'da yaşar. Onu büyük eniştemden de az tanıyorum. Gözlüklü, beyefendi duruşlu bir adamdır, al-dırıssızlık derecesinde yumuşak huyludur. Bir zamanlar enişte-lerin en uzununu olarak biliniyordu ama artık sağlık sorunlarıyla biliniyor; omurgası son yıllarda öyle çarpıldı, büküldü ki masa başında oturmak bile çok ağrı verdiği için çalışmıyor. Günleri-ni evde, suni parkelerin üzerinde yatarak, sıcak yelpazeyle sa-vuşturmaya çalışarak geçiriyor.

Benim orada olduğum sürede ortanca eniştem ancak ak-şamları, karısı ile kızı bankadaki işlerinden eve döndüğünde yemek masasına oturabiliyor. Kadınlar çabucak bir yemek ha-zırlayıp önüne koyuyorlar: Kum midyeli çorba, bok choy sote, Çin ketçabına bulanmış mantı. Hafif konulardan neşeli bir soh-bet, sık sık çınlayan kahkahalar. Yemekten sonra biraz daha çay. Ortanca eniştem o akşamın sonuna kadar oturabilecekmiş gibi geliyor bir süre. Belki fıstık, soyulmuş portakal, kalamar kurusu ve şekerli pirinç patlağı gibi ikramlarla gelen komşularla bir el mah-jongg bile oynar. Televizyon açık, bangır bangır klipler ve reklamlar dönüyor. Salonu sohbetler ve şakalar, sigara dumanı dolduruyor. Köşedeki bir pencereyi açıyorlar.

Emekliymiş gibi yakalanmamak için sessizce tekrar yere alıyor kendisini eniştem.

Anneanneme kalırsa, kızlarının arasında bir tek annem hayırlı koca bulmuştur. Büyük ve ortanca eniştem hakkında şöyle demişti bir kez: Birinin aklı gidik, öbürünün vücudu. Sonra manidarca dönmüştü bana: Ama senin baban öyle mi?

Bir de amcam var. Babamın küçüğü. Devlette makam şoförlüğü yapıyor. Apartmanının beton avlusuna çektiği kara camlı siyah Lexus'u her sabah mesaiye gitmeden yıkayıp parlatıyor. Amerikan demokrasisi için Lincoln Town Car neyse, Çin komünizmi için Lexus odur, der ara sıra. Dışarıdan bakınca şekillidir ama o kadar.

Pilot tipi güneş gözlüğü takar, polo tişört ve kumaş pantolon giyer, yüzündeki kindar ifadeye bakıp aldanmak olasıdır. On yıl aradan sonra istasyonda ilk kez karşılaştığımızda şöyle bir süzüyor beni. Trenler yıldan yıla hızlanacağına yavaşlıyor, diyor.

Amcamın ne cüssesi ne kişiliği babama benzer. Babam zayıf ve uzundur, amcam kaslı ve yapılı. Babam suskun, düşünceli biridir, amcam ise fevri ve duygusal; içip içip dağıtmaya, masa sandalye devirmeye, aynaları ve tepemizde sallanan plastik avizeyi kırmaya, esip gürlemeye yatkındır. Babamın üstüne yürüyor, öyle deli gibi bağırıp çağırıyor ki bütün öfkesi, kini bulaşık bir şey olup ortaya dökülüyor. Herkes üstüne atlıyor durdurmak için, çılgınlık onun bağırtilarını bastırırken kendi oğlu elindeki meyve bıçağını almaya çalışıyor. Çok öfkeli olduğu çok belli; konusu şu ya da bu şey değil, her şey birden. Fujian dilini makine gibi öyle bir sıralıyor ki içimdeki en küçük ve çocuksu ben, zar zor anlıyor: Öyle çıkıp gelemezsin. Öyle çıkıp gelemezsin. Öyle çıkıp gelemezsin.

Senelerden sonra kalkıp gelmişsin, bir de evimize mi buyur edeceğiz seni? On sene kapımıza uğramamış kapitalist efendiyi bağrımıza basalımmış!

Babam gidebildiği kadar yakınına girmiş, ellerini yumruk yapmış öylece duruyor, amcamı kışkırtmak ister gibi. Tavan pervanesinin usul, mekanik uğultusu salona çöküyor.

Evladım, o senin ağabeyin! diye araya giriyor babaannem. Neyin kavgası bu, neyi paylaşıyorsunuz?

Onca fiziksel farklarına rağmen babam ile kardeşinin paylaştığı bir şey var gerçekten. Yüzleri; o kadar benziyorlar ki tek yumurta ikizi olabilirler. Aynı çıkık kaşlar, aynı gamzeler, aynı göçük gözler. Sallantısı duran avizenin altında nihayet oturup kederli kederli hıçkırıklara boğulan amcama bakınca düşünüyorum: Demek babam ağlayınca böyle görünüyor.

Bir eniştem daha var ama onu pek tanımıyorum. Tek halamın kocası, ömrüm boyunca bana tek kelime etmemiştir herhalde. Ben de ona etmedim gerçi. Kel, şişman, göbekli bir adam. Bir gurme zeytinyağı dükkânı var, arka tarafında kaçak Amerikan filmleri ve porno satıyor.

Bu eniştenin önemli tarafı, en sevdiğim ve hatta tek anlaştığım kuzenim olan oğlu Bing Bing ama o da ailenin yüz karası. Kimse suçu ona yüklemiyor ama. Bir tek babaannem adlı adınca söylüyor olanları: Bing Bing içimizdeki en akıllı, en hassas çocuktuk belki, gel gör ki babası ve sülalenin geri kalanı hayatı boyunca nefes aldırmadılar, her kararına karşı çıktılar, her hareketini kötülerdiler, sonunda ellerinde gelişmemiş, evini açamamış otuz beş yaşında bir çocuk kaldı.

Doktorluğu, avukatlığı, iş adamlığı elinden alınmış kuzenim ne çirkin ne güzel bir adamdır. Masumane, akılda kalmaz bir suratı vardır. Bazen, annesi babası ondan tarafa bakmaz olduğunda, yüzüne yerleşen hınzır sırıtış, hiç kimseye açıklayamayacağı ama dayanılmaz zevk veren bir sır saklıyormuş duygusu uyandırır. Kuzenim, ilk arkadaşım.

Geri geldiğim o yaz, geceleri Fuzhou sokaklarını dolaşıyoruz. Neon ışıklı vitrinler, vızıldayan sokak lambaları gölgelerimizi upuzun seriyor caddelere. Herkes dışarılarda, ihtiyarlar beyaz atlet ve plastik tokyoyla, gençler ise çakma American Eagle kıyafetlerle. Yatma saatinden önce yürüyüşe çıkmış yaşlılar, SpongeBob resimli veya çakma Chanel logolu pijamalarla arzı endam

ediyorlar. Bir McDonald's, bir KFC, sokak mantıcıları, kaçakçı ve korsancılar, karaoke barları var. Her yer gece yarısına, sabahlara kadar açık. Gerektiğinde bir dış afyon da satıp mutlu son sunan masaj salonları görüyoruz. İnsan bu sokaklarda yeterince zaman geçirirse isteyip isteyebileceği her şeyi elde etmiş olması mümkün. Her şeyi yanlış hatırladığım için, New York'ta geceleri tek başıma çok fazla Çin seyahat programı izlediğim için, televizyon ile rüyalarım, hatıralarım birbirine girdiği için, ortada bir nehir olmadığı halde nehir kıyısındaki gezinti yolunda dolaşıyoruz, palmiyeli bulvarlarda yürüyoruz bunlar aslında Singapur'a ait olduğu halde ve özellikle bizim ailede kadınların sokakta sigara içmesi tasvip edilmediği halde püfür püfür sigaralarımızı içiyoruz. Fakat gece vakti Fuzhou'da olma hissi değişmiyor.

Çocukken buna Fuzhou Gece Kafaları adını takmıştım. Kendi içinde bütünlüğü olan bir duygu değil; aksine her şeyi kaplayıp köreltiyor. Çaresizlikten dem alan bir heyecan. Coşkuyla harlanan bir çaresizlik. Âdeta şehvi bir tarafı var ama cinsellik nedir bilmeden önce kazanılmış bir duygu. Fuzhou Gece Kafaları bir müzik türü olsa, doksanlar R&B soundu olabilir. Bir lezzet olsa, veletlerin çömelip sıçtığı sokak aralarına dönerken yudumladığımız buz gibi Pepsi tadı olabilir. Derin ve sıcak bir lağım deresinde boğulmak, temizlenmemiş ve pansuman yapılmamış, dağlanmamış bir yarada debelenmek gibi bir his.

Yüzünün bir yarısı gölgelere karışmış Bing Bing, Bir gün ke-sin dönüş yapmak isteyeceksin, diyor.

Çok feci olurdu, diyorum gülerek. Eniştemler beynimin etini yer. Düşünmeye başlıyorum:

Büyük eniştem, Ne zaman koca bulacaksın, diye soracak.

Ortanca eniştem, Koca adayında aradığın özellikler nelerdir, diyecek.

Amcam, Tipine özen göster biraz, diye buyuracak. Bir duralayacak. Gerdanın, baldırların yağ bağlamış.

Küçük eniştem ise bir şey söylemez, düşünür sadece.

Hayalimde New York'tan dönmüşüm. Eniştemler ne derse

onu yapıyorum. Mandarince öğreniyorum tekrar. Fujian dili de. Yine bir Fujianlıyla evleniyorum. Üç yanı yüksek dağlarla çevrili, bir yanı herkesin çıkış yolu engin denize bakan, palmiye ağaçlarının salındığı sıcak ve uzun gecelerin şehri, Fujian'ınımızın incisi, güzel ve güneşli Fuzhou'muzda ömrümü geçiriyorum. Ben erdim muradıma.

Shenzhen fabrika ziyaretlerinin iki etabı oluyordu genelde: Shenzhen'de iş, sonra Hong Kong'da tatil. Tedarikçileri ve fabrikaları dolaştığımız günlerin ardından, New York uçuşu öncesinde sınırın güneyine geçiyorduk. Blythe eşliğinde olsun olmasın, sonraki tüm Shenzhen seyahatlerimde izlediğim rota bu oldu.

Blythe, Hong Kong'da yapılacak iki şey yemek ve alışveriş derdi. Hayatı temel öğelerine damıtmayı başarmış bir şehir.

Beni Causeway Körfezi'nde, Harbor City'de, Batı ve Doğu Kowloon'da gezdirdi. Butiklere ve alışveriş merkezlerine gittik, Amerika'dakilerin aynısı ama daha gösterişli ve pahalıydı. O alışverişi çok severdi, ben de sever gibiydim, dolayısıyla kendimizi kaybedene kadar alışveriş yaptık. Page One'dan Banana Yoshimoto romanları aldım. Blythe bir Issey Miyake makyaj çantası aldı. Asyalı gençler arasında akıl almaz bir popülerliği olan Amerikalı golf oyuncusu Arnold Palmer'ın kendi markasını taşıyan, omuzdan askılı iki çanta aldım. Blythe ise A.P.C.'den ipek bluz ve tişört aldı. Izzue'den yapay kürklü gocuk aldım. Uniqlo'dan fular aldık ikimiz de. Hong Kong'da oyuncak gibi görünen yabancı bir parayla alışveriş yapmak, karşı konulamaz bir çılgınlıktı. Suçluluk nedir bilmiyorduk. Döviz kurunu hesaplama yetiştirmiyordum.

Alışveriş New York'takinden o kadar farklı değildi. Aynı malları yurtiçinde de bulurdum, internetten de ısmarlayabilirdim. Hong Kong'da beni şaşırtan, aynı şeyin kaç farklı çeşidinin bir arada bulunabileceği oldu. Mesela Louis Vuitton çanta. Orijinalini alabiliyorsun, orijinalini üreten fabrikanın ihraç fazlasını alabiliyorsun, bir de çakmasını alabiliyorsun. Çakmaysa da ne kadar çakma? Pahalı, özenli, el işçiliği bir imitasyon mu, plastikten pazar malı mı, arada bir şey mi? Gerçeği ile sahtesi arasındaki yelpazenin bu kadar incelikli olduğu başka bir yer görmemiştim.

Gerçek ile sahte arasındaki sınırın bu kadar delik deşik olduğu bir yer de.

Kalabalık bir caddede ışık bekliyorduk; orta yaşlı, güneşlikli ve bel çantallı bir kadın gelip elime broşür tutuşturdu. İster misin? diye sordu.

Kafamı indirip baktım. Kaliteli kâğıda renkli basılmış broşürde, çeşitli tasarımcıların çanta modelleri vardı: Fendi el çantaları, Louis Vuitton omuz çantaları, Coach el çantaları. Chinatown'da her zaman bulunan, orası burası logolu çakmalar değil, dergilerde gördüğüm son moda parçalara benziyordu bunlar.

Orijinal mi bunlar? dedi Blythe.

Kadın kuvvetle başını salladı. Orijinal! İhraç fazlası.

Blythe bana döndü. Bu tasarımcıların çoğu mallarını buradaki fabrikalara yaptırıyor. Üreticiler genellikle numune adı altında fazla mal üretip el altından piyasaya sürüyor. Yani aslında orijinal malı alıyorsun. Broşürü gösterdi. Var mı beğendiğin bir şey?

Ben bu el çantaları hep İtalya'da falan üretiliyor sanıyordum, dedim.

Alaycı güldü. Belki Hermès hâlâ Avrupa'da üretiliyordur. Kadına dönüp broşürü geri verdi. Sağ ol. Bir dahaki sefere.

Bir başka alışveriş merkezinin güzellik kısmında, satıcı kadının kuru ciltlere özel diye belirttiği Shu Uemura Arındırıcı Güzellik Yağı aldım.

Ellisine merdiven dayamıştı, güzel cildinde çok az makyaj vardı. İngilizcesi mükemmeldi.

Bak şimdi. Ürünü göstermek için elimin tersine sürüp ıslak mendille sildi.

Şimdi iki elinizin farkına bakın, dedi. Cildinin nasıl yumuşak ve dolgun olduğunu fark ediyor musun?

Baş salladım kapılmış bir şekilde. Bana hep cildimin çok kuru olduğu söylenmişti. Bir an beklemediğim yakınlıkta bir hareket yapıp tezgâhın üzerinden eğildi, yüzümü avuçlarına aldı ve özenle konuştu. Cildin çok güzel, sadece şu anda çok rahatsız. Elleri ince ve serindi. Parfümü çiçeksi, pudramsıydı.

O an irkilerek hatırladım ki ben ortaokuldayken annem bir kış tek başına Hong Kong'a gitmişti. Çin kökenli topluluk arasında ucuz ve kaliteli estetik cerrahi ameliyatlarıyla ün salmış şehirde, yüzündeki benleri ve doğum lekelerini aldıracaktı. Ablaları lekeli leopar derlerdi ona. Fakat döndüğünde, yüzünde benlerin yerinde beyaz izler vardı. Lekesiz olmasını istediği yerleri yine lekeliydi.

Kredi kartımı çıkarıp rejimin diğer ürünleri olan Phyto-Black Lift Aydınlatıcı Losyon ve Phyto-Black Lift Pürüzsüzleştirici Kırışık Karşıtı Serum'un parasını ödedim. Kırışığım şimdi yoktu satıcı kadının dediğine göre ama önlem olarak rejimi kullanmıyordım.

Kasada işlemi yaparken sordu: Sık gelir misin Hong Kong'a? İlk kez geliyorum.

Kaşlarını kaldırdı. İş için mi, turistik mi?

İş. Bu işe yeni başladım.

Tebrikler, dedi ürünleri tek tek kâğıda sarıp bir poşete koyarken. Yine bekleriz.

Hong Kong'daki son gecemizde serbest kaldım. Blythe geceyi arada sırada görüştüğü bir sevgilisiyle geçirmek için feribotla Macau'ya geçmişti. Otelin kapı görevlisi -adını çıkaramadım şimdi- bana taksi çağırdı. Planım basitti: Hong Kong'u dolaşıp çevreye bakınacaktım.

Ne tarafa? diye sordu sürücü.

Yürünecek bir mahallesi var mı buranın?

Alışveriş falan? Anlayarak gülümsedi. Ha! Tamam, bildim ben.

Belki açıklardım ama o kadar hevesliydi ki bozmadım. Rahat ve hızla sürdüğü arabayla Hong Kong'un caddelerinde aktık. Taksinin karanlığı ve sessizliğine gömülüp dışarıyı izlemek zevkliydi. Hong Kong'u gece bu şekilde görmemiştım; bir önceki güne göre sanki farklı bir şehirdi. Manzarayı reklam panoları ve ekranlar silsilesi doldurdu. Reklamlarda Japon viskileri, Macau

kumarhane otelleri, kadınlar için cilt beyazlatıcı kremler. Siyah saç ve mavi gözleriyle Avrasyalı tipli bir manken, bir anlığına dalmış gibi yanağını okşuyordu.

Taksici otoyoldan çıktı. Evet, alışveriş! diyerek geldiğimizi bildirdi.

Sıcak ve rutubetli sokağa çıktım. Gece pazarıydı, karmakarışık ve fosforlu tezgâhlarında yeşim bileklikler, eşarplar, falcılar, masajcılar, hayvanlar, incik boncuk seriliydi, sokaklar yerli yabancı turist doluydu. Şeker ve yanık et kokuyordu. Ayak masajı yaptırabilirdim. Adımı yeşime kazıtıp kişisel damga olarak kullanabilirdim. Manti, elma şekeri, şeker kamışı, karışık kızartma, ızgara yengeç, şişte tüp kalamar yiyebilirdim.

Bir anda nostalji içinde kaldım. Aklım başımdan gitti. Çocukken kabuklu şeker kamışı yerdim çatır çatır.

Karşımda âdeta sihirle bir 7-Eleven belirdi beni Amerikan yazlarına çağırarak, sığınmak için içeri koştum. Serinleten, yaşadığını hissettiren parıltısına kapılarak düzenli reyonları dolaştım, Asya lezzetlerinde Amerikan ürünlerinin dizili olduğu raflarına baktım. Kalamar aromalı patates cipsi. Kit Kat kiraz çiçeği. Düzgün sıralar halinde liçi suyu tenekeleri, soya sütü kutuları, tepesinde meyvesi birikmiş parlak aloe vera şişeleri arasından bir Pepsi aldım.

Teşekkür eder, yine bekleriz, dedi kasiyer ezbere bir İngilizceyle.

Sokağa çıkınca yine tanıdıklık çarptı ama biraz daha katlanılır haldeydi. Ta ne zamandır içmediğim Pepsi'den bir yudum aldım ve kafeinin vurmasıyla ürpererek kendime geldim. Annem ve babam ben dört yaşındayken Amerika'ya gittiler, ben altı yaşında göçtüm. Fuzhou'da geçen o iki yılda, teyzemle büyük eniştem beni akşamları aynı böyle caddelere çıkarırlardı. Bunun gibi şehir sokaklarına karışmanın heyecanını yaşıyordum yine. Üst geçitten karşıya yürüyüp parlak ışıklı alışveriş merkezlerine girdik. Naylona sarılı pijama takımları çuval çuval.

Dolandım biraz, etrafa bakındım, bazı dükkânların önünde

durum. Büyük dükkânlardan biri yoğun tütsü kokuyordu ve mahfazaya benzer şeyler dizmişti önüne. Ne olduğunu anlamam biraz uzun sürdü: Büyükleri anma ve/veya yas tutma aksesuarlarıydı bunlar. Ruh parası dedikleri yaldız baskılı sarı kâğıtlar, kırmızı iple bağlanıp kalın desteler halinde streçe sarılmıştı. Çin’de yaşadığım dönemde anneannem yakardı bunlardan. Paralar kül olduğunda, diye açıklamıştı, eski kuşakların ruhlarının hesabına geçer. Bunlarla bir şeyler alırlar, başkalarıyla pazarlık yaparlar, öte dünya yetkililerine rüşvet verirler. Bürokratik kadroları ve hiyerarşileriyle öte dünya, devlete çok benzer bir şekilde işliyordu. Ağlamayana meme vermiyorlardı.

Annemi ve babamı cehennem alevlerinin arasında evsiz ve aç düşündüm.

Bazı ruh paraları, ABD doları, Çin yuanı, Tay bahtı ve Viyetnam donguna benzeyecek şekilde basılmıştı. Demek ruhlar âleminde her türlü döviz kabul ediliyordu. Sadece nakit değil, başka lüksler de vardı o âlemde. Elmas gerdanlıklar, cep telefonları, üstü açık Mercedesler; hepsi kolayca tutuşsun diye kartondan. Kartondan Gucci cüzdanlar ve Fendi el çantaları da vardı, yoksa büyükler onca parayı nereye koyacaklardı? Hatta iPod’ların, MacBook Pro’ların kâğıttan modelleri bile yapılmıştı. Üst raflarda duran bebek evi büyüklüğünde karton ev maketleri pek ayrıntılı ve incelikli basılmış, yine kartondan mobilyalarla süslenmişti.

O akşam bir deste ruh parası aldım. Tabii ki ABD doları. Ruhlar âlemini Franklin yağmuruna tutacaktım.

New York’a dönünce tam da bunu yaptım. Büyük bir seramik çanak alıp yangın merdivenine çıkarak sahte paraları ateşe verdim, birer ikişer para atarak besledim. İncecik kâğıt çok kolay yandı. Alev sıcak bir kızılık yaydı, tekledi, hemencek söndü.

Bunca yıl hiçbir şey adamadıktan sonra bu kadarı az gelmişti gözüme. Daha fazlasını vermek istiyordum.

Salondaki sehpanın altında Jane'in dergileri dururdu. Her türlü stil ve moda dergisine aboneydi: *Vogue*, *Bon Appétit*, *Elle Decor*, *Architectural Digest*, başka başka dergiler. Çoğunu okumuş fakat kaldırıp atmamıştı, yakmama bir itirazı olmazdı.

Babama bir Jos A tutuşturdum.. Bank süit ile Salvatore Ferragamo kanatçıkları kibrit oldular. Spor giyim ihtiyaçları için J.Crew kreasyonlarını ateşe verdim. Kürklü Eddie Bauer kabanları unutmadım. Sonra belki öte dünya fazla sıcaktır diye, ter uzaklaştırıcı Nike antreman tişörtleri yolladım. Son çıkan kitapları yaktım peşinden. Bu kitapları rahat rahat okuması için *Architectural Digest*'ten kopardığım deri koltuklu çalışma odasını yolladım, cep telefonu tarifi ve internet aboneliğini unutmadım. Gümüş renkli bir Jaguar XJ yaktım ona. *Bon Appétit*'ten kızarmış tavuk dolu bir tabak yaktım. Kızarmış tavuğa bayılırdı. Annemin uzun Fuzhou seyahatleri sırasında başka şey yemezdik desem yeridir. Akşamüstü migreni tutar da saatlerce yataktan kalkamazsa diye biraz Tylenol yaktım.

Web baskı makinelerinden çıkma laminat ve asit dolu sayfaların kokusundan burnum, boğazım tılandı.

Annem için bir Louis Vuitton valiz ve Fendi el çantası yaktım. Belki çıplak dolaşıyordur diye Gap'ten günlük kıyafetler ve en sevdiği krem ve bej renklerinde Talbots elbiseleri de yaktım ona. Hep Burberry trençkot istemişti, onlardan da bir tane yaktım. Coach omuz çantası yaktım sonra. Coach'u çok severdi, birçok klasik Amerikan markasının temiz çizgilerini sevdiği gibi. Ralph Lauren kumaş pantolon yaktım. Ağır top olarak da bir Clinique Dramatically Different Nemlendirici Losyon yaktım. Clinique'in nesini bulduysam gönderdim. Clinique Nem Dalgası, Clinique Gençlik Dalgası, Clinique Repairwear Lazer Gücü. Sonra karides kokteyl yaktım ona. Kesme kristal bardağın kenarına dizilmiş karidesler ve içinde kırmızı sosuyla karides kokteyle bayılırdı annem. Amerikalı gözüyle çok klas bulurdu.

Lüks resimlerin sonuncusunun da küle dönmesini, annemle

babamın ziyafet çektiği metafizik âleme erişmesini izledim. Ateş küllenip közleri sönerken, önlerine serilenleri şaşkınlıkla karıştırdıklarını, bu bolluğa ve berekete anlam veremediklerini düşündüm. Sonsuz hayatta bile olsa ihtiyaç duyacaklarından çok fazla şey olduğunu, bunlarla ne yapacaklarını şaşırdıklarını düşündüm.

Geç olmuştu. Herkes çoktan çadırlarına çekilip uykuya dalmıştı. Ama her gece olduğu gibi Ashley, Evan ve Janelle oturmuş, küllenmiş ateşin başında bira içiyorlardı. Közlerin çıtırtısıyla bölünen sohbetlerini dinleye dinleye uyuyakaldığım çoktu. Bir alçalan, bir yükselen sesleri rüyalarımın karıştı.

Ashley, Evan ve Janelle, bu grupta arkadaş demeye en yakın olduğum kişilerdi. Her gün birlikte şampanya rengi bir Nissan Maxima'ya biniyor, yolları ve otoparkları dolduran metruk arabalardan çekilmiş benzinle dolaşan cipler ve minibüsler kervanındaki tek binek otomobil olarak dolaşıyorduk. Müziği açıyor, otumuzu sarıyor, kaloriferi köklüyorduk. Kafitemizin Tesis'e yolculuğu salyangoz hızında ilerlemekteydi. GPS olmadığı için Bob eski Fodor karayolu haritalarına bakıyordu. Bazen hesaplarda yanılıyordu. Ana yollar metruk arabalarla tıkalı olduğu için Bob'un gösterdiği arka yollardan, bulabildiğimiz geçitlerden döne dolaşa gidiyorduk. Sık sık kayboluyor, geldiğimiz yolu geri dönüyorduk.

Bu şartlar altında Ashley, Evan ve Janelle'i tanımam uzun sürmedi. Aynı tür müziği seviyorduk, dördümüz de uykusuzluktan şikâyetçiydik. Birbirimizin hayat hikâyelerini kabataslak biliyorduk.

O gece beş kez uyandıysam, her seferinde çadırıma vuran titrek gölgelerini gördüm. Beni, çadırımı açıp onlara katılmaktan alıkoyan bir şey yoktu. Bir kütüğe postu serip kötü espriler yapabilir, dedikoduyu harlayabilir, grup içi politikaya dair atıp tutabilirdim. Ama bir yanımda hep davetsiz olduğunu hissedecekti. Aralarında güldükleri esprilerden, sık sık didişmeler de şakayla karışık atışmaktan geri kalmamalarından gayet iyi anlaşılan yakınlıklarıyla çok ilgiliydi bu. İçlerinden biri saçma bir laf etse, bir aptallık yapsa bile toz kondurmazlardı.

Tesis'ten söz ediyorlardı.

Sizce bu Tesis'e ne kadar var daha? diye sordu Janelle.

Bob bir haftadan az kaldığını söylüyor, dedi Ashley. Indiana'ya vardık sayılır.

İyi de geçen hafta da öyle demiyor muydu? dedi Evan. Hatta sizce Tesis diye bir yer gerçekten var mı?

Elbette var! Ashley alınmıştı. Her dakika anlatıyor ayrıntılarıyla.

Peki ama o ayrıntılar tutarlı mı? Birbiriyle örtüşüyor mu? Evan zevk alırdı Ashley'le didişmekten, bir ergenin vurulduğu kızla alay etmekten zevk alacağı gibi.

Ortalığı karıştırma şimdi, dedi Janelle, Evan'a.

Yol grubumuzun bebeği Ashley'ydi. Parsons'da moda okumaktaymış. Aslen Ohio'luydu, Son geldiğinde daha iki yıldır New York'ta yaşıyordu. Moda okuluna ısınamamış aslında. Hocalar ve öğrenciler hiyerarşik sürüler halinde hareket ediyormuş. Patiska ve pazen gibi emekçi kumaşlarından kadınsı, taşralı, sevimli tasarımları, okula hâkim yarı Gotik kentli estetikle uyuşmamış.

Tesis'e dair fikrin ne? diye sordu Evan, Janelle'e.

Bence olmayacak bir şey değil, dedi Janelle temkinli. Banliyöde yaşamaya can atmıyorum ama lojistik açıdan avantajları var.

O kadar market ve alışveriş merkezi var, buralarda bulabileceğimiz gıdanın malzemenin haddi hesabı yok. Yakın gelecekte ihtiyacımız olacak her şeye ulaşabiliriz.

İstediğin yerde yaşayabilirsin deseler, evime dönerdim, dedi Ashley. Kendi evimde otururdum.

Aramızda en çok Ashley sıla hasreti çekiyordu. Tek çocuktu; ailesinden söz ederken dalar giderdi usulca.

İstediğim yerde yaşayabilsem, dedi Janelle, bambaşka bir yere giderdim. Güneye, ekvatora doğru. Deniz kıyısında yaşamak isterdim. Ben hiç Chicago civarında oturmadım, soğuktan da korkmuyor değilim. Zaten kış geldi gelecek .

Evet ama soğuk iyidir, dedi Ashley. Mikrobu kırar.

Buna kimsenin diyeceği yoktu. Humma soğuk iklimde daha zor yayılıyordu; Finlandiya ve İzlanda gibi soğuk ölkelerin, duyduğumuz kadarıyla da olsa, hâlâ iyi kötü ayakta kalabilmelerinin sebebi buydu. Asya'dan tüm ithalatı durduran, seyahat yasağı getiren ada ölkesi olmanın da faydası vardı.

Soğukta yaşayacaksam İskandinavya'ya gitmeyi tercih ederim, dedi Janelle.

Sana gümrük işlemlerinde kolaylıklar dilerim, dedi Evan alaycı.

Bir de tekneyle okyanusu geçmek var ama, diye ekledi Ashley. Desteğinize sağlık arkadaşlar.

Bakın, bence bir anlaşma yapalım, dedi Evan. Eğer Tesis'ten hoşlanmazsak, kalkıp hep birlikte başka yere gidelim.

İşte buna içilir! dedi sarhoş Ashley.

Çeşitli tezahüratlar eşliğinde şişelerini tokuşturdular.

Candace da gelir, diye ekledi Janelle. O da paktımıza katılır.

Evan tısladı. Aman, o da ille New York'a dönelim der.

Çadırımda huzursuzca kımıldandım.

Son'da New York'ta yaşayanlar vardı, dedi Janelle. Sen hiç okumadın mı NY Ghost'u?

Sonbaharda basın organları kapandıkça New York'un tek haber kaynağı NY Ghost kalmıştı. Okuyanlar eski mahallelerinden, dostlarının evlerinden, nostaljik mekânlardan haberler veya fotoğraflar istiyorlardı. NY Ghost da isteneni yapıyordu. Humma ölkeye yayılınca isteklerin arkası kesildi ve blog durdu.

Gruba NY Ghost'un ben olduğumu söylememiştim. Hâlâ bana ait bir şeyler kalsın istiyordum herhalde.

Evan sesli düşünüyordu: O NY Ghost fotoğraflarında şehrin yaşanılır hali kalmamıştı gibi hatırlıyorum. Bazı güvenlik görevlileri, tek tük hummalılar dışında kimse yoktu. Sonra güvenlikçiler bile gitti. İnsan neden Candace kadar uzun kalır orada anlamıyorum.

Arkadaşlar, dedi Janelle paylar gibi. Candace bir gün anlatır bize o zamanlar neler yaşadığını. Ama şimdilik üstüne varmayın.

Kaç zamandır yanımızda, iki hafta mı? Bu grubun en büyük sorununu herkesin dedikodu merakı.

Ay evet, dedi Ashley. Sonra güldü.

Evet. Evan konuyu değiştirdi. Keşke yaz olsa demeye başladı. Yazın en çok geceleri jeneratör gürültüsü gibi biteviye gelen cırcır böceği seslerini severmiş. Michigan'daki çocukluğunu, arkadaşlarıyla su kulesine tırmanıp duvarını boyadıkları ya da çürümeye yüz tutmuş demiryolu yanında içip muhabbet ederek geçirdikleri geceleri hatırlatıyormuş. Eski tahtaların, yüksek böğürtlen çalılarının, ucuz Schlitz biranın kokusu. Ne zamandı bu? diye sordu Ashley, Evan da bir an sonra cevap verdi. Baltimore'da güzel sanatlar okulundan, New York'ta sıkıcı ve özenti dergi stajı ve buradan bağladığı endüstriyel tasarım işinden önceydi. Dış macunu kutusu, tampon ambalajı, kahvaltılık gevrek kutusu falan çalışmış. Sanattan yoksun, bıktırıcı bir işmiş, bittiğine seviniyordu. Bu işi kendi başına açtığını da kabul ediyordu ama Kararları kendisi vermişti.

Evan'ın bira destekli, hasret dolu konuşmasına kapılıp uyku ile uyanıklık arası dolaşmaya başladım. Sert bir tıslamayla bölündü gezintim, ateşin üzerine su dökülerek söndürölme sesiyle. Telaşla fısıldaşıyorlar, bir yandan da acele acele koşuşturuyor, naylonları hışırdatıyor, ayaklarının altında kuru yaprakları ve dalları çıtırdatıyorlardı.

Doğrudum.

Sonra uzaklarda, arabalarımızı paralel park ettiğimiz tali yolun kenarında bir motor çalıştı. Araba ağır fakat kararlı hareketlerle yola çıkarken motorun sesi uzaklaştı. Farları açmadan biraz beklediler ama zifiri karanlıkta bile seçilebiliyordu. Başka kimse işitmiş miydi? Bekledim. Sessizlik. Kampta çıt çıkmıyordu.

Beni hiç ilgilendirmezdi ama temelli gitmiş ve beni haber bile vermeden geride bırakmış olabilecekleri korkusu içimi panikle doldurmaya başladı.

Çadırımı açtım ve yanımda duran Janelle'in çadırına usulca emekledim. Telefonumun ışığında tüm eşyalarının hâlâ içeride

olduğunu görebiliyordum: Uyku tulumu, dudak kremi, içine kalem sıkıştırılmış günlüğü hep içerideydi. Kaçacak olsa bunları bırakmazdı.

Paniğim biraz dağılarak çadırıma döndüm. Ama kaçmıyorlardıysa gece yarısı nereye gitmişlerdi? Tulumuma girip fermuarı çektim ve kollarımı başımın arkasında kavuşturdum. Gittiklerini söyleyecek olursam başları derde girerdi. Uzanıp beklemekten, uyumaya çalışmaktan başka yapacak şey yoktu.

Gün ağarırken bir kez daha uzaklarda motor sesi duydum. Geri geliyorlardı. Çadırlarının usulca açıldığını işittim. Birkaç dakikada her yer sessizliğe gömüldü.

Ancak bunun üzerine uykuya dalabildim.

Birkaç gece olaysız geçtikten sonra bir daha oldu bu. Tam da o gezinin veya kaçamağın hayalimde olduğuna inanmaya başlamıştım. Günler daha kolay, basit geliyordu artık. Gökyüzü bulutsuzdu; yusuvarlak ve tupturuncu bir ay, ağaçların dallarına çökmüş gibi havada asılı duruyordu. Çok yaklaştığımız. O akşamüstü Indiana'ya geçerek yolculuğumuzun son etabına girmiştik. Önümüzdeki eyalet Illinois'ydi. Demek ki Tesis'ten çok da uzak olamazdık artık. Kutlamak için, sanki sebep lazım olmuş gibi, son biralarımızı açtık, ılık şişeleri kükreyen ateş başında tokuşturduk ve kendimize, iyi talihimize, ortak geleceğimize içtik. Isınmak için içtik.

Genevieve kutlama niyetine süt reçeli yapmıştı. Kutu kutu süt kaymağını geniş bir tencerede saatlerce kaynatmıştı çünkü yeterince kaynatıldığında fındıksı kahverengi, diş ağrıtabak kadar tatlı, karamelimsi bir krema oluyordu. İçine tuzlu kraker bandık. Ateş başında sarhoş düşüncelerimiz büyük gölgeler oluşturdu.

Candace, dedi Bob ayağa kalkarak. Sana bir şey vereceğim. Gülümseyerek Adam'a bir kitap uzattı, o da bana verdi. Çıka çıka İncil çıktı.

Buradan bir bölüm okumamı mı istiyorsunuz? diye sordum anlamayarak kaşlarını kıvrıp. Bana İncil vermişti zaten. Grupta herkesin vardı bir tane.

Aç lütfen, dedi bana.

Ön kapağı açtığımda, bunun içi oyuk şaka İncillerinden olduğunu gördüm. Ancak filmlerdekinin aksine oyuğun içinde silah veya viski matarası değil, akıllı telefon vardı. Benim iPhone'umdu bu, New York'ta kullandığım.

Hayretle Bob'a baktım. Nerede buldunuz?

Seni bulduğumuz taksinin içinde, dedi yanımda duran Adam. Yolcu koltuğundaydı.

Bir an sessiz kaldım. Telefonumu New York'tan kaçma telaşında kaybettiğimi sanmıştım hep. Meğer Bob her nedense bunca zamandır yanında taşımış. Kavradım parmaklarımla yadigâr gibi, pürüzsüz yüzeyindeki tanıdık çentik ve çizikleri yokladım ve bir anda kavuştuğumla buruk bir sevince kapıldım. Eski fotoğraflarıma bakabilirdim. Eski postalarımı bakabilirdim. Belki yeni fotoğraflar çekerdim.

Teşekkür ederim, dedim Bob'a sahici minnetle. Ateşin üstünden gözlerimiz buluştu. Telefonu elimde çevirdim. Ekranda boydan boya çatlak vardı daha önce olmayan. Açmak istedim ama Apple logosu çıkmadı. Ekran aydınlanmadı.

Hediyemiz olsun, dedi Bob beni izleyerek. Eski kendinden bir hatıra, eski bir çağın eseriymiş gibi. Ben insanların geleceğe adım atmadan önce geçmişleriyle yüzleşmeleri gerektiğine yürekten inanırım.

Pili bitmiş herhalde. Bir yerlerden şarj bulabilir miyiz? diye sordum Bob'a.

Çalışmaz, diye bilgi verdi Adam. Biz kırdık.

Bob bana sırtıtmaya devam etti. Dedim ya Candace, bu artık sadece bir nesne. Eski kimliğini hatırlatır sana, ancak eski verilerine ulaşmak seni ileri götürmeye yardımcı olmaz. Geldiğin yolun bir nişanesi.

Janelle'e baktım, o ise başını iki yana sallayarak üstüne varma demek istedi. Ha, peki, sağ olun, dedim orta yere tekrar. iPhone'u ceketimin cebine koydum ama aslında ateşe fırlatsam yeri ydi, daha da iyisi Bob'un suratına.

Aç lütfen, dedi bana.

Ön kapağı açtığımda, bunun içi oyuk şaka İncillerinden olduğunu gördüm. Ancak filmlerdekinin aksine oyuğun içinde silah veya viski matarası değil, akıllı telefon vardı. Benim iPhone'umdu bu, New York'ta kullandığım.

Hayretle Bob'a baktım. Nerede buldunuz?

Seni bulduğumuz taksinin içinde, dedi yanımda duran Adam. Yolcu koltuğundaydı.

Bir an sessiz kaldım. Telefonumu New York'tan kaçma telaşında kaybettiğimi sanmıştım hep. Meğer Bob her nedense bunca zamandır yanında taşımış. Kavrardım parmaklarımla yadigâr gibi, pürüzsüz yüzeyindeki tanıdık çentik ve çizikleri yokladım ve bir anda kavuştuğumla buruk bir sevince kapıldım. Eski fotoğraflarıma bakabilirdim. Eski postalarımı bakabilirdim. Belki yeni fotoğraflar çekerdim.

Teşekkür ederim, dedim Bob'a sahici minnetle. Ateşin üstünden gözlerimiz buluştu. Telefonu elimde çevirdim. Ekranda boydan boya çatlak vardı daha önce olmayan. Açmak istedim ama Apple logosu çıkmadı. Ekran aydınlanmadı.

Hediyemiz olsun, dedi Bob beni izleyerek. Eski kendinden bir hatıra, eski bir çağın eseriymiş gibi. Ben insanların geleceğe adım atmadan önce geçmişleriyle yüzleşmeleri gerektiğine yürekten inanırım.

Pili bitmiş herhalde. Bir yerlerden şarj bulabilir miyiz? diye sordum Bob'a.

Çalışmaz, diye bilgi verdi Adam. Biz kırdık.

Bob bana sırtıtmaya devam etti. Dedim ya Candace, bu artık sadece bir nesne. Eski kimliğini hatırlatır sana, ancak eski verilerine ulaşmak seni ileri götürmeye yardımcı olmaz. Geldiğin yolun bir nişanesi.

Janelle'e baktım, o ise başını iki yana sallayarak üstüne varma demek istedi. Ha, peki, sağ olun, dedim orta yere tekrar. iPhone'u ceketimin cebine koydum ama aslında ateşe fırlatsam yeri ydi, daha da iyisi Bob'un suratına.

Bob vaazına devam etti ama bu kez bütün grubu muhatap alıyordu. Coşkulu söylemi kamp sahasını sardı. Nedir internet dediğimiz? diye gürledi ve hepimiz bir anda ona dönüp dikkat kesildik. Nasıl tekrar başlatırız? Kendisi uçucu olan bir şeyi nasıl geri getiririz?

Ashley gözlerini devirdi. Sabunsu, köpüklü biralarımızdan uzun uzun içtik.

Bob baştan aldı. Kaç yaşında bu internet? diye kükredi.

1990'larda icat edildi, dedi Todd lokmaların arasında.

Hayır, 1990'larda ticarileşti, diye düzeltti Evan. İcadı daha önce.

Nereden biliyorsun? dedi Todd.

Okumak diye bir şey vardı, bildin mi?

Bob boğazını temizleyince sustuk. İnternet konusunu açtım çünkü internetin tam olarak ne olduğunu düşünmemizi istiyorum. Öldü belki ama ne kaybettik?

Kendi sorusuna cevap olarak birasını bıraktı, gözlüklerini düzeltti ve buyurdu:

İnternet, zamanın yassılmasıdır. Geçmişin ve bugünün aynı düzlemde var olduğu bir yerdir. Ancak oransal olarak bakarsak ve ben bu sözleri söylerken bile bugünün geçmişe dönüşerek kemikleştiğini düşünürsek, belki internetin neredeyse tümüyle geçmişten ibaret olduğunu söylemek yanlış değil. Geçmişle iletişim için gittiğimiz yer.

Doğru bir bakıma, dedi Evan. Onca haber arşivi mesela.

Ya da eski sevgililerimizin Facebook profillerini takibe almak gibi, dedi Rachel. Ayrılmışsınız ama ayrılmamışsınız gibi. Geçmiş hiç unutmuyorum çünkü her gün Facebook duvarımda görüyorum. Sosyal medya kimliğimiz sabit olduğu için kendimizi baştan yaratamayız.

Bob devam etti: Gözlerimiz, bilgisayar ekranımıza bakmaktan nostalji miyobu. Çünkü internette olmak, geçmişte yaşamakla aynı şey. İnternetin çeşitli işlevleri olduğu konusunda hemfikir olsak da, en şiddetli yan etkilerinden biri, hepimizi geçmişte ya-

şatması. Ama! –derken hepimizi kapsayıcı bir bakış attı çevresine– bir iyi tarafı var. İnternetin kaybı bize bir fırsat sunuyor. Bugünü yaşamaya, geleceği tahayyül etmeye daha özgürüz.

Bunların hepsini niye bu gece anlatıyorum, diye devam etti Bob, çünkü yakında Tesis'e varacağız.

Todd yavaş bir alkış başlattı, az sonra bir sürü insan alkış tutuyordu. Bir ağacı sarsarak kanatlanmış kuşların çıkardığına benzer bir uğultu sardı havayı.

Evan, Bob'a hitaben başka bir soruyla konuyu değiştirdi: Tesis'e varışımızla ilgili bir şey diyebiliyor musun? Kaç gün sürer mesela?

Bob konunun değişmesine canı sıkılarak iç geçirdi. Orası yolların durumuna bağlı. Yolların durumu iyiye, bence –geleceği görmek ister gibi gözlerini kısarak uzaklara baktı– iki üç günde varırız.

O kadar çabuk mu? diye sordu Evan.

Her gece bu saate kadar oturursak hayır, dedi Bob. Gruba bakarak bir duyuru yaptı. Bu gece hepimiz erken yatalım ki yarın erken kalkalım. Hedefimize bu kadar yaklaşmışken ne kadar erken yola çıkarsak o kadar iyi.

Hep birlikte baş salladık. Sonra telaşlı telaşlı bulaşıklar yıkandı, çöpler toplandı, uyku tulumları açıldı. Bir saat geçmeden hepimiz ya arabalarımıza ya çadırlarımıza doluşmuş, uyumaya hazırlanıyorduk.

Ben de çadırıma dönüp kareli pazen pijamalarımı giydim.

Geride sadece Evan, Janelle ve Ashley kaldı her zamanki gibi, ateşin başında sohbete daldılar.

Sırtüstü yatıp tavşan uykusuna daldım.

Tekrar gözümü açtığımda, çadırımın naylon duvarına vuran ateşin ışığında bazı gölgelerin dolaştığını gördüm. Ateşin üzerine su dökülmesiyle keskin bir tıslama çıktı.

Sonra Janelle'in sesini duydum. Hadi gidelim.

Hiç duraksamadan kalktım ve çadırımı açtım.

Ben çıkarken hepsi bana bakıp donakaldılar. Pantolonlarını, botlarını, montlarını giyip hazırlanmışlardı.

Nereye gidiyorsunuz? diye sordum otomatik.

Yahu yavaş, sessiz ol, dedi Evan.

Janelle yanıma geldi. Omuzlarımdan tutup çocuğunu yatıştıran anne gibi, Hadi git yat sen, dedi. Bizi hiç görmedin.

Bir bakış attım ona. Nereye gidiyorsunuz? diye tekrarladım fısıldayarak.

Bocaladı.

E hadi, Janelle.

Ava gidiyoruz. Sakin. Hep yaptığımız şey. Öyle tam teşekküllü avlardan değil. Mini avlar. Milletin evini boşaltıp çıkmıyoruz, uyuşturucu arıyoruz. İçtiğimiz otlar nerden geliyor sanıyorsun?

Bob'un haberi var mı?

Bana sabırsızca baktı. Sence var mı Bob'un haberi?

Ne zamandır yapıyorsunuz siz bu işi? Birbiri ardına sorular sorarak beni almadıkları için kırıldığımı gizlemeye çalışıyordum.

Şimdiye kadar belki beş keredir, dedi, sonra aklımı okumuş gibi fısıldayarak ekledi, seni de çağıracaktım ama şu durumunda dinlensen daha iyi olur diye düşündüm. Kendine iyi bakman lazım.

Metrelerce uzakta, ateşin başında duran Evan ile Ashley'ye dönüp Janelle onlara durumumdan bahsetti mi diye düşündüm. Bir şey olmamış gibi geri duruyorlardı.

Nereye gidiyorsunuz bu akşam? Çevreme bakındım. Her tarafımız ağaçlarla ve zifiri karanlıkla çevriliydi.

Janelle duraksadı. Bu akşam biraz farklı. Ashley'nin evini bulmaya çalışacağız.

Burada mı oturuyormuş Ashley?

Yakınlarda. Senin evin bu kadar yakında olsa gidip görmek istemez miydin?

Janelle'in, Ashley'nin, Evan'ın yüzlerine baktım. Gelebilir miyim?

Soran olursa, Ashley'nin evine yapacağımız mini av ot içindi. Arabayı almadık. Yolun kenarından yürüyerek gittik. Şuradan bir kilometredir, dedi Ashley. Bilemedin iki. Ohio tarafında kaldı. Karanlığa doğru işaret etti. Bileklerinden ötesini göremiyorduk, elleri ağır sahne perdelerinin ardında kayboluyordu sanki. Ana yoldan şöyle bir kilometre kadar gitsek bizim sokağa varırız, o zaman gösteririm size büyüdüğüm evi.

Büyüdüğüm ev. Ürperdim. Çoğumuz gibi Ashley de ailesinin Shen Humması'na yenik düştüğünü anlamıştı. Niye dönmek istediğini kestiremiyordum. Ya görmek istemeyeceği şeylere tanık olursa?

Düş bakalım önümüze, dedi Evan, Ashley'ye.

Ters yöne dönmüş, eyalet sınırını geçerek tekrar Ohio'ya giriyorduk. Şehirler arası yol can simidimizdi. Ona tutunursak Ashley'nin evine varabilir, sonra da kampa geri dönebilirdik.

Ashley büyük feneri almış, önden yürüyordu. Tökezleye sendeleye ilerlerken hatırlamaya başladı. Küçük bir çiftlik eviydi, dedi, tamamına yakını lambri kaplıydı. Ergenlik yıllarında bir gün, duvarların suni ahşabına bakmaktan fenalık gelmiş. Kimseye söylemeden odasını karanfil pembesine boyamış; önce bir kat beyaz, sonra iki kat pembe.

Her bir şeyi planlamış ancak kışın ortası olduğunu unutmuş. Bir de gecenin yarısı. İşin yarısına geldiğinde boya kokusu çıksın diye camları açmış. Paltosunu giyip boyamış, içerisi soğudukça annesinin babasının paltolarını da almış üstüne. Bütün gece titreye titreye boya yapmış. Ama işi bitirmiş.

Ashley bir anda dikildi. Şimdi siz odamı göreceksiniz! Rezil oldum. Dalga geçmek yok. Sonuçta bu –doğru sözcükleri aradı– eski kendimdi.

O değil de otu nereye zulaladın? dedi Evans yarı şaka yarı ciddi.

Yatağımın altında bir ayakkabı kutusunda belki otuz gram vardır. Annemler hiç girmezlerdi benim odama. Koyduğum gibi duruyordur.

Muhteşem. Geri dönelim de sen gr duman altını!

Janelle biraz kuşkuluydu. Ya biraz dikkatli olalım.

Bob avlarda bulduğumuz esrara el koyuyordu; fabrika malı otlardaki yüksek THC düzeyini bahane ederek kimsenin dumanlı kafayla araba kullanmamasını istiyordu. Ama lazımdı bir yandan. Yaşadığımız belirsizlik ve stresi azaltıyordu. Ben imiyordum ama karşı da değildim. Benim tkettiğim, arabada itiğimizde dumanını solumaktan ibaretti. Mide bulantısına iyi geliyordu.

O zaman çaktırmadan gr duman altını! dedi Evan yılmadan. Grubumuzdaki sıkıntıyla birinin mücadele etmesi gerek, belli ki o kişi Bob değil.

Ashley'ye dönüp konuyu değiştirdim. Peki annenler? diye sordum. Humma vurduğunda konuşuyor muydun onlarla?

Janelle, Ashley'nin yerine cevap verdi: Herkesin ailevi durumu farklı.

Pardon, burnumu sokmak istememiştim.

Yok ya, sorun değil. Annemlerle ilişkim bir tuhaf zaten, dedi Ashley dikkatle. Bizimkiler, nasıl desem, çalışan kesimden. Annem Perkins'de garsondu, babam kamyon şoförü. Moda okumaya New York'a gittiğime çok kızdılar. Boş hayaller uğruna kredi borcu altına girdiğimi düşünüyorlardı. Uzun zamandır konuşmamıştık, salgın başladıktan sonra da ulaşamadım.

Çoğu insan ailesiyle grşmeyebiliyor, dedim bir şey demiş olmak için.

Ashley bakışlarını yoldan ayırmadı. Evet ama benim daha önce dönmem gerekirdi, dedi sanki kendi kendine. Fenerin ışığını karşımızdaki bir tabelaya tuttu. JORDANWOOD, OHIO yazıyordu. Arkadaşlar. Geldik.

Çıkış tam karşımızdaydı. Sessizce indik rampadan. Ben memlekete dönsem, yani Salt Lake'e, ne olurdu diye düşündüm. Nereye gideceğimi bilemezdim. Annemlerin oturduğu ev satılmıştı, yeni sahipleri olan Mormon ileri gelenleri ise kapsamlı bir tadilat yaptırmıştı. Belki annemlerin sektirmeden gittikleri kiliseye uğrardım. Ama hiç sevmezdim orayı, pazar okulu derslerinin mekânı olan rutubetli bodrum katını. Belki ailemin kalan eşyalarının durduğu depoya gidebilirdim. Ama depoydu orası da alt tarafı, soğuk bir konteynır. Herhalde bir gün kendimi Salt Lake civarında bulsam, yola devam ederdim. Hatırlamak büyük bunalım, insanın ruhunu ezen bir keder olurdu. Geçmiş bir kara delik, şimdinin içinde yara gibi açılmış, çok yaklaşırsan içeri çekiyor. Durmayalım, düşeriz.

Acaba Ashley ne kadarını düşünmüştü bunların?

Sapaktan sola dönüp benzinciler, zincir lokantalarla sıralı ana caddeye girdik. Anlaşılan Jordanwood, kamyoncuların mola yeri olmaktan ibaretti. Anahtarlığımdaki feneri çıkarıp manzara-ya tuttum: McDonald's, Shell istasyonu, BP istasyonu, Wendy's, Subway, Kum & Go, Motel 6, bir de Comfort Inn.

Şimdi bir hamburger olsaydı, dedi Evan. Şu Wendy's köşeli burgerlerinden, yanında patates, bir de kola...

Büyük bir kasaba değil, dedi Ashley. Az daha özür dileyecikti. Zaten kasaba da değil, köy aslında.

Janelle anlayışla Ashley'nin kolunu tuttu. İyi ki getirdin bizi buraya.

Ashley'nin evine yürüyüş, anlattığı kadar kolay ve rahat olmadı. Yaklaştıkça suskunlaştı. Ana yoldan biraz yürüdükten sonra orta halli evlerin yan yana dizildiği bir çıkmaza girdik. Fenerlerimiz uzamış çimlerde, kırık pencerelerde, boş garajlarda dolaştı.

İşte burası, dedi Ashley.

Aniden durup yukarı baktık. Küçük, kutu gibi, yer yer pas tutmuş mavi alüminyum cepmeli bir çiftlik eviydi. Otların sardığı mıcır garaj yolunun bitiminde eski bir araba yatıyordu.

Hadi gelin girelim, dedi eve doğru yürürken sesindeki beklentiği hiç gizlemeden.

Olmaz, dur. Evan durdurdu onu. Az bekle. Doğru dürüst yapalım, hep yaptığımız gibi.

Otların bürüdüğü diz boyu çimenlerde ve tahminim bir dolu böceğin üzerinde durduk. Ayakkabılarımızı çıkardık. Terli, yapış yapış tabanlarıma donuk otların soğuğu değdi. Her şeyin kenarları daha keskin, kırılğan görünüyordu. Terli ellerimizi buluşturduk ve “New Slang” melodili mantrayı söyledik. Sonrasında başımızı eğip gözlerimizi kapatarak Evan’ın vaazına hazırlandığımızda şaşırdım. Av öncesi protokolü bu kadar sıkı takip etmeyi beklemiyordum ama Evan’ın vaazının Bob’unkilere hiç benzemeyeceğini biliyordum. O bizi bir zafer anlatısının mağrur neferleri gibi tasvir etmezdi.

Bugün bu kapıların önünde toplanarak, dedi Evan, bize kalavi miktarda ot bulmakta yardım edeceğini, böylece yarın alevi harlayıp seyahatimizin sıkıntısını bastırmamıza vesile olacağını umuyoruz. Bulduğumuz ot, yaşantımızı daha çekilir kılsın ve bu boku niye yiyoruz anlamamıza ışık tutsun. Bir durakladı. Hayır yani, amacımız ne. Eksik olma.

Adlarımızı söyledik. Bütün gece konuşmaktan kısılmış seslerimiz rüzgâra karışıp dağıldı.

Evan Drew Marcher.

Ashley Martin Piker.

Janelle Sasha Smith.

Candace Chen.

Ayakkabılarımızı tekrar giyip eve yavaşça yaklaştık. Ön kapı kilitliydi ama zayıf görünüyordu, vurunca sesi kof geldi. Paslı kulbu dingildek ve zayıftı, elimizde kalırdı.

Geri çekilin, dedi Evan. Birkaç adım geri gitti, kapıya yüklenmeye hazırlandı.

Yani aslında anahtarım var, Evan, dedi Ashley pantolonunun cebine uzanarak.

Kapı feci bir kokuya açıldı. Yakamı burnuma kaldırdım. Havada sigara isi ve küf kokusu, her yeri saran çürüme ve aşırı kumanın endüstriyel kokusu vardı. Farelerin, kemirgenlerin kaçışmasına benzer bir ses geldi.

Altıncı sınıfın tarih dersinde, Tutankhamun hakkında bir belgesel izlemiştik. Arkeologlar mezarını ilk açtıklarında, bıçağın kumaşı yarmasına benzer bir yırtılma sesi duymuşlar. Tabutun içindeki kumaşların, kral kumaşlarının aniden temiz havaya maruz kalmasıyla yırtılmasının sesiymiş.

Mini fenerlerimizi açtık ve ışıklarını lambri kaplı duvarlarda dolaştırdık. Anıt mezarlık bir hali yoktu. Küçük salonda yumuşak minderli şönil kanepeler, orta sehpa, eski tüplü televizyon, tekli yatan koltuk vardı. Kanepenin üzerinden iki sırttan geyik başı bakıyordu. Halı kaplı yerler ise karmakarışık: kemirilmiş tavuk kemikleriyle, sigara izmaritleri ve külleriyle, çeşitli sıvılarla dolu yemek ve çay tabakları. Kızarmış tavuk kovaları, pizza kutuları. Fenerin ışığında çakan şişe şişe votkalar, tekilalar. Kırık camlar ayaklarımızın altında çıtırdadı. Alkol kokusu.

Kusura bakmayın, dedi Ashley utanarak.

Amanın, dedi Janelle. Kolumu sıkarak tekli koltuğu işaret etti. İçine çökmüş bir tipin silüetini gördük. Kımıldasızdı. Nefes almıyordu, vermiyordu da. Ölü av üzerinde olduğumuzu anlamamız için fenerleri doğrultmamız gerekmedi.

Babamdır, dedi Ashley duygusuz, renksiz bir sesle. Fenerini ona doğru çevirecek oldu ama kolunu tuttum. O da sanki biri tutsun diye beklermiş gibi hemen indirdi.

Gel seni odana çıkarayım, dedi Evan yumuşakça. Alalım otumuzu gidelim buradan. Önden buyur.

Ashley itiraz etmedi.

Janelle ve ben, babanın yanında kaldık. Normal bir ölü av olsa, Todd veya Adam ya da bir başkası önden gidip cesetleri çıkarır, kadınlar ondan sonra eve girerdi. Bakmamaya çalıştım ama baktım. Bir insan olduğu çok belliydi; sarkmış, pörsümüş, sanki biri havasını almıştı. Koltukta duran elinde bir şey parlı-

yordu. Düğmeleri fosforlu bir uzaktan kumandaydı. Sonra bir kımıldı.

Feneri doğrulttum: Ses düğmelerinin üstünde bir hayvan do-laşıyordu. İkincisini, üçüncüsünü de görünce anladım ki bunlar kurtçuk. Fenerimle kurt dizisini takip ederek adamın kolundan omzuna, ordan kurtlarla kaplı, her tarafı kımıl kımıl suratına ulaştım. Kurtlar çenesinden eprimiş tişörtüne, göbeğine damlı-yordu. Canlı larvası, ölü larvası, uçan larvası, kaçan larvası, kurt-lusu kurtsuzu, kurt içindeki suratında kurt kurt kurtlaşıyorlar.

Sendeledim geriye doğru, feneri düşürdüm.

Janelle kolumu tutup beni salonun bir ucundaki açık mutfağa doğru sürükledi. Ağır havada derin nefes almak zor olduğu için öğürerek tezgâhın başında durdum, bir şeye elimi sürmemeye çalıştım, sonsuza dek ellerimi hiçbir yere değmemeye karar ve-rerek. Janelle yardım etmeye çalışırken, nefes al ver diye bağırıp çağırırken bile aklımdan geçen onun ne kadar iğrenç olduğuydu; kişilik olarak değil de varlığı, bedeniyle: Janelle'in nefesi bakteri-lerle yüklü, bana doğru mikro kurtçuklar saçıyor; tırnaklarının altı kir dolu; terler kollarında, köprücükkemiklerinde birikiyor, saçlarına tutunuyor, üstüme damladı damlayacak. Midem şid-detle bulanıyordu, sırtımı döndüm. Tek bir temiz şey, tek bir temiz yer yoktu. Keşke burada, diğer odalarda ölen ve çoğalan hücreler olmasaydı. Keşke hücreler hiç olmasaydı. Şurada tek bir temiz şey olsa da beni ona bağlasalar. Serin, ütülü, kolalı bir has-tane çarşafı. Boğazıma takılmış bir parça buz.

Candace? Janelle beni sarsıyordu. Nefesi yüzüme vuruyordu, ekşimiş süt kokusu püskürten metro mazgalı gibi. İyi misin?

Dolaplarda bardak aradı. Musluğu açtığında, lavabo patlaya-cakmış gibi bir gurultu koptu. Evin tümü dayanışmayla inledi. Suyun pası akıp giderken itirazlarıma kulak asmayıp bana bir bardak su koydu.

Burada olmamamız lazım. Hadi gidelim. Gidelim burdan. Yan-lış bir şeyler var. Aynı şeyleri farklı farklı sözcüklerle, cümlelerle defalarca yineledim.

Sakin ol, dedi Janelle omzumu ovarak. Otu bulur bulmaz gideriz.

Kendi evlerimizde ava çıkmamamız lazım.

On dakikacık, dedi Janelle bana suyu uzatarak. Başımı iki yana sallayıp geri çevirdim.

O değil, dedim. Başka bir şey, yanlış bu yaptığımız. Böyle eskinin peşinden gitmek, önceki ... Yani sen geri dönmek ister miydin?

Evan'ı görünce sustum. Koridorda soluk soluğa, kıpkırmızı bir yüzle belirdi. İfadesinden bir şey anlaşılmıyordu ama Janelle konuşmadan anlaşımlar, sufle almış gibi her şeyi bırakıp onun peşinden gitti. Ben de yürüdüm, mutfaktan çıkıp lambri kaplı koridorda pizza kutularına basarak, kapalı kapıları geçerek yürüdük.

Ashley'nin odası o kadar düzenli ve topluydu ki sanki başka bir evin içindeydi. Ama küçüktü de: kutu gibiydi, gömme gardıroptan halliceydi. Söylediği gibi odanın varlığı, duvarlarının karanfil pembesine boyanmış olması beni rahatlattı. Pembe duvarlara çakılmış çivilere, boy sırasına göre kostüm takıları, bileklikler ve kolyeler asılmıştı. Yatağı ise peluş hayvan çiftliğiymiş bir uçtan bir uca, yine boy sırasına göre dizilmiş. Yerde, Evan'la Ashley'nin aradıkları ayakkabı kutuları duruyordu, tek ayakka-bılar her yana saçılmıştı; kirli New Balance'lar, modası geçmiş Candie's platformlar, çeşitli renklerde, zedelenmiş topuklular.

Ashley dar dolabına dalmış, her türlü renkte ve kumaşta, satenli tüllü kanvaslı sayısız kıyafetinin büyüüne kapılıp gitmişti. Üzerinde sadece ayakkabıları ve iç çamaşırlarıyla, elbiselerden birini askıya yerleştirip bir başkasını aldı. Üzerine geçirdi. Dönüp boy aynasının önünde poz verdi. Yüzündeki ifade kıyafetiyle ilgili olumlu olumsuz herhangi bir renk vermiyordu ama vücudu tüm poz verme vecibelerini yerine getirdi. Karnını içeri çekti. Kıçını çıkardı. Dudaklarını büzdü.

Başımı çevirdim. En bariz filmlerden ve kadın dergilerinden öğrenildiği, utanılacak kadar sık tekrarlandığı belli bu cinsellik provalarını izlemenin dayanılmaz mahrem bir tarafı vardı.

Poz verme bir süre devam etti. Bir noktada aynaya göz kırptı; gözleri ifadesizdi ama yüzü cilve yapıyormuş gibi şekil almakta gecikmedi. Belli sayıda poz verdikten sonra elbiseyi çıkardı, askısına astı, dolapta sırada bekleyen elbiseye uzandı.

Janelle kararlı adımlarla yaklaştı. Asssssshley, diye tısladı. Zamanımız yok buna.

Evan açıklamaya çalıştı. Bir türlü laf-

Beni bağlamaz. Elbiseyi tutup Ashley'nin elinden çekti. Ashley yılmadı, gardıroptan bir başka elbise aldı, Janelle ise tekrar elinden çekti. Ashley'nin elbiseleri seçişinde bir metot vardı sanki. Elbiseleri gardıropta asılı olduğu sırada, soldan sağa alıyordu. Ashley'nin aldığı bir sonraki elbise, buz mavisi bir bantlı elbiseydi ve bu kez Janelle engel olmadı. Çözmeye başlamıştı olayı.

Elbise dardı Ashley'ye, içine sığmaya çalışırken yanındaki diğer kişiler atmaya başladı.

Janelle aynanın önüne geçip yansımasını kesti. Ashley, dedi yüksek sesle ve tane tane, istediğin bütün elbiseleri yanına alabilirsin. Şimdi lütfen bizimle gel. Ashley'yi omuzlarından yakaladı. Kendine gel. Dönmemiz lazım.

Janelle, dedim.

Janelle, dedi Evan, biraz daha yüksek sesle. Janelle! Ben denedim bunu.

Evan'a döndü. Nasıl oldu bu?

Yatağın altındaki ot zulasını bulmaya çalışıyorduk, diye açıkladı Evan. Ayakkabı kutularından birindeymiş ama hangisinde olduğunu hatırlamıyordu. Hazır kutuları açmışken ayakkabıları denemeye başladı.

Eee? dedi Janelle suçlayıcı bir sesle.

Ondan sonra eski kıyafetleri denemeye başladı. Evan, Ashley'yi gösterdi eliyle. Sonuç gördüğünüz gibi. Zamanımız yok buna dedim ama üç beş parça bir şey alacağım dedi.

Başka fırsatım olmaz dedi, ben de kutuları aramakta olduğum için fark etmedim.

Otu buldun mu bari? diye sordum.

Eh, bunu buldum. Evan arka cebinden bir kilitli poşet çıkarıp bana verdi. Ot bile denemezdi; dallı tohumlu hap kadar bir şeydi. Poşet cebinde ısınmış, nemlenmişti. Çıksa çıksa bir dal çıkardı bundan, o da kesin değil.

Evan, Janelle'e dönüp konuşmaya devam etti. Sonra da kapıldı gitti buna. Çekip çıkarmaya çalıştım. Sabahleyin Bob'u ve diğerlerini de alır doğru dürüst avlarız burayı dedim hatta. Ama sanki duvara konuştum.

Hep birlikte Ashley'ye baktık.

Bir sonra denediği elbise en abartılısıydı. Gardırobun gerisine uzanıp mezuniyet balosu kıyafeti gibi duran, Jessica McClintock tarzı, taşlı boncuklu, beyaz, büstiyerin altında saçma sapan tül eteği çan gibi kaba bir kostüm. Fermuarını çekerken saçları sıkıştı ama irkilmedi bile, saçlar fermuarın arasına sıkışık kaldı.

Hava aydınlanacak, dedi Evan. Birazdan uyanacaklar bizi bulamayacaklar. Bakın ben diyorum ki gidip Bob'u çağıralım. Hep birlikte buraya gelip Ashley'yi alalım. O zaman düşünürüz.

Janelle gözlerini aynaya dikip Evan'ın yansımasını, tavırlarını dikkatle süzdü. Soğuk ve alçak bir sesle konuştu. Ne diyeceğiz Bob'a, Ashley hummalandı mı? Arkasına bakmaz, onu burada bırakır; ya da bilemem artık.

Bir nefes aldı. Bilemiyorum ne yapacağımızı Janelle.

Burada bırakamayacağımız kesin. Bir an durdu, Ashley'ye baktı. Aslında en iyisi kaldırın taşıyalım. Evan, yardım et. Ashley'nin bir kolunu omzuna atmıştı bile ama kaydı kolu.

Yardım et, diye tekrarladı Janelle, Ashley'yi bir daha kolundan tutarken.

Candace, feneri tut.

Janelle ve Evan, Ashley'nin iki yanına geçip tül bulutuna batarak onu havaya kaldırebildiler. Bir elimde fener, diğerinde otla peşlerinden gittim yollarını aydınlatarak, mutfığı geçip koridoru yürüdük. Ashley'nin başı geri sarkmıştı.

Baş aşağı duran gözlerine baktım. Açıktı ama odaksızdı. Beni görmüyordu. Gözbebekleri oynamıyordu. Birinin bilgisayar ek-

ranına ya da telefonuna bakarkenki haline çok benzeyen bir bakıştı.

Derken hapşırdı. Olduğu gibi suratıma hapşırdı, ağzımı tuttum. İçgüdüyle mutfığa koşup yüzüme soğuk su çarptım.

Candace, diye tısladı Janelle. Yardım et bize.

Ashley'yi salona kadar götürmüşlerdi ki kolları ve bacakları boşanıverdi. Tüm vücut gevşeyince Evan'ın elinden onu yavaş yere bırakmaktan başka bir şey gelmedi. Sırtüstü yatırdılar.

Derin uykuda gibi kapanmıştı Ashley'nin gözleri. Bir masanın yumuşak karnında uyuyan güzel olarak kıpırtısız yatıyordu, prenses elbisesinin içinde yere yapışmış bir şeker parçası. Janelle ile Evan ne yapılacağını konuşuyorlardı ama öylece duruyorduk.

Gözlerini açtı. Ağzını açtı.

Ashley'nin ağzından ses çıktığını bir an sonra kavradım. Bir acı sesiydi ama kanıksanmış tekdüzelikteydi. Hiç böyle bir ses duymamıştım. Bir tür homurtu ama daha kuvvetli, daha berrak; yaz gecesi çökmüş cırcır böceği bulutu gibi elektrikli, ritmik, ısrarlı. Sokaktan bası köklemiş bir cip geçerken insanın içine dolan uğultu gibi bir ses.

Işıklarda duruyor cip, yeşil yansın da geçebilsin diye bekliyor. Rihanna çalıyor, o hafta sonu duyduğum tek şarkı. Jonathan'ın gidişinden birkaç gece sonraydı. Bushwick'teki stüdyom yaz geceleri öyle sıcak oluyordu ki bulaşık bezlerini soğuk sulara batırıp sülük gibi vücuduma yapıştırıyordum. Bacaklarıma, kaskılarıma, alnıma. Kilitli poşete buz doldurup yatmadan önce yastık kılıfıma sokuşturuyordum. Bütün ışıklar kapalıydı, öylece yatmış, sabah olup işe gidene kadar saatleri geçirmeye çalışıyordum, gecenin gürültüsünde mümkün olmuyordu. Komşumun kliması, sokaktaki arabaların basları. Hepsi ağız birliği etmişçesine aynı şeyi söylüyor: Yalnızsın. Yalnızsın. Yalnızsın. Yapayalnızsın, tek başınasın.

İnsanı kendinden geçiren bir ses. Vücuduna nüfuz ediyor. Ritmiyle soluk alıp vermeye başlıyorsun. Hücrelerinin zorlanıp parçalandığını ya da tam tersi aşırı bir enerjiyle bölünüp çoğal-

dığını, mitoz mitoz katlandığını hissedebiliyorsun. Dur, demek istiyordum bedenime, yapma. Dur. Hücrelerin aşırı tepki verme hissi iğne batışları şeklinde, insanın ayağı karıncalanınca yandığı gibi ama vücudumun tamamında. Kafamın arkasından başladı, oradan yayıldı. İğneler yumruk gibi sıkılıp açılıyor, beni gövdemden iki büklüm edip nefesimi kesiyor; çiğniyor, öğütüyor, dalga dalga mide bulantısıyla böğrüm böğrüm vuruyor. Vücudum uykuya dalıyordu. Uyanması lazımdı, vücudumu uyandırmam lazımdı.

Salonu koşarak geçtim, ön kapıdan çıktım, Ashley'lerin sokağının sonuna kadar koştuktan sonra ana caddeye çıktım, boş mağaza vitrinlerinin ve kepenklerinin önünden, farkında olmaksızın Ashley'nin bizi getirdiği yolu takip ederek koştum. Koştum da koştum. Geldiğim yere koşuyordum. Tertemiz gecenin içine koşuyordum ama artık gece değildi. Gün doğmak üzereydi. Ufuk ağarmaya başlamıştı. Kuşların cıvıltısını, ağaçların salıntısını duyabiliyordum.

İçinden geçmekte olduğum Ashley'lerin kasabası, fazla dallanmış, sarkık ağaçlarla doluydu. Otoyol sapağında kalbim patlayacak gibi durdum.

Candace!

Evan'dı, kıpkırmızı ve soluk soluğa geliyordu peşimden.

Janelle nerede? diye sordum soluklanınca.

Orda- Yutkundü, nefes aldı. Orda hâlâ.

Geri dönemeyiz, dedim.

Biliyorum.

Geri dönemeyiz, dedim tekrar, itiraz etmiş gibi.

Biliyorum, diye tekrarladı.

Peşimizde kimse olmadığı halde koştuk. Hava hızla aydınlanıyordu. Yolda çamlar ve kuru dallar oramıza buramıza süründü. Nereye adım atsak dokunuluyorduk. İstemesek de dokunuyorlardı. Dünya dopdolu, canlı, tıklım tıklım geliyordu.

Koşa koşa Bob'un beklediği kampımıza döndük.

Köpekbalığı yüzgeçli partiden bir süre sonra, East Village'daki apartmanımızın Jane ve ben dahil tüm kiracılarına, kontratlarımızın yenilenmeyeceği, dairelerimizin rezidansa dönüştürüleceği bildirildi. Altı aya kalmadan duvarları yıkmaya, mermer tezgâhlar ve bulaşık makineleri koymaya başlayacaklardı. Daireleri satın alma opsiyonu tanımışlardı ama milyonlara satılıyordu. Jane, Murray Hill'de oturan borsacı sevgilisinin yanına taşınmaya karar verdi. Çoğu kişi komşu ilçelere, Brooklyn'in dışına veya Queens'e taşınıyordu.

Dairedeki son birkaç haftada, boş zamanımın çoğunu evde geçirdim. Jane çoğu hafta sonu sevgilisinin yanında olduğu için bütün ev bana kalıyordu. Eskisi gibi uzun, amaçsız yürüyüşlere çıkmıyordum pek. Evden işe, işten eve. Hafta sonu alışkanlıklarım da durağandı. Ev işleri yapıyor, sandviçle besleniyor, televizyon izliyor, kitap ve dergi okuyor, yalnızlığımın derinlerine dalıyordum. Kimseyi görmüyordum; Jane'i de, Steven'i da, üniversiteden arkadaşları da. Hayvanların bazen ormana kaçıp birkaç gün, hatta birkaç hafta kımıldamadan dinlendiklerini okumuştum bir yerde.

Arada sırada Jonathan'ı görüyordum rastlantısal karşılaşmalarda. Bana diye ona bırakılan bir mektubu daireme çıkarıyor, fazla yumurtam varsa rica ediyor, köşedeki bakkaldan ben demeden aldığı bir şişe buzlu çayı getiriyordu.

Her komşuluktan sonra yangın merdiveninde sigara içerdik dönüşümlü. Yirmi dakika sonra bir bahane bulup izin ister, tangerinler aşığı inerdi. Alanıma saygı gösteriyordu. Sosyalleşme kabiliyetimin sınırlarını sezmişti sanki. Hiç çıkma teklif etmedi, bir şeyi birlikte yapmak istemedi. Bir kez hariç.

Bir cumartesi sabahı pencere kenarında oturmuş kitabımı okurken sesini duydum.

Yangın merdivenine bakınca yarısına kadar çıkmış Jonathan'ı gördüm.

Selam, deyip içeri almak için pencereyi açtım.

Nasıl gidiyor? dedi elimdeki Jane Jacobs'ın *Büyük Amerikan Şehirlerinin Ölümü ve Yaşamı* kitabını göstererek.

Çok acayip. Bunu sen önermiştin aslında, dedim. Bazen ben isteyken penceremin dışına yapışkanlı kâğıtlarla film veya kitap tavsiyeleri bırakırdı. Tuşlu telefonunda mesaj yazmak uzun sürdüğü için diye de açıklardı.

Evden atıldığımızı düşününce manidar. Bir durakladı. Senden bir şey rica edecektim aslında. Taşınma planın nedir?

Bushwick'e taşınıyorum.

Yok yani, eşyanı nasıl taşıyacaksın?

Onu daha düşünmedim. Ama ay sonuna kadar zamanımız var, değil mi? Son dakikada bir çaresini bulurum.

Ben bir kamyonet kiraladım. Greenpoint'e taşınıyorum ki Bushwick'e yakın. Yardım edebilirim taşınmana.

Yok canım zahmet etme.

Ciddiyim. Benim pek eşyam yok. İkimizin eşyaları rahat rahat bir kamyonete sığar, tek seferde taşırız.

Bocaladım. Emin misin bak?

Evet, hiç sorun değil. O kadar rahat söylemişti ki ciddi olduğunu anladım. Randevulaştık o zaman. Bunu dedikten sonra kalkıp aşağı indi.

Birkaç hafta sonra, Spectra ofisinin kapısında Jonathan'ı bekledim. Kiralık kamyoneti yolda görünce telaşlanmama, heyecanlanmama engel olamadım.

Jonathan mezuniyet balosuna gidiyormuşuz gibi bir telaşla kapımı açtı. New York'ta ilk kez araba kullanıyorum, dedi. Sebep olacağım trafik faciası için peşinen özür dilerim.

Ben de hiç New York'ta araba kullanmadım, dedim, endişelenme. Sıfır beklentim var. Bizi öldürme yeter.

Havalandırmayı kurcaladım, camı ayarladım, radyoyu açıp seksenlerden bir şarkı buldum, ürkek bir gitar ve kalın bir erkek sesi.

Aa, Joy Division, dedi Jonathan. Çok severim bu şarkıyı.

Bir köşeden yanlışı saptı ve kendimizi Times Meydanı'nda bulduk. Trafik kilit olmuştu, örümcek ağının orta yerine takılmış gibi olduk. Kornalar bağılıyor, sinirli saldırgan taksiciler böğürüyordu. Kaza olmuştu belki. Egzoz dumanı, sosisli sandviç ve kavrulmuş fındık kokusu geliyordu. Mağazaların, tiyatroların acımasız klima soğuğu yüzüme çarpıyordu. Ian Curtis, derin ve hırıltılı sesiyle aşkın nasıl darma duman edeceğini anlatıyordu. O karmaşanın ortasında Jonathan alabildiğine serin ve sakin, dünyanın bütün zamanları bizimmiş gibi parmaklarıyla direksiyonda tempo tutmaktaydı. Ben arkama yaslandım. Parça bitti, yenisi başladı, sonra bir yenisi. "Sweet Dreams," "Tainted Love," "I'm on Fire," "99 Luftballons."

Radyo heyecanla, *Bu gece seksenler gecesi!* diye ünledi.

Gün batıyordu ve hava karardıkça çevremizdeki reklam panoları ve büyük mağazalar aydınlandı, başta fark edilmeyen bu değişiklik trafik hareketlenip biz adım adım Times Meydanı'ndan çıkarken göz kamaştırıcı bir ışıltıya dönüşmüştü. Koca bir ofis binası komple boş duruyor, reklam panosu ayağı işlevi görüyordu. Hayaller mekânıydı, marka dünyalarının çarpıştığı, boşlukta süzüldüğü bir alan. Yolcu koltuğunda oturmuş, bize göz kırpıp duran kırmızı Coca-Cola amblemine bakarken, Jonathan'la birlikte olacağımı anladım.

Apartmana ulaştık, kamyoneti benim eşyalarım ve mobilyalarımıyla doldurup Bushwick'e çevirdik yönümüzü. Anladım ki kendi eşyasını Greenpoint'e sabahtan götürmüş, şimdi sadece benimkileri taşıyacaktık. Yatağı, kitap kolilerini ağırlığını paylaşarak üç kat indirdik. Birkaç kez inip çıkmamız gerekti, ben yoruldukça o asıldı. Ağır kolilerin çoğunu o aldı, ben ise bir bitki ya da ufak kolilerden birini alıp sallanıp durdum.

Yeni stüdyoma geldiğimizde bir mola verdik. İçecek bir şey yoktu, biz de karışık mutfak kolilerini açıp musluk suyu içtik. Eski kiracı dolapta buz bırakmıştı.

Yangın merdivenine çıktık. Yeni mahallem önümüze serildi: bitişik nizam evler, taş gibi sarımsaklı ekmek satan pizzacı, birtakım fabrikalar, bir depodan bozma Gold's Spor Salonu, başka da bir şey yok. Benim gibi gelenlere rağmen hâlâ sessiz bir mahalleydi, mutenalaşmamıştı. Hiçbir yer yirmi dört saat açık değildi, sokak lambalarının vızıltısı duyulabiliyordu hâlâ.

Yanımda Jonathan ikimize sigara yaktı. Beni süzdü. Bana güzel sanatlar okuduğunu söyledin ama sana hiç işini sormadım.

Fotoğraf çekiyorum bazen, dedim ürkekçe. Artık pek çekmiyorum da. Üniversitede bitirme projemi Pas Kuşağı'ndaki sanayisi kapanmış kasabalar üzerine yaptım. Braddock ve Youngstown gibi eski çelik fabrikalarının olduğu yerlere gittim.

Bana gösterir misin?

MacBook'umu çıkardım, klasörü bulana kadar oraya buraya tıkladım. Biraz sürdü. Çürüyen çelik haddehanelerinin, müzik-hollerde cumartesi gecelerinin, İtalyan lokantalarının arka tarafındaki Bokke oyunlarının renkli resimleriydi. Tekrar bakınca o projeye kendimi nasıl kaptırmış olduğumu hatırladım. Cuma akşamları kampüsten çıkıp kendi başıma oralara gider, bütün hafta sonunu geçirirdim.

Resimleri inceledi. Çok güzel bunlar.

Fotoğraflar büyük ölçekli basıldı, Thomas Struth ebatlarında, dedim ısınarak. Bölüm sergimizde sınıf arkadaşlarımdan birinin babası satın bile aldı. Petrolcüymüş diye duydum. Fotoğrafımın Texas'ta bir yerlerde yemek salonunun duvarında asılı olduğunu düşününce bir tuhaf oluyorum.

Normal aslında. Hep bu zenginlerin eline geçiyor sonuçta, dedi Jonathan, resimlerin sonuna kadar bakarak. Başka işlerin var mı gösterebileceğin?

Yok gibi, dedim, bilgisayarımı alıp kapattım.

Pas Kuşağı serisi, Amerika'da sanayinin çöküşüyle ilgili işle-

rin ilki olacaktı güya. Apalaş Dağları'nda kömür madenciliği ile açık ocak madenlerin etkileri üzerine de bir seri yapacaktım. Bu projenin fonu için hibeye başvuramadım ama. Anneme bakmak için memlekete dönmem gerekti. Sonrasında da çok anlamsız geldi her şey. Üstelik, sanayi kuruluşlarının kepenk indirmesinin ardından buralarda yaşayan topluluklar hakkında bir şeyler söylemek istiyordum ama gerçekte oralarda yaşamak ne demek bilmiyordum ve bu gerçek hiç aklımdan çıkmıyordu. Bir gece, Youngstown'da bir barda, huysuz ihtiyarın biri yanıma gelip ters ters baktı, sonra da, Kalk git memleketine, dedi. Kibarca kafa tuttum, Nereyi uygun görürsünüz beyefendi? Ya Kore'dir ya Vietnam, diye cevap verdi. Çok da şeyimdeydi. Buralı değilsin sen. Bizi bilmiyorsun.

Konuyu değiştirdim. Yazıların nasıl?

Sigarasından bir nefes çekti. Illinois'nin güneyinde küçük bir kasabada yaşayan bir aile hakkında roman yazıyorum. Kendi ailemden esinlendim. Hepimiz oralıyız, nesillerdir aynı yerde yaşıyoruz. Kimse başka yere gitmiyor.

Sen hariç, değil mi?

Başıyla onayladı. On sekiz yaşında ayrıldım. Chicago'ya gittim, birkaç yıl orada yaşadım. Sonra ailemden daha da uzaklaşmam gerektiğine karar verdim. New York'a böyle geldim.

Chicago'dayken ne yaptın? diye sordum.

Bana ilk işini anlattı. Mezun olduktan sonra Chicago'da bir derginin editör yardımcılığını yapmış. Seksenlerde bağımsız alt kültür dergisi olarak başlamış ve o tarihlerde bir medya devi tarafından satın alınmış bir dergiymiş.

Hayatımda yaptığım ilk ve son ofis işiydi, dedi.

Kravat seni açmaz zaten. Ne kadar çalıştın orada?

İnanır mısın, üç sene. Devam etti. İlk yılının sonunda, yeni holding şirketi ücretli izin politikasını değiştirmiş: Bir yıldan sonraki yıla devredilen izin günleri eskiden sınırsızken, on ile sınırlandırılmış. Buna karşılık yaşı ileri çalışanlardan bazıları, yıllardır biriktirdikleri izin günlerini değişiklik yürürlüğe gir-

meden kullanabilmek için erken emeklilik yolunu seçmiş. Yüksek maaşlı, kıdemli çalışanları zorla emekliye ayırmanın çaresini böyle bulmuşlar. Derginin kurucuları da ayrılmış.

İkinci yılın sonunda holding, kıdem tazminatı paketinde de değişiklik yapılacağını duyurmuş. Çalışanlara tazminatlarının çalıştıkları yıl kadar ödenmesi yerine, şirket on yıldan az hizmeti olan tüm çalışanlara maktu tazminat ödenmesine karar vermiş.

Ertesi yıl içinde kıdemli çalışanların tamamına yakını üç kurş tazminatlarını alıp ayrılmış. Onu işe alan editörün de çıkışını vermişler.

Üçüncü yılının sonunda derginin tüm kadrosu yirmilik ve letlerden oluşuyormuş. Asgari ücrete talim. Jonathan'ı Şef Editörlüğe terfi ettirip altına birilerini vermişler ama terfi isimden ibaretmiş. Bağımsız yazar bütçesi çok kısıldığı için herkes sabahlamaya başlamış. Sabahlamayana fazlalık gözüyle bakılır olmuş. Derginin kalitesi düşmüş.

Jonathan bir sigara daha yaktı. Bir kurumda veya kuruluştaki çalışan bir bireysen, dedi, sistem senin aleyhine işler. Büyük olan taraf hep kazanır. Seni göremez ama seni ezebilir. İş dünyası buyusa, ben bu dünyadan olmayacağım.

Chicago'dayken, Milwaukee Caddesi'nde bir çamaşırhanenin üst katında oturmuş. Kapının önünden 56 numaralı otobüse binip iş yerinin önünde inermiş. Bazen tek sokakta oturuyor, işle ev arasında mekik dokuyor gibi hissetmiş. Geceleri ve hafta sonları yazmış. Yazıdan kalkıp işe gitmiş.

Bir gün iş yerindeki masasından kalkmış, yürüyüp gitmiş. Bir daha dönmemiş.

Bir daha hiç tam zamanlı işte çalışmadım, dedi Jonathan. Dumanı üfledi. Yarı zamanlı, parça başı işlerle idare ediyorum. En önemlisi, zamanım ve emeğim bana kalsın istiyorum.

Bir yudum su içtim. İçinde buz kalmamış gibiydi.

Sabah erken kalkmam lazım, iş var, dedim.

Tedirgince güldük.

Ben ne olduğunu anlamadan, Jonathan elimi alıp yüzüne

yaklaştırdı ve incelemeye başladı. Sonra hiçbir şey söylemeden elimini tersini elma dişlermiş gibi ısırdı.

Ah, dedim dişlerinin batışıyla. Gözlerini gözlerime kenetlemişti, ne yapacağımı dikkatle izliyordu. Loşluktan kızardığımı göremedi. Ben de onu ısırdım, boynunun omzuyla birleştiği yumuşak noktadan. Karşılık olarak o beni kolumun içinden ısırdı, dirseğimin içinden gıdıklanınca kahkahayı bastım. Sonra ben onu ısırdım. Acıtıyordu hepsi ama kan çıkarmıyordu. Böyle devam etti.

Dşeğe yatak koruyucu, çarşaf serilmemişti. O pantolonumu çıkarmaya çalışırken tenim gıdıklandı. Dur, dedim, kendim çıkardım güzelce, o da kotunu indirip kol kadar sikini çıkardığı gibi sapladı bana tanışma seksinden beklenmeyecek bir sertlik ve saldırganlıkla vururken, arşafsız döşek sürtünmeden cildimizi kızarttı. Bu seks romantik değildi. Vazife icabıydı, maksatlı bir seksti, bir şeyler ispatlayacaktı, bölgesini işaretleyecekti.

Vücudumun tüm gece kılıfı sıyrılmış elektrik kablosu gibi zonkladığını, kabardığını, su topladığını hissettim.

Sabah Jonathan beni kamyonetle işe bıraktı. Ofisim On Birinci Cadde üzerlerinde bir yerdeydi. Arabaya servisten kahve aldık. Sahilden, uzun yoldan gidip Brooklyn'den Manhattan'a geçtik, Battery Park ve Wall Street'i dolaşıp 11 Eylül Anıtı'nın önünden geçtik. Mesainin başlamasına bir saat kalmış olmasına rağmen sabah her taraf kimsesiz duruyordu.

İş yerinde mesaimi bitirdim, sonra trene bindiğim gibi yolu tersten geçerek Greenpoint'teki evinin yolunu tuttum. Yer ekimi gibi bir şeydi, âdeta bir korku, bir karın ağrısıydı beni ona doğru çeken. Bana sormuyordu bile.

Spectra'daki ilk yılımda, Jonathan'ın evinde çok gece geçirdim. Yatağında yatarken sık sık aynı rüyayı gördüm:

Büyük, camdan, Javits Center'a benzeyen bir fuar merkezinde, Kitab-ı Mukaddes Fuarı'ndayım.

Birbirinin tıpkısı takım elbiseler içinde, şık ve pahalı standlarının önünde dikilen kutsal kitap satıcılarından bir labirent

adeta. Her birinde, benim yaptırdığım veya özelliklerini yazdırdığım en yeni kitapların prova baskıları sergileniyor. Macera tutkunları için, kilitli metal kasada Açık Hava İncili var mesele. Alternatif İncil var, kapağı boş ve içinde keçeli kalemler var, alternatif Hristiyan gençlik canı çektiğince boyasın diye. Tam ortadaki standda ise fuarın gözbebeği, ev hanımlarının okuma gruplarında ve dua toplantılarında hava atması amacıyla düşünülmüş İncil Çantası var, Coach stili bir el çantasının özel ön gözüne cep boyu bir İncil yerleştirilmişti.

Takım elbiseli beyaz adamların dikildiği standların önünden yürüyorum. Her yıl döne döne aynı ürünü farklı çevirilerle sattıklarını onlar da biliyorlar, ben de biliyorum. Ben fazla akıllıyım onlara. Her şeyin aslını görüyorum. Bana dokunamazlar. Bir yürüyen merdiven çıkıyorum, sonra bir tane daha. Odalar odalara açılıyor sihir icabı sahip olduğum anahtarlar, şifreler, kodlarla. Bu kapıların nasıl açıldığını biliyorum ama ne aradığımı bilmiyorum. Nihayet başka kapı görünmeyen boş bir odada buluyorum kendimi. Konuşma uğultuları, patlayan balonlar, fayansa zar gibi saçılan kahkahalar duyuyorum. Sesler bir duvardan geliyor sanki. O duvarın dibinde, çizgi filmlerdeki fare yuvaları aya- rında minicik bir kapı var. Sürünerek geçmeye çalışıyorum ama kalçalarım sığmıyor.

Yarım içeride yarım dışarıda, kocaman bir balo salonu görüyorum karşımda; altın fiyonklar, balonlar, afişlerle süslü, içeride insanlar yuvarlak masaların etrafına toplanmış, önlerinde dağ gibi yığılı domuz sakatatı, Pekin ördekleri ve KFC kovaları, kadeh tokuşturup sigara içiyorlar. Bir köşede bir avuç Çinli çocuk, sessiz ve alt yazılı film oynatan dev ekranın başına toplanmışlar *Jaws* oynuyor. Karşı duvardaki karaoke sahnesinde, Bryan Ferry kendi şarkılarına bıkkınca karaoke yapıyor, sözleri karıştırıp tekliyor. Söylediği şarkı "Avalon." Babam o albümü çok severdi. Roxy Music'i de, İngiliz New Wave şarkıcılarının çoğunu da.

Yer seviyesinde tanıdık simalar görüyorum ama abiye kıyafetleri, makyajları, kabarık kabarık saçlarıyla kim olduklarını

çıkarmam biraz zaman alıyor. Anneannem ile dedem. Babaannem ile büyükbabam. Gözü görmeyen, hayattan bezmiş büyük büyük teyzem. Annemin ondan zayıf iki kız kardeşi, birbirleriyle fısıldaşıyorlar. Eniştelirim ve dayım, smokinleri çekmişler, birbirlerinin sırtını sıvazlaya sıvazlaya seksenlerdeymiş gibi fosur fosur sigara içiyorlar. Babam yanlarında oturuyor, eliyle portakal soyuyor.

Ondan sonra annemi görüyorum. Tek elbise giymemiş olan o; kiliseye giydiği lacivert etek takım var üzerinde. Ben onu gördüğüm anda o da beni görüyor. Gelip eğiliyor, beni fare kapısından içeri çekiyor, kalçalarım bir pat sesiyle içeri giriyor. Kalkıp silkeleniyorum.

Aç mısın? diye soruyor.

Bu rüyada konuşmıyorum. Dudaklarımı aralamaya çalışıyorum ama dudağım yok. Ağzım yok, olsa bile dil bilmiyorum. Derin homurtularım var ama, midemden yükselen hazımsızlık fokurtuları. Annem anlıyor sanki.

Açsındır sen, diyor. Otur bakayım, yorgun görünüyorsun.

Oturuyorum. Önüme bir kâse köpekbalığı yüzgeci çorbası koyuyor. Kokusu öyle lezzetli, öyle inanılmaz zengin ki neden bu çorba uğruna köpekbalıkları öldürülüyor anlıyorum. Ağzımı açıyorum.

Uyanıyorum.

Geçmişin yaşandığı yeri yeni terk etmiştik ki geri dönüyorduk. Bob bizi cipiyle geri götürüyordu. Otoyolun banketinden dikkatle Ashley'nin evine doğru giderken deri koltuklarına terlemekteydik. Adam ile Todd da başka bir arabayla peşimizden geliyordu.

Yolcu koltuğunda ben oturuyordum, yolu tarif etmeye çalıştım. Dün geceye göre bütün manzara farklı, sıradan, kişiliksiz görünüyordu. Arkada oturan Evan'a baktım yardımcı olur, yol tarifini düzeltir mi diye. Ama sessizce camdan bakmakla yetiniyordu.

Bob da sessizdi. Döndüğümüzden bu yana dikkatle dinlemiş ama hiç konuşmamıştı. Ray-Ban gözlüğünün sakladığı yüzünde şikâyetçi olmayan bir ifade vardı. Sarsmadan ve sabırla sürüyordu, cumartesi günü çarşı pazara çıkmışız, bankaya para yatıracamışız, benzinciye gidiyormuşuz gibi. Otoyola çık, dedim, çıktı. Sola dön, dedim, döndü.

Jordanwood tabelası belirdi karşımızda.

Otoyol çıkışından sağa dön, dedim.

Bob başını salladı.

Sessizlik içinde yolda giderken, Evan'la benden yükselen vücut kokusunun Bob'un arabasını doldurduğunu fark ettim.

Epey yoğun, ekşi, burun direği kıran bir kokuydu, vücutlarımızın strese verdiği tepkiden ötürü keskinleşmişti mutlaka.

Kokumuzun kusuruna bakma, dedim.

Özür dilenecek daha önemli şeyler var, dedi Bob. Otoyoldan çıktı, birkaç dönüşten sonra bir evin önünde yavaşlayıp durdu. Burası mı? diye sordu.

Tanımam biraz uzun sürdü. Dakikalar içinde gelmiştik. Ev mavi değildi. Griydi. Yanları yol yol pas lekesi olmuştu. Ama tanıdım. Kapı aralıktı. Koşarak çıkarken öyle bırakmıştık herhalde. Dün gecekinden de küçük görünüyordu.

Burası, dedi ilk kez konuşan Evan. Ev burası.

Peki, durun, dedi Bob, sonra U dönüp hayatımda gördüğüm en iyi paralel park manevrasını yaparak pas tutmuş iki araba arasındaki daracık boşluğa sıkıştı. Arkamızdaki Todd, motoru yolun ortasında kapattı.

Çok güzel girdin, dedim. Kapının koluna uzandığım sırada kilit kapandı. Bütün kilitler kapandı.

Hayır, dedi Bob. Burada kalın. Üşümeyin. Su için biraz. Elimdeki bir şeyi işaret etti.

Aşağı baktım. Elimde bir şişe Poland Spring su vardı, sıkı sıkı biraz buruşturmuştum. Kucağımda duran ağır battaniyenin yünleri ise bacaklarımı huylandırıyordu.

Dönüp Evan'a baktım. Onun da kucağında battaniye vardı. Yanındaki koltukta bir şişe Poland Spring duruyordu. Bizi şokta sandıklarını fark ettim. Şoktaymışız gibi müdahale ediyorlardı. Derken: *Şoktaydık* gerçekten. Muhtemelen. Şok buydu demek.

Poland Spring şişesini açıp bir yudum içtim.

Bob arabanın arkasına dolandı. Bagajı açıp M1 tüfeğini çıkardı, kapağı kapattı.

Bagaj kapağını indirirken içeride bir esinti oldu.

Nasıl hissediyorsun? diye sordum Evan'a, Bob uzaklaştıktan sonra.

Kötü, dedi Evan. Endişeli. Sen nasıl hissediyorsun?

Biz şoktayız, diye bildirdim ona.

Şoku falan bilmem de, başım belada. Düzeltti: Başımız belada.

Su iç biraz, dedim elimdeki Poland Spring şişesini ona göstererek.

Başını iki yana salladı.

Bütün gece uyumadık, dedim bu her şeyi açıklarmış gibi.

Aslında bende başka bir şey var, deyip ceketinin cebinden içinde sayısız beyaz hap bulunan bir başka kilitli poşet çıkardı.

Bunlar ne?

Xanax. Ben alıyorum bir tane. İster misin?

Yok, sağ ol.

Emin misin? Avlarda bulduklarımı zulaladım. En az altmış tane vardır. Xanax'ın altı tanesi insanı götürür diyorlar.

Gitme Evan. Şişeyi açıp bir yudum daha içtim. Sonra bir tane daha. Bu şok duygusunu gözlemlemeye, farkını idrak etmeye çalıştım ama yolculuğumuzda birbirine geçen diğer bulanık günlerden bir farkını anlayamadım. Rutinden, gündelik hissizliğimden en ufak bir sapma algılayamadım. Hiçbir şey hissetmiyordum.

Sence Ashley neden hummalandı? diye sordum.

Candace. Şimdi konuşmasak, dedi ama zokayı yuttu da: Herhalde daha önce bulaşmıştı, dedi sesli düşünür gibi. Haftalardır içinde kuluçkada, uykudaydı.

Ashley'nin hummaya çocukluk evinde kapılmış olması tuhaf değil mi? Sanki nostaljiyle bir bağlantısı var gibi.

Shen Humması, mantar sporlarının solunması yoluyla bulaşıyor. Hatıralarımızdan bulaşmadığı konusunda içim rahat.

Sebebi o demiyorum zaten. Ya nostalji tetikliyorsa diyorum.

Başını iki yana salladı. Xanax istemediğinden emin misin? Titriyorsun.

Alamam, bebeği nasıl etkileyeceğini bilmiyorum.

Bir durakladı. Ne diyorsun sen?

Hamileyim.

Nasıl yani? Ciddi misin?

Saklıyorum.

Evan bocaladı. Kusura bakmazsan sorabilir miyim, sevgilinden mi? John'dan?

Jonathan, diye düzelttim. Ve evet.

Ha sen demek ondan bizimle içmiyorsun, dedi parçaları birleştirip. O yüzden miden bulanıyor. Başka bilen var mı?

Bir tek Janelle.

Eh, gözün aydın, dedi laf olsun diye. Bilemedik tabii, yani bilemedim, kusura bakma.

Rica ederim. Özür dilenecek bir durum yok.

Dışarıda üçü –Bob, Todd, Adam– yağlı tüfeklerini almışlar,

evin önünde konuşuyorlardı. Gözlerimi kısıtım. Kapı sırttan bir ağız gibiydi. Halıyı, kırık cam parçalarının parıltısını seçebiliyordum. Bob alışkanlık olarak aralık kapıyı usulen çaldı. Cevap beklemeden Ashley'nin evine girip kapıyı arkalarından kapattılar.

Bu dünyada nasıl bebek büyütülür? diye sordum Evan'a.

Açıkçası yerinde olsam Bob'a söylerdim. Suyuna gitmek lazım. Zaten bundan sembolik anlamlar çıkarır, geleceğimize dair bir işaret olarak görür falan filan. Yardımcı olur sana, ihtiyacını karşılar.

Ama Bob'un öğrenmesini istemiyorum. Gitmek istiyorum ben. Seninle, Janelle'le, Ashley'yle ayrılmak istiyorum. Anlaşmanıza beni de alın.

Hangi anlaşma?

Ashley ve Janelle'le birlikte kamptan sıvışma anlaşmanız. Ben de sizinle gelmek istiyorum.

O iş hâlâ olur mu bilemiyorum, Candace.

Cama döndüm, bir gölgecik, bir hareket kımıltısı olsun görebilmek için kendimi zorladım. Çıt yok. Birkaç dakika geçti. Evan'a baktım. Gözlerini sımsıkı yummuştu.

Evan? diye üsteledim.

Elleriyle kulaklarını kapattı. Niye şimdi-

Bir gümbürtü havayı yardı. Sonra bir tane daha. Sonra bir daha, bir daha.

Başımı eğip gözlerimi kapattım. Bir an sonra karnıma, kasıklarım, bacaklarıma bir ıslaklık yayıldığını hissettim.

Vuruldum, dedim içimden. Kanıyorum.

İyi misin? dedi Evan.

Vuruldum, dedim. Kanıyorum.

Aşağı baktım. Su şişesini öyle bir sıkmıştım ki patlamıştı. Olduğu gibi battaniyeme, gömleğime akmıştı. Plastiği de parmağımı delmişti.

Uzanıp elimden şişeyi aldı. Yaralı değilsin. Bir şeyin yok. Ama üşütme. Kendini düşünmen lazım şimdi.

Başımınla evet dedim. Buz kesmiştim. Görüş alanındaki şeyler

–gösterge paneli, yanlış saat– titreyordu bana bir mesaj vermek ister gibi. Çünkü ben titriyordum. Biraz su içebilir miyim? diye sordum Evan'a.

Evan battaniyesini alıp omuzlarıma örttü. Şişesini açıp bana uzattı. Bir yudum içtim.

Bagaj kapağı açıldı. Bob'du, tüfeğini arabaya geri koyuyordu.

Ellerinde mor mavi damarlar seçiliyordu. Kapağı kapatıp öne dolandı. Boynunda da damarlar şişmişti, tüm vücudu kan pompalamak için zorlanıyordu âdeta.

Arkamızda Todd ile Adam arabalarını çalıştırıp uzaklaştılar.

Bob sürücü kapısını açıp oturdu. Ağır ağır hareket ediyordu. Direksiyonu ikiye on kaladan tuttu, yüzünde sakin bir ifadeyle dosdoğru önüne bakmaya başladı. Neden sonra konuştu.

Şu anda yaşamakta olduğumuz her şeyi anlamayabilirsiniz, dedi yavaş ve dikkatli bir sesle. Öyle tahmin ediyorum ki uykusuzluktan ölüyorsunuz. Ancak dün gece yaşananları ve bu sabah olanları bana söylediğiniz için teşekkür ederim. İnsanın kendi hatasını kabullenmesi, sahiplenmesi kolay değildir.

Rica ed–

Candace, diye araya girdi Evan, bırak da konuşsun.

Sağ ol, Evan. Diyecektim ki yaşadıklarınızı anlayışla karşılamadığımı düşünmeyin. Ancak şunu da unutmayın: –derken Bob arkasını dönüp bize baktı– Bugün burada yaşananlar, yapmak zorunda kaldığımız şeyler, dün gece siz ikinizin yaptıklarının dolaysız sonucudur.

İyi de ne yaptın ki orada? diye sordum. Tekrar dönüp önüne bakınca sesimi yükselttim. Bob, ne yaptın?

Bob durdu, kemerinden anahtarları çözdü. Sonra tekrar bana döndü ve güneş gözlüğünü sertçe çekti yüzünden. Kan çanağı gri gözlerini görünce afalladım. Açık açık söyleyeyim mi, Candace?

Arkadaşlarımdı onlar, diye üsteledim. Arkadaşlarımızdı.

Peki, dedi dümdüz. Ashley hummalıydı. Eve girdiğimizde o şekilde bulduk. Hummalılara ne yaptığımızı biliyorsun. Sonsuz döngüde bırakmak yerine böylesi çok daha insani.

Janelle de mi hummalıydı?

Hayır. Hayır, o değildi, dedi.

Janelle'e ne oldu o zaman? dedim ve sesimin yükselmekte olduğunu Evan kolumdan tutunca fark ettim.

Evan, Bob'a konuştu: Janelle muhtemelen Ashley'yi vurmanızı engellemek istedi.

Kendini Ashley'nin önüne attı, diye doğruladı Bob. Tetiği çekmiştim. Durduramadım.

Manyak mısın ya? Ruh hastası! diye patladım Evan'ın kolumu tutmasına aldırmadan. Susmamı, konuşmamamı söylüyordu üst üste.

Bir daha bu konunun açılmasını istemiyorum, diye kestirip attı Bob. Önüne döndü. Anahtarı kontağa sokacaktı ki durdu, bu kez dikiz aynasından baktı bize. Ha Candace, Evan. Bir şey daha var. Bu yaptıklarınızın sonuçları olmayacağını düşünmeyin.

Özellikle sen beni çok şaşırttın, Candace.

Ya da ben öyle dediğini sandım.

Tahmin ettiği gibi, birkaç gün sonra Tesis'e vardık.

SHEN HUMMASI HAKKINDA SORU VE CEVAPLAR

Nedir?

Shen Humması, yeni keşfedilmiş bir mantar enfeksiyonudur. Kısaca “humma” da denen hastalık, mantar sporlarının solunması yoluyla bulaşır. Solunum yoluyla alınan sporlar, burun boşluğundan diğer organlara, genellikle de beyne yayılır. Mantar hastalıkları ABD’de uzun zamandır görülüyor olsa da daha hafif şekillerdedir ve bağışıklık sistemlerimiz kontrol altında tutar. Shen Humması ise çok agresif bir mantar türü olduğundan sporları vücutta hızla yayılmaktadır.

İlk Shen Humması vakasına Mayıs 2011’de Çin’in Shenzhen kentinde rastlanmıştır. Bugün itibariyle ABD’de 174 kayıtlı vaka görülmüş olup bunların 41’i New York’ta bildirilmiştir.

Belirtileri

Shen Humması’nı kuluçka evresinde tespit etmek zordur. İlk belirtileri arasında bellek kaybı, baş ağrısı, yönelim bozukluğu, nefes darlığı ve bitkinlik vardır. Bu belirtiler soğuk algınlığının ilk belirtilerine benzerlik gösterdiğinden, hastalar ilk evrede Shen Humması’na yakalandıklarını anlamazlar. Hayatlarına devam edebilir ve gündelik, ezberlenmiş görevlerini yerine getirebilirler. Ancak iki ila altı hafta süren bu ilk belirtiler şiddetlenecektir.

İleriki evrelerde yetersiz beslenme, hijyeni ihmal, deride zedelenmeler ve motor koordinasyonda bozulmalar meydana gelebilir. Hastalar büyük çabayla ve sarsakça hareket ederler. Şiddetli belirtiler gösteren hastaları tespit etmesi kolaydır. Shen Humması ölümle sonuçlanır.

Yayılma

Shen Humması, havadaki mikroskobik sporların solunması yoluyla bulaşır. Bu sporları tespit etmek mümkün olmadığı için, sporların ortamda bulunması halinde hastalığa maruziyeti engellemek zordur. Ancak hastalık kişiden kişiye bulaşmaz. Vücut sıvılarıyla bulaştığına ender rastlanmaktadır.

Alınabilecek bazı önlemler mevcuttur. Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri bazı genel önlemler tavsiye etmektedir. Tozlu bölgelerden uzak durun ve çok miktarda toz solumaktan kaçının. Kapalı mekânlarda hava filtresi kullanın. Bulaşma riskini azaltmak için N95 tipi solunum cihazı kullanılabilir. Ayrıntılar için cdc.gov adresini ziyaret edebilirsiniz.

Unutmayın ki hastalık kişiden kişiye bulaşmaz. Vücut sıvılarıyla bulaştığına ender rastlanmaktadır.

Bir şirkette tam beş yıl. Aynı işi farklı unvan altında, biraz daha yüksek maaşa yaptım.

Uyandım. Sabah işe gittim. Akşam eve döndüm. Rutini tekrarladım. Hep Bushwick'teki stüdyoda oturdum. Hep Greenpoint'teki dairede oturan Jonathan'la birlikteydim. Duvarına yansıttığı filmleri izledik birlikte. *Manhattan*'ı izledik. Woody Allen'ın aşk acısı çeken bunalımlı karakterinin, kanepeye yatıp hayatı yaşamaya değer kılan şeyleri sıraladığı sahne. Mesela: Louis Armstrong. Cézanne elma ve armutları. İsveç sineması.

Spectra binasının önündeki arabadan alınmış sabah kahvesi. Yazın saçını yıkayıp dışarı çıkma hissi. Büfelerde satılan, üstü minik pembe beyaz kremalı bisküviler. Jonathan'la gece yarılarna kadar film izleyip konuşmak.

Beni basamaklardan indirip oturduğu bodrum dairesine aldı. Yere döşek atılmış tek bir odadan ibaretti. Ortasında su gideri vardı. Yıllarca kaldım. Geldim gittim. Antonioni, Hitchcock, Almodóvar filmleri izledik tepemizdeki kaldırımda ayak sesleriyle. Geceleyin dışarı uzandık, bakkalları dolaştık, sürekli kamyon trafiği olan ve bacalarından haşlama mantı dumanları savrulan Fujian yemek fabrikalarının önünden geçtik. En fakir dönemimde, New York'a ilk taşındığımda sadece bunlarla beslenmiş, Çinli annem gibi gıda olsun diye haşlama suyunu çorba niyetine içmiştim.

New York bir şekilde unutuyor insanı.

Beni dinle, demişti Jonathan. Bak bana. Bir şey söyleyeceğim.

O gecedan sonra görüşmedim. Konuşmadım onunla, telefonlarını açmadım, mesajlarını cevaplamadım. Gitmeyecektim onunla. Azaltarak değil, birden bırakmak istedim. İçimi boşalttım, kendimi işime verdim. Uyandım. Sabah işe gittim. Akşam eve döndüm. Rutini tekrarladım.

Ofisteki işler aynı yolda ilerledi. Hong Kong ofisi birtakım işler çevirip Taşlı İncil için farklı bir taş tedarikçisi buldu. Basılan kitaplar, gümüş zincirlerde su damlası ametist, opal ve kuvars kolyelerle streç ambalaja sarıldı. Noel sezonuna yetiştirilmek üzere kolilere yerleştirildi, koliler paletlere istiflendi ve sevkiyatın tamamı, başka birçok ihraç malıyla birlikte Hong Kong limanına yüklendi. Mal gemiye yüklendikten sonra, taş tedarikçisi işçilerin pnömokonyoz vakalarından ötürü kapandı.

Ben sadece işimi yapıyordum.

Uyandım. Sabah işe gittim. Sabah masama oturunca ilk yaptığım iş haberlere bakmaktı. Brighton Beach'te bir sürü martı ölüsü, yosunlara bulanmış halde kıyıya vurmuştu. Upper West Side ve Morningside Heights civarlarında, kakaolu bisküviyi andıran tatlı ve sıcak bir kokunun yoğun şekilde hissedildiğini söylüyordu semt sakinleri. Geçenlerde ünlü bir yemek yazarı, New York'un en iyi mantıcısı olarak Flushing'deki küçücük bir dükkânı göstermişti. Yemeklerin sağlıksız koşullarda hazırlandığı ortaya çıkınca kıyamet kopmuştu.

Shen Humması hastalarının sayısı artmaktaydı. Williamsburg'deki American Apparel mağazasının önüne terk edilen bebek, sabah mağaza personeli tarafından bulunmuştu. Mahalle blogunda Hipster Bebek olarak ünlenen küçük, internette caps haline gelmişti.

Mevsim daha yazdı. Partilemek istiyordum.

Sanatçı Kızlarla iş çıkışı barlara takıldık, tapas salonlarında minik tabaklardan atıştırdık. Bir gece Lane'in SoHo'daki dairesindeydim. Pencerenin önünde elimde şarap kadehiyle durmuş, alnımı serin cama dayamıştım. Bütün gece birilerine alnımı göstermiştim. Bir baksanıza, demiştim bara yaslanarak. Ateşim var mı? Hasta mıyım? Gerçekten hasta olduğumu, ertesi gün evde kalmamın faydasını doğrulasınlar istiyordum. Çünkü kırık gibiydim, kendimde değildim, midem bulanıyordu. Ama gülmüştü herkes. Yok bir şeyin, demişti adamlardan biri. Vücudumun en mikroplu kısmı haline gelmiş alnıma bir milyon el konup kalkmıştı.

Lane'in evine geldikten sonra da birileri katılmıştı, "neşemiz" de bulunmuştu bir yerden, bir şeyler içilecekti şimdi. Arkamda konuşan Lane ile Blythe'in sesleri, espri olsun diye taktıkları maskeler yüzünden boğuklaşırken kahkahaları nedense daha çınliyordu. Daha birkaç kadeh içmiştim ama sesler birbirine karışmaya başlamıştı bile. Müzik sisteminden gelen tanımadığım hip-hop şarkısı, köşedeki Zen pınarından dökülen suyun şırıltısı, uzaklarda bir yerlerde anahtar çingirtısı.

Aşağıdaki arnavutkaldırım sokağa bir taksi döndü, uzunları açık.

Beş katlı fabrika binasının çatı katındaki bu daireye ilk gelişimdi. Kendimizi avutmak için Lane'in ailesinin zengin olduğunu -babası Miami'de mi ne emlak komisyoncusuydu- bu yüzden Spectra'daki maaşının yanında yatırımları da olduğunu söylüyorduk.

Lane bize evi gezdirmiş, açtığı her ışıkla ortaya çıplak ateş tuğla duvar önünde modern mobilyalar, mermer tezgâhlar, krom armatürlerle ben güzelim diye bağırان bir ortam çıkmıştı. Heath Ledger'in öldüğü yerin hemen şuracıkta olduğunu, azımsanmayacak bir gururla dile getirmişti. Yüksek tavanlı salonda Eames koltuklar, ortada görünmeyen bir kedinin kumuyla kirlenmiş beyaz, uzun havlı bir halı vardı.

Suki! diye sesleniyordu Lane ara ara. Suki! Sonra birimizin yanına koşuyordu. Çok utangaçtır, diyordu. Saklanmıştı bir yerlere.

Suki! diye seslendim ben de kıkırtılara boğularak. Kedinin sesini duydum sanki, kedi değilse de tasmaşının çingirdamasını.

Birileriyle olmam gerekiyordu. Yalnız kalamıyordum. Bütün gün Jonathan'dan tuşlu telefonunda kırk saatte yazdığı mesajlar yağmıştı cep telefonuma. Okumamıştım ama eve dönersem açar okur, dolana dolana kafamda iyice kurar, sonra onu arardım. Belki o kalkar gelirdi, en kötü ihtimalle ben ona giderdim, bir kez daha inerdim o bodrum merdivenlerini, yine bir kısır döngüye girerdik. İlk kez ayrılmıyorduk ama ilk kez dönüşü olmayacakmış gibi hissediyordum.

Lane ile Blythe maskelerini çıkardılar. Blythe, Söylesek mi acaba? dedi.

Arkamı döndüm. Ne söyleyeceksiniz?

Merak etme, iyi haber, dedi Lane.

Blythe bakışlarını kaçırarak yeni bir şişe şarap açtı.

Yeni bir pozisyon açılıyor. Sanat bölümünde.

Evet. Uysalca başımı sallayarak şarabımı yudumladım.

Kıdemli Ürün Koordinatörü, diye ekledi Lane. Haftaya ilanı çıkacak. Haber verelim dedik.

Blythe araya girdi. Şimdi yaptığın iş gibi ama Sanat bölümünde. Biz de biliyoruz Kitab-ı Mukaddes'ten kurtulmak istediğini. Lafı toparladı. Yani kim istemez ki?

Vay be, dedim yutkunarak. Heyecanlandım şimdi.

Yazdır adını mutlaka, diye bastırdı Blythe.

Lane manalı manalı gülümsedi. Sanat'ta çalışırken hiç değilse ilginç projelerle uğraşabiliyorsun. Kitab-ı Mukaddes desen dön dolaş aynı şey. Telefonuna bir mesaj geldi. Delilah yoldaymış, diye duyurdu.

Blythe'ın beni neden davet ettiğini o an kavradım. Beni deniyorlardı, sınıyorlardı, kliklerine yeni üye olup olamayacağıma bakıyorlardı. Kendimi süzdüm. Ofis kıyafetimle, onların hem işe hem geceye giyilir elbiselerinin yanında sönük hissettim.

İşi alırsan, dedi Blythe, işleyişi çözene kadar röprodüksiyonlarla başlarsın. Yani bence tam sana göre bir iş zaten.

Evet. Kadehten bir yudum aldım. Kan gibi geldi ağzıma. Bir hata yaptıklarını söylemek istiyordum onlara. Ben onlara benze-mezdim. Onların istedikleri şeyleri istemezdim ve bunu bilmele-ri gerekirdi. Benim farkımı bilmeleri, kavranamaz derinliklerimi sezmeleri gerekirdi, tamam mı? Bunca kuru gürültünün altındaki gerçek ise, Sanat'ta çalışmayı çok istememdi. Sanatçı Kız olma-ya can atıyordum.

O kadar değilse de, ömür boyu Kitab-ı Mukaddes'te kalamaz-dım. Kafayı yerdim. İncecik İncil kâğıdının web baskı makine-lerinde yırtılması kâbusları görmeye, müşterilere Çinli işçilerin

çalışma koşullarını ve daha kendim anlamadığım bir sürü şeyi anlatmaya, yuani dolara çevirmeye, boğulan bir yüzücü gibi çırpınarak oradan oraya savrulan döviz kurunu gözlemeye devam edemeyecektim.

Sanat'ta durumlar farklıydı. Müşteriler maliyete o kadar takmıyordu. Ürünün güzel olmasını istiyorlardı. Baskıya, renk tutarlılığına, dikişli cildin dayanıklılığına önem veriyorlar, bunun için para harcıyorlar, gerekirse yayın programlarını değiştiriyorlardı. Küresel ekonomiyi çok iyi kavradıklarını göstererek, Güney Asya ülkelerindeki merdiven altı imalathanelere üretim yaptırdıkları halde, bu tür işletmelerle mücadele eden sivil toplum kuruluşlarına bağışlar yapıyorlardı.

Kiminle görüşeyim? diye sordum eteğimi düzelterek.

Bakıştılar, sonra Blythe konuştu. Pazartesi günü ilk iş İK ile görüş. Seçimi Michael yapacak galiba ama süreç İK'da.

Sana referans oluruz, diye ekledi Lane.

Sağ olun, dedim daha bir minnettarmış gibi davranmam gerekir mi diye düşünerek.

Lane yanındaki mindere vurdu elini. Otursana!

Dediğini yaptım, eteğim karnıma çıktı. Müziğin bir süre önce sustuğunu fark ettim. Kimse yeni bir şey koymamıştı. İkisi de telefonlarına bakıyorlardı buluşmayı ayarlamak için, çınlamalar titreşimler dolduruyordu salonu. Birinin anahtarları çingırdadı.

Bu ses nereden geliyor? diye sordum. Anahtar mı?

Komşum bu, dedi Lane. Yaşlı bir kadıncağız, bir türlü tutturamıyor anahtar deliğini. Yardım edeyim diyordum eskiden ama hiç izin vermedi.

Daire kapısını açtım. Karşı dairenin kapısında yaşlıca, minyon tipli bir kadın vardı. Tuhaf giyinmişti: üstünde yün yelek, altında keten pantolon, göğsü ile bacakları iki ayrı mevsimi yaşar gibi. Aynı şeyi tekrar tekrar yapıyordu. Anahtarı deliğe sokmaya çalışıyor, tutturamıyor, anahtarı elinden yere düşürüyordu. Yerden alıp bir daha deniyordu. Hareketlerinde tutuk, mekanik bir hal vardı.

Koridoru geçip elinden anahtarı aldım. Size yardım edeyim, dedim yumuşakça. Anahtarlığında hiç yoksa on anahtar vardı. oğunu denedim. Son denediğim Lane'in daire anahtarına benziyordu, ikiletmeden de açıldı.

Buyurun, dedim geçmesi için kapıyı tutarak. O zaman yüzünü gördüm. Prsmeyi geçmiş, kadavralaşmıştı sanki. Ruju çenesine kadar taşmıştı, farı kaşlarına bulaşmıştı. Yüzü ve ince, narin boynu çiziklerle, eziklerle doluydu. Keeleşmiş saçlarında kuruyup kalmış maddeler vardı, şampuanı durulamaya zahmet etmemiş gibi. Hırkası yanlış iliklenmişti. Keten pantolonunu ters giymişti. Bana bakmadan dosdoğru içeri girdi, kendini bangır bangır açık televizyonun önündeki kanepeye attı.

Ben de evin içine girmiştim. Blythe bana sesleniyordu. Ieri-si çok parlak, aşırı grltlyd. Her bir ışık ve elektrikli cihaz çalışıyordu. Ekşi yanık kokusundan, makinede günlerdir kahve durmakta olduğunu anladım. Pencerenin önüne dizilmiş çiçekler fazla sulanmaktan rmşt, saksıların dibi halka halka lekeydi. Koridorun ıslak olduğunu, ofis ayakkabılarımın su çektiğini, kilimlerin ve paspasların da sırlıklam olduğunu, elektrik kablolarının etrafında su biriktiğini kavramam biraz sürdü. Kirli, kırık bulaşıklar ve çürüyen yiyeceklerle dolu lavaboya gidip musluğu kapattım.

Kanepedeki kadın bir kahkaha attı, durum komedilerinin banttandır kahkahaları gibi. O tarafa geçince gördüm ki gece haberleri açıktı ve gelir dağılımındaki uçurumdan söz ediliyordu. Kadın güldü. Kumanda elindeydi, ara ara kanal değiştiriyordu. T-Mobile'dan yeni taahhtsz tarife. Kadın güldü. Neutrogena Siyah Nokta Giderici, yüzünüzdeki siyah noktalarla savaşır. Kadın güldü. Yeni Lincoln Town Car. French's hardal. En son MacBook. Kadın güldü. Kanal başka bir haber bültenine döndü. Columbia Üniversitesi Tıp Fakültesi nöroloji bölüm başkanıyla röportaj yapılıyordu. Virüsten söz ediyordu adam.

Yalnız yaşayan kişilerin çokluğu nedeniyle, Shen Humması

vakalarının gerçekte olduğundan az bildirildiğini söylüyordu. Kadın güldü.

Kapıya doğru geriledim, bütün tüylerim diken diken olmuş, ateş basmıştı. Kapıyı açtım, tekrar koridora çıktım.

Ambulans geldikten sonra Lane soruları cevaplamaya çalışırken Blythe ve ben çaresizce bekledik.

Ne zamandır hummalı? diye sordu sağlık görevlisi.

Bilmiyorum, dedi Lane. Komşuluk dışında tanışmıyorduk.

Garip bir davranışını gördünüz mü? diye sordu. Ya da dış görünüşünde, akli melekelerinin bozulmakta olduğunu düşündüren bir fark? Mesela yaz ortasında kışlık palto giyer miydi?

Daha önce bir şey fark etmiş olsam arardım.

Ailesine, akrabalarına nasıl ulaşabileceğimizi biliyor musunuz?

Lane başını iki yana salladı. Dedim ya, tanışmıyorduk. Dışa dönük biri değildi.

Pazartesi günü dikkatim dağınık ve sikkın olduğum için ofiste geç saate kadar kaldım. Artık Jonathan'a gidemezdim, kendi mahzun, tamtakır evime dönmek de istemiyordum.

Böyle gecelerde artık gitmem gerektiğini, temizlikçiler geldiğinde anlıyordum. Önce çöp kovalarımızı boşaltır, havlu ve tuvalet kâğıdı rulolarını yenilerlerdi. Bana sempatikçe gülümserlerdi; varlığımdan rahatsız oluyorlarsa da belli etmiyorlardı. Ondan sonra endüstriyel tip elektrikli süpürgeler ortaya çıkar ve koridorları darbeli matkap gibi inletmeye başlardı. Gitmem gerektiğini o zaman anlardım.

Çıkmadan önce Sanat'a geçiş için başvuru formumu doldurdum, yazdırdım ve Carole'un boş ofisinin kapısının altından attım; Shen Humması olayından sonra bu talebimin ne kadar dar görüşlü, gülünç ve önemsiz olduğunu idrak edemeyecek kadar yorgundum.

Eşyalarımı toplayıp asansörle aşağı indim.

Lobide asansörden çıktığımda Manny şaşırarak baktı bana.
Tahliyen mi geldi?

Evet. Masaya zincirlemişlerdi, çözdüler nihayet.

Gülümsedi. Akşama planın var mı?

Her zamankinden, dedim döner kapıdan çıkarken.

Times Meydanı'nın boğuntusu karşıladı beni. Fazla büyüktü şehir. İnsanı seçenek sonsuzluğuyla kendisine çekiyordu ama seçenek diye sunduklarının çoğu bir satın alma işlemini içeriyordu: Akşam yemekleri, kokteyller, gece kulüplerinin giriş ücretleri. Sonra alışveriş vardı; gece yarısına kadar açık, müziğin basıyla inleyen, parlak ışıklı zincir mağazalar. Konfeksiyon üreticilerinin kapanıp yurtdışına fason ürettirmeye başlamasından sonra sokak arasında dükkânlardan ibaret kalan Garment District'te toptancılar Çin'den, Hindistan'dan, Pakistan'dan ithal kumaşlar ve ıvır zıvırlar satıyordu.

Jonathan'ın evinde, New York filmlerinin bir alt türü olan "Manhattan'da bekâr kadın" temalı filmler izledik. *Picture Perfect*, *An Unmarried Woman*, *Sex and the City* gibi. Bekâr, genellikle beyaz, yalnızlığı romantizm kokan kadınıdır. Bu filmlerde hep bir "kararlı adımlar" sahnesi olur; karakterimiz Manhattan'da, genellikle iş çıkış saatinde bir sokakta sert adımlarla yürürken görülür, etrafını trafik gürültüsü ve yüksek binalar çevirmiştir. Şehir güç verirdi insana. Filmler âdeta diyordu ki bir kadının hiçbir şeyi yoksa bile şehir var. Avuntuların en büyüğü olarak şehir gösterilirdi.

Ancak bugün loştu Times Meydanı.

Birkaç sokak yürüyüp Duane Reade'e geldim. Kapalıydı, ki bu tuhaftı. Biraz daha yürüyünce CVS'in de kapalı olduğunu gördüm. Çalışma saatlerimiz değişti diye bir tabela vardı, saatler kısalmıştı. Nihayet Koreatown'da bir ufak market bulup tanımadığım Kore markalı hamilelik testi aldım. Ne olur ne olmaz diye iki tane.

N hattına binip Canal Street istasyonunda J'ye geçtim. O tren-

le Bushwick'e kadar gittim. Ne olduğunu anlamadan kendimi evde buldum. Banyoya girip testin kullanımını okumaya çalıştım. Yazılar Koreceydi ama şekiller gayet açıktı. İki çizgi pozitif, bir çizgi negatif demekti. Sonuçları üçer dakikada alabiliyordum. Lavabonun başında beklerken aynaya baktım. Emin olmak için beş dakika bekledim. Yedi dakika. Bakmak zorundaydım artık.

İki çizgi, iki çizgi.

Siktir, dedim. Aynada hiç hamile görünmüyordum, o ne demekse. Farklı görünmüyordum. Ama bu ay regl olmamıştım. Duygu durumum da bozuktu; bir an öfkeleniyor, bir an sonra çaresizliğe kapılıyordum. Alın işte, ağlamaya başlamıştım. Hıçkırıklar, yeni konmuş sodanın kabarcıkları gibi coşkuyla yükseldiler içimden, ben o sırada lavabonun kenarlarına tutunarak iki büklüm oldum. Yüzüm seramiğe değdi. Delikten akıp gitmek istiyordum.

Ne yapacağımı bilemediğim için bunu aklımın en uzak köşesine ittim. Uyudum. Uyandım. Sabah işe gittim. Akşam eve döndüm. Rutini tekrarladım.

Anılar, anıları çağırıyor. Shen Humması da bir hatırlama hastalığı; hummalılar anıları içinde sonsuz döngüye tutuluyor. Peki, hummalılarla bizim farkımız ne? Ben de hatırlıyorum çünkü; gayet iyi hatırlıyorum. Anılarım tekrar modunda, döne döne oynuyor. Bizim günlerimiz de onlarınki gibi sonsuz bir döngü içinde. Arabayla gidiyoruz, uyuyoruz, arabayla gidiyoruz biraz daha.

İki gün daha gittikten sonra, döngülerden biri sona erdi. Tesis'e varmıştık.

Geniş ve çer çöp içinde park alanına süzülen yılankavi kervanı takip eden Todd arabayı park etti. Evan ve ben arka koltuktan izledik. Herkes özenle manevra yapıyor, en usta parkçı benim diye göstermeye çalışıyordu âdeta. Hepimiz örnek davranışlar sergiliyorduk. Todd engellilere ayrılmış yere park etti, arabadan dikkatle indik.

Deer Oaks Alışveriş Merkezi'nin önündeydik; bir Macy's ve bir Sears mağazası, ayrıca sekiz salonlu AMC sinemaları vardı. Tesis burası mıydı yani?

E büyükmüş gerçekten. O konuda doğru söylemiş, dedi Evan.

O gün boyunca Chicago banliyölerinin metruk kanyonlarında dolaşmış, ölü Olive Garden'lar, IHOP'lar, Kmart'lar, otoparkında kavanoz kavanoz lahana turşuları patlamış bir H Mart bırakmıştık arkamızda. Varacağımız yer buymuş. Yolumuz üstünde bir sürü yer geçmiştik.

Bir sürü başka yere gitmiş olabilirdik. Neden burası?

İnsanlara baktım tepkilerini ölçmek için.

Bizi alışveriş merkezine mi getirdi yani? dedi Genevieve inanamayarak Rachel'a.

Bir acayip, diye lafa karıştım.

Duymazdan geldiler, dönüp seslerini alçalttılar. Ashley'nin

evindeki olaylardan beri Evan ve benimle pek konuşmuyorlardı. Zorunlu, yüzeysel, amaca yönelik bir iletişim oluyordu.

Arabasından en son Bob indi. Yakına, engelli yerine park etmişti ve cipinden yalnız çıktı. Bir an kendisi de inanamaz gibi baktı Tesis'e. Nihayet bakışlarını çevirdi ve bize döndü. Sıra bana geldiğinde, ben yokmuşum gibi öte yanıma baktı. İki gün önce Ashley'nin evinden ayrıldığımızdan bu yana konuşmamıştık.

Evet, geldik işte, dedi yüzüne bir sırıtış yayılarak. Gruptan tezahürat yükseldi. Evan'a yan gözle baktım ama o da diğerleri gibi gülümsüyor, alkışlıyordu.

Herkesi tebrik ederim, diye devam etti Bob. Bir laf vardır ya, hadi geçmiş olsun. Yolculuğumuzda bazı aksaklıklar olmadı değil –derken Bob'un bakışları bir anda Evan ile bana döndü– ama neticede varmak istediğimiz yere ulaştık.

Bir alkış daha koptu. Evan'a baktım. Gözlerini kırpmadan dosdoğru bakıyor, alkışa devam ediyordu.

Bob'un sırıtışı silindi. Havanın kararmasına çok kalmadı. Hemen başlayalım. Çok geç olmadan avlayalım burayı.

Duraladık. Nasıl, burada da mı avlanacağız? diye sordu Todd.

Burası güvenli bir yer değil mi zaten?

Önlem olarak, diye cevapladı Bob.

Ama gece burada kalacağız değil mi? diye üsteledi.

Elbette.

Akşamüzerydi, güneş alçalmıştı bile. Yükleri indirmek ve yerleşmek gibi bizi bekleyen upuzun işleri düşündüm. Hiç istemiyordum.

Bob hadi dercesine bize bakıyordu. Evet, halka olalım, dedi.

Çevremdekilere bakındım. Herhalde onlar da kuşku içindeydi ama ilk dile getiren olmak istemiyorlardı. Yahu burası alt tarafı alışveriş merkezi. Bunun için mi kalkıp geldik Orta Batı'ya, diye sormak keyif kaçırırdı.

Adam ayakkabılarını çıkarmaya başladı. Hafif bir şaşkınlıkla birbirimize bakıyorduk. Ardından Todd çıkarmaya başladı ayakkabılarını, sonra Rachel, Genevieve. Sonra Evan. Nihayet ben de

çıkardım spor ayakkabılarımı, bol salaş kalın tişörtümün üstünden karnım görünüyor mu diye merak ederek.

Halka olup el ele tutuştuk. Bob alçak sesle okumaya başladı. Tam adlarımızı söyledik. Aklımdan şu isimleri geçirip durdum, Ashley Martin Piker. Janelle Sasha Smith.

Her zamanki gibi önce Todd ve Adam girdiler, hemen arkalarından Bob. Döner kapıyı çöpler tıkamıştı ama Todd ve Adam cam kapıların kilitlerini kurcaladılar, kapıları aralamayı başardılar. Bir bir Tesis'e girip karanlıkta yutulmalarını izledik.

Beş dakika geçti, derken on. On beş.

Doğru bir av için, demişti bir kere Bob, hafızanı devreye sokman lazım. İçeri girmeden önce gözünde canlandır. İçeridekileri düşün. Kapıyı açtığını ve içeriye girdiğini gör gözünde; taşlarda yankılanan ya da halıda sönen ayak seslerini düşün. Odadan odaya, dükkândan dükkâna süzül. Biliyorsun içeride ne var. Geldin daha önce buraya, tam buna değilse de çok benzerine. Ayaklı ışıklı panolara dikilmiş yerleşim planları, restoran katındaki plastik tepsiler, Express vitrinindeki son moda ofis pantolonu giydirilmiş mankenler. Saatlerce gezinmeler, annenin Talbots'ta triko hırka denemeleri bitsin diye beklemeler.

Sephora'nın parfümler ve kolonyalar yüklü duvarlarından, tester şişelerinden ve kâğıt şeritlerinden yükselen kimyasal koku. Cep telefonu kılıfı veya Ölü Deniz çamurundan güzellik maskesi satan standlar. İlle yan yana duracak Orange Julius ve Auntie Anne's. Restoran katının renkli plastik tepsileri. Bir alışveriş merkezine girerken, daha hiç para harcamadan içine gelen ve aynı mağazaları dolaşıp aynı mallara baktıkça adım adım sönen umut hissi.

Yeni bilgi edinmiyorsun. Liseden bu yana alışveriş merkezine adım atmamış olmana rağmen hatırlıyorsun. Anıların ister kişisel belleğinden, ister (filmler, kitaplar, dergiler, bloglar, alışveriş kataloglarıyla örülü) bir tür kolektif bellekten kaynaklansın, olabildiğince çok görmeye çalış. Mümkün olduğu kadar hatırlamaya çalış. Anılar hep anıları çağırdığı için, farkında bile olmadığın

şeyleri hatırlarsın. Kendimizden bile sakladıklarımız en açıklayıcıdır, en çok bilgiyi verir. Bırak duyguların dökülsün üzerinden. Av asla kişisel bir mesele olmamalıdır. Bir tahayyül meselesidir.

En az yarım saat geçmişti.

Kapılar bir kez daha açıldı. Herkes Bob, Todd ve Adam'ı görünce rahatladı. Adam parmağını boğazında gezdirerek ölü av olduğunu işaret etti.

Hadi bakalım! diye bağırdı Adam. Girin içeri!

Kapıdan geçip çatlak bej seramik kaplı zeminde dikkatle yürüdük. İki kat mağaza vardı alışveriş merkezinde. Tavanında geniş bir camlı kesim de vardı ama cam çok kirli olduğundan içeriye sürekli boz renkli, yağmurlu günü hatırlatan bir ışık veriyordu. Hayvanat bahçesi veya seradaki gibi rutubetli bir toprak kokusu hâkimdi. Sağda solda yeşil kalmayı başarmış saksı bitkilerinin yapma olduğunu yakından bakınca anladık.

Todd ve Adam fenerlerini açıp önden yürüdüler. Biz de anah-tarlık fenerlerimizi yaktık.

Tesis'e hoş geldiniz, dedi Bob.

Boş havuzun önünden geçtik. Dibinde, paslı dilek paraları kabuk olmuştu. Taşlardaki ayak seslerimiz içeride yankılandı. Tanıdık mağazalara baktık. Aldo, Bath and Body Works, Journeys hep Son'un habercisi büyük indirimlere girmişlerdi. Her taraf %50 İNDİRİM, BİR ALANA BİR BEDAVA, SERİ SONU doluydu.

Alışveriş merkezi, Son'a kadar açık kalmıştı demek. Boş mağazalar da vardı ama çoğunun vitrinleri yerindeydi, mallar toz altında da olsa duruyordu.

Aradığımız her şey burada, bu mağazalarda, dedi Bob sanki mal sahibiymiş gibi. Sınırsız malzememiz var.

Rayici ne böyle bir yerin? diye sordum.

Bir trilyon, dedi dalga geçerek. Ortağımı ben.

Kaç geldi peki sana?

Bob omuz silkti. Müteahhidi arkadaşım. Topraktan girdim. Kupon araziye yaptık zamanında.

Yürümeye devam ederken, buraya kadar gelişimizin tek sebebinin, Bob'un buraya ortaklığı olabileceğini düşündüm. Buranın sahibi olmayı önemli bir şey mi sanıyordu hâlâ?

Giriş katının sonunda yer alan restoranların zamanında TACO BELL, CHICK-FIL-A, WENDY'S, FALAFEL GRILL, TOKYO PALACE diye bağırان tabelaları şimdi sönüktü.

Kapanmış buzluklardan kahverengi sular sızıyordu. Bunları temizlemek gerekecekti sonra. Formika masalar duruyordu ama sandalye yoktu. İçi hâlâ sakız, şekerleme ve minik oyuncaklarla dolu, bozuk parayla çalışan otomatlardan gördük.

Kimsenin üzerinde bozuk da bütün de para yoktu ama Todd girişte gördüğümüz dilek havuzuna koşarak kireç tutmuş çeyrekliklerden bir avuç alıp geldi. Parayı attığı ilk makine, mavi renkli top sakız verdi. Ağzına atıp çiğnedi.

Midesiz. Genevieve yüzünü buruşturdu. Kimbilir ne zamandan kalma. Altı aydır kimse yenilememiştir.

Gayet iyi. Todd çiğnerken sıırttı. Bozulmaz ki bunlar.

Başka söze gerek olmadı. Gerilim dağıldı. Makinelerin başına üşüştük. Her renkte akide şekerinden kakaolu drajeye, çikolata kaplı yerfıstığından ekşi şekere her türlü abur cubur vardı. Sonra da oyuncaklar: Uzaylı figürleri, geçici dövmeler, yapışkan eller, neon lastik toplar. En güzel tarafı da karar vermesiydi. Todd'u bozuk para toplamaya yolladık. Şekerler tavan yapınca keyfimiz bir anda yerine gelmişti. Hepimiz hissedebiliyorduk, ben bile. Ne zamandır böyle şeker yememiştim.

Todd lastik topları avuç avuç alıp duvarlara, sütunlara fırlattı, kafamıza gözümüze gelmesin diye eğilip gülüşerek kaçıştık.

Hadi devam arkadaşlar, dedi Bob. Geç oluyor. Buraları nasıl paylaştıracığımızı düşünelim.

Sakinleştik, mırıltılarla adam haklı diyerek artık yürümeyen merdivende peşine düştük.

Ana fikir, dedi Bob, girişteki çok katlı mağazaları ortak alan olarak kullanmak. İkinci kattaki butikler ise herkesin özel odası olacak. Hadi hepiniz odalarınızı seçin.

Birinç! Birinç! diye bağırdı Genevieve yukarı çıkar çıkmaz. Sağ tarafımızdaki köşe mağaza olan J.Crew'u gösteriyordu. Açık renk ahşap döşemeli, gömme raflarında ayakkabılar, el çantaları olan bir dükkândı. Stüdyo lambaları yanmıyordu yalnız.

Dananın kuyruğu koptu. İkinci kata çil yavrusu gibi dağılıp odalarımızı kapıştık. Rachel, Gap'te karar kıldı. Beyaz duvarları ve huş ağacından döşemesiyle yazlık evi çağrıştırıyormuş. Todd, loşluğuyla kulübü hatırlatan Abercrombie and Fitch'i seçti. Adam ise tertemiz, modern iç tasarımı ve cam kapılarıyla Apple Store'u.

Evan, Journeys'i aldı. Bob, geniş ve karanlık görünen içi, demir süsü verilmiş kapısıyla Hot Topic'e yerleşti.

Ben ise küçük dükkânlardan olan L'Occitane'i seçtim. Kırmızı seramik yer kaplamaları, yapay lambri kaplı duvarlarıyla daha sıcak geldi diğerlerinden. Vitrinlerinde, Provence lavanta tarlalarının resimleri asılıydı. Sevimli ve eski usul bir yerd, belki cilt bakım ürünlerini bu konsept sattırıyordu. Burada çok kalmayacağımı biliyordum. Yakında Evan'la ya da Evan'sız gitmenin bir yolunu bulacaktım.

Otoparka çıkıp kolileri içeri taşıdık. Deer Oaks Alışveriş Merkezi'nin enginliğinde, üç beş parça malımız acınası, gülünesi haldeydi. O gece için gerekli olacak jeneratör, elektrikli ısıtıcı, LED ışıldak gibi şeyleri taşıdık. Todd ve Adam, bisiklet pompasıyla mağaza mağaza dolaşp şişme yataklarımızı şişirdiler. Yastıklar, çarşaf, yorganlar açtık.

L'Occitane'da raflardaki malları kaldırıyor, kendi eşyalarımaya yer açıyordum ki Bob içeri girdi. Selam Candace, dedi rahatça.

Selam, Bob. Ben de rahat davranmaya çalıştım.

Tüfeğini bıraktı ve raflara yaslandı. Tesis'e varmamız vesilesiyle, diye başladı, seninle bu yeni şartlarda nasıl bir düzenlemeye gideceğimizi konuşmak istedim.

Nasıl yani?

Gözlerimin içine baktı. Evan hamile olduğunu söyledi.

Evan mı? dedim inanamayarak.

Ne kadar oldu?

Daha kesin değil diye size bir şey söyleyemedim, dedim yalandan. Beş aylık falan olabilirim.

Eh, olmuş olacağı kadar, dedi duygusuzca, sonra yumuşadı. Öncelikle tebrik ederim. Tek diyeceğim, keşke daha önceden haberimiz olsaydı. Çünkü uğurdur bu.

O kadar olan bitenden sonra tutunacağını düşünmemiştim.

Ben de onu diyorum. Mucize bu işte. Hamile olmanın grubumuz için bir anlamı var. Belki sen bilmiyorsun ama o biliyor. Bize umut veriyor. Herkes haberi alınca çok sevinecek.

Sağ ol, dedim.

Kapıda Todd ile Adam'ın belirdeğini fark ettim göz ucuyla. Ne zamandır duruyorlardı orada? Bob onlara dönüp, İki dakika müsaade edin beyler, dedi.

Tekrar bana döndü. Ama ziyaretimin sebebi bu değil. Sana, içinde bulunduğum ikilemi dile getirmek istiyorum. şöyle ki: Gitmene izin veremem.

Zorlama bir kahkaha attım. Bir yere gitmeyeceğim ki Bob. Zaten nereye gideyim bu halde?

Çok sert, suratsız bakıyordu. Ama gitmeye niyetlisin. Evan'a öyle dedin. şimdi de gebe olduğuna göre... Cümlenin sonunu getiremedi, sonra tekrar topladı. Yani şu aşamada sana güvenemiyorum. Seni burada tutmamızın yararına olacağı da bir gerçek, Candace. Dışarısı çok tehlikeli.

Tıkandım bir anda. Burada tutmak mı dedin? diye tekrarladım.

Bu geceden itibaren, diye doğruladı. Sen hiçbir şeyi dert etme. Sana çok iyi bakacağız, hiçbir şeyini eksik etmeyeceğiz. Hamileliğini rahat geçireceksin.

Ne kadar kapatacaksınız beni buraya? diye sordum ve sorar sormaz da bunun olacağını, buraya kapatılacağımı anladım. Sormak, bana bunu yapma yetkisini doğrulamak olmuştu.

Dediğim gibi, bebeğin doğana kadar. Bu geceden itibaren de başında nöbet tutacağız.

Oldu canım, dedim ve kalbim küt küt atarak L'Occitane'in kapısına yöneldim. Todd ve Adam iki kolumdan gayet kararlı ve sıkı tuttular beni.

Canını yakmayın, buyurdu Bob beni tekrar içeri götürürlerken.

Ha diyorsun ki seçeneğim bile yok, dedim bozuntuya vermeye, geçiştirmeye çalışarak.

Bob'un sesi celallendi, ilk kez öfkesini ele verdi. Herkesin seçeneği vardır, Candace. Ashley'nin vardı. Janelle'in vardı. O gece o işe çıkarken hepinizin bir seçeneği vardı. Bizden gizli gittiğiniz onca avda olduğu gibi. Bir nefes aldı. Bak, bu grubun kurallarını çiğnemekten hiç çekinmeyeceğini gösterdin.

Yeni yeni aklım başıma geliyordu. Tartışmak onu sinirlendirmekten başka şeye yaramayacaktı. Korkulu, uysal görünmek, iktidarını okşamak lazımdı. O yoldan yürüdüm: Çok özür dile-

rim-

Dolayısıyla bu geceden itibaren, dedi sözümü kesip, burada kalacaksın. Kısıtlılığın süresince bana kurallara uyabildiğini kanıtlamak üzerine çalışabilirsin.

Adam ile Todd girişte bir şeyleri açıyorlardı. Vitrinin önüne inen kepengi çektiler.

Resmen beni hapsediyorsun, dedim inanamayarak.

Öyle görme, dedi Bob. Güvendesin. Sağlıklıydın. Anne olacaksın. Bebeğin doğar doğmaz kutlayacağız.

Bunu dedikten sonra dönüp çıktı. Girişte Todd ile Adam'ın yanından geçti. Ardından kepengi yere kadar indirdiler. Şifreli kilitle kapattılar.

Hapsetmişlerdi beni.

Kapıdan baktı Bob. Öyle düşündüğün gibi kötü olmayacak, Candace, dedi. Göreceksin.

Tesis'te ilk gecem böyle geçti.

İsa Mesih'in Ahir Zaman Azizler Kilisesi cemaati, Şubat 1846'da göçe koyuldu. Yerlisi oldukları Illinois'nin Nauvoo kasabasından dini baskılar nedeniyle kaçıyorlardı; inanmayanlar tarafından evleri ateşe verilmiş, liderleri Joseph Smith öldürülmüştü. Gitmekten başka çareleri yoktu. Yeni liderleri Brigham Young'ın öncülüğündeki bin altı yüz mürit, eşyalarını at arabalarına toplayıp batıya doğru yola çıktılar. Donmuş Mississippi Nehri'nin çatırdayan buzlarını, tahayyül bile edemedikleri bir geleceğin uğruna geçtiler.

Menzili belli olmayan göç, dallanıp budaklandı. Aylar sürecekti. Bilinmeze giden her yol gibi bu göç de, mensuplarının bir öyküye körü körüne inanmasını gerektiriyordu. Kendilerine İsrail Kervanı adını takmışlardı Mısır'dan ayrıldıktan sonra çöllerde dolaşan Yahudilere benzettikleri için; Brigham Young'dan Amerikalı Musa diye söz ediyorlardı. Geçici olarak Sugar Creek, Iowa'ya sığındılar, Brigham Young buradan ileriye gözetlemek üzere öncüler gönderdi. Kamp ateşleri gece gündüz yandı. Öncüler döndü ve batıya yolun açık olduğunu bildirdiler. Her şeylerini toparlayıp Des Moines Nehri'ni geçtiler. İlkbaharla yağmurlar, çamur deryaları geldi. Batıya yola devam ettiler.

Salt Lake Vadisi'ne vardıklarında yazdı. Muazzam dağlar, çamlar ve göllerle çevrili arazinin güzelliği Brigham Young'ı büyülemişti. Katedral haşmetinde kanyon kayaları, zamanında suların aktığı yerlerden yol yol beyazlamıştı. Batı'nın ilk yerleşimcilerinin çektiği fotoğraflarda bütün akarsular –nehirler, dereler, şelaleler– süt gibi görünürdü. Suyun hareketi, poz süresinin uzunluğuyla birleşince, arazi süt verirmiş gibi dururdu.

Brigham Young, Salt Lake Vadisi'ni ilk gördüğünde bildirmişti: Yerimiz burası.

Zhigang Chen ve karısı Ruifang Yang Salt Lake City'ye iner-

lerken, uzaktaki dağlar uçağın penceresinden kahverengi ve çirkin göründü. 1988 kışıydı. Hava bulutluydu. Kaldırımlarda, otoparklarda kirli kar yığınları eriyordu. Fuzhou'dan ayrılmalardan bu yana epey uzun bir yol gelmişlerdi ama sonuna yaklaşırken yorgunluktan çok heyecan duyuyorlardı. Uçak alçalırken pencereden baktıkları sırada, Amerika soyutluktan (sütlü dondurmalar, Disney filmleri, sarışınlık) çıkararak somutluğa (kar serpilmiş dağlar, otoyollar, belediye binaları) dönüştü.

Geldik herhalde, dedi Zhigang, sonra uçak tekerlerini açtı ve soğuk asfalta kondu.

Utah Üniversitesi'nden aldığı tam bursla, ekonomi üzerine doktora yapmak üzere Amerika'ya geliyordu. Çin'den bu bölüme kabul edilen ilk yüksek lisans öğrencisiydi. Çok ender bulunan bir fırsat olduğu için –Çin ile Amerika arasındaki ilişkiler, akademik değişimlerle yeni yeni başlamaktaydı– uçak biletini Çin hükümeti ödemişti, yolculuktan önce aylarca para biriktirerek Ruifang'a da bilet alabilmişlerdi.

Üniversite, çifti arabayla alıp yeni evlerine götürmesi için Rus bir değişim öğrencisini görevlendirmişti.

Öğrenci onları Salt Lake'in tarihi ve turistik yerlerinden geçirirken koyu Slav aksanıyla şehri tanıttı. Katedrali andıran Tapınak, Ziyaretçi Merkezi, Brigham Young'ın ve çok sayıda karısının tarihi evi gibi önemli yerlerden geçerken yavaşladı. İki adam kısıtlı ve aksanlı İngilizceleriyle konuşurken, Ruifang karanlık ve boş sokaklara baktı. Noel geçeli çok olmuştu ama sokak lambalarında hâlâ çelenkler, süsler, ışıklar asılıydı.

Rus öğrenci onlara yönetmen Andrei Tarkovsky ile ilgili bir anekdot anlattı. Utah'ı ilk kez gören Tarkovsky, Amerikalıların çiğliğinden şimdi emin oldum, ancak Rab'be dair filmlerin çekileceği yerlerde kovboy filmleri çekmişler, demişti.

Büyük ve gölgeli ağaçların sıralandığı ortadirek mahalledeki yeni evlerini başta sevdiler. Ön kapıyı çaldılar, akli bir karış havada İngilizce hocası olan sahibi açtı, kalacakları bodrum katının kapısına götürdü onları: Bej halılar sigara dumanı ve tatlı-ekşi

kūf kokuyordu. Tuhaf, ağır, ahşap mobilyalar vardı içerde: cüce şekli verilmiş bir sandalye, çiçek baskılı kadife döşemeli bir kanep, iç mekân mobilyasıymış gibi yapan iki plastik şezlong.

O ilk gece yiyecek bir şey bulabilmek için bir kilometre kadar uzaktaki markete yürüdüler. Havanın soğuşuyla ağızlarından saçılan buharlar sis olup önlerini kapattığı için marketi ilk gördüklerinde, geniş otoparkın ortasında stadyum gibi yükselen haliyle serap sandılar. Amerika'da olduklarına daha da kanıt gerekiyorsa buydu işte. Fuzhou'da böyle marketler yoktu. Işığa yürüdüler. Cam kapılar otomatik kayarak açıldı ve şıkır şıkır reyonlarda dolaştıkları, dondurulmuş ürün reyonunda ürperdikleri ilk baş döndürücü dakikalarda, içerideki malları seçip alabileceklerini kavrayamadılar.

Diğer müşterilere bakarak, bir tezgâhtar siparişlerini hazırlarken beklemeleri gerekmediğini fark ettiler. Fuzhou'daki gibi önceden para ödenmiyordu.

Smith's diye bir süpermarkete gitmişlerdi.

Ne alacaklarını bilemediler, bir sürü marka ve tip arasından rastgele seçtikleri bir galon tam yağlı süt aldılar. Fuzhou'da süt az bulunan, çocuklara verilen bir şeydi; böyle galonluk satılması inanılmaz bir israf, tam bir Amerikalılık gibi gelmişti. Bodrumdaki dairelerine döndüklerinde birer bardak süt içip uyuyakaldılar.

Amerika'daki ilk geceleri böyle geçti.

İlk başlarda sosyalleştiler, tanıştılar. Okulun partilerine gittiler. Ruifang arkadaş edinmeye çalışırken kocası duvar kâğıdıyla hemhal olup bir koltukta usul usul Pepsi'sini yudumladı. Ruifang kırık, bozuk İngilizcesiyle konuşmak için ağzını açtığında boğazı daraldı. Dudaklarını bastırdı, Revlon'un Cherries in the Snow rengi yeni rujunu hissetti. Otuzlarındaydılar, tanıştıkları çoğu insandan büyüktüler. Ruifang'ın giydiği lacivert mintan elbise Fuzhou'da şıktı belki ama buranın kot mini etekler, ince askılı elbiseler dünyasında düpedüz mutaassıp kalmıştı.

Akıcı konuşabilse, çekingenliğini yenebilse ne kadar yol kat ettiğini anlatmak isterdi. Fuzhou'da mali müşavir olduğunu, müşterileri arasında belediyenin, bölge hükümetinin yetkilileri olduğunu anlatırdı. Mesleğinin elzem görülmesi nedeniyle Kültür Devrimi sırasında Fuzhou'da kalabildiğini, kız kardeşleri ve diğer gençlerin ise yıllarca kırsalda kol işçiliğine sürüldüğünü söylerdi.

Kültür Devrimi sırasında üniversiteler yıllarca kapalı kalmıştı. Kısıtlı kontenjanla tekrar açıldıkları zaman girebilmişti kocası. Girdiğinde zaten yirmi beş yaşındaydı ve oto yedek parça fabrikasında ustabaşı olarak çalışıyordu. Edebiyat hocası olma hayalı vardı ama şanssızlık eseri giriş sınavında en çok puanı matematikten aldığı için İstatistik bölümünü kazanmıştı. O yıllarda çalışmaktan mide kanaması geçirmiş, yataklara düşmüştü. Yine o dönemde başlayan akşamüstü baş ağrılarından hayatı boyunca tam kurtulamayacaktı.

Akrabaların bir bit yeniği arayacağı kadar hızlı ve kaçarak evlenmiş, çiçeği burnunda bir çiftlerdi. Ruifang asla itiraf etmeyecekti ama bir bit yeniği de vardı zaten. Nikâh kıydıklarında hamileydi. ABD'ye taşınırlarken kızlarını Fuzhou'da bırakmışlardı. Onlar uçak bileti parası biriktirirlerken anneanne ve dedeyle kaldı çocuk.

Her partiden erken ayrıldılar, bir süre sonra da bu toplantılara gitmeyi kestiler.

Ruifang yeni arkadaş edinmek yerine yalnızlığını görmezden gelmeye başladı. İş bulmaya odaklandı. İngilizcesinin bozukluğu ve çalışma izninin olmaması nedeniyle imkânları sınırlıydı ama yok da değildi.

İlk yılında peruk imalatı işinde çalıştı. Her pazartesi ofise gidip sentetik saç derisini ve torba içinde gür kızıl kestane ya da kısa kumral ya da Farrah Fawcett sarışını insan saçlarını teslim aldı. Eve gidip çiçek baskılı kanepeye oturdu, televizyonda *One Life to Live*'i açıp telleri tek tek sentetik saç derisine geçirdi. Bir peruğu tamamlamak otuz ila kırk saat sürüyordu. Her peruk için nakit seksen dolar alıyordu.

Her sabaha taze bir heyecanla başlar, geçirdiği her saç teliyle çocuğunu Amerika'ya getirecek uçak biletine bir adım yaklaştığını hissedirdi. Fakat akşam olasıya parmakları acır, gözleri bulanık görmeye başlardı. Akşamüstleri bunalım gelir, bunalımla birlikte öfkeye kapılırdı. Dikkat etmezse mağduriyetlerinin çetelesini çıkarır ve suç atmaya başlardı: Kocasına, onu buraya getirdiği için. Fuzhou'daki kız kardeşlerine, gönderdiği Clinique ürünlerine rağmen sıkıntısına gizli gizli sevindikleri için. Temizlik girişimlerine karşı koyan rutubetli daireye, kaç kere süpürürse süpürsün halıdan çıkmayan sentetik saçlara.

Düşünceleri kapının vurulmasıyla bölündü. Mormon misyonerlerdi muhtemelen. Ayda bir gelirler, İsa Mesih şu tarafa, İsa Hazretleri bu tarafa anlatır durur, broşürler verirlerdi. İlgilenmiyorum, diyordu standart olarak. İçeri girerken ayakkabılarını çıkarmalarını söylediğinde ağır aksanını anlamamışlardı. Kapıyı açmaktan vazgeçeli çok oluyordu.

Televizyonu kısıp evde yok numarası yaptı. Kapı gitgide kararlı, hatta kabaca vuruluyordu.

Ruifang! diye bağırdı biri. Kocasıydı.

Anahtarın yok muydu? diye sordu kapıyı açarken. Arabada unuttum, dedi nefes nefese. Heyecanlıydı, çılgın gibiydi. Ama boşver. Haberleri izledin mi? Ruifang cevap veremedi onu omuzlayıp içeri girdi. Ayakkabılarını çıkar! diye bağırdı arkasından ama duymuyor gibiydi. Uzaktan kumandayı kapıp hızlı hızlı kanal değiştirerek bir haber kanalında durdu.

Geceleyin yapılan gösteri yürüyüşü gibi bir olayı gösteriyordu televizyonlar. Titrek kameranın çektiği görüntülerde vatandaşlar, tanklar, dumanlar birbirine karışıyordu. Silah sesleri duyuldu. Kahrolsun faşizm, diye sloganlar atılıyordu. Gösterinin Çin'de olduğunu fark etti o zaman.

Neresi burası? diye sordu.

Tiananmen Meydanı, diye cevapladı kocası.

Görüntüler sokaklardan hastane koridorlarına döndü. Bir kadın kan içindeki bezi başına bastırırken, birileri kadına doktor

arıyordu. İnsanların çığlıklarını anlayabiliyordu ama dış sesi anlayamıyordu. Yüzü endişeli bir haber sunucusu belirdi, İngilizce konuşmaya başladı.

Ne anlatıyor? Ne oluyormuş?

Dün gece Tiananmen Meydanı'nda büyük bir gösteri olmuş, dedi Zhigang. Bir milyon kişiye kadar çıkmış kalabalık, çoğu öğrenci ve emekli.

Ne için gösteri yapıyorlarmış ki? diye sordu.

Kocası ona baktı. Demokrasi için.

Üniversite yurdundaki geceleri, kocasıyla gittiği lokalleri hatırladı. Herkes bira içer, fıstık ve mandalina yer, siyaset hakkında atıp tutardı. Bazıları açıktan açığa eleştirirdi komünist rejimi, sonradan bizzat o rejimde işe girdiler. Kocası görüşlerini pek açıklamazdı ama bir gece demokrasi hakkında tutkulu bir konuşma yapmıştı. Her sistemin sorunu vardır, demişti. Ama vatandaşlarına ifade özgürlüğü, toplanma özgürlüğü tanıyan devletler, onlara saygı göstermiş olur. Onu hiç bu kadar idealist görmemişti.

Zhigang büyülenmiş gibi sessizce ekrana bakıyordu.

Başka neler oluyor? diye sordu tekrar.

Kocası gözlerini ekrandan ayırmadı. Askerlerin halka ateş açtığını söylüyorlar. Barışçı gösteriye. Afallamış bir şekilde ona baktı kocası.

Doğru mudur sence? Amerikan haberleri sonuçta.

Gözlerinde bir kıvılcım çıktı. Şuna baksana! dedi ekranı göstererek. Öğrenciler, emekliler sokakta. Millete rastgele ateş ediyorlar.

Ekranda sadece duman ve kalabalıklar görebiliyordu, ara ara silah sesleri duyuluyordu.

Hastanenin aciline getirilmiş, başından kanlar akan kadın. Aynı görüntüler tekrar tekrar dönüyordu ekranda.

Ama bütün gerçekleri bilmiyoruz, dedi duruşunda kararlı.

Gerçekler ekranda, bak, dedi küçümseyerek. Tekrar ekrana bakıp bıyık altından bir şey söyledi.

Karına laf edeceksen hiç değilse sesin duyulsun, dedi kadın öfkeyle.

Laf etmedim, dedi göz göze gelmekten kaçınarak.

O zaman ne dedin?

Biraz daha yüksekte ama yine bıyık altından mırıldandı.

Ne dedin? diye sesini yükseltti.

Nihayet kocası onunla göz göze geldi ve ev sahiplerinin toz tutmuş potpuri oda parfümü çanakları, Precious Moments bibloları, sonbaharda New England tabloları, Utah Jazz hediyelik eşyaları, Michael Crichton romanları, deniz kabuğu şekilli pastel misafir sabunları ve daha bilmedikleri, herhangi bir kültürel bağlamda kavrayamadıkları ve güzel bulmadıkları daha bir sürü ıvır zıvırla dolu odada yankılanacak bir gürlükte tekrarladı sözlerini.

Bir daha asla geri dönmüyoruz, dedi. Sonra duymamıştır diye bir kez daha, bu sefer daha da yüksekte tekrarladı: Bir daha asla geri dönmüyoruz.

Sen beni buraya hapse mi getirdin? dedi Ruifang kocasına.

Sonraki aylarda bu doğrultuda hayatını bir protesto şeklinde yaşadı. Kocasına inat olsun diye yüzeysel birkaç söz dışında İngilizce öğrenmemeye gayret etti. Üniversitedeki diğer değişim öğrencileri dahil kimseyle görüşmedi.

Sabahları soğuk duşlar alıp yemeklerde pirinç ve bezelyeden başka bir şey yemeyerek çilekeş bir hayata mahkûm etti kendini.

Bu yolun ayrılığa gideceğinden korktu Zhigang. Karısı ne zaman istese Fuzhou'ya dönüp mali müşavirlik işine devam edebilirdi, kadrosu açıktı. O buraya uyum sağlayamayacaksa, çözümün Amerika'da yaşamanın avantajlarını vurgulamak olduğuna karar verdi; kolaylık, bolluk, konfor ve refahla gözünü boyayacaktı.

Böylece normalde yapmadıkları, Amerikalıca şeyler yaptılar. Ehliyet aldılar. Araba aldılar, ikinci el bej Hyundai Excel. Turistik mekânları ziyaret ettiler. Zion Milli Parkı'na, Yosemite'de Mirror

Lake'e gittiler. Salt Lake Tapınağı'nın Ziyaretçi Merkezi'ni gezdiler, beyaz İsa heykeline, onları kucaklamak için açılmış kollarına, hoparlörlerden sürekli verilen sesine hayret ettiler. İlk yerleşimciler temalı bir restoran olan Chuck-A-Rama'da açık büfenin ne olduğunu öğrendiler. ZCMI alışveriş merkezine gittiler, Ruifang kulaklarını deldirdi. Bunların hepsini kendisi kadar akrabaları için de yapıyor, her fırsatta Fuzhou'ya göndermelik fotoğraf çektiyordu. Clinique cilt kremi aldı, çeşitli numuneler içeren bir makyaj çantası hediye ettiler.

Sıla hasreti alışveriş merkezlerinde, marketlerde, toptancı marketlerde, eşsiz bolluk mekânlarında hafifledi. Zhigang, çözümün alışverişte olduğunu gördü. Küçümsemek değildi amacı.

Bir haftanın her günü banyo yaptılar. Fuzhou'da çoğu insanın banyosuz evlerde oturduğunu unutmak kolaydı. Akşamları çaydanlıkta su ısıtır, bir el bezini ıslatır, akşam haberlerinin karşısında silinerek işini görürdün.

Eski hayatının alışkanlıklarını da ona sağlamaya çalıştı. Salt Lake'teki Çinli topluluğu araştırırken Çin Hristiyan Kilisesi Cemaati'ne denk geldi. Ruifang da Zhigang da dindar değillerdi ama Çinliler orada toplanıyorsa onlar da oraya gideceklerdi.

O pazar günü Zhigang ve Ruifang, Salt Lake'in dışında, arabayla yirmi dakikada gidilen bir yerde, bahçesini ot bürümüş, bitişiğinde otoparkı olan bej renkli bir kiliseye girip çekine çekine arka sıraya oturdular. Cemaate uyarak ilahi kitaplarını açtılar, ayağa kalkıp sözleri söyler gibi yaptılar. Geleneksel ilahiler İngilizce söylendi. Vaazın Çince olduğunu duyduklarında ise muazzam rahatladılar. Saçı başı dağınık, orta yaşlı, Hong Kong stili şık bir takım giymiş rahip, mikrofonu kaptı.

Ne yaptık da bunu hak ettik? diye kükredi şıkır şıkır Pekin aksanıyla. Neye borçluyuz biz bunları?

O pazar günü vaazın konusu ikinci şanslar ve insana ikinci şansla yüklenen sorumluluktan. İsrailoğulları, Mısır'dan kaçtıktan sonra amaçsız gezinme gibi hissetmeye başladıkları uzun bir yürüyüşe çıkmıştı. Her biri şu veya bu şekillerde inançlarını

kaybettiler. Musa'nın, Rab'le istişare için Sina Dağı'na çıkmasını fırsat bilerek, küpelerini eritip altından bir buzağı yaptılar tapınmaya. Ateşler yandı. Coşup eğlendiler. Çölün ortasında, uygarlıktan yüzlerce kilometre uzakta böyle yapılmalıymış gibi hissettiler. Rahatladılar. Parıl parıl ışıldadı som altın buzağı.

Bu günahı, bu putperestliği öğrenen Rab, hiddetlendi. Musa'ya dedi ki, *Şimdi bana engel olma, bırak öfkem alevlensin, onları yok edeyim.* Ama Musa yalvardı ve Rab yalnız bunun üzerine merhamet etti, cezalandırmaktan vazgeçti.

Bizim bildiğimiz Rab, ikinci şansların Rab'bidir, dedi rahip.

Şöyle toparladı: Ama, Rab'bin size verdiği ikinci şansını kabul etmek ve omuzlamak da bir sorumluluktur. İkinci şans demek, sıfırdan başlادınız demek değildir. Bir bakıma daha zordur ikinci şans. Çünkü insan ikinci şansında daha çok çalışmalıdır. Bilmezliğin iyimserliğinden sıyrılıp tüm güçlükleri göğüslemelidir.

Cemaate baktı. Şimdi bu cemaatte hepimiz birinci veya ikinci kuşak göçmeniz. Bazılarımız daha uzun zamandır Amerika'dayız ama hepimiz nereden geldiğimizi hatırlıyoruz ve hepimiz memleketimizi özölüyoruz. Bir durakladı. Ancak başka bir ülkeye göçmenin de ikinci şans olduğunu anlamamız şart. Bunun da bazı zorlukları var. Burada bulunmak her zaman kolay değil. Sık sık dışlandığımızı hissediyoruz. Kimi zaman buradaki yaşantımızı amaçsız bir gezinmeye benzetiyoruz. Ama bu, ikinci şansımız. İmanınınız eksilmesin.

Cemaat ayağa kalkıp alkışladı.

Ayinden sonra, Zhigang ve Ruifang diğerlerinin peşine takılıp lambri kaplı, havasız ve rutubetli bodrum katında yemeğe indiler. Çok şükür Çin yemeği vardı. Topluca dua edip cemaatten kimselerle tanıştılar. Cemaat mensuplarının çoğu güney Çin'den gelmiş göçmenlerdi. Doktor, emlakçı, restoran sahibi insanlardı. İçlerinden biri, Salt Lake yöresindeki bütün Taco Bell mağazalarının işletmecisiydi.

Zhigang ve Ruifang ertesi hafta da geldiler, sonraki hafta da.

Diğer kadınların arasında Ruifang kendini buldu. Kadın

kollarına katıldı ve pazar günkü   le yemeklerinde görev aldı. Cuma akşamları Kitab-ı Mukaddes  zerine sohbet grupları oldu.  nemli Çin tatillerinde büyük, gösterişli kutlamalar düzenleyen cemaat, kiliseyi hem ibadet hem eğlence için kullandı.

 ocuklarına Mandarince okumayı ve yazmayı öğretmek için bir dil programı ba latıp pazar günkü ba ı lardan   retim materyalleri ve pinyin kitapları aldılar. Ruifang, gelince kızının da bu kursa gidebilece ini düşündü. Böylece dilini unutmazdı.

 manın nasıl k klenip ye erdi i, ihtiya ın nasıl inanca d n  t   bir muamma. Ancak, Zhigang ve Ruifang Protestan Hıristiyanlık gelenek ve akidelerini öğrendiler diyelim yeter. K ssaları, sureleri öğrendiler. İlahileri ezberlediler. Ancak Ruifang'a bu dinin en çok huzur veren tarafı, duası oldu.  nce toplu dualarda başkalarını taklit ederek başladı, zamanla evinde tek ba ınayken de dua eder oldu. Ak am stleri gözü bulanmaya, parmakları acımaya başladığında mutfak masasına oturup ellerini kavu turdu.  nemli ve ona kontrol hissi veren bir ritüel haline gelmişti bu. Amerika'da kendi hayatını duayla kendisi kurduğunu söylerdi zaman zaman.

Duaları bazen bir istek, bazen pazarlık içeriyordu. Kızına bir an önce kavu mayı diliyordu. Annesiyle ve kız kardeşleriyle sık sık konu tu u, zor geçen bir ayda gelecek telefon faturasının ka-barık olmamasını diliyordu. Kocasının mezuniyetten sonra ma-a lı i  bulabilmesini diliyordu. Pirinç sirkesi, kurutulmuş mini karides gibi Çin lezzetleri bulunduran bir market diliyordu. Son olarak, Rab'bin ona ailecek Fuzhou'ya dönebilmeyi bah etmesini diliyordu. Bu son dile ini, her ak am, birbirinin tekrarından oluşan her duasından sonra, şartları ne kadar iyile mi  olursa olsun mutlaka söyledi.

Derler ki Tanrı bir kişiden nefret ederse onun en derinlerdeki dile ini gerçek kılar. Ancak Tanrı bu olaya pek bula mamayı tercih etti. Ruifang'ın Fuzhou'ya kesin dönüş dile i hiç ger ekle meyecekti.

Ancak ziyaret hakkı tanıdı Tanrı. Ne sıklıkta seyahat ederse etsin, kız kardeşleri arasında bir daha hiç aynı gücü ve saygın-

lığı elde edemedi çünkü şahlanan Çin ekonomisi 1990'larda ve 2000'lerde Sanayi Devrimi'nin yüz katı denen bir hızla büyürken, onlar da çoktan iş hayatına atılmışlardı. Ortanca kardeşi bankada müdürdü, küçük kardeşi ise bir telefon şirketinde satış müdürü.

Tanrı, Ruifang'ın Fuzhou'ya kesin dönüş dileğini gerçekleştirmese de başka dileklerini yerine getirdi.

Kocasına, mezun olduktan birkaç ay sonra Salt Lake bölgesi federal konut kredisi bürosunda yağlı bir risk analizi pozisyonu bahşetti. Kızının ABD'ye sorunsuz gelmesini, bu yeni ülke ve dile hızla, neredeyse hiç uğraştırmadan özümsemesini sağladı. Paslı Hyundai Excel'in yerine şampanya rengi bir Toyota Lexus verdi. Aileye sevimli, mavi renkli, bahçesinde balık havuzu ve bir sürü meyve ağacına yer olan bir müstakil ev bahşetti on beş yıllık konut kredisiyle.

Bu evde Ruifang cemaatin çeşitli okuma toplantılarını ve kız kardeşlerine, Çin'den gelen diğer akrabalara verdiği yemek davetlerini düzenledi, her akşam yemek masasında dua etti; kocasının trafik kazasında ölüm haberini televizyondan bu evde aldı ve ölümünden sonra sağlığı hızla bu evde kötüledi.

Anneme son aylarında bu evde baktım. Anlattığı eski hikâyeleri kaydetmek istedim ama her zaman bana anlatmıyordu onları. Başucuna oturup dinledim; İngilizce, Mandarince ve Fujianca olmak üzere üç dilde, dolana dolana, kopuk kopuk anlattıklarını çözmeye çalıştım. Mandarin, Fujianese, Chinglish.

Yatağını giriş katındaki yemek odasına taşıdık. Sabahleyin ışığını seviyordu oranın; arka bahçedeki ağaçlar da biraz mahremiyet katıyordu.

Kuştüyü yastığa gömülmüş yüzü, sürekli ve zorunlu istirahatten şişmiş, kabarmıştı. Bu yüz, kesilmiş atardamar gibi öyküler, anılar fışkırtıyordu ortaya, içeride biri olsun olmasın, ziyaretçisi gelsin gelmesin. Öyküler bitince ne olacağından endişe ediyordum. Korkarak kendimi hazırladım, sonunda da anlattıklarında kendimi kaybettim.

Onun hatırlayışı, benim hatırlayışımı körükledi.

Annem babamla Amerika'ya gitmeden önce onunla geçirdiğim yılları; iki, üç, dört yaşlarımı hatırlamaya başladım. İnsan o kadar eskiyi hatırlayamaz, o kadar küçükken anıları oluşmuş olmaz derler. Ama ben hatırlıyordum. Fuzhou'da oturuyorduk. Sabah uyandığımda annem o günün programını söylerdi, genelde bir önceki günün aynısını. İlk olarak kahvaltı ederdik. Sonra çarşıya çıkardık. Anlıyormuşum gibi konuşurdu benimle, cevap verecek sözcük dağarcığım olmasa da. Pirinç bulamacı, hardal otu turşusu ve yanında kızarmış hamur yerdik. Bir fincan ılık süt içmem gerekirdi. Pazara gider, deniztarağı, uzun fasulye, Çin lahanası alır dönerdik. Sokaklar bisikletle doluydu, ben de onun bisikletinin gidonuna binerdim. Kalabalıkta iki adamın bir sırığa bağlanmış domuz gövdesi taşıdıklarını hatırlıyorum.

Üniversite öğrencileri ve aileleri için yapılmış lojmanlarda kalıyorduk. Akşamları avluda badminton ve voleybol oynarlardı. Bira içip yerfıstığı yerlerdi. İşlerimi kendim yapmama izin verir, sadece istersem yardım ederdi. Bazı geceler yüksek yatağına tırmanabilirdim yanına yatmak için, bazı geceler tırmanamazdım. Birazcık yükseltirdi beni, kalan mesafeyi kendim çıkayım diye. Şimdi uyuyacağız derse, uykuya dalana kadar çıt çıkarmadan yanında yatardım.

Bebekliğimde çok sakin ve uysalmışım, annem öyle derdi. Eli-me bir kitap alır saatlerce sayfalarını karıştırırdım baştan aşağı. Yaramazlık, yerinde duramamak neymiş bilmezdim. Ağladığım bile nadiren olurdu. Bu sakinliğimi babamdan aldığımı söylerdi ama bence doğrudan anneme borçlu olduğum bir özelliğimdi. Günlerimizi sakin, kararlı ve istikrarlı bir şekilde planlamasından ileri geliyordu. Nereye baksam o devamlılığı aradım.

Sonra o kalktı gitti Amerika'ya, ben ise Fuzhou'nun başka bir semtinde anneannem ve dedemle yaşamaya başladım ve tüm iyi niyetlerine rağmen ya şımartıldım ya ihmal edildim. Üç katlı, betonarme bir apartmanın orta katında oturuyorduk ve çoğu daire gibi bizimkinde de su tesisatı yoktu. Beni yıkar, giydirir, doyurur,

televizyonun önüne oturturlardı; günün geri kalanında başımın çaresine bakardım. Günlerimin bir düzeni, anlamı yoktu. Şap zeminli balkonda plastik kılıçla ninjacılık oynardım, zaten başka yere çıkmama da izin verilmezdi. Söğüt ağacının dalları sürünürdü üzerime, annemin parmaklarıyla saçlarımı tarayışı.

Beş yaşında bir gün kendi başıma dışarı çıkmayı becerdim. Genç ve güzel bir komşumuzu arkadaş edinmeye çalıştım; konduktörün karısıydı, sigarasını çöp kovalarının yanında içerdi. Sıcak ve dost canlısı bir kadın gibi göründü ama bir ara bileğimden tutacağım derken, uzun ve kirli tırnağıyla kolumu boydan boya çizdi. Azıcık kanattı da. Ağlamamı duyan komşular balkonlara, pencerelere koştular ve az sonra bütün mahalle ayağa kalktı kadına karşı; hakaretlerin, suçlamaların ardı arkası kesilmedi. Çok içiyormuş da, kocası kumarbazmış da, varını yoğunu kıyafete süse harcıyormuş ama evi pislik içindeymiş de... Linç ettiler âdeta kadını.

Yok bir şey, yok bir şey deyip durdu anneannem kalabalığı yatırtmak için. Ama ortalık kocası işten gelip kadını içeri sokana kadar sakinleşmedi.

Balkonun dışındaki dünya kontrolsüz, çılgın bir yerdi. Anneannem ile dedem de buna önlem olarak beni eve tıktılar. Hatta anneannem, çocuk kaçırma konulu ibretlik gazete manşetleri uydurup bunları bana masal niyetine anlattı. Konu: Bir çocuk anneannesinin dedesinin yanından uzaklaşır, birileri çocuğu kaçıtır, bir daha haber alınamaz. Kıssadan hisse: Ailenin yanından uzaklaşma. Yabancılarla konuşma. Evden çıkma. Uslu ol.

Sinir krizleri o dönemde başladı. Gecenin bir yarısında karabasanlarla uyanır, havaya tekmeler savurarak çılgınlık atardım. Birkaç dakikadan bir saate kadar sürdüğü olurdu bu nöbetlerin. Haftada bir oluyordu, anneannem ile dedem bacaklarımı tutup beni tatlı dille, rüşvetlerle yola getirmeye çalışırdı. Ben de bitsin, geçsin isterdim ama duramazdım; öfke beni ele geçirirdi. Büyüdükçe sıklığı azaldı ama okul bitene kadar tam kesilmedi maa- lesef.

Altı yaşımda Amerika'ya geldiğimde, anneme tanınmaz haldeydim. Öfkeli, sürekli mutsuz, arsızdım. Amerika'daki ikinci günümde, bana boya kalemi alacaksın diye bağırmam üzerine ağlayarak odadan çıktı. Sen, sen değilsin! diyordu hıçkırıklar arasında ve donup kaldım. Beni tanıyamıyordu. Bana sonra söyledi bunu; geride bıraktığı kızı bu değildi. Tabii ben o zamanlar küçük olduğum için sormadım: Ya ne olacaktı? Ben senin neyindim ki?

Ben ona tanınmaz haldeysem, o da bana tanınmazdı. Bu yeni ülkede disiplinli, yasakçı, öfkeli, sıkılgan, altı yaşımdaki aklımla bile saçma sapan bulduğum bir sürü keyfi kural faşisti bir kadındı. Çocukluğum ve ergenliğimin büyük kısmında annem baş düşmanım oldu.

Ne zaman sinirlense işaretparmağıyla alnımdan dürtte dürtte, Seni seni, seni seni, diye azarlardı ben olmak suçmuş gibi. En ufak hatamda tepeme binerdi: Üzerime bir şey mi döktüm, yemekte ters mi oturdum, büyüyünce çiftçi veya öğretmen mi olmak istedim, bunu mu giydim, arabada İngilizce mi çalıştım (Thank you! diye bağırırdım. Scissors! diye haykırırdım)... Harçlığıma bir dolar zam da istesem, iznimi bir saat uzatmak da istesem, arkadaşlarıma doğum günü hediyesi almak için para da istesem hayır demek onun işiydi; sırf bu yüzden bütün doğum günlerine bayat Cadılar Bayramı şekerleri götürmek zorunda kaldım mevsimden bağımsız. O ilk günlerimizde o kadar tutumlu yaşıyorduk ki bulaşıklarla birlikte streç filmleri de yıkayıp tekrar kullanıyorduk.

Bana ceza veren de oydu, banyonun ışığını açmadan küvette diz çöktürür, bekletirdi beni, zaman tutmak için de babamın Casio saatinin alarmini kurardı. Ben ise inadına daha uzun kalır, sırf onu sinir etmek, cezayı umursamadığımı göstermek için süre dolduktan sonra bekler de beklerdim. Viz gelirdi bu cezalar. Pencereden giren güneş zemini boydan boya geçip kapıya vururdu.

Bana ilk diz çöktürdüğünde yedi yaşımdaydım, evcilik yerine evsizcilik oynarken yakalamıştı beni. Evsizcilik tam da adı üs-

tünde, evsizmişim gibi yaptığım bir oyundu. Yeni buzdolabı almıştı bizimkiler, ben de kolisini çöpten kurtarıp yumuşak oyuncaklarımla doldurmuştum. Bir metropolün sokaklarında birlikte yaşıyormuşuz gibi yapıyordum. Elimde bir def tutuyor, hayali gelip geçenlerden para dileniyordum.

Beni kolumdan tuttuğu gibi ufacık dairemizin koridorundan geçirip banyoya soktu. Banyoda üstümü çıkarmadan küvete girip tam deliğin önüne diz çökmemi söyledi. Evsizcilik gibi faydasız bir uğraşın cezası yine faydasız bir iş olacaktı. Faydasızlığıma faydasızlıkla karşılık verilmeliydi. Babamın saatini on beş dakikaya ayarladı.

Işığı kapatıp çıktı. Yalnız kaldım.

Saatin alarmı hafif hafif biplediğinde, kapı açıldı. Annem girip klozet kapağına oturdu.

Dönüp ona baktım. Ağlamıştı.

Dön arkanı, dedi. Yüzüme bakma sakın. Bakışlarımı kaçırdığımda devam etti. Biz Amerika'ya sen evsiz olasın diye gelmedik. Daha çok ve daha iyi fırsatlar olsun diye geldik. Senin için de, baban için de.

Ve de senin için, dedim sözünü tamamlamaya çalışarak.

Başını iki yana salladı. Hayır, benim için değil. Senin için. Seni buraya güzel güzel oku, büyü, iş güç sahibi ol diye getirdik. Evsizlik hayali filan sakın kurmayacaksın. Anlatabildim mi?

Başımın evet dedim.

Duyamadım.

Hao.

Fuzhou değil burası. İngilizce cevap ver, dedi Çince.

Evet, dedim. Anladım.

Ancak yıllar sonra üniversiteye kabul edildiğimde, ilk tercihimin parasını, bursla önemli bir kısmını karşılayacak olmama rağmen, ödemek istemeyen de o oldu. Sonunda babam araya girdi. Tek evladın yahu, dedi. İkisi arasında yufka yürekli olan oydu. Bana hayır diyemezdi. Trafik kazasından önce, lise sona başlayacağım yaz annemle konuştuğu için, o da izin verdi. An-

cak kendisi ölmeden önce geçen dört yılda da bunu hep kafama kaktığını hissettim.

Hayatının son günlerinde başucunda otururken bunların hiçbirinden söz etmedim. Bir tarafımla kozlarımı paylaşmak, son ve kesin hesaplaşmada bütün kusurlarını sayıp dökmek istedim ama insan son günlerinde gerçeği değil, huzuru arar. Kaldı ki yarım yamalak Çincemle gerçekleri' dile getirsem bile anlar mıydı sanki? Bazen beni bile tanımıyordu, kardeşleriyle, annesiyle, adını duymadığım akrabalarıyla karıştırıyordu.

Bana hepsinin Çince adıyla hitap ediyordu, karman çorman-
dı ortalık.

Bazen kendi kendine İngilizce konuşuyordu. Bu aslında çok acayip değildi. İkisi de kendi kendilerine İngilizce konuşurlardı sürekli; bulaşıkları yıkarken, etrafı süpürürken, banyoda yüzlerini yıkarken iş arkadaşları, araba yıkamacının elemanı, market kasiyeri gibi Amerikalı tanıdıklarıyla konuşmalarını kendi kendilerine tekrarlarlardı. Amerikalılık provası yapıyorlar, içlerindeki Çinliliklerinin üzerine çekmek üzere cila gibi parlatıyorlardı. Lütfen, ah teşekkür.

Bazen beni cemaatteki kadınlardan biri sanıp onunla dua etmemi istiyordu. Lisedeyken babam trafik kazasında öleli beri dua etmeyi bıraktıysam da ellerimi kavuşturup başımı eğdim hep öyle deyince. İstediklerini yaptım, neye dua etmemi istiyorduysa ettim.

Yüce Rabbim, diye başladım İngilizce duaya. Sevgili bir koca ve ailemizin babası olan Zhigang'ın hastaneden sağ salim dönmelerini kismet et. Bir an evvel iyileşsin ve evine dönsün. Amin.

Devam devam, dedi annem.

Peki, dedim yenilgiyle, tekrar kavuşturdum ellerimi. Saçma bir trafik kazasıyla ocağımızı söndürme yarabbi. Karşıya geçerken yol onundu. Çünkü 1 Korintliler 10:13'te buyrulduğu gibi: *Tanrı güvenilir, gücünüzü aşan biçimde denemenize izin vermez. Dayanabilmeniz için denemeyle birlikte çıkış yolunu da*

sağlayacaktır, diye okudum ezberden. Yani senin bize yazdıkların bizim için katlanılmaz olamaz. Bu yüzden geri istiyoruz Zhi-gang'ımızı çünkü kaybına katlanamayız. Titrek bir nefes verdim. İsa Peygamberimizin adıyla sana yakarıyoruz, amin.

Amin, diye tekrarlayıp bana gülümsedi. Hadi bir daha.

Yok, yeter bu kadar, dedim.

Babam hayatı boyunca çok çalışmış, geç saatlerde dönmüş, buzdolabındaki soğuk artıklarla yetinmişti.

Terfi üstüne terfi almıştı ki bunda hafta sonları bile ofise çalışmaya gitmesinin payı vardı. Çalışma ahlakı, pek çok diğer göçmeninki gibi, onu almaya tenezzül etmiş ülkeye faydasını kanıtlamak üzerine kuruluydu. Hayatın tadını hiç çıkaramadı. Tek bir istisnasını hatırlıyorum: Babam, birlikte ABD vatandaşlığı sınavını geçtiğimiz gün bizi caddenin karşısındaki KFC'ye götürdü ve bir kova tavukla beraber bütün yan yiyeceklerden ısmarladı. Çok aç değildim ama o hiç böyle bir hovardalık yapmadığı için kutlama havasına uydum ve iştahlı iştahlı yedim birkaç parça. Cam kenarındaki bir masaya oturmuş, caddeden akıp giden kamyonları izlerken anılarına dalıp kayboldu. Fujian kırsalında geçen çocukluğunda, et ve yumurtanın çok zor bulunduğu için sadece Çin Yeni Yılı kutlamasında yendiğini anlattı. Ortakçılık yapan anneannesi ile dedesinin yanında büyümüştü. Yeni Yıl yemeği için anneannesi kişi başı iki yumurtayı tavada iki tarafını az kırıdatacak şekilde pişirir, azıcık soya damlatıp servis edermiş. Çocukken en sevdiği yemek buymuş. Bundan güzelini hayal dahi edemezmiş.

Sonra annenle Salt Lake'e ilk taşındığımızda, diye ekledi, açık büfeci Chuck-A-Rama'ya gittik. İlk kez kızarmış tavuk yedim. İçimden dedim ki, Bu daha güzel. Kızarmış tavuk daha güzel.

Babam geçmişinden çok az bahsederdi; sanki eski hayatını anlatmak için Çin'den kopuşunun resmiyete binmesini beklemişti. Büyüyü bozmamak için, daha da anlatır umuduyla sessiz kaldım. Anlattı da. Fujian kırsalında sabah erken kalkıp evcil ke-

çisini yanına alarak dağlarda odun toplamaya çıktığını. Okuldan sonra *Kırmızı ve Siyahı* diye bir Fransızca romanın İngilizce çevirisini kullanarak kendi kendine İngilizceyi söktüğünü. Her bir sözcüğün karşılığını Çince-İngilizce sözlükte aramış.

Kitabın konusu neydi? diye sordum.

Fakir olup hayatta yükselmek isteyen bir adamın öyküsü.

Başarıyor mu?

Babam gülümsedi. Evet ama bir bedeli oluyor. Mutlu son yok.

Kararan gökyüzünde güneş alçalıyordu artık. Yolun karşısındaki USCIS binasında, biraz önce bizim ABD vatandaşlığımızı onaylayan memurlar otoparktan çıkıyordu. Masamızda bir kemik dağı vardı. Tika basa doymuştuk ve annem yemek hazırladıysa çok sinirlenecekti. Fakat bu KFC onun zafer turuydu, engel olamayacaktım.

Nedense bu Çin Yeni Yılında yumurta yeme hikâyesini daha sonra annem de anlatacaktı ve onun anlatışında köyde büyüyen oydu, halbuki gerçekte Fuzhou'da büyümüştü. Kocasının anılarını özümseyerek kendisinin haline getirmişti. Ya da belki onun ağzından konuşuyor, anısını yaşatmaya çalışıyordu.

Annemin hileli mantığını çözmek, akan suyu kavramak gibiydi. Ancak o son günlerde bile ara sıra anlayabildiğini, kavrayabildiğini görüyordum. Çok yakındık, derdi ara sıra, ilgili ilgisiz. Hafif bir özlem sezilirdi sesinde ama o kadar.

Ya, öyle, derdim ama bana söylemiş olduğu bir söz değildi aslında. Çok yakındık.

Çin'de yaşarken, diye devam etti. Sen de küçüktün.

Evet hatırlıyorum, dedim elini avuçlarıma alarak. Cildi bebek teninden yumuşaktı.

Artık yemeyi de kesmişti ve hemşireye göre beklemekten başka yapılacak bir şey kalmamıştı. Son günlerinde ölüm hep ensesindeydi ama artık iyice yaklaştığında üzerindeki sis perdesi tamamen kalktı. Beni tanıdı ve Çince ciddi ciddi konuştu.

Baban hırslı bir adam. Sana daha iyi bir hayat vermek istedi

ve bu da sadece Amerika'da mümkündü. Sen tek evlatsın. Hiç olamazsan, onun kadar olmalısın.

Peki ama ne yapmamı istiyorsun? diye sordum hiç bilemediğimi itiraf etmeye korkarak.

Gözlerini kapattı. Bir an uykuya daldı sandım. Sonra uzun uzun, sarsılarak nefes verdiğini duydum.

Senden tek dileğim, babanın da dileği olan şey: Bir yerlere gelmen. Ne olursa olsun, başarılı olmanı istiyoruz.

Uyandım. Sabah işe gittim. J treniyle Williamsburg Köprüsü'nü geçerken gökyüzünün değişik olduğunu fark ettim. Sararmıştı ama hiç görmediğim gibi; iyileşmeye çalışan çürüğün dalgalı sarısı. Daha sonraları Son'un başlangıcını tespit etmeye çalışırken, havanın o gün neden öyle görüldüğünü düşündüm.

Önceki gece de iyi uyuyamamıştım. Bushwick'teki stüdyo-mun ucuz yatağında soluk alıp verişimi dinleyerek yatmıştım. Ofisteki ertesi günümü, bir sonrakini düşünmüştüm. Uyku tutmadığı zamanlar, tamamen uydurma bir kutsal kitap yapımı senaryosu kurup içinden çıkmaya çalışırdım. Müşterinin almamızda ısrarcı olduğu Çin kâğıdı fazla ince gelir de mürekkep arkasına geçer, Zeburlar Mesellere karışır, Matta Markos'a laf eder, Petros Yuhanna'ya laf yetiştirirse diye, İsviçre kâğıdı kullanmanın maliyetini hesaplardım. Bu farazi pürüzün önce üretimde, buna bağlı olarak da sevkiyatta yol açacağı gecikmeleri tahmin ederdim. Bilirdim yalnız olduğumu.

Tren yeraltına girmeden önce çantamda telefonum titreşti, Jonathan'dan gelen yeni bir mesajla aydınlandı: *Salı gidiyorum. Konuşalım ltf.*

Yazsa mıydım acaba: *Hamileyim! Baba oluyorsun. Ha ha, işe bak!*

Haberi vermeliydim bir şekilde. New York'tan ayrılacağını bildirdiğinden beri, bir aydır görüşmemiştik. Defalarca aramış, bir sürü mesaj ve e-posta göndermişti o güne kadar. İrtibatı kesmek gibi bir niyetim yoktu ama yüzleşmemek kolayıma gelmişti. Doğurup doğurmayacağıma da karar vermemiştim üstelik.

Telefonumu sessize aldım.

J ile Canal Street'e kadar gidip orada Q hattına geçerek Times Meydanı durağında indim. Mesai kalabalığı azdı. Caddeye çıktığımda gökyüzünün sarılığını koyulaşmış buldum. Her şeye sa-

rartı çökmüştü. Times Meydanı'nda bile az turist vardı. Binanın lobisinde Manny'den başka kimse yoktu.

Ne işin var burada? dedi.

İşe gidiyorum.

Dur. E-postalarına baktın-

Pardon! dedim asansör kapısı kapanırken. Erkenciliğimle ilgili espri kaldıracak halim yoktu. Perşembe sabahı 8:44'te gelmiş olmam gerçekten erkendi yalnız benim için.

Asansör gıcırdayarak durdu. Mekanik bir inilti çıkararak öylece bekledi. Yirmi altıdan yirmi yediye çıkarken hep yapardı bunu. Sonra çözüldü ve otuz ikinci kata kadar sarsıntısız çıktı. Nefesimi tutup kapılara, açılın, dedim içimden.

Kapıların ardında karanlık bir ofis beni karşıladı. Tavana kadar pencerelerin güneşlikleri çekilmiş, Spectra ofisi bir mezara dönmüş ve masalarımız sıra sıra küçük lahitler gibi kalmıştı. Sol tarafımdaki ofislerin bir tanesinden ışık geliyordu.

Kartımı okutarak kapıyı açtım. Ben geldim, diye seslendim.

Işık, Blythe'in ofisinden gelmekteydi. Karanlık bölmeler labirentinden geçerek odasına ulaştığımda, bilgisayarında yazı yazarken buldum onu. Ekranın parıltısı at gibi uzun ve geniş yüz hatlarına vuruyordu; uzun sarı saçlarını da atkuyruğu yapmıştı.

Hoş geldin, dedi başını kaldırmadan. Olaya bakar mısın?

Ne olayı?

Sabahın altısında yazmışlar. Ofis kapalı bugün. Büyük fırtına bekleniyormuş. Bakmadın mı iş maillerine?

Yok, dedim ezilerek. Sen niye geldin peki?

Telefonunu kırar mısın, al sana, dedi neredeyse kendi kendine. Başını kaldırdı. Fırtına geliyor. Bak. Bilgisayar ekranını bana çevirip Google'a *ny fırtına* yazdı. Bütün bölgeyi etkisi altına alacak şiddetli fırtına uyarısı yapılmıştı. Mathilde adı verilmiş üçüncü derece kasırga yaklaşıyordu. Öğleden sonra bazı tren hatları kapalı olacaktı. Brooklynde ve Manhattan'ın alçak kesimlerinde ani su baskınları bekleniyordu.

Belediye başkanı sabah erken saatlerde basın toplantısı yap-

mıştı. Blythe videoyu oynattı: *Değerli New Yorklular, dedi önünde dizili mikrofon sırasına. Belediye olarak, kamuoyunu telaşa sevk etmeden gereken her türlü önlemi almakla görevliyiz. Bütün müdahale ekiplerimizi teyakkuza geçirmiş olmamıza rağmen, bu gece kapasitemizin üzerinde kalan durumlarla karşılaşabilirsiniz. Halkımızdan-*

Her neyse, dedi Blythe ekranı tekrar kendine çevirerek, ben bazı dosyalar alıp eve götürmeye geldim. Beni baştan aşağı süzdü. Sana da tavsiye ederim.

Dosya dolaplarını açtı, prova baskılarını aradı içeride. Proje dosyasını bulup provaları masasına yaydı. New York fotoğrafçılarının eserlerinden oluşan *New York Mirror* derlemesinin provalarıydı.

Masasında Nan Goldin'in *Greer ve Robert Yatakta*, NYC fotoğrafı gözüme çarptı. Görür görmez tanırdım.

Nan Goldin'i çok severim, dedim kapıda dikilerek. Büyürken en beğendiğim sanatçıydı.

Blythe başını kaldırdı. O zaman şu provaya bir bakar mısın, fikrini merak ettim.

Tabii, dedim, kibarlık olsun diye mi söylüyor, yoksa gerçekten fikrimi mi soruyor bilemeden. Blythe o bakımdan okuması zor bir insandı; Kourtney Kardashian'ın WASP hali gibi bir şeydi.

Renkleri doğru mu sence? dedi Blythe. Renk düzeltme lambasını açtı. Bir kadın, adamın yanına yatmış, inceliğini ölçer gibi bileğini kavramış. Adam uzaklara, kadraj dışına bakıyor. Odanın sarı sıcak ışığına bulanmış durumdalar. Kadın adama âşık; adam umursamaz sanki.

Bilemiyorum, dedim sonunda. Sonuçta sıcak bir fotoğraf olması gerekiyor.

Bak. Blythe kadının kollarını, boynunu gösterdi. Burası garip değil mi?

Neye takıldığını az sonra kavradım. Teninin rengi kaymış, diye doğruladım. CMYK'nın Y'si biraz fazla kaçmış sanki.

İşte bu güzel. Düzeltme kalemini çıkardı ve kendinden emin,

kesin çizgiler çekti. Provaları sayfa sayfa inceledi. Blythe'in gözü diğer Sanatçı Kızlardan daha keskindi.

Otursana, dedi başını kaldırmadan.

Birinin sandalyesini onun ofisine çektim, o da ben otururken bir düzeltme kalemi de bana çıkardı. Peter Hujar, David Armstrong, Larry Clark fotoğraflarını sayfa sayfa çevirip baskı kusurlarını işaretledik.

Nan Goldin'in yetmişlerde ve seksenlerde çekilmiş daha eski fotoğrafları da vardı. Arkadaşlarıydı hepsi, duygu yüklü düzlemlerde görüntülenmişlerdi: Arabalarda ve kumsallarda, iyi ve kötü partilerde, karmakarışık pikniklerde, süt banyolarında temizlenirken, seks ve mastürbasyon ve hastane ziyaretleri sırasında, flaşın haşın ışığıyla parlamış. Güldüklerinde başlarını geriye atıp sarı, çarpık dişlerini ortaya çıkararak. O dönemde şehir iflasın eşiğindeydi.

Gün ile gece birbirinden ayrılmaz gibiydi, aralarındaki sınırdan farksız. Parti kareleri hastane manzalaralarına, hastane manzalaraları cenaze tablolarına karıştı. AIDS salgını sanki bir gecede vurdu.

Nan Goldin'in fotoğraflarını ilk gördüğümde lisedeydim, ya-
tağımın altına sakladığım *Cinsel Bağımlılık Baladı* kitabı sayesinde tanımıştım onu. Resmedilen insanların çoğunda bir ucubelik, gariplik, uyumsuzluk vardı. Ama bunun önemi yok, diyordu sanki fotoğraflar. Önemli olan, görülmek istedikleri şekilde kendilerini yenilemiş ve şekillendirmiş olmalarıydı. Kendi içlerinde rahattılar. New York'a yerleşme isteği uyandırdılar bende. O zaman gerçekten kendi içime yerleşebilirim gibi düşündüm.

Bütün provaları inceleyip düzeltmeleri işaretledik.

Teşekkür ederim yardımın için, dedi Blythe.

Rica ederim. Yalnız ben bu kitaba Lane bakıyor sanıyordum. Lane izinde.

Ya. Bir şey demeden baktım, devam eder diye.

Blythe duraladı, sözcüklerini dikkatle seçti. Lane hasta. Yani şey, hummalı.

Ciddi misin? Blythe'in yüzünde bir tepki aradım.

Evet, inanamıyor insan, dedi Blythe yapmacık bir aldirışsızlıkla. Ama sesi çatladı, bakışlarını kaçırdı.

Çok üzuldüm. İnsan yakın çevresinde hiç olmaz böyle şeyler diye düşünüyor.

Aslında çok kişiye oldu, Candace, diye düzeltti Blythe. Ama Lane'in durumu gerçekten şaşırtıcı. Her yere maskeyle gidiyordu. Komşusu hummalandıktan sonra evine her dakika o antifungal spreyden sıkıyordu. Bütün önlemleri aldı ama ... Blythe yutkundu, devamını getiremedi. Sıkı ve düzgün duran atkuyruğunu bozup tekrar yaptı. Telefonuna baktı. Gideyim artık ben. Fırtına başlamadan eve varsam iyi olur.

Ben de aslında, dedim bunun üzerine. Taksi paylaşalım mı?

Bocaladı. Metroyla giderim diyordum. Daha birkaç saat çalışıyor.

Ofiste bir yerlerde bir telefon çalışıyordu.

Bakar mısın sana zahmet? dedi provaları çantasına toplarken.

Blythe'in odasından çıkıp masalar arasında dolanarak çalan telefonu aradım. Zilin peşinden katı boydan boya geçip en arkada kendi ofisime kadar gittim. Benim telefonumdu. Biri beni arıyordu.

Spectra New York. Ben Candace.

Nihayet açtın, dedi Jonathan.

Cevap veremedim. Bana ulaşmaya kararlıymışsın demek ki.

Spectra santralini arayıp soyadından bağlattım. Merak ettim.

Blythe'in odasının ışığı söndü. Trençkotunu giymiş, cam kapıdan çıkmış asansörlere doğru yürüyordu. Pencereye yağmur damlalarının vurduğunu işittim. Bir anda öyle hızlandı ki cam titredi. Aşağıda sokakta beyaz ayakkabılı, Crocs'lu turistler kaçıyordu.

Fırtına geliyor, diye ekledi Jonathan.

Duydum. Tam çıkıyordum.

Sende kalabilir miyim? Ev sahibi bodrum katları tahliye etmemiz gerek diyor.

Uzakta Blythe'in bindiği asansörün çın sesini duydum. Boş zamanına, aklına estiği gibi geçireceği gecesine gıpta ettim. Jonathan'a haberi bir şekilde vermem gerekiyordu. Erteleye erteleye nereye kadar?

Peki, gel bakalım, dedim sonunda.

Jonathan akşamüstü geldi. Bütün gün aralıklı olarak yağmur yağmıştı. Otomata bastıktan sonra ayak seslerinin merdivende ve koridorda ağır, dikkatli, çökmek üzere olan bir köprüde yürüyormuş gibi ilerleyişini dinledim.

Kapıyı açmadan birkaç saniye bekledim.

Selam, dedi. Tek güzel üstü olan kareli gömleğini giymişti, o da yağmurdan yol yol olmuştu. Ve kendime engel olamadım. Kalbim aşkla kekeledi ne olduğunu anlamadan.

Çalışılmış bir mesafeyle iki yanağıma yanağını değdirip öpmüş gibi yaparken geride tanımadık, turunçgilleri çağrıştıran bir kolonya kokusu bıraktı.

Selam, dedim karşılık olarak. Erkek dergileri gibi kokuyorsun.

Şunu nereye koyayım? dedi elindeki beyaz fincanı göstererek. Yeşil gargaraya batırılmış damaklığıydı. Fincanı elinde düz tutuyordu, diğer avcunu üstüne kapatmıştı. Evinden istasyona kadar böyle yürümüş ve trene böyle binmişti.

Omuz silktim. Nereye istersen.

Banyoda ecza dolabını açıp fincanı dikkatle içine koyuşunu izledim. Hep oraya koyardı zaten. Sorması formaliteydi.

Toparlanabildin mi bari?

Bitti gibi, dedi ve gününü anlatmaya başladı: Yatağını ve pika-bını Craigslist'te satmıştı. Kalan eşyasını bohça yapmış ve fırtınaya önlem olarak köpeğine ağızlık takmakla yetinmiş üst komşusu orta yaşlı müzmin bekâra bırakmıştı.

Senin de eşyaların çıktı, diye ekledi. Diş fırçası, birkaç kitap. Kusura bakma, yanımda getirmeyi unuttum. Komşumda kaldı. Yarın getirmemi ister misin?

Ben alırım, dedim muhtemelen almayacağım halde, sonra konuyu değiştirdim: Aç mısın? Açlıktan ölüyorum. El Paradiso'ya gitsek mi?

Tereddüt etti. Ee... Fırtınaya sokakta yakalanmasak dıyorum Hadi gel, şemsiyem var. Hem daha doğru dürüst bastırmadı da.

Aşağı inip şemsiyeyi unutarak dışarı fırladık. Kaldırımında, metro raylarının altından yürüdük. Yağmur daha sonra şiddetlenecekti ama o sırada hafif olduğu için herkes dışarıdaydı. Dünya darmadağın bir partiye dönmüştü. İnsanlar #mathilde hashtag'ıyla beş dolara Kara Fırtına kokteyli reklamı yapan barlardan sokağa dökülmüştü. Çatılarda hipsterlar bira şişeleriyle çevrili küçük topluluklar oluşturmuşlardı. Bakkallarda marketlerde şişe su ve pil almak için kuyruk bekleyen yabancılar birbirleriyle sohbetle tutuşmuştu. İhtiyarlar süt kasalarına oturmuş, insanlığı seyre dalmıştı. Karşılıklı hoparlörlerden, ses sistemlerinden sesler dökülüyordu sokağa. Camları filmli, bagajı ağzına kadar kutu çorba ve şarap dolu bir spor araba, bangır bangır Ginuwine çalarak geçti. Köhne bir hipster barının açık kapısının önünden geçerken eski bir şarkı çalındı kulağıma. Waylon Jennings, "Crying," adamın sesi bir sürahi su dökümü.

Nihayet Porto Riko tavuk lokantası El Paradiso'ya ulaştık. İçeri girdiğimizde çingırdayan zillerle birlikte ilaçlı klima havası yüzümüze vurdu. Flüoresan lambalı, kırmızı fayans döşemeli, sanayi tipi temizlik malzemesi kokan salaş bir yerdi. Self-servisti, tepsilerimizi alıp tezgâhı dolaştık.

Jonathan her zamanki gibi tavuklu pilav istedi, ben ise etli çorba.

Burada mı, paket mi? diye sordu Rosa. Dükkân sahibiydi.

Burada lütfen, dedim.

Sert formika masalara oturduk. El Paradiso bomboştu. Hiç böyle görmemiştim. Çok gelirdik buraya, özellikle de pazar akşamüstleri, kiliseden çıkmış şıkır şıkır giyimli müşterileri olurdu.

Ben anlamıyorum bu kutlama havasını, dedi Jonathan dışarıyı göstererek.

Yarın iş yerleri tatil, diye açıkladım.

Ee? dedi kızarmış muzı plastik bıçakla keserken.

Ben de diğerleri gibiydim. Fırtına biraz ortalığı birbirine katar ama çok da büyük hasar vermez diye umuyorduk. Ertesi gün işe gitmeyelim ama brunch'a gidemeyecek kadar da ortalık birbirine girmesin istiyorduk.

Brunch mı? diye sordu kuşkuyla.

Tamam belki brunch olmaz da başka bir şey olur, dedim.

Tatil demek, hep yapmak istediğimiz şeyleri yapabiliriz demektir. Botanik Bahçesi'ni, Frick Koleksiyonu'nu falan gezebiliriz. Kitap okurduk. Boş zaman; modern halimizin sorunu, boş zaman azlığıydı. Rutinlerimizi bozmak için bir doğal afet olması gerekmişti. Bir düğmeye basıp sıfırlanmak istiyorduk aslında. Somut bir değeri olmayan, yazmak çizmek gibi yan uğraşlarımızla ilgilenecek, para için yaptığımız iş dışında şeylere ayıracak bol zamanımız olsun istiyorduk. Fotoğrafçılık öğrenmek için mesela. O boş günümüzde yapamasak bile, belki sadece yapabilme ihtimalini hissetmek yeterliydi; başka bir deyişle kendimizi genç hissetmek istiyorduk ama gençten başka neydik ki zaten?

Sana bir şey ifade etmeyebilir tabii, dedim.

Elbette ediyor canım. Ben de ofiste çalıştım. Muzdan ısırdı bir lokma.

Bir süre sessizce yedik.

Ne zaman taşınıyorum demiştin? diye sordum.

Pazar günü. Yani... üç gün sonra. Bana baktı. Ne kadar uğraştım seni göreyim diye. Mesajlarıma cevap vermedin.

Kavga etmiştik.

Kavga etmemiştik. Ben sana New York'tan taşınma planımdan söz ettim, sen iletişimi kestin.

Evet, dedim, çünkü sen ikimizi de etkileyen bir kararı, bana hiç danışmadan vermiştin. Çekip gitmek sana kolay.

New York'tan ayrılıyorsam bu şehir yüzünden, senin değil. Biliyorsun neden burada yaşamak istemediğimi. Sırf kira parası-

na yedi-yirmi dört çalışmak istemiyorum. Bakışları dışarı dalıp gitti. Daha küresel ısınma var, mevsimsel fırtınalar var. Bütün şehir dökülüyor. Bu şehrin başına ne gelirse müstahak.

Senden bile bu kadarını beklemezdim.

Bana gözlerini kısarak baktı. Bu Shen Humması büyük salgın olacak biliyorsun değil mi? Çin nüfusunun üçte birine bulaşmış diyorlar. Kuş gribinden de kötüymüş.

Başımı iki yana salladım. Öyle olsa çok daha fazla haberi ı-kardı.

Haberler Çin'de devlet medyasının elinden çıktığı için gerçek rakamları bilmiyoruz. Belki panik yaratmamak içindir ama ben- ce asıl yabancı yatırımcı ürküp ekonomilerinden çıkmasın diye. Görünüşü kurtarmaya çalışıyorlar.

Komplocu gördüm seni, diye geçiştirdim. Jonathan'ın beni sürekli eleştirdiği konulardan biri güncel olayları takip etmeyi- şimdi ama acaba o mu fazla didikliyor, internetin en olmadık yerlerinden saçma sapan yazılar okuyup olmayan bağlantılar mı kuruyor diye düşündüm.

Bir şey dememi bekler gibi baktı. Shen Humması burada da yayılıyor. En çok deniz kıyılarında, ticaretin yoğun olduğu li- manlarda grlyormuş. evre eyaletlerin bile kırmızı alarma geçmesi gerek.

Tam zamanında gidiyorsun demek ki. Suyumdan içtim.

Yumuşadı, ikna etmek ister gibi konuştu. Sen de kalmak zo- runda değilsin. Benimle gelebilirsin, dedi masadan uzanıp elimi tutarak. Başka bir yere, hayatın bu kadar pahalı olmadığı yerlere geriz. Bir yolunu buluruz.

Elimi çekip cevap verdim: Nereye gidersek gidelim bana aynı şey olacak. Düzenli bir işim olması gerekecek. Kira parası kazan- mam gerekecek. Sağlık sigortası lazım olacak.

Jonathan sert baktı bana. Niye inanmadığın bir işte çalışmaya devam etmek istiyorsun? Nereye varacaksın sonunda? Zamanını daha değerli şeylere harca.

Bakışını iade ettim. Senin yaşama şeklin bir lüks. Eline bakan kimse yokken, bir süre idare edebileceğin bir tarz. Ama sürdürülemez.

Hışım la geri çekildi. Senin de eline bakan yok. İkimiz de aile geçindirmiyoruz. Ama sen, inanmadığın, hatta saygı da duymadığın bir işe saplanıp kalmayı seçiyorsun.

Yarın öbür gün çocuğun olursa peki? dedim fazla duygu göstermemeye çalışarak. Ne yaparsın? Nasıl bakarsın çocuklara?

Olmaz öyle bir şey, daha çok var, deyişindeki habersiz öz güvene gülmek için zor tuttum kendimi.

Pirinç tanelerini tek tek çiğneyerek pilavımı yedim. O an ona söylememeye karar verdim. İçimdeki bir öbek şekilsiz hücreye yönelik koruma hissi aniden parladı. O dakika anladım.

Rosa masamıza geldi. Kusura bakmayın ama bugün erken kapatacağız, dedi. Fırtınadan ötürü. Tabaklarımıza işaret etti. İsterseniz paket yapabilirim.

Tabağıma baktım. Doğru dürüst yememiştim bile ama iştahım kesilmişti. Yok, kalsın, dedim. Teşekkür ederim.

Olur mu ya, paket alırsınız, diye atıldı Jonathan.

İyi. Sen al o zaman, diye tersledim.

Rosa duraladı. Siz geliyordunuz değil mi buraya? Hatırladım, hafta sonları.

Evet, gelirdik, dedim.

Çok güzel bir çiftsiniz. Neyin kavgasını veriyorduysanız değişmez. Endişeyle dışarı baktı. Böyle fırtınalar, doğa olayları filan insanın aklını başına getiriyor.

Eve nasıl döneceksin? diye sordu Jonathan ona.

Yeğenimle kocası alacaklar. Birazdan gelirler.

Kusura bakma dükkânında tartıştığımız için. Jonathan kalkanları bir köpük kutuya toplayıp naylon poşete koydu. Bahşiş bıraktı. Çıkmak üzere kalktık.

İyi geceler, diye ekledim. Tezgâhın gerisinde, servis edilmeyip kalan yemekleri toplamakla meşgul olduğunu gördüm. Yemek-

leri yeğeni ve kocasıyla eve götürüp bugünlük akşam yemeğini kurtaracaklarını düşündüm.

Hadi, dedi elimi tutarak.

Hava kararmıştı. Daha iri damlalarla ve sıkı yağarak partileri dağıtan yağmur, biz eve koşarken iyice hızlandı. Her birinin penceresinde televizyon ışıkları parıldayan evler, uslu uslu sıra olmuş tepeden tırnağa yıkanıyordu. Az sonra göz gözü görmez oldu. Birbirimizi kaybetmeyelim diye el ele tutuşarak koştuk. Bizim apartmana geldiğimizde sıırıslıklamdık. Arayıp anahtarlarımı buldum, ağır adımlarla merdivenden çıktık.

Önce ben duşa girdim, Jonathan bekledi. O girince bilgisayarı açıp Facebook, Instagram, Twitter baktım. Herkes fırtınayı konuşuyordu. Craigslist'in gecelik ilişki sayfaları, fırtınayı boş geçirmek istemeyenlerin ilanlarından yıkılıyordu. İnsanlar pencerelerinin önünde, fonda fırtına manzarasıyla foto çekip Twitter'da TT olan #mathilde altına koyuyorlardı. Diğer bir TT ise #netflixfırtınası idi çünkü Netflix bir yarışma başlatmıştı. Katılımcılar fırtına boyunca izlediklerini tweetliyorlardı, seçilecek yüz kişiye yıllık Netflix aboneliği hediye edilecekti. İzlediklerinin ekran görüntüsünü ekleyenlere de artı puan vardı.

#netflixfırtınası olurken Hortum izliyorum çünkü vizyonsuzluk Jersey Shore'culara #Mathilde yetmedi mi?

#netflixfırtınası

Showgirls #netflixfırtınası #hayallergerçekler

Camda izlediğim #Mathilde fırtınası > Ekranda

#netflixfırtınası

Jonathan minderde yanıma oturdu. Son geldiğinde bende bıraktığı temiz tişörtü ile şortunu giymişti.

Neye bakıyorsun? dedi hafif peltek.

Damaklığını yeni takmıştı.

Şuna bak, dedim bilgisayarı çevirip birinin Twitter'a koydu-

ğu fotoğrafı göstererek. East Village'in yarısı sular altındaydı, dükkânların tenteleri görünüyordu bir tek. Ortalıkta saçma saçma deterjan ve sosis kolileri yüzüyordu. Kopmuş elektrik telleri rüzgârda savruluyordu.

Başını iki yana salladı. Fotoşop bu.

Nereden biliyorsun?

Baksana fotoğraf gündüz vakti çekilmiş, öğleden sonra. Ama fırtına hava kararırken başladı.

İnceledim. Gökyüzü sarı değildi. Yorumlara baktım. Başkaları da aynı şeye takılmıştı, #yalanfırtınası diye bir başlık da dönüyordu. Yorum yazanlardan biri, fotoğrafın bir kıyamet filminin setinden çekilip gerçek diye yutturulduğunu söylemişti.

İnsanların işi gücü yok bunlarla uğraşıyorlar, dedim.

Evet, meteoroloji haberlerinde doyma noktasına geldik, dedi Jonathan bilgisayarı kapatmak için uzanarak. Başka bir şey yapalım.

Dur azıcık, dedim tıklamaya devam ederek. Gerçek haberlere bakalım. *New York Times* manşeti: *Manhattan'da Milyonlar Karanlıkta*. Mathilde şiddetleniyordu. Manhattan'ın güneyinde elektrik kesintileri vardı: Battery Park ve Wall Street civarı karanlıktaydı. Adanın ucunun kapkaranlık görüldüğü uydu fotoğrafları koymuşlardı.

Başka sitelerde *Fırtına Orta Atlantik'i Vurdu, Alarm Uzatıldı* yazıyordu. Fırtına alarminin süresini sabah 6'dan ertesi gün öğlen 2'ye çekmişlerdi. Rüzgârın hızı yer yer saatte 280 kilometreyi bulmuştu. Fırtınanın şiddet kategorisi 3'ten 5'e çıkmış, "yer yer etkili hasara" yol açması beklenirken "topyekûn yıkım" gündeme gelmişti.

Tam o anda ışıklar titreşti ve söndü.

Siktir, dedim.

Camdan baktım. Dışarısı da kapkaranlıktı. Tek ışık kaynağı olan bilgisayarım, yüzde on yedi şarj gösteriyordu. Saat daha 10:13'tü. Komşunun internetini emiyordum, o kapanınca Spotify da sustu.

Jonathan ben itiraz edemeden bilgisayarımı kapattı. Gel yatalım en iyisi, dedi. Hadi.

Yatağımın örtüsünü açmadan yan yana yattık. Yüzünü zar zor seçiyordum. Bir koluyla sarıldı. Dünyada bir sürü korkunç şey oluyordu. Sarılışı, soluk alıp verişlerimizi dinlerken tanıdık ve rahatlatıcı geldi. Sert, nefret dolu dalgalarla, hışımla cama saldıran yağmur damlalarının uğultulu sesi de. Uzakta bir araba alarmı öttü, sonra bir başkası. Derken beni öpmeye başladı. Dudakları çatlaaktı. Dudak kremi gibi basit şeyleri bulundurmaya hiç akıl edemezdi. İçim sızladı yine ona karşı, ilk görüştüğümüzde olduğu gibi. Damağını hissedebiliyordum, karanlıkta tıkırtısı geliyordu. İstersem durdurabileyim diye ağırdan alarak tişörtümü ve siyah, dantelli, lastiği kaburgalarımaya sürtünen sutyenimi çıkardı. En iyi sutyenimdi.

Candace, dedi.

Gözlerini göremiyordum. Tişörtünü çıkardı. Sıska bir vücudu vardı; kıllı, kaygan, yumuşak. Samimi söylüyorum en sevdiğim vücuttu; siki denizhiyari gibi çirkindi, damarlı damarlı, kahverengi, yamuk. Yumurtanın akını sarısından ayırır gibi sevişti benimle. Memelerimi öpüp bacaklarımın içlerini okşayarak içime uzandı. Sikini ağzıma aldım, sonra içime soktum. Önce üstteydim, sonra alta geçtim, sonra domaldım, o da arkama geçti, saçıma sert asıldı. Yeniydi bu saç çekmece. Belki porno tercihlerini değiştirmişti, belki de ondan uzak durduğum bu bir ay içinde başkasıyla takılmıştı, saz gibi, tiz sesli bir sarışın mesela –boynunu ısırardım, mememi ısırır– sert seviyordu bu sarışın ama benim kadar değil, çok inleyip ahlıyordu belki.

İnliyordum. Ahlıyordum.

Oh be, dedi saçımı çekerken.

Geleceğini zaman hiç haber vermedi, verirdi normalde. Hasiktir, diye inledi. Her tarafa attırdı. İçime de geldi ve alışkanlıkla, Yapma, dedim. Dur.

Örtünün altına girip yan yana ama dokunmadan sırtüstü yatarak tavana baktık. Pencerelelere şiddetle vurmaya devam

eden yağmura karşı bas ritmi gibi ağır ve düzenli soluk alıp veriyordu.

Neyin var? diye sordu. Bana bir şey söyleyecekmişsin gibi hissediyorum.

Seninle gelmeyeceğimi kaç kere söyleyebilirim bilmiyorum.

Evet, inanmakta zorlanıyorum galiba. Puget Sound'a gitmemiz gerekmiyor ki. Burada kalmayalım da nereye gidersek gidelim. Benimle gel yeter.

Ben senin gibi değilim, dedim.

Demedim ki: Ben senin içini dışını biliyorum. Sen idealist yaşamayı seviyorsun. Düzenin çarkına girmem, olur biter sanıyorsun. Düzenli gelirim, sağlık sigortam olmayıversin. Aklına esince iş bırakıyorsun. Bunu özgürlük sanıyorsun ama üç kuruşun hesabını yaparak, çul çaput içinde gezerek yaşamak da özgürlük değil. Belli çevrelerde hareket ediyorsun. Her şeyin kısıyında, çeperinde dolaşıyorsun; korsan filmler izleyip 1 dolarcıdan beslenerek. Takdir ederdim bu yönünü, inandıklarına sahip çıkışındaki kararlılığını –delikanlılık derdim– ama beş yıl böyle yaşamayı izlemek beni değiştirdi. Bu dünyada para özgürlüktür. Kenarda durmak diye bir şey yok.

Bunları söylemedim çünkü bu veya benzeri bir konuda daha önce de kavga etmiştik. Son gecemizde didişmek istemiyordum. Onu kırmak da istemiyordum. Ne düşündüğümü hissetmiş olacak ki bir dakika sessiz kaldı.

Senin hiç kıramadığım bir inadın var, dedi.

Seni hâlâ seviyorum, dedim.

Ne zaman beni sevdiğini söyleyen, suçunu itiraf eder gibi konuşuyorsun.

Acı acı güldüm, yorgun ve kısık sesim çatladı. Bir an sonra kendini tutamayıp o da gülmeye başladı. İkimiz de gülüyorduk, haftaların kavga bulutları nihayet çatlamış ve yağmur boşanmaya başlamıştı sanki; bir an ilk günlerdeki gibi, işleri pek ciddiye almadan eğlendiğimizi hissettim.

Senden bir ricam var, dedi durduk yere.

Evet. Eşyalarını burada mı tutmak istiyorsun?

Hayır, ben gittikten sonrası için. Hani şu fotoğraf blogun vardı ya?

Cevap veremedim. NY Ghost mu?

Evet. Bir ara çok iyi gidiyordun. Senden ricam tekrar güncellemeye başlaman o blogu. Gittikten sonra kontrol edeceğim. Yeni işlerini görmek istiyorum.

En son ne zaman güncellediğimi hatırlamıyorum bile, dedim şaşkınlıkla. Yani ben – fotoğraflar da o kadar iyi değil ki. İltifat peşinde değilim. Biliyorum iyi olmadıklarını.

Başta o kadar iyi değillerdi, diye itiraf etti. Ama iyileştin. Üstelik hatırlasana, tanıştığımız yaz başlamıştın. Köpekbalıği yüzgeci çorbası partisinde hoşlanmaya başlamıştım senden, sonra bir süre online hesaplarını takip ettim gizli gizli. Asıl o blogdaki fotoğrafların çekti beni sana. Bence devamını getirmelisin.

Teşekkür ederim.

Bir süre sessizce yattık. Kaç gece böyle uyanık kalmıştık, karanlıkta yan yana konuşarak? Daha söylemek istediklerimiz vardı. Aklımdan sözcükler –her şeye rağmen bizi birleştirecek, bizi birbirimize bağlayacak sözcükler– arıyor ama bulamıyordum.

Soluması az sonra yavaşladı ve derinleşti. Uykuya dalıyordu. Ben ise uyuyamadım. Gözlerim açık, evimdeki eşyalarımı, o gittikten sonra da burada kalacak şeylere baktım. Mobilyalardan bazılarını atıp yeni şeylere yer açmalıydım. Doğuracaktım bu bebeği.

Mathilde Kasırgası geçtikten sonra ofis hafta boyu kapalı kaldı. Pazartesi günü geldiğimizde, Hediyelik ve Özel Ürünler Kıdemli Ürün Koordinatörü Seth'in Shen Humması'na yakalanmış olduğunu öğrendik. Fırtınadan sonra bir biçimde ofise sızmayı başarmıştı güvenlik kameralarından görüldüğü kadarıyla, sonra da hafta başına kadar ofisinde, kahve fincanlarının arasında, bilgisayar başında takılmıştı. E-posta hesabına bakıldığında, Hong Kong ve Singapur ofislerine yıllar önce basılıp tamamlanmış projeler hakkında bir dizi anlamsız mesaj gönderdiği anlaşıldı. Bir temizlik görevlisi bulmuştu onu.

Ofis böylece pazartesi de kapalı kaldı. İlaçlama şirketinden adamlar gelip ofisin her tarafına bir şeyler sıktılar. Duvarlara, dip köşe her yere püskürttüler. Halılara bir toz serpip tekrar süpürgeyle çektiler. Ofisinin olduğu köşeden, hatta ona yakın çalışan personelinden de olduğu gibi uzak durduk.

Gelen bir e-posta duyurusuyla, ofis içinde her zaman N95 maske kullanımının zorunlu hale geldiği bildirildi (önceden sadece tavsiye niteliğindeydi). Spectra her çalışana iki adet N95 maskeyi ücretsiz verecekti. İsteyenler yedeklerini İK'dan indirimli fiyata satın alabilecekti.

Hafta boyunca, maskelerimizin boğduğu seslerimizle Seth'ten konuştuk; sabahları asansörde, öğle arasında arkadaş çevremizde, akşamüstü laklak ederken. Ona –değil de ailesine– Zabar'dan meyveler, yemişler, etler, peynirlerle dolu bir hediye sepeti yolladık pikniğe gidiyormuşuz gibi. Taziye sepeti, taktı Blythe adını. Ofiste bir kart dolaştı, hepimiz en şık yazımızla imzaladık. GEÇMİŞ OLSUN da yazıyordu ama hedef kitlesi hummalılar olan bir kart değildi. Hiç değilse tanıdıklarımız, arkadaşların arkadaşları arasında kurtulan olmamıştı.

Öğleden sonra espresso makinesinin başına toplandık ve

Yemek Kitapları'ndan Frances'in hepimize yaptığı mükemmel Amerikanolar eşliğinde ondan konuştuk. Maskelerin içinde yankılanan seslerimiz daha derin, ciddi çıktı.

Hastanede Seth'in ziyaretine gittim, dedi Frances. NewYork Presbyterian'da.

Nasıl durumu? diye sordu biri.

Frances başını iki yana iki yana salladı. Yanına birkaç dakika aldılar sadece. Bileklerinden yatağa bağlanmıştı. Kalkmak istiyor gibiydi.

Hepimiz, kendimiz yakalanmaktan duyduğumuz korkuyu gizleyerek ah vah ettik.

Neyse, yine bizde bir kişi yakalandı, dedi bir başkası. Random House'ta bütün halkla ilişkiler bölümü hastalanmış. İnanabiliyor musunuz?

Blythe'la göz göze geldim. Başını iki yana iki yana sallayarak herkesin izinde bildiği Lane'i söylemememi işaret etti.

Kahvelerimizi tedirgin yudumladık.

Masama dönünce haberleri açtım. *New York Times* ana sayfasında ilk kez ABD'deki Shen Humması kurbanlarının listesi vardı, Boise'dan Topeka'ya kadar. Salgın Kontrol ve Önleme Merkezi'nden bir yetkili, fırtınadan bu yana vaka sayısının katlandığını söylüyordu. Başta dar bir çevrede kalacağı düşünülen hastalık, gitgide ciddi bir hal alıyordu.

Google'a *Shen Humması* yazdım.

Shenidioides isimli mantar, Çin'in Shenzhen kentinde ortaya çıkmış ve civar kentlere yayılmıştı. İlk kez *Huffington Post*'ta ünlü bir doktorun ileri sürdüğü teoriye göre, yeni tür mantar sporları, Çin'in organize sanayi bölgelerindeki fabrikalarda, kimyasal madde karışımlarıyla da etkileşime girerek kendiliğinden türemişti. Yazara göre, hastalığın yayılışını öngörebilmek için rüzgârları analiz etmek gerekiyordu. Çin yeni yılı gibi tatil dönemlerinde, geçici fabrika işçilerinin memleketlerine dönmeleleriyle ortaya çıkacak trafiğin de sınırlanması faydalı olacaktı. Trafik spor taşıyordu.

Doktora göre, Amerika'da da aynı şeyin yaşanmaması için, özellikle Şükran Günü, Noel ve iç turizmin yoğun olduğu diğer tatil dönemlerinde bölgesel karantina uygulanmalıydı.

Biraz daha araştırınca *New York Times*'dan öğrendiğime göre, Asya ülkelerinden gelen yolculara seyahat yasağı getirilmesi Kongre'de görüşülüyordu. Yasak getirilmesi düşünülen ülkelerin başında Çin vardı.

Jonathan gittikten sonraki ay, New York yaşanmaz bir hal aldı. Yavaş yavaş başladı ve birden oldu sanki. Uyandım. Sabah işe gittim. Ofis pencereyden şehir göz göre göre tenhalaştı.

Times Meydanı'nda bir işe yaramaz I ♥NY baskılı maskeler takmış turistler bile dağınık gruplar halindeydi. Hâlâ geliyor olmalarına şaşıyordum. Boyunlarında fotoğraf makineleri, ayaklarında spor ayakkabı ve konçlu çoraplarıyla, 1980'lerin Japon turistlerine benziyorlardı ama Japon değillerdi. Malta, Estonya gibi daha az bilinen Avrupa ülkelerinden, uçak biletlerinde ve otellerde ve her şeydeki büyük indirimleri fırsat bilerek gelmişlerdi.

Kalan bir avuç sokak satıcısından sosisli sandviç, tavuklu pilav, tuzlu gevrek falan aldılar. Az sayıda Marvel süper kahramanıla poz verip kameraya gülümsediler. Yukarılara bakıp fotoğraf çektiler, flaşları yarısı boş iş hanlarının camlarından, tatile girmiş Broadway oyunlarını ilan eden panolardan, sevkıyatı durmuş meşrubat ve spor içeceği markalarının reklamlarından yansıdı. Sözde, turist akını sayesinde belediye hizmetleri eksik de olsa devam edebiliyordu. Şimdilik bizden çok onların şehriydi.

Uyandım. Sabah işe gittim. New York Moda Haftası yine yapıldı ama kısıtlı ölçekte. Tasarımcılar, mankenleri podyuma maske, eldiven, hatta logolu koruyucu önlüklerle çıkardı. Aksesuar sektörü patladı. Moda Haftası'nın son defilesini yapan Marc Jacobs'ın ilkbahar kreasyonu, Shen Humması'na gözünü çıkaran göndermeler yapmak yerine daha dolaylı bir tavır gösterdi. Tarihi Le-

xington Caddesi Silah Deposu'nda düzenlenen defile, 1920'lerin salon dansçılarından ilhamla, bele oturan, kabarık elbiseleri pastel taş tonları, siyah, bebek mavisi, deniz köpüğü gibi renklerde sergiledi. Bunlar parti kıyafeti ise, o parti epey sevimsiz olacaktı.

En çok dikkat çeken ise, kıyafetlerin kabarık eteklerde transparan organzeden çizme ve ayakkabılarda şeffaf plastiğe kadar transparan detaylarla, mankenlerin vücutlarını olmadık yerlerden, rahatsızlık verecek gibi teşhir etmesiydi. Eleştirmenler, transparan detayların, birbirimizin vücudunu acaba Shen Hummalı mıdır diye nafile bir uğraşla süzmemizi çağırırdığını söylediler. Mesele moda değildi. Bir kadına kıyafetini takdir etmek için değil, hasta mı anlamak için bakıyorduk.

Boş geçmekte olan bir akşamüstü (Spectra'da yapım işleri yavaş yavaş bitiyordu) masamda otururken Marc Jacobs'la bir röportaj izledim. Her zamanki gibi ağzını yaya yaya konuşuyordu: Gerçek gibi gelmesin istedim.

Bir pazar sabahı, hep birden çalan kilise çanlarına uyandım. Önce alarm sandım ama internette haberlere bakınca anma çanları olduğunu anladım. 11 Eylül sabahıydı. İlk uçağın kuzey kuleye çarptığı saat olan 8:46'da başladılar.

Sıfır Noktası'nda geniş çaplı bir tören yapılıyor, ölenlerin adları okunuyordu. Başkan Obama, halka seslenirken 46. Mezmur'u okudu. *Gelin, görün Rabbin yaptıklarını, yeryüzüne getirdiği yıkımları. Savaşları durdurur yeryüzünün dört bucağında, yayları kırar, mızrakları parçalar; savaş arabalarını yakar.*

Yürüyüşe çıktım. Olaydan sonra Başkan Bush'un alışverişe gidin dediğini hatırladım. Sabah boyu kilise çanları, uçakların çarptığı ve binaların yıkıldığı dakikalarda çalmaya devam etti. Kuzey kule, güney kule, Pentagon, Pennsylvania'da düşen uçaklar. Sokaklar ıssızdı.

O akşam Çin'deki akrabalarımı aramaya karar verdim. Annemin ölümünden sonra pek konuşmamıştık. Sırf eğlencesine kutladık-

larını bildiğim Noellerde hediye kutuları gönderirdim. Annemin götürdüklerini hatırlatsın diye Clinique ve Godiva'dan hediye paketlerini teyzemin adresine yollardım, o da uygun gördüğü şekilde dağıtırdı.

Karşılığında da her Çin yeni yılında, herkesin imzaladığı bir kartı ve birkaç Amerikan dolarını kırmızı bir zarfa koyar, bana yollarlardı.

Hemen bulabileceğim tek numara olan büyük teyzemi aramak için akşam ona kadar bekledim. Bir tek büyük teyzem iyi kötü İngilizce konuşabiliyordu. Çaldı da çaldı. Saat farkını tekrar hesapladım. Sabah ondu orada. Altı kere daha çaldırdım. Tele-sekreter girdi ama Çince bant kaydından anladığım kadarıyla mesaj kutusu dolmuştu. Kapattım.

Ailenin kalanı, giderek silinen uzak akrabalar.

İrtibatım olan diğer kişi Bing Bing'di. WeChat kullanıcı adını biliyordum. Onun kullandığı mesajlaşma hizmeti WeChat'e sırf onunla konuşmak için girmiştim. Mandarinceyi akıcı konuşabiliyordum ama Çince karakterleri okumakta zorlanıyordum, teknolojinin nimetleri sayesinde bir biçimde mesajlaşabiliyorduk. İngilizce yazıp Google Translate ile Çinceye çevirtiyor, onu kopyalayıp WeChat'e yapıştırıyordum. Bu dolambaçlı yöntemi kullanarak arada basit ve tutuk sohbetler yapabiliyorduk Bing Bing'le ama sonuna doğru mutlaka ikimiz de çevirmeye üşenip basıyorduk emojieleri.

Aynı yöntemi kullanarak Bing Bing'e yazdım, *Ailede herkes iyi mi? Merak ediyorum. Shen Humması olan var mı?*

Uygulamayı kapatıp bekledim.

Hafta sonuna doğru Wall Street civarında protestolar baş göstermişti. Zuccotti Park'ta yüzlerce gösterici kamp kurdu. Kendilerine Occupy Wall Street adını veren grup, konut kredisi krizinden sonra Başkan Obama'nın bankaları kurtarmasını protesto ediyordu.

Gece gündüz slogan attılar: Çimlere basma Başkan! Çimleri

eziyorsun! Birkaç coşkulu gün boyunca, New York'a gergin ve umut dolu bir hava hâkim oldu. Jonathan'ı düşündüm, keşke burada olsaydı dedim. Kalmış olsaydı o da katılırdı.

Ama Occupy Wall Street hareketinin hızı çabuk söndü. Medyanın dikkatini çekince gazetelerde ve haber programlarında bir numaralı tartışma konusu oldu başta. Ama Shen Humması'nın hızla yayılmasıyla birlikte direniş şımarıkça ve gerçekten kopuk görünmeye başladı. Genç ve sağlıklı göstericilerin, sesleri duyulsun diye maske de takmayarak toplaşmaları kamuoyunu öfkeliendiriyordu.

Zuccotti Park direnişi bir haftada dağıldı. Göstericilerin bazıları Shen Humması'na yakalanmıştı. Belediye, kalan göstericilerle pazarlığa oturarak, parkı terk etmeleri karşılığında, sağlık sigortası olmayan çoğunluğun tedavi masraflarını üstlendi.

Zuccotti Park metruk mülteci kampına döndü. Birkaç gün öyle kaldıktan sonra, sayıları iyice azalan belediye görevlileri gelip temizlediler. Temizlikten önce çekilen fotoğraflarda, terk edilmiş çadırlar, brandalar ve kıyafetler saçılıydı yerlere. Geride kalan pankartlar da seçilebiliyordu: MÜŞTERİ DEĞİL HALKIZ. DEMOKRASİ ÖZELLEŞTİRİLEMEZ. BİZİZ %99. ZENGİNLERİ Mİ YİYELİM?

Times'ın ana sayfasında ölüm sayılarını veren ve Cenaze Çanı adını taktığımız bölüm, kamuoyunu telaşa sevk edebileceği gerekçesiyle devlet yetkililerinin talebi üzerine kapatıldı. Ağustos sonuna gelindiğinde, ölümlere dair güvenilir rakam bulmak zorlaşmıştı, zorlaşmıştı derken Google'a yazınca çıkmıyordu. Açıklanan son rakam 237,561'di. Sonra rakamlar o kadar karışmış ve tartışmalı hale gelmişti ki bazı gazeteciler Bilgi Edinme Hakkı talepleri doldurdular. Salgının ciddiyeti, hangi haber kaynağının takip edildiğine göre değişiyordu. Bazıları hastalığın katlanarak arttığını, diğerleri kontrol altında yavaşça yayıldığını söylüyordu. Shen Humması ya Batı Nil virüsünden daha tehlikeli değildi ya da Kara Veba şiddetindeydi.

Times ana sayfasında haber: Asya ülkelerinden seyahat yasağı onaylandı. Karar derhal yürürlüğe girecekti.

Ekim başında Cenaze Çanı'nın kaldırılmasından sonra Spectra çalışanları topluca izin kullanmaya başladı. Shen Humması'na Lane ve Seth'ten başka yakalanan olmadıysa da önlem alıyorlardı. Evde ve sözüm ona güvende kalmak ya da memleketlerine dönüp uzaktan çalışmak istiyordu herkes. Spectra da aynı taleple karşılaşan diğer şirketler gibi evden çalışma programına geçti. Çalışanların bu programa uygun bulunmak için, çaktırmadan ne kadar vazgeçilir olduğunu değerlendiren yirmi yedi soruluk bir anket cevaplamaı lazımdı.

Spectra'daki rolünüzü en fazla 100 sözcük ile anlatınız.

İş kalitenize 1 ile 10 puan arasında kaç puan verirsiniz?

İş verimliliğinizi nasıl tarif edersiniz? Çok verimli, Verimli,

Ne verimli ne verimsiz, Verimsiz, Çok verimsiz.

Anketi doldurduktan sonra Michael Reitman ve İK başkanı Carole ile bir görüşme yapılıyordu. Evden çalışma programına uygun olup olmadığını ertesi gün bildiriyorlardı.

Bir gün işyerinde biri sandalyemin arkasına tık tık vurdu. Carole'du. Michael şimdi seninle görüşmek istiyor, dedi.

Konu neymiş? diye sordum. Evden çalışma talebi doldurmuştım.

Spectra'daki geleceğinle ilgili konuşmamız gereken ayrıntılar var. Gülümsedi.

Onun peşinden Michael'ın ofisine yürüdüm. Sanat'a transferimle mi ilgili acaba diye düşündüm. O formu dolduralı bir ay oluyordu, o zamandan beri aklımdan çıkmıştı. Daha düzgün giyinmediğime pişman oldum.

Michael'ın ofisine bir süredir girmemiştım ama önünden geçerken cam duvarlardan siyah deri uzanma koltuğuna bakmış ve

etraftaki insanlar işlerine devam ederken o koltukta kestirmeyi düşlemiştim. Sanat'a geçişime onay verirlerse yeni ofisime uzanma koltuğu isteyebilir miydim?

Michael beni görünce ayağa kalktı. Bitkin görünüyordu, gözlerinin altında koyu halkalar vardı.

Otur lütfen, Candace, dedi Michael. Seni gördüğüme sevindim.

Masasının karşısına oturdum.

Spectra'daki geleceğinin ayrıntılarını konuşmak istiyoruz, dedi aynen Carole'ın sözleriyle. Bizimle olduğun süre boyunca harika işlere imza attın; beş yıl mı oluyor? Hepimiz çok etkilendik. Hele ki Taşlı İncil için son dakikada tedarikçi bulabilmen olağanüstü bir başarıydı.

Teşekkür ederim, dedim.

Fakat ne yazık ki, dedi bir metinden okur gibi, mücbir sebeplerden ötürü ofisi tahliye etmeye mecburuz.

Kapatıyor muyuz? diye sordum.

Hayır hayır, kapatmıyoruz, diye atıldı yanındaki Carole. Bir süreliğine rölantiye alıyoruz. Uzaktan çalışma programını bütün ofise yayıyoruz. Yönetim de tamamen uzaktan. Shen Humması boyunca bu şekilde devam edeceğiz.

Ama ofisimiz açık kalacak. Küçük bir grup günlük idari işleri halletmek için kalacak, diğerlerini evlerine göndereceğiz. Kravatını düzeltti. Senin de bu ekipte yer almanı istiyoruz.

Doğrudum. Ne yapmam gerekecek?

Yaptığın işe devam edeceksin, dedi Michael. Yapım işlerini gözeceksin, projelerin yürümesini sağlayacaksın. Kendi işinin yanı sıra, bölümde yardıma ihtiyacı olabilecek başkalarının da bazı işlerini devralmanı isteyeceğiz. Onay bekler gibi Carole'a baktı.

Carole lafa girdi: Yine burada, Spectra New York ofisinde olacaksın. Genel merkezi açık tutmak istiyoruz. Biraz görünüşü kurtarma meselesi. Rakiplerimiz kapanmışken bizim çalışmaya devam etmemiz müşterilerimize güven veriyor. Bütün belgeler ve prototipler buraya gönderilecek. Sen ve diğer arkadaşlar,

uzaktan çalışanların buradaki irtibatları olacaksınız. Mesela senden bazı provaları göndermeni isteyebilirler.

Başım la evet dedim. Bu göreve beni düşündüğünüz için teşekkür ederim, dedim. Ama açık konuşayım, buraya gelirken konuyu Sanat'a transferim zannetmişim.

Şu anda bütün transferler askıya alındı. Herhangi bir pozisyon doldurmaya çalışmıyoruz. Ancak bu olaylar geçip normale döndüğümüzde konuyla tekrar ilgileneceğim.

Sanat'a transferini sonra konuşuruz, diye araya girdi Carole. Şimdilik yakın gelecekteki bu geçici düzenlemeye bakalım. Sözünü ettiğimiz iş için sana teklifimiz de burada. Önüme doğru bir tomar kâğıt itti. Bütün şartları anlatıyor.

Sözleşmeydi.

Belirtilen rakam, Spectra tarafından sözleşmenin 30 Kasım 2011'de sona ermesinin ardından yatırılacaktır. Ücret, vadesinde geriye dönük tüm hak edişlerle birlikte ödenecek olup Spectra gerek halinde sözleşmeyi uzatma hakkını saklı tutar.

Aklımı kaçtırtacak bir paraydı. Rakamı kafamda döndürdüm. Evire çevire mıncıkladım. Üzerime Crème de la Mer nemlendirici kremler, Fendi el çantaları, Bottega Veneta sandaletler ve annemin almak isteyip bir türlü elinin gitmediği diğer lüks ürünler yağdı.

İK'cı bana doğru bir kalem uzattı; zümrüt yeşili bir Montblanc'dı tepesinde minik beyaz yıldızıyla. Bu rakamla bir çekmece dolusu Montblanc alınırdı.

Daha gerçekçi olanı ise, pis pis metro vagonlarına doluşmak yerine işe taksiyle gidip gelmemdi. Her odama pencere tipi klima almam demekti. Daha büyük bir daire demekti. Bebek için daha çok şey alabilmem demekti. Başka uğraşlara zaman ayırabilmem demekti. Uzun bir doğum izni. Daha çok kitap. Belki tekrar fotoğrafçılık.

Kalemi elime aldım. Son sayfayı, imza satırını açtım.

Dur. Michael eğildi bana doğru. Eliyle sözleşmeyi kapattı. Yüzüne baktım ve bir an kardeşini gördüm sandım. Bana acır gibi bakıyordu ve kaldıramadım bir an; Steven'inkine çok benzeyen

küçümseyici bir ifadeydi. Michael kardeşiyle olan ilişkimizi biliyor muydu acaba? Muhtemelen.

Bu konuyu iyi düşün, dedi. İmzalamadan önce oku.

Olsun, dedim. İzne ayrılan herkes memleketine dönüyor, aileleriyle birlikte olmak istiyor. Ama benim kimsem yok, yani Amerika'da. Yani yine New York'ta kalacaktım. Beş yıldır burada yaşıyorum, artık memleketim burası oldu. Bu düzenleme ile-gözlerim bir an önümdeki sözleşmeye seğırtti - buradaki zamanımın karşılığını daha iyi almış oluyorum.

Konuşurken kendime şaştım, ne kadar berrak ifade ediyordum düşüncelerimi.

Michael'ın ifadesi ben konuşurken küçümsemeden uzaklaşıp bana Steven'ı hatırlatan babacan bir endişeye dönüştü. Aile adamı.

Olsun, dedi usulca. Sen iyi düşün.

Pardon. Masamda incelerim, diye suyuna gidip konuyu değiştirdim. Kardeşiniz nasıl?

Michael şaşırmış gibi oldu. Steven hastalandı, dedi nihayet. Hummalandı.

Şaşıрма sırası bendeydi. Ah, çok üzüldüm.

Eksik olma, diye karşılık verdi. İyileşsin diye hepimiz dua ediyoruz ama malum.

Pek umut yok, deyiverdim kendime engel olamadan.

Aldırışsızca başını salladı. Sorma. Pek değil, hiç umut yok.

Çok üzüldüm, diye tekrarladım, sonra iyi bir şey söylemiş olmak için ekledim: Steven'ı çok iyi hatırlıyorum.

Şu dünyanın geldiği hale bak, dedi Michael titrek bir sesle. Neyse, sen düşün bu teklifi. Ben elbette bu işi yapmanı isterim ama sen de kendin için doğru kararı vermelisin.

Kalktım, kâğıt tomarını elime alıp odadan çıktım, koridor boyunca yürüyüp masama vardım ve sandalyeme oturup sözleşme- baştan sona okumaya gerek bile görmeden açıp şöyle bir taradım- çalışma saatleri, banka hesap numarası, Shen Humması'na yakalanmam durumunda sorumluluk reddi- ve titrek elimin sismi sarsıntılarıyla imzaladım.

Eylül sonunda ofiste kimse kalmadı.

Günler şöyle başlıyor: Sabah uyanıyorlar. Yıkayıp giyinip birinci kata, ortadaki iç avluya iniyorlar. Masanın çevresine toplanıp kahvaltı toplantısı için Bob'u bekliyorlar. Geldiğinde, mısır gevreği ve meyve konservesinden oluşan kahvaltılarına geçmeden önce, yükselip alçalan seslerle dua ediyorlar. L'Occitane'in demir kepenginin arkasındaki tüneğimden, ikinci kata kadar yankılanan seslerini dinliyorum.

Bob kahvaltı sırasında o günkü talimatlarını sıralıyor. Tesis'i daha yaşanılır kılmak için çeşitli projeler yürütüyorlar. Yiyecek katının camlarının önünde sebze bahçesi yapıyorlar. Old Navy'yi ortak eğlence salonuna çeviriyorlar. Komşu kasaba Schaumburg'daki IKEA'ya ava çıkıp yeni eşya alacaklar. Alışveriş merkezinin buz tutmuş cam tavanını şimdi mi temizlemeli, hava ısınana kadar beklemeli mi diye tartışıyorlar. Chicagoland çevresindeki tüm yapı marketlerin listesini çıkarıyorlar, eldekiler tükenince jeneratör almak için.

Kahvaltıdan sonra Tesis'ten dışarı genellikle Adam veya Todd yollanıyor. Yapacakları işin karışıklığına göre bazen Genevieve veya Rachel onlara eşlik ediyor. Ama Evan mutlaka geride kalıp çeşitli ev işleriyle ilgileniyor.

Bob'a yaranmak için sırrımı açıklayarak ne kazandığını merak ediyorum. Herkes gibi çalışıyor o da. Hatta herkesten de çok, üstelik çarşı izni de yok. Sears'daki çamaşır makinesi ve kurutucularla çamaşırları yıkıyor. Yemeği temizliği o yapıyor.

Sabahları toplantıdan dönerken hücremin önünden geçiyor Evan. Bir kere bile benden yana bakmıyor. Gözlerini kaçırıyor. Bir kere kepenge vurdum, adımlarını sıklaştırdı. Bir keresinde de selam dedim, selam diye cevap verdi, yüzüme bakmadan yü-

rümeyle devam etti. Beni her gördüğünde utanması hoşuma gidiyor. Sapıkça bir güç duygusu veriyor.

Kendini bana borçlu hissetmesini istiyorum.

Bazen dibe vurduğumda Evan'dan Xanax isteyişim geliyor. Hâlâ olduğundan eminim çünkü gün boyu Rachel veya Genevieve'in peşinden kuzu kuzu gidiyor, ne iş verilirse sakince yapıyor. En az altı tane lazım, garantili olsun diye yedi. Öyle ciddi bir düşünce değil ama yine de bir kenarda dursun.

Sonuçta Tesis'e çalışmaya geldik. Hafta içi çalışıyoruz, hafta sonu dinleniyoruz. Normal iş haftasını takip etmek çok saçma ama insanı rahatlatıyor nedense. Üstelik ben çalışmadan muafım.

Sabahtan akşama L'Occitane'da oturuyorum. Kirli çatı penceresinden süzülen ışık gün boyunca yer değiştiriyor alışveriş merkezinin içinde. Zamanın geçtiğinin birkaç göstergesinden biri. Çalışmamak delirtecek. Bob anlıyor bunu. Saatler geçiyor, geçiyor da geçiyor. İnsanın zihni rutine tutunamadı mı sonsuz boşluğa düşüyor.

Zaman bükülüyor. İnsan hatırlamaya başlıyor. Geçmiş gelecekle karışıyor.

Gün geceye dönüyor.

Henüz Bushwick'teki stüdyomda otururken bir gece, Clinique arındırıcı maskemi almak için aynalı dolabı açınca Jonathan'ın fincanını görmüştüm. İçinde, yeşil gargaraya batırılmış damaklığı duruyordu. Kalbim yerinden sıçradı ve bir an her nasılsa New York'tan ayrılmamış gibi hissettim.

Lavabonun üzerine eğilip damaklığı ağzıma yerleştirdim. Büyük geldi. Dişleri, dişlerim değildi. Ağzından plastikler ve metaller taşan canavarsı halime baktım ve yalnızlığımı idrak ettim.

Damaklığı tükürdüm. Yıkadım, fincanı yeni gargarayla doldurdum ve tekrar aynalı dolaba kaldırdım. Damaklığını gelişine

hazır tutacaktım sözde, ne saçmalık. Hâlâ da orada zaten, eski evimde.

Jonathan'ın nerede olduğunu merak ediyorum. Belki yatla bir yerlerde dolanıyor. Belki Puget Sound'a vardı ve diğerlerine kattı. Belki hummalı, daha da büyük ihtimalle artık ölü.

Herkes uyuduktan çok sonra, hatırlayışlarım birinin ağlamasıyla bölünüyor. Hafif boğuk hıçkırıklarla başlıyor, dayanılmaz bir azapla harlanıyormuş gibi bir iniltiye, daha da ilkel bir şeye, ulumaya dönüşüyor. Çaresizlik ve bunalımın çeşitlemeleri olarak tekrar ediyor. Sonra sessizlik.

Evan'a acımıyorum, şu sefil ve gafil, umarsız halinde bile. Ama göğsümün içinde bir yerlere sıkışmış, küçük ve katı bir öfke tomurcuğu hissediyorum.

Onunla kaçıp hayatta kalan başkalarını bulmak, belki yeni bir topluluğa katılmak fikri şimdi gülünç geliyor.

Evan gibi benim de gece delirmelerim var. Benimki tekrarlayan bir rüya: Aynı beyaz fincanda, yeşil ağız gargarası içinde duran damaklık. Fincana bakıyorum, kendi kendine kımıldayıp takırdadığını görüyorum. Bir an sonra, konuşmakta olduğunu fark ediyorum. Kulağıma götürüyorum fincanı, deniz kabuğu dinler gibi. Belki Jonathan bana gizli mesajlar gönderiyordur. Belki gelip beni kurtarmak istiyordur.

Ama okyanus dalgalarının hışırtısı yerine annemin sesi geliyor.

Hiç iyi görmüyorum seni, diyor. Yemek yemiyorsun. Uyku uyumuyorsun. Zihnini çalıştırmıyorsun. Okuduğun yok.

İnsanın yalnız Amerika'da depresyona girme lüksü var, diyor.

Kalk üstünü değiştir, diyor. Dişlerini fırçala. Yüzünü yıka. Nemlendirici sür. Egzersiz yap. Topla kendini.

Şimdi vazgeçme zamanı değil, diyor. Asıl bundan sonra başlıyor. Bu işi çözmen lazım.

Bazen de ben ona cevap veriyorum. Hangi işi çözmem lazım? diye soruyorum ama cevap vermiyor. Hangi işi çözmem lazım? diye tekrarladığımda da kendi sesime irkilerek uyanıyorum. Uykumda konuşur oldum.

Gece güne dönüyor.

Zamanı hazmetmenin tek yolunun, onu yutulabilir haplara ayırmak olduğuna karar veriyorum. Sabah uyanıyorum. Yattığım yerde birkaç dakika meditasyon yapıyorum.

Sabah egzersizimi yapıyorum bir YouTube yoga videosunu ezberden oynatarak. Testinin başında yüzümü yıkayıp dişlerimi fırçalıyorum. Elimdeki tek malzeme olan çatlak giderici ile cildimi nemlendiriyorum. Hücremde bir lavabo var, zamanında cilt bakım ürünü gösterimlerinde kullanılıyormuş. Musluğu akıyor. Gargarayı deliğe tükürüyorum. Saat yönünde dönerek akıp gidiyor.

Hücremin dışında olan biteni izliyorum. Bugün Evan ile Bob'u alışveriş merkezinin karşısındaki Hot Topic'in önünde görüyorum. Evan espriler yapıyor gibi, hafiften gülüşüyorlar. Sonra Evan hınzırca elini uzatıyor, bir şey verilmesini bekler gibi. Bob gülümseyerek başını iki yana sallıyor.

Evan hep yalakalık yapıyor Bob'a. Gündelik bir olay. Bazen elinde sıcak çikolata gibi duran bir fincanla Hot Topic'e giriyor. Ya da Bob'un istediği temiz çorap, kalem gibi şeyleri getiriyor. Çok belli yaranmaya çalıştığı.

Ama bugün konuşma biraz alevleniyor. İki taraf da sesini yükseltmemeye çalışıyor ama sinirlerin gerildiği belli. Bob sertçe başını sallıyor. Dönüp gidecekken Evan tutuyor onu. Şakasına dalaşır gibi görünüyorlar, sonra ciddi ciddi boğuştuklarını fark ediyorum. Sesleri yükseliyor.

Üç hafta oldu ama! diyor Evan. Bob'un kemerinde duran anah-

tarlığı kapmaya alışıyor. Amatör bir çaresizlikle saldırıyor anah-
tarlığa. Sonra biraz itiş kakış, mücadele sesleri.

Nihayet Bob kendini kurtarıyor. Evan gülerek şakaya vurma-
ya çalışıyor ama Bob gülmüyor.

Sakın yapma bir daha, diyor Bob.

Üç hafta. O kadar mı oldu biz Tesis'e geleli? O zaman aralık ayı-
nın ortası demektir.

Havada hissedilir bir değişim var. Daha kar yağmadı ama so-
đuđun keskinliği hissediliyor.

North Face montunun fermuarını çenesine kadar çekmiş
Rachel, bana öğlen yemeğimi getiriyor: bir kutu konserve meyve
kokteyli, iki tahıllı bar, birkaç şerit kuru et, şişe su, bebek için
doğum öncesi gıda takviyesi. Her ğlen aynı yemek. Bakışarak
ve baş hareketleriyle iletişiyoruz.

evresini kolaçan ettikten sonra, elini cebine atıp iki tane el
ısıtıcısı çıkartıyor ve yatak örtüsünün altına sokuşturuyor. Isın-
mak için elektrikli ısıtıcı kullanıyoruz ama alışveriş merkezi gibi
hacimli bir yeri öyle ısıtmak mümkün değil. Bob jeneratörleri
abuk tüketmekten endişe ediyor. Isıtıcıyı sadece geceleri alış-
tırabiliyorum.

Ona başımla teşekkür ediyorum, o da hafif bir glckle ke-
pengi indirip kilitliyor.

Rachel yanıma ilk verildiğinde, kurallara aldırmadan bıdır
bıdır konuşuyordu. Tecrit işinin yalan olduğunu, birkaç güne ge-
eceğini, o zamana kadar suyuna gitmek gerektiğini söylüyordu.
Fakat bir süre sonra Bob'un taleplerine gitgide daha fazla boyun
eğer oldu ve benimle görüşmeyi de çok sınırlandırdı. Her gün
tuvalet yolunda bana eşlik ederken ya da yemeklerimi getirirken
hiçbir şey söylememeye başladı. Ancak gizliden yaptığı kıyaklar
değişmedi: Temiz kıyafet, yeni kızarmış elmalı tatlı gibi. Bob'un
iktidarına iyi kötü biat etmişti. Rachel'in davranışındaki değişik-
liğe kinleniyordum ama onu suçlamıyordum.

Rachel hakkında bildiklerim: Önceki hayatında bir haber kanalının halkla ilişkiler bölümünde çalışıyordu. Görevi, çeşitli sivri karakterlerin katılımıyla gerici siyasi tartışmaların döndüğü YouTube videolarını çeşitli kanallardan dolaşıma sokup tartışma başlatmak, viral olmasını sağlamaktı.

Videolar ne kadar “bulaşkansa” programların reytingleri o kadar artıyormuş. İnanılmaz stresli ve inanılmaz anlamsız bir işti, demişti bir keresinde.

Gün geceye dönüyor.

Kışın akşam erken iniyor. Cam tavan yavaş yavaş kararıyor. Birkaç saate, fenerler ve LED ışıldaklar da hücrelerde teker teker sönüyor ve alışveriş merkezinin tümü bir kez daha mutlak ve biteviye karanlığa boğuluyor. İlkel bir karanlık. Hep buradaydı, şehir ışıkları söndükten sonra, saatini güneşe uydurarak çıkardı. Burada bir boşlukta yatarken, varlığım bile mucize sanki. Fark ediyorum ki yaşananları, New York’un yok oluşunu düşününce, burada olmam gerçekten mucize. Hayattayım, diye düşünüyorum, bebeğim de hayatta.

Yorganın altında bir el ısıtıcısını kırıp karnımın üzerine bırakıyorum bebeği üşütmemek için. Kız bebekmiş gibi geliyor. Gündüzleri uyuyup geceleri hareketleniyor ay gibi. Gececiliğinden ötürü Luna adını taktım.

Bob geceleri yürüyüşe çıkıyor. Karanlıktan göremiyorum ama işitebiliyorum. Hep kotunun belinde taşıdığı araba anahtarları çingır çingır ötüyor. Tüm araba anahtarları ona emanet; işe gönderdiklerine çekine çekine veriyor.

Alışveriş merkezinde yalnız dolaşıyor. Anahtar çingırtısından takip ediyorum yerini. Bizim katın sonuna vardığında, donup kalmış yürüyen merdivenden inerek birinci katta tur atıyor.

Alışveriş merkezinin içinde atacağı birkaç turdan ilki.

Öfkeyi sindirmenin tek yolu, önünde ne varsa ona odaklan-

mak. Mesela buğu gibi çıkan nefesime. Ürettiği azıcık ısı anında hücrede dağılıp giden elektrikli ısıtıcının mırıltısına. Luna'nın içimdeki gece hareketliliğine. Bazen hep birlikte kanatlanmış sayısız kelebeğin çılgın çırpınışlarına benziyor hareketleri. Bazen de kaynayan bir çaydanlık sanki, tiz çığlığıyla öfkesini dile getiriyor. Bu gece öfkeli.

Bob'un gizli gizli dolanmasını dinlerken onunla aramda garip bir yakınlık hissediyorum. Birinden tiksilmek zaten bir tür yakınlıktır. Üzerinde muazzam bir baskı hissettiğini ve bundan ancak kafasını dağıtan tek ve basit bir hareketi tekrar tekrar yaparak kurtulabildiğini anlıyorum. Bob yürürken bir yandan da kendi kendine mırıldanıyor, bir şeyleri Budist mantrası gibi defalarca söylüyor. Bazen anlayabiliyorum söylediğini: *Envanteri büyütmek lazım.*

Kimi zaman düşünceleri zincirleme akıyor. Havayı dert ediyor, günlerin gitgide soğumasını, geceleri don olmasını düşünüyor. Su miktarından pil sayısına kadar malzemelerimizin hesabını tutuyor. Ertesi günü planlıyor, hangi işi kime vereceğini düşünüyor, burayı sürdürülebilir bir yuva haline getirmenin yollarını arıyor.

Tesis, Bob için yaşanacak yerden fazlası. Sapır sapır dökülen ideolojisinin vücut bulmuş hali. Tümünü sadece kendi bildiği ve anladığı kuralları o dayatıp o uyguluyor. Bizi cezalandıracağı veya ödüllendireceği tebası gibi görüyor. Kontrol etmek isterse iltifat ediyor sana. Seni görmüyor. İnsanlıktan mahrum demek değil bu. Zaafları yok demek değil. Bazı durumlarda zayıflığını görüp sempati bile besliyor insan. Onun adına bahaneler buluyorsun, daha çok kendini kandırmaya. Biraz suyuna gider, dediğini yaparsan bir gün gelir işler düzelirmiş gibi hissediyorsun.

Dua ettirse de, iPhone'unu kırdırsa da, hummalıları vurdursa da. Tesis'e varınca durum değişir, hayat biraz rahatlar diyorsun. Ama öyle olmuyor işte. Yoksa bu hücrede ne işin var? Bana ne olursa olsun, Luna'nın bu ortamda olmasını istemiyorum. Onun

gibi birinin kontrolündeki bir grupta büyümesini istemiyorum. Onun elinin altında olmasını istemiyorum.

Belki tehlike şu anda uzak ama yaklaştığında çok geç olacak.

Bob turuna devam edip merkezin bu tarafına doğru gelirken konuşmayı kesiyor. Bir tek belindeki anahtarların sesi net.

Bob ne kadar uzakta olursa olsun duyabiliyorum. Beni çağırıyor. Tek ihtiyacım, bir arabanın bir anahtarı. Sonra gaza basıyorum. Uzaklaşıyorum. Başka bir şehre varabilirsem içinde saklanırım.

Gece güne dönüyor.

Sabah kar atıştırmaya başlıyor, gitgide hızlanıp tipiye dönüyor. Rachel gelip uyandırıyor beni.

Bob aşağı gelmeni istedi, diyor koluma dokunarak.

Şaşkınlık içinde bakıyorum ona. Yani beni... Tahliye mi ediyor?

Sadece bugünlük. Özel bir gün.

Noel falan mı yoksa?

Noel çoktan geçti, diyor yumuşakça, tahammül edilemez bir acıma duygusuyla.

Boş boş bakıyorum. Bensiz kutladıklarına değil de, gerçekten içimin yanmasına şaşıyorum.

On beş dakikaya dönerim, diyor Rachel nihayet. Temizlen, hazırlan.

Söyleneni yapıyorum. Psikolojik olarak hazırlıyorum kendimi: Sakın bir halt etme. Belki Bob beni deneme amacıyla dışarı çıkarıyordur. Şifonyeri tarıyorum, önceki avlardan yağmalanmış kıyafetleri. Hamile kıyafeti yok da, göbeğimi içine alacak büyük bedenler var. Lacoste kazak altına yeni siyah pantolon giyiyorum uzun geldiği için paçalarını kıvrarak. Üstüme de bir Marmot parka alıyorum.

Rachel gelip kepengi açıyor. Şükran Günü için tavan arasın-

dan inen deli teyzeler gibi yürüyen merdivene götürüyor beni. Onlar da biraz şık giyinmişler, kumaş pantolon filan. Gülümse-
diğim her yüz ya bir baş selamı veriyor ya da gözünü kaçırıyor.
Evan hariç herkes burada. Bu kahvaltı toplantılarına gitgide geç
katılmaya başladı.

Sofra biraz daha süslü kurulmuş, şık çiçekli bir masa örtü-
sü serilmiş, Anthropologie'den yağmalanmış kroşe servisler
de yerleştirilmiş ki sofrayı Genevieve kurdu demektir. Masanın
ortasına sürahi içinde yapma çiçek bile koymuşlar. Ama en göz
doldurani yiyecekler: Sayısız krep yapılmış, bir kayık tabak da
şurupla doldurulmuş. Spam dilimleri ve kokteyl sosisler tavada
kızartılmış. Taze meyve yok ama konserve meyve kokteyli var,
içine de renkli yumuşak şeker karıştırılmış.

Genevieve'den dua etmesi isteniyor.

Verdiklerin için şükürler olsun Rab, diyor. Tesis'teki birinci ayı-
mızın şerefine, bizlere bahsettiklerin için sana teşekkür ederiz.

Amin, diyorlar bir ağızdan.

Birinci ayımız kutlu olsun! diyor Rachel. Toz kahve ve Evian
ile yapılmış kahve fincanlarımızı tokuşturuyoruz.

Bob masanın başından çevresine bakınıyor. Evan yok. Biri
gidip getirebilir mi?

Ben giderim, diye öne çıkıyor Todd. Yürüyen merdiveni sıç-
rayarak tırmanıp Journeys'in içinde kayboluyor.

Biz de gözlerimiz yiyeceklerde, bekliyoruz.

Yemeye başlamadan önce, diyor Bob, bugünkü onur konuğu-
muz hakkında birkaç söz söylemek istiyorum.

Herkes başını bana çeviriyor.

Candace, diyor Bob, bana bakarak, bu kısıtlılık sürecinde sen
de önemli bir sınavdan geçtin, belki beklediğinden uzun sürdü.
Ancak bu sürenin sana düşünmeye, yaptığın yanlışları görüp
umuyoruz ki riyakâr davranışlarını düzeltmeye fırsat yarattığına
inanıyorum.

Sofradakilere bakıyor. Seni bu gruba kabul ederken, geri alın-

mış olan ayrıcalıklarını da tekrar vereceğiz. Çocuğunun doğumuna kadar birer birer alacaksın. Bugün aramıza tekrar katılıyorsun.

Sufle almış gibi herkes alkışlıyor.

Onur konuğumuz olduğuna göre yemeğe sen başla, diyor Bob.

Ama Evan'ı bekleyebilirim. İkinci kata bakıyorum onu görmeyi bekleyerek.

Çok rica ediyoruz. Ne de olsa – yani can taşıyorsun, diyor, *can* derken yabancı bir sözcükmüş gibi tekleyerek.

Masadakilere, uysallığımı hâlâ değerlendirmekte olan birkaç kişiye bakıyorum. Peki öyleyse, deyip iki dilim Spam alıyorum tabağıma. Ama bu tercihin bir hata olduğunu çok geç fark ediyorum. Çünkü et sadece özel günlerde çıkıyor, herkes yemek istiyor ve ben gözlerinin önünde yiyorum. Oh olsun.

Bob! Başımızı kaldırdığımızda, Todd'un ikinci kat tırabzından eğilmiş, seslendiğini görüyoruz. Yüzündeki ifade endişeli. Bob!

Bob başını kaldırıyor. Ne var? diyor, bölündüğü için sinirli.

Uyanmıyor, diye sesleniyor Todd aşağı. Nefes... Nefes almıyor.

Bob, Adam'a bakıyor. Hiçbir şey söylemeden kalkıp merdivene yöneliyorlar.

Birlikte Evan'ın hücrelerine girdiklerini duyuyoruz. Dakikalar geçiyor.

Genevieve, Rachel ve ben masada donakalıyoruz, huzursuzca bakışıyoruz, tabaklarımızdakileri didikliyorduk. Sonra çatalımı bırakıyorum, ne bulacaklarını bildiğim için iştahım kalmıyor zaten.

Genevieve ağlamaya başlıyor.

Sonunda ofis boş kaldı. İçerisi karanlık, daha dar ve az eşyalıydı. Alt katı kapatmışlardı. Bir avuç insan kalmıştık, bizi de dar bir alana toplamışlardı, giremediğimiz kilitli odalara çarpa çarpa dolanıyorduk. Üst yönetimin cam ofisleri gibi mesela. Masalarımıza gidip gelirken bu ofislerin önünden geçtiğimizde, imparatorların öte dünyaya götürecekleri malları gibi cam lahitlere kapatılmış eşyalarına, fotoğraflardan bize gülümseyen karılarına ve çocuklarına bakıp durduk. Duvarlarda motive edici sözler, kariyer tavsiyeleri. BÜYÜKLÜĞÜN SAHİP OLDUĞUNDA DEĞİL, VERDİĞİNDEDİR. MADEM DÜŞÜNÜYORSUN, BÜYÜK DÜŞÜN gibi.

Sonunda gemide altı kişi kaldık. Blythe ve Delilah gibi genç, bu krizi fırsata çevirip facia geçtikten sonra kariyerinde ilerlemeyi uman, palas pandiras toplanmış bir ekiptik. Spectra'nın tam kapasite kaldığı yerden devam edeceği, aramızda sözsüz bir anlaşmaydı. İlaçlama şirketi her çarşamba hâlâ geliyor, ofislerimize spreyle sıkıp etrafı mikroskobik mantar sporlarını emen makinelerle süpürüyorlardı.

Yönetim, pozisyonlarımız arasında bir hiyerarşi bırakmadan çekildiği için rekabet ve dalaşma söz konusuydu. Yoldaşlığımız tedirgin ediciydi; herkes çetele tutuyordu. Haftalık çalışma raporlarını kim düzenleyip yönetime gönderecek, kim zamanında kim geç geliyor, kim berbat N95 maskeleri takarak şirket politikasına uygun davranıyor, kim bütünün iyiliğini gözeterek kahve filtrelerini dolduruyor gibi hesaplarımız vardı. Üstümüzde yün pantolon, kalem etek, bluz gibi saçma sapan profesyonel kıyafetlerle koridorda birbirimizin yanından geçerken, içgüdüsel olarak sahtecikten sırtıyıyorduk ama tabii maskelerimizin arkasında görünmüyordu. Yanakların hareketinden belli oluyordu sadece.

Ben kimseye bulaşmadım. Ofisimde kaldım. Ortamdan hiç

hoşlanmıyordum, en önemli sebebi de kendimi kaptırırsam küçük hesaplarıma balıklama dalacağımı bilmemdi. Bu ihtimali ortadan kaldırmak için kendimi soyutladım. Madem buraya çalışmak için geliyordum, çalışacaktım.

Ama iş yoktu ki. İkinci haftada suyunu çekmişti. Müşteriler teklif istiyor ama sipariş vermiyordu, kalan yapım işleri ise paletlenmiş ve gemiye yüklenmişti. Şimdi bir tek gümrük limanda geri çevirmesin diye dikkat etmek gerekiyordu; çünkü Çin'den, hatta genel olarak Asya'dan gelen yükleri gitgide daha çok geri çeviriyorlardı. Spectra Hong Kong'la iletişim ağır aksak ilerliyordu çünkü bütün Spectra ofisleri çekirdek kadro çalışıyordu. Genel olarak sıkılıyordum.

Teamüle uyup Hong Kong ofisi üzerinden sormak yerine, yeniden basım teklifini doğruca Daily Grace İncili'ni basan Phoenix Sun and Moon'dan istedim.

Balthasar'dan hemen cevap geldi; Shenzhen'de gece yarısı olması sebebiyle tuhaftı. Aşırı hürmetkâr, hafiften İngiliz yazışma tarzını unutmuştum.

Sevgili Candace,

Mesajınız için teşekkür ederim. Maalesef Phoenix olarak yeni sipariş kabul edemiyoruz.

Özrümüzün kabulü ricasıyla. Sağlık ve afiyette olduğunuzu umar, iyi dileklerimi sunarım.

Saygılarımla,

Balthasar

Pek şaşırmamıştım ama sonuçta yapılacak bir işim vardı. Yanıtlı'ya tıkladım. Cevabımı ofis diliyle, dikkatli bir şekilde yazdım.

Sevgili Balthasar,

İyi dilekleriniz için teşekkür eder, sağlık ve afiyette olduğunuzu umarım. Bir konuya açıklık getirmek istedim: Teklif talebimiz yeni bir iş için değil, Phoenix'in daha önce basımını

yapmış olduğu Daily Grace İncili içindir. Zannederim ki tüm dosya ve kalıplar ilk baskı dolayısıyla duruyordur. Künye sayfasının güncellenmesi yeterlidir. İlk baskıdaki büyük başarımız sebebiyle yine sizinle çalışmayı arzu ediyoruz.

Projenin büyüklüğünü ve şirketiniz için çok önemli bir iş hacmini geri çevirecek olduğunuzu da bir kez daha hatırlatmak isterim. Hep birlikte çok zor günlerden geçtiğimiz doğrudur ancak yine hep birlikte bugünlerin üstesinden geleceğiz.

Saygılarımla,
Candace

Nafile olduğunu bilerek Gönder'e tıkladım. Çin'de çalıştığımız iki matbaa kapanmıştı, Singapur'daki de. Phoenix de onlar gibi geçici işçi kıtlığı çekiyordu. Halkı galeyana sevk etmemek için, basın kuruluşlarının çoğu salgın haberlerini sınırlı tutmayı kabul etmişti ama genel kanı Shen Humması'nın en şiddetli Çin'de görüldüğünden yanaydı. Durumun ne kadar kötü olduğu kime sorulduğuna göre değişiyordu.

Belki bütün Shenzhen şehri hummalıydı. Hatta belki Guangdong eyaletinin tümü.

Ama yine de gönderdim e-postayı. Müşterimiz Three Crosses Yayınevi'ne borçluydum bunu. Spectra'ya borçluydum. Sözleşme borçluydum. Ben sadece işimi yapıyordum. Balthasar muhtemelen kabalığımı görmezden gelip ince bir çalımla kurtaracaktı kendini.

Ofis boyunca dolaşıp pencerelerden baktım. Bu kadar az iş olmasını beklemiyordum. Belki Büyük Birader'in gözünün üstümüzde olduğuna aldırmadan gün ortasında eve gitmeliydim. Kimlik kartlarımız, gelişimizin gidişimizin kaydını tutuyordu. Carole veya İK'dan bir başkasına her giriş çıkışımızda otomatik e-posta gidiyordu, böylece bizi uzaktan izliyorlardı.

Hi hi hi hi.

Kim gülüyor görmek için çevreme bakındım. Küçük bir kız kahkahasıydı, uçarı ve titrek, biri kucaktan kucağa hoplatılıyor-muş gibi.

Koridorda başka kimse yoktu. Sesi takip ederek yürüdüm. Sesler beni, şimdi kapalı olan otuz birinci ve otuz ikinci katları birbirine bağlayan cam merdivene götürdü. Merdivenin başı tozlu bordo kadife kordonla kapatılmıştı. Spectra bu dönemde enerji tüketimini ve maliyeti düşürmenin bir yolu olarak katı kapatmış, ışıklarını söndürüp panjurlarını indirmişti.

Hahahahahaha. Şimdi bir başkasıydı kıkırdayan. Alt kattan geldiği kesindi.

Aşağı yarısı gölgelere bulanmış olan merdivenden alt kata doğru baktım. Kalmış biranın pis kokusu, ucuz ot rayihası. Dizüstü veya iPhone'dan zıngırtılı çalan müzik. Aynı kahkaha geldi, sonra başka bir ses. Ufak bir parti dönüyordu.

Kadife kordonu kaldırıp aşağı indim, boş duran Muhasebe, Bilgi İşlem ve İK bölümlerini karanlıkta geçtikten sonra, yiyecek-içecek otomatları ve kanepelerden bir vaha olan personel odasına vardım. Aslında konferans salonuyken, yıllar önce, şirketin moral tazelemek için tuttuğu danışmanların önerisiyle, ofis içindeki ortaklık duygusunu pekiştirecek bir dinlenme alanına dönüştürülmüştü. Pek kimse kullanmazdı.

Kapısını açtım.

Kanepeye yayılmış Blythe ve Delilah, kırmızı plastik bardaklardan içiyorlardı. Parti malzemeleri dolabını yağmalamışlardı sanki: Yerde bir şampanya kovası, birkaç buruşuk Amstel Light kutusu duruyordu. Televizyonda *The Mary Tyler Moore Show* oynuyordu. O hafta normal yayın sona erdiği için tüm kanallar her dönemden komedi dizilerini sezonuna bakmadan yayına sürmüştü. *Malcolm in the Middle. Seinfeld. Friends. Family Matters. Who's the Boss? Will & Grace. Caroline in the City. Boy Meets World. Saved by the Bell. Full House. Perfect Strangers. Murphy Brown. The Cosby Show.*

Selam, dedim kapıyı tutarak.

Alooooo? Delilah bakıp beni görünce şaşırdı. Masken nerede?

Aa! Masamda unuttum, dedim, oysa pek takmıyordum za-

ten. Ağzımın içi sıcaktan, havasızlıktan lağım gibi oluyor, bakteri kaynıyordu.

Daha dikkatli olman lazım ama, diye payladı Blythe. Şirket politikası olmasının bir sebebi var.

Maske işe yarıyor olsa, salgın hiç yaşanmayabilir miydi acaba? dedim yapmacık nezaketle.

Gel içeri. Kapıyı kapat, dedi Delilah ortamı yumuşatmak için. Bir şey içer misin? Cevabımı beklemeden, buz kovaşından şampanya şişesini aldı ve bir kırmızı plastik bardağa koydu.

Kanepeye oturup ılık bir yudum aldım. Ne yapıyorsunuz görüşmeyeli? Uzun zamandır kimseye rastlamıyorum sanki.

Çoğu kişi işi bıraktı. Biz sen de bıraktın sandık, dedi Blythe temkinli.

Blythe. Bıraksam bir hoşça kalın derdim herhalde, dedim ona bakarak. Bunca yıldır mesai arkadaşınız.

Yumuşadı. Biliyorum.

Nasıl bıraktılar? diye üsteledim. Bizden başka kimse kalmadı mı?

Omuz silkti. Bazıları projelerimizi bitirdik dedi. Diğerleri gitti ve bir daha haber alınamadı. Paralarını yakıyorlar herhalde.

Bir yudum daha içtim. Nereye gittiklerini söylediler?

Çoğu ailelerinin yanına dönüyordu, dedi Delilah. Tren seferleri durmuş ama Greyhound otobüsleri hâlâ çalışıyormuş.

Bu zamana kadar direndim, sonuna kadar giderim artık. Şampanyadan bir yudum daha aldım. Paramı almak istiyorum.

Blythe ile Delilah bakiştılar.

Alsan ne olacak ki? diye tersledi Blythe, onu nedense sempatik bulmama yol açan fevriliğiyle. Sabah işe gelmemiz iki saat sürüyor. Otobüslerin kendine hayrı yok.

Mathilde Kasırgası'ndan sonra birkaç fırtına daha vurmuştu kenti; hiçbirisi Mathilde kadar şiddetli değildi ama daha çok hasara yol açmışlardı sanki. Belediyenin çekirdek kadro çalışması nedeniyle metronun hidrolik pompaları yetersiz kalmış, fırtınalar geçtikten sonra metro seferleri tekrar başlamamıştı.

Metro yerine otobüs seferleri koymuşlardı ama saatleri hiç belli olmuyordu.

Bütün dükkânlar kapandı, Candace, dedi Delilah. Köşedeki bakkaldan, belediyenin koyduğu otomatlardan başka yiyecek alacak yer yok.

Komşularımın elektriği kesildi. İnternet desen yok gibi bir şey.

İyi de başka yer daha mı iyi? New York başka yerlerden niye daha kötü olsun?

Delilah ısrarcıydı: Geçen gün yayaların üstüne düşen inşaat vincini duydun mu? Bir çivi çakacak kimse yok, şehir sapır sapır dökülüyor.

Blythe yine araya girdi. Şehirden ayrılmayı planlıyoruz, Connecticut'a gideceğiz. Sen de bizimle gelmeyi ciddi ciddi düşün.

Olur düşünürüm, dedim. Ama şimdilik sözleşmemin sonuna kadar kalmayı düşünüyorum. Gidecek bir yerim de yok.

Yahu yapayalnız kalacaksın! dedi gitgide sertleşerek. Kim bakacak sana? Salaklık etme Candace.

Nasıl çıkacaksınız şehirden? diye sordum Delilah'ya bakarak.

Araba kiralayacağız, dedi Delilah. Yarın için Enterprise'dan ayırttık bile. Ellerindeki son araba, hem de Lincoln Town Car, makam arabasıyla terk ediyoruz şehri. Minibüsler cipler hep alınmış.

Peki durup durup neden şimdi gitmeye karar verdiniz? Ya durum düzelmeye başlarsa? Şimdi değil de birkaç haftaya?

Blythe soğuk bakışlarla süzdü. Candace. Daha bugünden bir saat otobüs bekliyoruz. Hastaneler personel bulamıyor. Ne yapacak Michael, yönetim bile tüymüşken bize niye işe gitmediniz diye mi soracak? Bizi burada tutan hiçbir şey yok. Gittiğimizi fark etmeyecekler bile. Üst yönetimden en son ne zaman e-posta veya telefon aldın? Ben iki haftadır kimseden haber almıyorum. Unuttular bizi. Manny bile gitti. Manny gidince işler ciddiye bindi demektir çünkü adamın bir gün izin kullandığı görülmüş şey değil!

Bizim bir arkadaş belediyede çalışıyor, diye ekledi Delilah. Personeli tutamıyorlarmış, toplu istifalar başlamış.

Biliyorlar tabii düzelmeyeceğini. Bizim arkadaş da bırakmış işi. Cevap vermedim. Şampanyadan bir yudum daha aldım. Her neyse. Yarın gidiyoruz, dedi Blythe. Sen düşün. Ciddi ciddi. Peki, dedim. Odadaki, ciğerlerimdeki bütün hava çekilmişti sanki.

Blythe ve Delilah'nın yanına yürüyüp elimi uzattım.

Nasıl yani? dedi Delilah elimi tutarak. Yolun açık olsun o halde.

Hasiktir ya, dedi Blythe ve ondan beklemeyeceğim bir hareket yapıp beni sımsıkı kucakladı. Sen yine de düşün, Candace.

Bana bu işi öğrettiğin için teşekkür ederim, dedim ona. Ardından da kalkıp boğazım düğümlenerek yürüdüm. Dinlenme odasından çıktım, merdivene gidip otuz ikinci kata, aydınlık ve derli toplu ofisime döndüm. Masamda Swingline tel zımbam, sırt kalınlığını ölçtüğüm cetvelim, büyütecim, Muji kalemлерimin durduğu fincanım, kışın ellerime sürdüğüm Weleda Skin Food tüpüm intizamlı bir şekilde beni bekliyordu. Alçalan güneş tek camdan giriyordu. Akşama ne yiyeceğimi düşündüm. Dolapta biraz penne kalmıştı. Son zamanlarda çok penne yiyordum çünkü kuru makarnayı taşıması kolaydı. Dışarıda durabilen Kraft Parmesan ve kuru otlarla karıştırdığımda başlıca besinim haline gelmişti.

Masama oturunca Balthasar'dan yeni e-posta geldiğini gördüm.

Sevgili Candace,

Cevabına teşekkür ederim. Samimiyetine karşı ben de samimi konuşacağım: Personelimizin yüzde yetmiş biri hummalandı. Bildiğin gibi tedavisi de yok. Yatakhaneleri kapatmak zorunda kaldık.

Bu hafta sonu itibariyle Phoenix Sun and Moon tüm faaliyetine son veriyor.

Ben de yarından itibaren Phoenix'ten ayrılıyorum. Maalesef kızım da hummaya yakalandı, son günlerinde ailecek bir arada olacağız. Dostlar sağ olsun. Phoenix Sun and Moon'daki bütün arkadaşların başına aynı şey geldi.

Seninle çalışmış olmaktan memnunum. İşini çok güzel yapıyorsun. Ancak böyle karmakarışık ve üzüntülü günlerde sevdiklerinle bir arada olmak önemli. New York'ta salgının durumunu bilmiyorum ama sana tavsiyem değişmez: Durma, git. Ailenle bir arada ol.

Sevgiler,
Balthasar

Evan'ın cesedini buldukları sabah, karlar cam tavanı kaplayarak güneşi bütünüyle ortadan kaldırıyor. Daha da kar yağsın istiyorum. O kadar çok yağsın ki cam tavan paramparça olsun ve kar içeri dolup her şeyi boğsun.

Hücremden, Todd ve Adam'ın Evan'ın bedenini battaniyelere sararak hücrelerinden çıkarmalarını izliyorum. Todd başını ve omuzlarını tutuyor, Adam ise battaniyenin altından çıkmış çoraplı ayaklarını. Duran merdivenlerden indirip kapıya doğru götürüyorlar.

Rachel gelip yarısını yediğim sütlü gevreği kaldırıyor.

Evan'a ne oldu? diye soruyorum ona, sessizlik kuralımızı bozarak.

Duraksıyor biraz, ondan sonra, Bilmiyorlar. Nefes almıyormuş. Başucunda haplar bulmuşlar.

Xanax mıymış?

Bilmiyorum, diyor, sonra kendi kendine konuşur gibi tekrarlıyor. Gerçekten bilmiyorum.

Peki nereye götürüyorlar bedenini?

Bocalıyor. Dışarı çıkaracaklar işte.

Yani gömecekler.

Gergince saçını kulağının arkasına atıyor. Otoparktaki arabalardan birinin bagajına koyacaklar. Ama sadece şimdilik, diye aceleyle ekliyor. Ceset soğukta daha iyi durur diye düşünüyorlar.

Başımla onaylıyorum, onayımı soran varmış gibi. Mantıklı tabii.

Cenazesini yapacağız. Şu fırtına geçsin diye bekliyorlar. Belki yarın, belki sonraki gün. Koluma dokunuyor. Senin için çok üzüldüm.

Benim için niye üzülüyorsun? Asıl Evan'a üzülmeniz lazım. Ölen o, ben hayattayım, diyorum sonunda ufak bir kahkaha atarak.

Evan'la iyi arkadaşınız, biliyorum. Janelle ve Ashley'le de.

Bence o Bob'la daha iyi arkadaştı.

Arkadaşlık değildi onlarınki, diyor Rachel. Alışveriş merkezinden dışarı çıkarmıyordu onu. Araba vermiyor, ava filan göndermiyordu hiçbir yere. O da senin gibi hapisti burada.

O gün için planlanan bütün işler iptal. Bob bütün gün Hot Topic'ten çıkmıyor. Başboş kalan grup, birinci kattaki Old Navy'de toplanıyor. Başta dua ediyorlar sanıyorum ama sonra televizyon sesi geliyor. Devasa ve tek parça bir plazma ekranda *Friends* DVD'si izliyorlar. Şchir genelinde elektrik kesintisi nedeniyle Monica, Ross, Rachel, Phoebe ve Joey evde toplanıyorlar. Mum ışığında oturup seks yaptıkları en garip yerleri anlatıyorlar. Phoebe bir şarkı söylüyor. *Friends* dizisini hiç sevmem ama çoğu bölümünü izledim.

Banttın kahkahalar bomboş hacimde, kendi gülüşlerine karışarak yankılanıyor.

Akşamüstü bir ara uykuya dalıyorum. Rüya olamayacak berraklıkta bir hayalde annem gelip yanıma oturuyor. Yatak ağırlığının altında eziliyor.

Tabutuna yerleştirildiği lacivert döpiyes var yine üzerinde. Serin elini alnıma koyarak ateşime baktığını hissediyorum. Kiliseye gitmemek için hasta numarası yaptığım pazar sabahları gibi.

Ne işin var bakalım gündüz vakti yatakta, diye soruyor. Hasta mısın?

Hasta değilim. Yorgunum sadece, diyorum usulca, silinip gitmesinden korkarak.

Vakit uyuma vakti değil. Kalk. Bu işi çözmen lazım.

Hangi işi çözmem lazım?

Anlayışsızlığıma başını sallıyor. Arkadaşın Evan'a ne olduğunu. Neden öldü?

Bilmiyorum. Hücresinde ölü bulunmuş. Nefes almıyormuş.

Ai-yah. Yani bilmiyorsun, dedi inanamayarak. Bilmiyorsun. E öğrenmen lazım.

Evan'da bir sürü Xanax vardı, diyorum nihayet. Kafasına göre yutarken aşırı doz almış olabilir.

Belki de intihar etmek istedi. Bana gözlerini aç aça bakıyor. Canın sıkılmıyor mu bu duruma? Bu senin için ne anlama geliyor dersin?

Bilmiyorum.

Arkadaşların Janelle, Ashley, Evan'dan hiçbiri kalmadı. Sana ne anlatıyor bu? diye soruyor tekrar.

Ama hamile olduğum sürece Bob beni gözetiyor, diye boş bir laf atıyorum ortaya.

Annem cıkıyor. Ağzından çıkanı kulağın duyuyor mu senin? Hamile olduğum süreceymiş. Bebeği doğurunca ne olacak? O zaman kaçabileceğini mi sanıyorsun?

Cevap vermeden bakmaya devam ediyorum.

Bu bebeği taşıdığın sürece sana bir şey olmaması onun da işine geliyor. Sonra ne olacak? Bana dikkatle bakıyor. Anlıyor musun dediğimi?

Hamile halinle kaç diyorsun.

Hemen kaçmalısın, diyor.

Rachel bana fıstık ezmeli ve reçelli sandviç yanında konserve bezelyeden oluşan akşam yemeğini getiriyor, dişlerini göstermeden sırtarak gidecek oluyor.

Dur. Öyle bir çekiyorum ki Rachel'ın kolunu, dengesini kaybediyor.

Kolunu kurtarıyor benden. Yapma, Candace.

Pardon. Bob'a görüşmek istediğimi söyler misin?

Duraksıyor. Mesajını iletirim. Ama gelir mi bilmem. Aklına eserse ortaya çıkıyor.

İyi değilim. Sağlığım ile ilgili olduğunu, diyorum, sonra düzeltiyorum: Bebeğin sağlığıyla ilgili olduğunu söylersin.

O gece herkes uyuduktan sonra Bob hücreme geliyor. Merkezin öte yanındaki hücrelerinden benimkine doğru yürürken anahtarlık sesinden anlıyorum.

Kuru, çatlak dudaklarımı yalıyorum.

Kepengi ağır ağır kaldırıp altından geçiyor. Fenerini yakıyor; ölgün ışığında görmem gerekeni görüyorum, yüzünü.

Candace, diyor usulca. Uyanık mısın?

Evet, lambayı açabilirsin, diyorum doğrularak.

Kusura bakma bu saatte geliyorum. Nasılsın? diye soruyor yatağın yanına bir sandalye çekerek. Yaklaşınca kirli sakalını, huzursuz gözlerinin altındaki koyu halkaları seçebiliyorum; alıngan ve hatta kırılğan duruyor. Hareketlerinde bir tedirginlik var. Uykusu düzensiz bu aralar. Çok dikkatli adım atmam lazım.

Daha iyiceyim, diyorum doğrularak. Mevcut şartlar altında yani.

Evan'ın başına gelenlere çok üzüldüm. Neredeyse utanarak yere bakıyor. Neyse, Rachel beni görmek istediğini söyledi. Bunu mu konuşmak istemiştin? Evan'a ne olduğuyla ilgili bundan fazla bilgim yok çünkü.

Hayır, seni buraya–

Hani seni Evan ele verdi ya, ondan, diye lafı ağzıma tıktı. Bana sırrını açık eden oydu. Şimdi kalkıp onun ölümünden sonra bana–

Bob, diye sözünü kesiyorum. Hayır, seni buraya Evan hakkında konuşalım diye çağırmadım. Öyle kolay sıyrılamazsın.

Fırçayı yiyince bir an afalliyor. Savunmasız yakalandı. Sura-tındaki karışık ifadeyi okuyamıyorum ama bir anlık duraksaması bana güven veriyor.

Bebeğim ile benim sağlığımız söz konusu, diyorum fazla fırsat vermeden. Bunu konuşmak istedim.

Beni dikkatle süzüyor. Nasıl sağlığın peki?

Şu anda ateşim var.

Bob tombul elini, akşamdan beri el ısıtıcısı koyduğum alnıma

bastırıyor. Biraz ateşlisin, diyor bunun üzerine. Rachel'a söyledin mi?

Daha önce söyledim. Ama konu sadece ateş değil. Baş dönmesi, sırt ağrısı falan da var. Janelle ve Ashley'nin ardından şimdi Evan'ı da kaybettim. Stres beni bozmaya başladı.

Peki neye ihtiyacın var? diye soruyor duygusuz bir sesle.

Beni tahliye etmen için ne gerekiyorsa onu sormak istiyorum, diyorum.

Burası hapishane değil canım, diyor etkilenmeden. Rachel her gün yürüyüşe çıkarıyor seni. Gereken tüm gıdayı, vitaminlerini eksik etmiyoruz. Seni nasıl daha rahat ettirebiliriz bilmiyorum.

Beni ufacık bir yere kilitledin, diye üsteliyorum. Sana hapishane gibi gelmeyebilir ama ben kendimi mahkûm hissediyorum. Böyle psikolojik baskı altında, hele ki hamileyken sağlığımı korumam mümkün değil.

Bob bir şey demiyor. Sessizliğinden yüz buluyorum.

Herkesle eşit ayrıcalıklara sahip olmak istiyorum, diyorum. Tesis'te canımın istediği gibi dolaşabilmek istiyorum.

Uzun ve tatsız bir an boyunca uzaklara bakıyor. Candace, diyor sonunda ağır ağır, sesli düşünür gibi. Sizi zorla buraya getirmem dışında, Tesis hakkında ne biliyorsun? Yerleşebileceğimiz onca yer varken, sence neden burayı seçtim?

Çünkü buranın ortağısın.

Doğru. Ama hepsi bu kadar değil. Buranın —derken loş boşlukta çevresine bakınıyor— bende duygusal önemi çok büyük. Gençken çok gelirdim bu alışveriş merkezine.

Ne demek istediğini az sonra kavıyorum. Buralı mısın yani? Needling'den misin?

Başıyla evet diyor. Annemler buraya bırakırdı beni, saatlerce dolaşırdım. Çocukluğumda herhalde en çok burada zaman geçirmişimdir.

Peki ya çocukluk evin?

Annemler ayrıldıktan sonra satıldı, yıkılıp yerine huzurevi

yapıldı. Geride hiçbir şey kalmadı yani. Ama zaten evde çok zaman geçirmezdim. Sürekli kavga ederdi bizimkiler, ben de hep buraya gelirdim. Boş boş yürürdüm. Karnım acıkınca yemek katında tadım yaptıranlara uğrardım. Yürümekten sıkıldığımda atariciye giderdim. Çalışanlar beni tanırdı. Fazladan jeton verirdi.

Bu ışıktaki ve bu mesafede nihayet Bob'un yüz ifadesini okuyabiliyorum. Narin, kâğıt inceliğinde gri gözlerinden belli olan bir kırılganlık var üzerinde.

Demek istiyorum ki, diye devam ediyor, burası senin için herhangi bir alışveriş merkezi olsa da benim için özel ve anlamlı bir yer.

Ben burayı–

Biliyorum ne düşündüğünü. Saygı duymuyorsun. Bana da saygı duymuyorsun. Kurallarımıza da saygı duymuyorsun. Sen de, arkadaşların da. Kendinizi tehlikeye attınız, dolayısıyla bütün grubu tehlikeye attınız. Bunu görmezden gelemem.

Ashley'nin evine gitmemiz hataydı, diye suçumu kabul ediyorum. Ama geride bir ben kaldım. Ve hayatım için çabalıyorum.

Yüzüme dikkatle bakıyor. Kaçmayacağını nereden bileyim peki?

Biraz durup sözcüklerimi dikkatle seçiyorum. Bob. Halime bak. Bir yere gidebilecek durumda mıyım sence? Burada bakıyorum, besleniyorum, çamaşırlarım yıkanıyor. Gitmem için bir sebep yok ki.

Sessizce uzaklara bakıyor bir daha. Bilemiyorum, diyor neden sonra.

Lütfen, diyorum.

Uyandım. Sabah işe gittim. Otobüse binip boşalan sokaklara, Williamsburg Köprüsü'nde kullanılmayan metro hatlarına baktım. İlk otobüsle gittiğim Canal istasyonunda, Times Meydanı'na giden başka bir otobüse geçtim. Her otobüste beş altı kişi oluyordu işe giden, hepsi de siyah veya leopar desenli veya Supreme logolu, şekilli maskeler takıyordu. Maskeler, sohbet edilememesi anlamına geliyordu. Pencere kenarına oturup iPhone kulaklığımda, Jonathan'ın ayrılmadan bıraktığı, doksanlar aşk şarkılarından oluşan listeyi dinledim. Pavement, the Innocence Mission, Smashing Pumpkins. Tenha sokaklarda yürüdüm ve Broadway'deki seyyar satıcıdan kahve aldım.

Boş lobi karşıladı beni.

Düğmeye basıp bütün binaya hizmet veren tek asansörü bekledim. Kahvemi yudumladım ve refleks olarak güvenlik masasında Manny'yi aradı gözlerim. Çoktan gitmişti. Onun yerine bir sürü güvenlik kamerası gelmiş, lobi tavanının dört köşesine yerleşmişti. Birilerinin gözü hâlâ üzerimizdeydi.

O sabah asansörün gelmesi epey uzun sürdü ama her şey geç geliyor gibiydi zaten. Şehrin saati şaşmıştı. Otobüslerin sağı solu belli olmuyordu.

Pilden deodoranta evin her türlü ihtiyacını Amazon'dan sipariş ediyordum ama kolilerin gelmesi, getirenin FedEx veya UPS veya USPS veya DHL olmasına bakmaksızın en az iki hafta sürüyordu. Bakkala kadar gitmem demek, en az üç kilometre yürümek demekti. Her taraf kapanıyordu.

Asansör geldiğinde bindim ve 32'ye bastım. Kapılar arkamdan kapandı, hareket ettik. Spor ayakkabılarımı çıkarıp babetlerimi giydim.

Asansör aniden türbülansa girmiş uçak olup sallandı. Işıklar

söndü. Ayaklarım yerden kesildi. Bardaktaki kahve dökülüp elimi yaktı. Yere düşürdüm.

Sonra sessizlik. Çıt yok.

Panoda yirmi altıncı kat civarında olduğumuz görülüyordu. Bir nefes aldım. Yirmi altıdan yirmi yediye çıkarken hep takılırdı. Eski huyuydu. Bir nefes daha aldım. Ama hiç bu kadar sert sarsılmamış ve uzun kalmamıştı. Asansörün ne yapacağını bilemez gibi bocaladığını hissettim.

32 düğmesine bir daha bastım. Başka kat düğmelerine bastım. Kapı açma düğmesine bastım. Acil arama düğmesine bastım. Acı acı çalan telefon sesi karanlığı doldurdu. Telefon birkaç kez çaldıktan sonra telesekreter devreye girdi.

New York Belediyesi Destek Hizmetlerine hoş geldiniz. Şu anda tüm operatörlerimiz meşguldür. Lütfen sinyal sesinden sonra bulunduğunuz mevki ve destek konusunu belirtiniz. Talebinize ilk fırsatta cevap verilecektir.

Alo, alo! diye bağırdım sesim gitmez diye korkarak. Asansörde kaldım. Adresi verdim. Adımı söyledim. Ne olduğunu anlattım. Nedense üstümde para olduğunu söyledim. Telesekreter aniden kapattı.

Köşeye yeni takılan güvenlik kamerasına baktım. Belki Jersey'de şurada burada bir güvenlik görevlisi izliyordu.

Çantamdan defterimi çıkardım ve en iri, düzenli el yazımla *İmdat! Asansörde kaldım.* yazarak objektife doğru kaldırdım ve gösterdim.

Asansör sarsıldı.

Defteri, kalemi, çantayı düşürdüm. Yere dökülmüş kahveyi bacaklarıma sıçrattılar. İçimin boşalmasıyla birlikte çöküp tutamağı kavrayarak boşluğa düşmeyi bekledim. *N'olur düşme, n'olur düşme, n'olur düşme.* Birkaç dakika geçti. Kulaklarım tılandı. *N'olur düşme, n'olur düş-*

Işıklar titreşerek yandı ve asansör kaldığı yerden devam ederek otuz ikinci kata sorunsuz çıktı.

Kapı açıldı. Çantamı peşimden sürükleyerek çıktım.

Dışarı adım atar atmaz soğuk bir ter boşanmasıyla rahatladım. Kartımı okuttum. Camlı odalar ve karanlık masalar kıtasının önünden geçerken ayaklarım tanıdık kalın halıya gömüldü.

Masama oturup telefonu kaldırdım ve 911'i aradım. Dokuz kere çaldıktan sonra açıldı.

Dokuz yüz on bir acil servis. Yorgun bir kadın sesiydi cevaplayan.

İyi günler, asansör arızası bildirecektim de. Asansörde kaldım az önce.

Yaralı mısınız, tehlikede misiniz? Yaralı veya tehlikede olan biri var mı?

Hayır, diye ekledim, çıkabildim sonra. Ama korkuyorum şimdi.

Evet. Olay nerede?

Times Meydanı. Adresi verdim.

Söylediklerimi yazarken tuş seslerini duydum. Bir dakika, dedi. Burası iş merkezi mi?

Evet, iş yerim burada.

Tamam, birini gönderip baktıralım, dedi sonunda. Yalnız kusura bakmazsanız sorabilir miyim, siz neden oradasınız?

E işe geldim, diyorum, ne olacaktı der gibi.

O semtler olduğu gibi terk edildi, en fazla bir iki hummalı çıkıyor, onları alıyoruz.

İş sözleşmem gereği belirli bir tarihe kadar iş yerinde görev başında olmam gerekli, diyorum alıngan, savunmacı bir sesle.

Evet, bazı şirketler böyle yapıyormuş. Peki, bir şey daha soracağım. Bina yönetiminiz nerede?

Nasıl yani?

Binada çalışan bir yönetici yok mu? Yoksa siz de orada durmayın. Büyük tehlike arz ediyor.

Bir bakayım ben ona, dedim yönetici olmadığını bildiğim halde. Yani bu asansör tamir edilmez mi o zaman?

İç geçirdi. Birini gönderip baktırırız. Ama tarih veremem. Personel sıkıntımız büyük. Esasında nüfusun çoğu şehri terk etti.

Belediye bütün hizmetleri kapatıyor. Sözleşmenin sonuna kadar gidecekseniz bunu da göz önünde tutun.

Ama belediye de işini yapsın! dedim bir anda sinirlenip bunalarak.

Hanımfendi, dedi sertleşip sinirlenerek biraz, size her gün bu şehirde neler olduğunu anlatsam, asansörde kalanla filan uğraşamayacağımızı anlarsınız. Talebinizi sıraya yazıyorum, başka da yapabileceğim bir şey yok. Adınız?

Candace. Candace Chen.

Teşekkürler, Bayan Chen. Birini göndereceğiz. Ama siz yine de dediklerimi bir düşünün.

Kapattım, sonra tekrar açıp Michael Reitman'ın bıraktığı cep numarasını aradım. 911 operatörünün söylediklerini, binada çalışmanın tehlikeli olduğunu aktaracaktım. Bu arada kendisine, ofiste tek bir kişinin bile kalmadığını bildirecektim.

Altı kez çaldıktan sonra telesekretere bağladı. Mesaj bırakacaktım ama mesaj kutusunun dolu olduğu bilgisini de verdi. Kapatım.

Bilgisayar ekranındaki yansımam boş boş bana bakıyordu. Outlook'u açtım, yeni mesaj yoktu. Michael Reitman ve Carole'a *asansör arızası* başlıklı bir e-posta yazıp o sabah olanları ve çözüm için yaptıklarımı ayrıntılı anlattım. Bir gelişme olduğunda bilgi vereceğimi de söyledim. Nihayet bir iş yapabildiğim için memnundum ama yalan tatminlerdi bunlar. Başka bir şeyler yapmalıydım.

Camdan baktım. Times Meydanı'nda in cin top oynadığını ilk kez fark ettim. Turist de yoktu, seyyar satıcı da, ekip arabası da. Kimsecikler yoktu. Noel sabahı gibi ürpertici bir sessizlik hâkimdi. Ben fark etmeden mi bu hale gelmişti? Ofisi çepeçevre yürüyüp bir başka cepheden bir polis arabası, itfaiye kamyonu görürüm, uzaktan bir siren duyarım diye dolandım.

Sırf kimsesizlik değildi mesele. Belediye ekiplerinin yokluğunda bitki örtüsü de hızla yayılıyordu ve en önde geleni, osuruk ağacı dedikleri, çatılarda, kaldırımlarda, otoparklarda, her

türlü beton çatlağında serpilen, eğrelti otu kılıklı bitkiydi. Her tarafta görmeye başlayınca, Google'a *osuruk ağacı* yazdım. Kokar ağaç (*Ailanthus altissima*), Simaroubaceae familyasından Mayıs-Haziran ayları arasında yeşilimsi sarı renkli çiçekler açan, kötü kokulu bir ağaç türü. Vatanı Uzakdoğu'dur. Buradan Avrupa ve 1700'lerin sonunda Amerika'ya yayılmıştır. Yani neredeyse ülkenin kuruluşundan beridir burada yaşıyorlardı.

Pencereden bakıp Times Meydanı'nın yıllar içinde osuruk ağaçları, sulak alan bitkiler ve yaban hayatıyla ele geçirilişini hızlandırılmış çekimde izledim.

Ya da belki Hollandalıların ilk ulaştıklarında gördükleri, siyah ayılar ve kurtlar, tilkiler ve gelincikler, vaşaklar ve dağ aslanları, her derede ördekler ve kazlarla dolu, çam ve ceviz ormanlarıyla kaplı halini canlandırıyordum gözümde. İlk gelen Avrupalılar, Manhattan'ı cennetten çıkma bilmişti. Atımı şurada sulardım. Ateşi şurada yakardım. Şurada da güneşten korunur, gölgede dinlenirdim.

Hayallerin orta yerinde, bir anda uzaktan kızak çanı sesleri geldi. Hah, dedim, deliriyorum.

Ama tam karşımda kestane rengi, beyaz lekeli bir at, sokakta tırıs gidiyordu. Kararlı, neşeli, telaşsız adımlarla Broadway'den inmekteydi. Nefesimi tutup telefonumu buldum çıkardım ve binaların arasında gözden kaybolmadan bir resmini çekebildim.

Hayal görmedim değil mi ben?

Telefondaki fotoğrafa tekrar baktım. Eski fayton atıydı, gözlüğü koşumu hâlâ üzerindeydi, her adımda çingirdayan çanları da vardı. Bir zamanlar Central Park'ta turist gezdirirken artık başıboş geziyordu. Birine göstereyim, biri de benimle buna şaşırsın istedim ama ofiste kimse yoktu. Göz alabildiğine kimse yoktu.

Masama oturup bilgisayarı açtım. Ta ne zamandır girmediğim NY Ghost foto blogumu, adresini de unuttuğum için adımı Google'a yazarak bulup girdim. Hâlâ duruyordu, hâlâ ne zaman ki resimlerimi gösteriyordu. WordPress platformuna girmeye çalıştım ama onun da şifresini unutmuştum, şifre sıfırlama talebi

oluşturdum. Sıfırlama bağlantısı posta kutuma düşsün diye bekledim. Ofis boşaldıktan sonra bağlantı yavaşlamış ve sık sık koppar olmuştu ama nihayet bağlantı geldi, yeni bir şifre oluşturup bloguma girdim ve yeni bir gönderi hazırladım.

Az önce çektiğim fotoğrafı yükledim. Resim altına yazdım: *Bir at Times Meydanı'ndan geçer ama kimse geçtiğini görmezse, yine de geçmiş midir?*

New York çöker ama kimse çöktüğünü belgelemezse, yine de çökmüş müdür?

Yayınla'yı tıkladım.

Uyandım. Sabah işe gittim. Gitmem saatler sürdü. Otobüs yolculukları sırasında, ofise daha yakın, belki yürüme mesafesinde bir yere taşınmayı düşündüm. Kiralar o kadar düşmüştü ki Manhattan'da rahat rahat ev tutabilirdim.

Lobide asansör bekledim ama hiç gelmedi. Hâlâ tamir edilmemişti. Tam otuz bir kat merdiven çıktım ben de. Sabah egzersizi diye kendime telkin vererek, beton merdivene serpilmiş izmaritlerin çevresinden seke seke çıktım, iki üç kere durup dinlendim. Gaz Odası derlerdi merdiven boşluğuna; çünkü kimileri, genellikle Sanatçı Kızlar, sert kış günlerinde dışarı çıkmak yerine gizli gizli burada sigara içerlerdi. Ham beton duvara bastırıp söndürdükleri Parliament izmaritleri hâlâ ortalıktaydı.

Boş ofis beni karşıladı. Kartımı okuttum. Yeşil ışık yandı, cam kapıyı açtım.

Spectra ofisinin, artık resmen NY Ghost genel merkezi olduğuna karar verdim. Hayata dönmüştü. Bütün enerjimi blog üzerinde toplamıştım. Yeni işim oydu. Madem yapacak bir işim yoktu, kendi işimi kendim bulacaktım. Ortalarda dolaşmaya çekinmiyordum çünkü başka kimse yoktu. İlaçlama şirketinin en son ne zaman gelip ofisi ilaçladığını hatırlamıyordum. Belki yönetim para ödemeyi kesmişti, belki ilaçlamacılar da hastalığa yenik düşmüştü.

NY Ghost'u iki kere güncelliyordum, bir kere sabah işe geldiğimde, bir kere de akşam.

Öğlen saatinde çıkıp metruk şehrin farklı alanlarını belgeleyen fotoğraflar çektim.

Öğlen yürüyüşlerimde, New York'ta saatlerce gezindiğim ilk yazımı hatırladım. Şimdi daha soğuktu, üstümde de iPhone'umu, şarjımı, dudak kremimi koyduğum derin cepli bir ceket vardı. Cüzdanım da yanımdaydı ama bir şey satın alacak yer yoktu. Yürüdükçe blog fikirlerim çığ gibi büyüdü. Fayton atlarının toplanıp otladıkları çayırların fotoğraflarını çektim. Şehrin en bilinen ve artık süresiz kapalı olan yapılarını çektim: MoMA, Rockefeller Center, Carnegie Hall, Lincoln Center.

Hepsinin perili gibi bir hali vardı. Sokaklarda dolaşırken, gözümün önüne Robert Polidori'nin Çernobil ve nükleer santral işçilerinin yaşadığı, şimdinin hayalet kenti Pripyat fotoğrafları geldi hep. Ya da Yves Marchand ve Romain Meffre'nin Detroit'te metruk otomobil fabrikaları ve göçmüş büyük opera salonları kareleri. Seph Lawless'in 2008 krizinden sonra batıp kapanan, metruk ve yıkık alışveriş merkezi fotoğrafları bir de.

Bunların onlardan farkı, New York'un henüz teslim olmamasıydı. Boştu ama metruk değildi. Sonunda herkes geri dönecekmiş gibi kurumlar ayakta tutuluyordu. Başlarında güvenlik görevlileri vardı, siyah tiöşrtlü, siyah pantolonlu, bekçi köpeği siluetli Sentinel arması taşıyan. Belli belirsiz tabancaları olmasa, garsona benziyorlardı. Günler boyu gördüğüm ve hummalı olmayanlar bir tek bu Sentinellerdi; varlıkları hem güven veriyor hem de ürpertiyordu.

Esasen Afganistan ve Irak'ta askeri taşeronluk yapan güvenlik firması Sentinel'e bir yazı ayırdım. Belediye, kamu binalarını yağmacılardan koruma işini Sentinel'e ihale etmişti. Bazı mülk sahipleri de boşalttıkları evlerinin güvenliğini Sentinel'e vermişlerdi.

Bir gün Elli Dördüncü Sokak'taki çok beğendiğim sıra evlerin

önünden geçerken, birinin üst kat penceresinde bir Sentinelci çarptı gözüme. Yatılı bakıcıydı resmen. Pencerelerdeki beyaz orkideleri suluyor, kuş tüyü yastıklar ve lüks kumaştan nevresimlerde yatıyor, sabah kalkıp minicik espressolar hazırlayarak altın yaldızlı narin porselenlerde içiyordu.

El salladım, o da salladı. Bir resim çektim.

Bulunduğu yerden benim hummalı olmadığımı anlamasının tek yolu, maske takmamdı. Sentinel güvenlikçileri maske takmasa da (salgının boyutuna bakınca maskelerin pek bir şeye engel olmadığı anlaşılmıştı), maske takmanın bir anlamı vardı. Akıllı melekelerimin yerinde olduğunun, kafamın çalıştığının uzaktan işaretiydi. Dolayısıyla ben de hummasız olduğum anlaşılсын diye dışarıda maske takıyordum.

Bir başka seferinde, çeşitli metro istasyonlarından bir seriyaptım. Bir akşamüstü, Times Meydanı istasyonunun girilmez şeritlerini kenara itip merdivenlerinden inebildiğim yere kadar indim ve suyun kıyısına geldim. iPhone'umu çıkarıp fotoğraf çektim. Flaşım şişip su yüzüne çıkmış gofretler ve dergilerden, sıçan ölülerinden, çer çöpten yansıdı. Çöpten suyun yüzeyi görünmüyordu bile ama basamaklarda dururken açlıktan ağzını şapırdatan bir hayvan gibi sesi işitilebiliyordu. Derine indikçe ses gürleşiyor, daralan alanda yankılanıp katlanıyor ve nihayet her şey karşımdaki bu ilksel çorbaya karışıyordu.

Bunun sonucunda *MTA'ya Binen Kalmadı* blog yazısı ortaya çıktı.

Ekim sonu itibarıyla, *Times* dahil tüm büyük basın kuruluşları yayını durdurdu. NY Ghost'a yavaş yavaş ziyaretçiler gelmeye başladı. Çoğunlukla, hiç duymadığım ve hummanın ulaşmadığı Kihnu, İzlanda, Bornholm ve diğer soğuk iklim adalarından bağlanıyorlardı.

Sevdikleri yerlerden fotoğraf ve haber istemeye başladılar. Sanki hâlâ New York'un çöktüğüne inanamıyor ve kanıt arıyorlardı. Diğer her yer düşebilirdi ama New York değil. Cilalı parlak

yüzeyleri ve paralı ortamları yenilmezdi âdeta. 11 Eylül'e, bombalama girişimlerine, elektrik kesintilerine ve kasırgalara, küresel ısınmayla yükselen sulara rağmen.

Ben hep New York'un gerçeğinden çok hayalinde yaşadım. Bir şeyin kendisinden çok düşüncesini sevebilme ihtimali beni bunca süre orada tuttu. Fakat sonuna doğru, haftalarca dolaşmanın ve fotoğraf çekmenin ardından, şehrin kendisini de tanıdım ve sevdim. Çünkü belgeleme işini çok sevmiştim. Şehrin çöküşünü fotoğraflamak üstesinden gelinemez bir işse de –New York çok büyüktü ve benim de giremeyeceğim kadar uzak ve tehlikeli yerleri vardı– durmak istemiyordum.

Okuyucuların isteklerini ödev gibi görmeye başladım. Her ödevi bir blog yazısına çevirdim. İstekleri mahalle mahalle ayırıp hepsini takvime bağladım. Bu işi yapmanın, sabah kalktığımda gün için bir planım olmasının bir zevki vardı.

Bir keresinde Strand kitapçısına girip devrilmiş rafları fenerimle taradım, okumak üzere aldığım kitapları bildirdim. Bir gün öğle yemeğimi Bemelmans Bar'ın bir locasında mum ışığında yedim. Duvar resimlerinin fotoğrafını çekip huzurlu park tablosunu mümkün olduğunca korumaya çalıştım. Sonrasında Central Park'ı, at ve sıçan sürülerini geçip Broadway'deki dev Fairway'den kuru gıda ve hamilelik vitamini "alışverişi" yaptım.

Bir keresinde, Walter De Maria'nın SoHo'daki eski bir fabrika binasının ikinci katında yaptığı Toprak Oda enstalasyonuna girmeyi başardım ama çoktan ölmüş görevliyi hâlâ resepsiyon bankosunun gerisinde oturken bulunca kaçtım.

Hummalanmış ve görevinin başında ölmüştü herhalde.

New York'ta ağır aksak dolaşan hummalılara gitgide daha az rastlanıyordu. Sıfır Noktası'ndaki işportacı vardı, anlaşılmaz bir şeyler homurdanarak kararmış muzlar satıyordu. Gecelikli ihtiyar kadın vardı, arabasını Gristedes'in önünde bir ileri bir geri süren. Tompkins Square Park'taki evsiz genç çift, olmayan insanlardan para dilenmek için bozuk para dolu fincanlarını çingırdatan. NY Ghost için hummalıların fotoğraflarını pek çekmiyor-

dum çünkü izinleri olmadan kendilerini göstermek saygısızlık. onlar da izin verecek durumda değillerdi.

Ama bir istisnası oldu. Karanlık çökmeden ofise dönmek için Beşinci Caddeden hızlı hızlı yürüyordum. Juicy Couture'un mağazasını o kadar bakımlı gördüm ki bir an açık zannettim. Fakat çok perakendeci yağmalanmıştı, bu yüzden oraya dokunulmamış olmasını çok yadırgadım. Dokunulmamış da değil, hamarat bir el değmiş. Devasa bir zaman kapsülü gibi ayrıksı duruyordu ortamdan; markanın en bilinen ürünü kadife eşofman takımları, capcanlı bir gökkuşağı şeklinde dizilmişti.

İçeride bir hareket gördüm. Satış görevlilerinden biriydi, pastel polo gömlekleri katlayıp katlayıp duruyordu. Hummalı halıyla bile işini iyi yaptığı belliydi. Güneş gözlüklerinin dizili olduğu duvar göz alıyordu. El çantaları başka bir duvara renk ve modele göre zevkle sıralanmıştı. Bunun üzerine bloga kadının tişörtleri katlarken otuz saniyelik bir videosunu koydum. Uzaktan çektim, videonun çok vurucu olmasını istemedim. Çenesinin yarısı kopmuştu. Ancak kıyafetleri hiç tempoyu bozmadan, en ekonomik hareketlerle katlayışı, rahatlık ve dinginlik veriyordu.

NY Ghost'un en popüler yazısı oldu ama çok da tartışma kopardı. Ben de çelişkili duygular içindeydim. Kimi okurlar üzüntülerini ve güvenliğimden endişelerini dile getirdi. Kendi durumlarından, ülkelerinin humma salgınını önlemek için sınırları kapatıp ithalatı durdurduğundan söz ettiler. Beni yanlarına alıramadıkları için üzüntülerini dile getirdiler.

Diğerleri, beni felaket pornoculuğuyla suçladılar. Neden New York'u terk etmediğimi, neden kendimi bunu yapmaya mecbur hissettiğimi sorguladılar.

Senin hummalı olmadığını nereden bilelim? yazdı şüpheli bir okur.

Bir sabah otobüs bekle bekle gelmeyince taksi durağını aradım artık. Telesekreter çıktı, çalışmaya devam eden on kadar şoförün cep numaralarını söyledi. Bütün isimleri dinledim bir kadın çı-

kar diye ama hepsi erkek şoförlerdi. Son numarayı aradım artık. Yarım saat sonra apartmanın önünde bir taksi durdu.

Sürücüyle göz göze gelmemeye dikkat ederek arka koltuğa geçtim. Emniyet güçleri de ortadan çekildiği için mümkünse erkeklerle baş başa kalmamaya çalışıyordum. Hiç konuşmadan, kepenk kapatmış mağazaların, yiyecek toplamaya çıktığım sebze bahçelerinin, Brooklyn belediyesinin kuru gıdalar için yerleştirdiği otomatların, son aldığım kitapları iade edemediğim kütüphanenin önünden geçtik. Tren yolunun altından geçtik, yol güvercin pisliği ve tüyleriyle sıvanmıştı.

Hava ne güzel bugün, dedi adam nihayet sessizliği bozup.

Dikiz aynasından göz göze geldik. Orta yaşlı, Latin kökenli bir adamdı; yüzünde *Simpsons* karakterli komik bir maske vardı. O beni biraz rahatlattı.

Ben de maskemi indirdim. Evet, güzel bir gün, dedim temkinli. Çünkü kollarıma güneş vuruyordu, ağaçlar kızıla kahveye ve safrana dönmüştü ve sonbahar olmasına rağmen hava sıcaktı.

Brooklyn Köprüsü'nden geçebilir miyiz? Williamsburg daha yakın ama belediye kapatmış diye duydum. Bakımı yapılmıyormuş artık.

Başımla evet dedim. Olur. Neresi daha güvenli olacaksa.

Birini koruyacaksan Brooklyn'i korumak lazım zaten, dedi daha çok kendi kendine.

Brooklyn'den çok yolcu çıkıyor mu? diye sordum kibarca, taksicilikten bir NY Ghost yazısı daha çıkar mı diye düşünerek.

Pek çıkmıyor aslında. Bugün siftah senden. Ama bazı günler, hele böyle oldu mu, direksiyona geçmeden duramıyorum. Çık-mayıp da ne yapacaksın? Açıyorum penceremi şehri dolaşıyorum. Benzin pahalı ama taksicilere indirimli, fena olmuyor yani. İnsanın bir şeyle uğraşması lazım, değil mi?

Ben de şehirde yürüyüp fotoğraf çekiyorum, dedim. Bloguma koyuyorum.

A öyle mi, hangi blog senin? Bakarım ben de bir ara.

Adı NY Ghost. Ben daha çok—

Arkasına döndü. Yemin et! Girdim ben senin sayfana. Tekrar önüne döndü. Yalnız çok iyi bir şey yapıyorsun insanlara haber ulaştırarak. Resmini koyduğun yerlerin çoğu aklıma bile gelmezdi. Mesela metronun içi. Oraya kadar nasıl indin sormayacağım bile.

Güneşin altında göz alıcı ve muhteşem Brooklyn Köprüsü'nden geçtik. Düşündüm ki New York'ta yaşadığım onca yılda, bu köprüyü yayan, bisikletle, hatta arabayla bile hiç geçmemiştim. Nasıl olabilirdi bu?

Senin blog sayesinde New York'u daha da sevdim, diye devam etti. Bak bir de ne anlatacağım. Geçen hafta Massachusetts'ten döndüm. Kuzenim orada.

Bir gruba katıldı, koloni mi ne diyorlar kendilerine tam bilemeyeceğim, hep birlikte zenginlerin metruk evlerine çöküyorlar. Sanatla uğraşıyorlar, sebze meyve ekiyorlar, ateş başında şarkılar söylüyorlar. Güya ben de gidip onlarla yaşayacaktım.

Hım. Niye döndün peki?

Hoşlanmadılar benden! Bir kahkaha attı. Hayır ben zaten hayatım boyunca New York'ta yaşadım. Spanish Harlem'de oturdum, Morningside'da, Bronx'ta. Buralıyım ben. Ne yapacağım bu saatte, Martha's Vineyard'da yelken mi? Tekrar güldü, bu kez biraz tedirgince. Kaldı ki bütün beyazlar çekmiş gitmiş New York'tan nihayet, ben gider miyim?

Gülümsedim.

Bloguna yaz aslında, New York aslında göçmenlerin şehridir, yabancıların ilk giriş noktasıdır diye. Tarihini yaz da bilsinler.

Ben aslında Ellis Adası'ndan fotoğraf koymak istiyordum ama artık vapurlar çalışmıyor.

Şaşırmamak lazım. Turizm sektörü mü kaldı? Burada hâlâ duranlar ya yaşlı, ya hummalı ya da bizim gibi kimi kimsesi olmayanlar. Yani öyle dedim ama... Kusura bakma —dikiz aynasından bir bakış attı— densizlik ettiysem.

Yalnız olmayı seviyorsan kötü değil aslında, diye destekledim.

Bir süre sessizce ilerledik. Yaklaşırken, Orta Manhattan'da olmak hoşuma gidiyor, dedi. Bazen sırf kendime hatırlatmak için buraya geliyorum.

Hatırlatmak derken?..

Uygarlığın hâlâ var olduğunu. En çok buralarda altyapı ayakta. Sentinel'in adamları var, değerli kurumlarımızı koruyor. Suç daha az. Elektrik hâlâ var. İnternet çekiyor. Cep telefonu da çekiyor. Buraya gelince, her şey darmadağın olurken istikrar bulmuş gibi oluyorum.

Evet, buranın insana güven veren bir yanı var.

Times Meydanı'na ha? Müzikal mi var bu gece? Kendi espri-sine güldü.

Ya, *Wicked* oynuyormuş ona gideceğim. Öncesinde de yemeğe.

Olmuşken tam olsun, dedi ve planlarımı daha fazla sormadı. Evet. Tam önünde duruyorum.

Spectra binasına geldiğimizde bir an bocaladı. Yetmiş iki buçuk yazdı. Yirmisini almayabilirim istersen. Çok artırdılar tarifi.

Olsun. Cüzdanımı çıkarıp bir yüz dolar uzattım. Üstü kalsın. Ben Eddie.

Elini, yani paravanın arasından parmaklarının ucunu sıktım.

Candace ben. Memnun oldum Eddie. Taksi lazım olunca ararım.

Ne zaman istersen. Hoşça kal Candace. Dedi ve uzaklaştı.

Kasım itibarıyla Spectra ofisine taşındım. Blythe ve Delilah gidip ofis bana kaldıktan sonra herhangi bir zamanda taşınabilirdim aslında ama, meğer alışkanlıklarına bağlı bir insanmışım. Otobüs seferlerinin bir haber bile verilmeden kesilmesi etkili oldu. Bir pazartesi sabahı giysilerimi, bakım malzemelerimi, annemden kalanları ve sığdırabildiğim diğer şeyleri bir valize topladım. Gelsin diye Eddie'yi aradım ama açmadı. Tekrar durağı arayıp başka birinin telefonunu aldım. O gelince evimin kapısını son kez kilitledim.

Valizimle arka koltuğa geçip, Ya Eddie diye bir şofor vardı dedim. Nasıl, iyi mi?

ıkaramadım o isimde birini. Sürücü arkasını döndü, kurlu maskesi sesini boğuyordu. Taksiciyiz diye birbirimizi tanımak zorunda değiliz ki.

Pardon, dedim, yolu sessizce tamamladık.

Boş ofis beni karşıladı. Taşınma günümün devamında sayım yaptım.

Depoda bol miktarda kahve, sebil için damacanalara, suyla karıştırırsam süt yerine geçebilecek kahve beyazlatıcısı vardı. Ayrıca temizlik malzemeleri, iki tane Dyson elektrikli süpürge, rulolarca kâğıt havlu ve bidonda pembe el sabunu vardı ki geceleri yıkanmak için kullanabilirdim.

Personel odasındaki otomatta çeşitli sağlıklı atıştırmalıklar vardı: kavrulmuş ballı yerfıstığı, kuru meyveler, protein barları, fırınlanmış yoğurtlu dereotlu cips, mercimek gevreği gibi. Baskı odasından delikli zımbayı alıp makineye vura vura camı önce çatlatmayı, sonra parça parça dağıtmayı başardım. Nihayet hepsini indirdiğimde, bütün yiyecekleri topladım yumurta çalan tilki gibi. Terk edilmiş masaları altüst edip ikolatalar, mikrodalgada ısıtmalık Kraft peynirli makarnalar ve karides aromalı Maruchan noodle, tuzlu kraker, Heinz ketçap paketleri ve her ne hikmetse bir kutu Manischewitz matzo hamuru buldum. Bulduğum bütün gıdaları personel mutfağının dolaplarına, son kullanma tarihi sırasına göre dizdim. Blythe'in masasında bulduğum yarılanmış Kiehl's Ultra Yüz Temizleyici ve Ultra Yüz Nemlendirici ile Mario Badescu Yüz Spreyini, günlük cilt bakımı rutinim olarak tuvalet tezgâhına sıraladım.

Uzun ve yorucu bir gün oldu. Akşamına bitkin düşmüştüm.

Doğru dürüst bir yatak odam olsun diye, delikli zımbayı Michael Reitman'ın kilitli ofisinin cam duvarına fırlatarak camı üçüncü veya dördüncü seferinde kırmayı başardım.

İçeri girip halıdaki cam kırıklarını süpürdüm. Artık benim olmuş devasa masasındaki ve artık benim olmuş güzel kanep-

sındaki kırıkları silkeledim. Google'a baktım. Mies van der Rohe tarafından tasarlanmış Barcelona kanepeymiş. Çekmecelerini karıştırıp Braun masa saatini buldum, alarm olarak kullanmak üzere aldım.

Ben fark etmeden hava kararmıştı. Işıkları kapattım. Ofis kıyafetimi çıkarıp bir gecelik giydim. Uyumaya niyetim yoktu, bu yeni odada yatmanın nasıl bir his olduğunu merak etmiştim yalnızca.

Tepemde bir çatı penceresi vardı. Burada çalıştığım onca yılda hiç fark etmemiştim, şimdi de şehirde fazla ışık olmadığı için yıldızları görebiliyordum. O kadar berrak ve parlaktılar ki yorgun gözlerim kamaştı. Kapattım ben de. Uyumadan önce ilk kez bebeğin kımıldadığını hissettim.

Sephora'ya yerleştikten sonra, Bob'a New York'taki son günlerimi anlatıyorum. Küçük bir masada karşılıklı oturup porselen fincan takımlarından çay içiyoruz, birlikte nice günler görmüş geçirmiş iki eski dost gibi. Akülü LED ısıldak, soğuk ışığıyla karanlığı hafiften kırıyor. Birkaç parça yeni mobilya bulunan mekânda seslerimiz yankılandığı için alçak sesle konuşuyoruz.

Yani sonuçta ofiste yaşamaya başladın, diye özetliyor Bob Çalışıyordum da.

Vay be. NY Ghost. Şimdi anlaşıldı. Ama, diye devam ediyor çay fincanını bırakarak, yaşanacak hali kalmadığında da neye o kadar direndin anlamıyorum.

Benim için hâlâ yaşanılır bir yerdi.

Ama o kadar merdiven çıkıyordun. Kaç kattı, otuz mu? Her sabah maraton koşmak gibi bir şey. Renk vermeden gülümsedim.

Sabah kardiyosu işte, diyorum şakayı sürdürerek. Sırf merdivenler yüzünden bile er ya da geç terk edecektim. Zaten pek okuyucu da kalmamıştı, malum herkes hummalanınca.

Ha, blogun okunmaya devam etse ayrılmayacaktın yani, dedim ve sesinde alaycılık çok belliydi ama üstüne bir de sert küçümseme, tiksinti binmişti.

Hamile olduğum için ayrıldım, diye cevap veriyorum; doğru sayılmaz ama konuyu bebeğe bağlamak Bob'un keyifsizliğini hafifletiyor.

Ayrıldığına pişman mısın? diye soruyor, sonra hemen toparlıyor. Cevap vermesen de olur. Pişmansındır herhalde.

New York'ta yaşamak sürdürülebilir değildi, diyorum, gruba katıldığımdan beri olanlara değinmeyerek. Bitireyim mi öyküyü? Fazla bir şey kalmadı.

Hayır, arkası yarın. Heyecanlı oluyor.

Çayından bir yudum alıyor.

Bob. Bocalıyorum. Geri dönmek nasıl bir duygu?

Geri dönmek, diye tekrarlıyor. Doğup büyüdüğüm şehre mi? Yoksa bu alışveriş merkezine mi?

Bilemiyorum. İkisi de galiba. Ama özellikle çocukluğunda o kadar zaman geçirdiğin bu alışveriş merkezine. Hâlâ aynı geliyor mu? Sence değer miydi?

Bana bakıyor. İnanır mısın, evet. Kokusu bile tanıdık, tıpkı çocukluğumdan hatırladığım gibi.

Niye geceleri dolaştığını sorabilir miyim? Seni hep işitiyorum. Anlayamadım demek istediğini, diyor çayının son yudumunu içip.

Ben üstüne varamadan Todd kepengin altından eğilip içeri giriyor. Hey, Bob?

Bob öfkeyle bakıyor ona. Ne dedim ben? Önce kapıyı vurun.

Pardon, diyor Todd bıyık altından. Adam'ın da beklediği kapıya dönüp yan duvara tak tak vuruyor parmaklarıyla. Bob bana bakıyor.

Girin, diye sesleniyorum.

Bu kez Adam girip doğrudan Bob'a konuşuyor. Bize bir araba lazım. Pilleri almaya gideceğiz.

Doğru ya. Bob başını sallıyor. Büyük bir araba lazım değil, Nissan'ı vereyim o halde. Pantolonuna bağlı zincirden bir anahtar çıkarıyor.

Bir dahaki sefere bütün malzemeleri bir kerede almaya dikkat edin.

İdeali o, diyor Adam. Dönüşümüz geç olabilir. Döndüğümüzde anahtarları nasıl verelim?

Uyuyor olurum. İçeri girdiğinizde kapımın önüne bırakın.

Anlaşıldı. Adam, önce Bob'a, sonra bana baş selamı veriyor. İyi geceler.

Belki onlar var diye Bob yine haşın, astığım astık konuşmaya başlıyor benimle. Folik asidini aldın mı bakayım? diye soruyor. Kaşlarını çatıyor. Rachel almana dikkat edecekti. Özellikle görev verdim ona.

Hatırlattı daha önce.

Hatırlatmayacaktı ama, bakacaktı alıyor musun diye. Doğum kusurlarını önlemeye yardımcı oluyor, vücudunun yeni hücre üretmesini destekliyor.

Vay be. Çok etkilendim. *Hamilelik 101* ellerinden öper, demek istiyorum. Ama demiyorum. Bob'la münakaşaya girmek gibi gereksizce riskli bir hareket yerine, folik asit şişesinin paket paket bebek bezi, ıslak mendil, mama ve kıyafetle birlikte durduğu şifonyere gidiyorum.

Sephora mağazasının içi, Todd ve Adam'ın alelacele kurdukları IKEA mobilyalarla döşeli. Bana bir katalog getirdiler, ne istediysem seçtim. Tempur-Pedic şilteli bir yatağım var, bebeği yakın zamanda beklemiyor olsam da tüm bebek mobilyaları hazır: Müzikli dönenceli sarı bir beşik, takımı alt değiştirme masası, ufak bir salıncak. Fakat en güzel tarafı, okumak istediğim bir sürü kitapla dolu kocaman bir kitaplık. Üstelik kitaplardan hiçbiri sarmazsa, artık canımın istediği gibi eğlence salonuna (Old Navy mağazası), kütüphaneye (Barnes & Noble ve raflarında kalmış kitapları) gidebiliyorum.

Bu yakınlarda *Binbir Gece Masalları*'nı okuyorum; anlatıcı Şehrazat, canını kurtarabilmek için Kral Şehriyar'a her gece bir öykü anlatıyor, sonunu bir sonraki geceye saklıyor.

Tekrar masaya oturuyorum. Bob'un açık seçik görebileceği şekilde ağzıma bir hap koyup soğuk çayımın kalanıyla yutuyorum. Sağ ol hatırlattığın için, diyorum ona.

Başını sallıyor. Ben gitmeden dua edelim mi? Ben senin yerine ederim.

Başımınla olur diyorum. Sandalyelerimizde önümüze bakıp başımızı eğiyor ve el ele tutuşuyoruz, tıpkı pazar okulundaki gibi.

Yüce Rabbimiz, diye başlıyor Bob, senin rahmetine sığınıyoruz. Senden dilekte bulunarak, aczimizi idrak etmiş oluyoruz. Senden bu yavrunun sağ salim dünyaya gelmesini dileriz. Annesinin kusurları bir yana, bu yavruyu sağlıklı dünyaya getirebilmesini senden dileriz. Candace'ın döndüğü hataya tek-

rar sapmamasına, kavuştuğu özgürlüklerin ayrıcalık olduğunu unutmamasına yardım et. Onu girdiği yanlış yollardan çıkar ve aramızda doğruluğa sevk et. Amin.

Amin, diyorum laf olsun diye.

Bob çıktıktan sonra biraz daha bekleyip lambayı söndürüyor ve yatağa giriyorum. Uzun süre öylece yatıyorum. Kalbim öyle şiddetli çarpıyor ki parmak uçlarımda hissediyorum.

Annemin yanıma gelmesi uzun sürmüyor. Otururken yine yatağın çöktüğünü hissediyorum. Bir şey demiyor.

Ne söyleyeceğini biliyorum, diyorum ona ama izin ver bir düşüneyim.

Anahtarı alman lazım, diye bastırıyor. Anahtarı al, arabayı al, sonra da kaç.

O kadar kolay mı sence?

Bence bu bir fırsat ve karşına daha çok fırsat çıkmayacak.

Bu gece mi? Sence doğru zaman mı?

Annem burun büküyor. Ai-yah, doğru zaman dündü. Geçen haftaydı, geçen aydı! Doğurduktan sonra işler değişecek.

Ayrıntıları tebliğ ediyor: Sakın uyuma. Todd ve Adam'ın dönüşünü bekle. Todd, anahtarı Hot Topic'in önünde yere bırakacak. Ben alacağım. Zamanlama çok önemli. Onlar gelir gelmez alırsam, Bob yürüyüşe çıkınca beni yakalayabilir ya da anahtarın olmadığını fark edebilir. Ama dikkat: Anahtarları ele geçirip arabaya binsem bile, hava karanlık olursa farları açmak zorunda kalırım. Kaçtığımı fark ederlerse farlardan beni yolda kolayca bulabilirler.

O zaman gün hafiften ağarana kadar bekleyip farları açmadan gitmek en iyisi. Güneş daha ufuktan yükselmemiş olacak. Ve ben sessizce motoru çalıştırıp otoparktan sıvışırken herkes hâlâ uykuda olacak. Dışarıda hayatta kalmış başkaları da vardır.

Ya yakalanırsam? diye soruyorum.

Annemin sesi soğuyor. Bob nasıl çıkıyorsa sen de öyle gece yürüyüşe çıktın. Bebek çok huzursuzdu, rahat edemedin, biraz

hareket etmek istedin. Hem sor bakalım makul reddediş ne olmuş? Ne var yani?

Sen sağlığında hiç makul reddediş gibi laflar etmezdin.

Kurt kocayınca köpeklere maskara olurmuş.

Öyle demek istemedim. Bir de böyle ana dilin gibi İngilizce konuşuyorsun.

Senin iki kelime Çincene kalsak işimiz var, diye yapıştırıyor cevabı. Her neyse. Ayağa kalkıyor. Kendine dikkat et.

Tam çıkacakken geriye dönüyor. Kaçmayı başarırsan, bır daha uzun süre seni göremem.

Bu kadar mı yani? diye soruyorum.

Bu kadar, deyip gidiyor.

Uyanıyorum. Çok sessiz. İçine dalsam çıkamayacağım; öyle koyu bir sessizlik. Yapacak tek şey beklemek. Ve beklemek. Ve beklemek.

Yapacak başka bir şey bulamadığımdan gözlerimi yumuyorum. Dua etmeye başlıyorum.

Bir sabah her günkü saatte fotoğraf çekmek için ofisten  ıktım. Tam kapı arkamdan kapandığı sırada, kartımı almadığımı fark ettim. Dönüp kapıyı tutmaya çalıştım ama yetişemedim.  at edip kapandı.

Siktir, diye homurdandım. Başka bir yere koymuşumdur diye paltomun ceplerini tekrar yokladım. Kendime sinirlenmemeye çalıştım. Cüzdanımı, telefonumu unutup  ıkmışlığım o kadar  okken, bunun daha önce olmaması mucizeydi aslında. Ama yine de sarsıldım.

Ofisin kapısında dikilip durumu değerlendirdim. Kapının arasına takoz gibi bir şey koymalıydım, ne zamandır yapayım diyardım.

Kapı ve  er evesi camdı. Dışarıdan kaldırım taşı, beton blok gibi bir şey bulup camı kırabilirdim. Derli toplu bir çözüm olmazdı ama işimi görürdü. Fakat büyük eziyet olurdu. Ağır bir şeyler bulmak için diğer katlara bakabilirdim ama biliyordum ki ya boştular ya da Spectra ofisleri gibi kilitli.

Merdivenlerden indim. On yedinci kat civarında başım dönünce oturup dinlenmek zorunda kaldım. Arada sırada oluyordu baş dönmeleri, hamileliğe yoruyordum. Vızıldayan ışıkların altında merdiven sahanlığında otururken, buna çok devam edemeyeceğimi düşündüm.

Hamileliğim ilerledikçe, her gün onlarca kat inip  ıkamayacaktım.

Ayağa kalktım. Merdivenlerden indim.

Dışarıda güneş alçak, tatlı bir açıyla parlıyordu. Beklediğimden çok soğuktu; adımlarımı sıklaştırdım. Yapacak çok işim vardı.

Atmak için taş bulurum düşüncesiyle kuzeye, Central Park'a yöneldim. Eskiden müşterisi olduğum, şimdi kapalı bütün dükkânların önünden geçtim. Bütün bir yaz her gün Frappucci-

no ala ala artık içimin kaldırmaz olduğu Starbucks'ı geçtim. Her öğlen gittiğim, tavuk çevirmeyi buharda yeşil fasulye, yumuşacık ekmek ve çiçek şeklinde kesilmiş kabak ve havuç garnitürle servis eden lokantayı geçtim. Hatırlayınca midem guruldadı.

Tam o anda bir sokak satıcısı gördüm, kahve ve çeşitli hamur işleri bulunduran, Sentinelcilerin ara verdiklerinde alışveriş yaptıkları arabalardandı. İki sokak ötedeydi. Üzerimde nakit yoktu ama köşede bir Chase Bank şubesi vardı. Denediğim beşinci ATM'de para bulabildim.

Yirmilikler halinde yüz dolar çektim. Makbuz istiyor musunuz diye sorunca, düşünmeden Evet'e bastım. Vermesi epey uzun sürdü. Fişi katlayıp cüzdanımda paraların arkasına koydum.

Tam gidecektim ki aklım bir şeye takıldı. Cüzdanımı tekrar açtım, makbuzu aldım ve silik yazıları okuyabilmek için gözlerimi kısıarak baktım. Vadesiz hesabımın altındaki tutar inanılmaz, kalabalık, hiç sahip olmadığım bir rakamdı. Bir yanlışlık olmuştu herhalde, sistem hatası falan. Gözlerim tarihe gitti, bir şey vardı bu tarihte. 30 Kasım 2011. 30 Kasım 2011. Kafamda çevirip durdum. Bedenim zihnimden önce kavrayınca, kalbimin atışı hızlandı.

30 Kasım 2011. Sözleşmemin son günü. Siktir, diye söyledim.

Bir dakika, gerçekten mi? Telefonumu çıkardım. İK'dan Carole, sözleşmemin PDF'sini göndermişti, bulup açtım.

Belirtilen rakam, Spectra tarafından sözleşmenin 30 Kasım 2011'de sona ermesinin ardından yatırılacaktır. Ücret, vadesinde geriye dönük tüm hak edişlerle birlikte ödenecektir.

Gerçektir. Bugün son günümdü.

Chase'ten boş sokağa dikkatle, her an kafama göktaşı düşebilirmiş gibi çıktım. Binaların uzun vadisi beni sarmaladı. Gökdenlerin kırık camları rüzgârda uğulduyordu. İlk kez korktuğumu hissettim. Sözleşmem bitince ne yapacağımı hiç düşünmemiştim. O kadar ileriye hesaplamamıştım. Niye para çekmiştim ben şimdi? Ha, kahve tezgâhı. Tam karşımdaydı. Bir içgüdüyle yürü-

düm arabaya doğru. Kahve kurabiye. Amacım kahvenin yanında yiyecek bir şey almaktı.

Belki son günüm olduğunun bilinçaltımda farkındaydım da ondan kapattım kapıyı arkamdan. Belki kendime yeter artık diyordum. Hem artık Spectra'nın çalışanı değilsem de ne fark ederdi ki? Babam ne derdi hep: Çalışmak başlı başına ödüldür. Aynı zamanda avuntudur da.

Arabaya yanaşıp, Bir kahve, bir de yiyecek bir şey lütfen, dedim. En tazesı neyse o olsun, hiç fark etmez.

Cüzdanımdan bir yirmilik çıkarıp tezgâha koyduktan sonra fark ettim. Camekândaki muzlar kapkara olmuş, kuruyup kalmıştı. Sinekler üşüşmüştü. Kekler, kruvasanlar, kurabiyeler küfle kaplanmış, paketlerinin içinde kokuşmuş, çürümüştü. Arabanın içine doğru baktım. Kimse yoktu.

Siktir, diye söylendim.

Uzaklaştım. Central Park'a gitme planımı unutup gezinmeye başladım. Limon ısırmanın şoka girmeyi engellediğini okumuştum bir yerde. Bir de taş bulmam lazımdı. Buraya kadar sırf bunun için gelmişim. Taş, limon, taş, limon. Taş ve limon almam lazımdı.

Taş, limon diye diye bir süre yürüdükten sonra kendime engel oldum. Gezinmeye devam ettim.

Bir ara kafamı kaldırdığımda Henri Bendel'in önünde durduğumu gördüm. Vitrinden içeri baktım, yağmalanmış ve tarumar edilmişti; kozmetik tezgâhları devrilmiş, Annick Goutal parfüm teşhiri, el çantaları etrafa saçılmıştı.

Henri Bendel mağazasına tek girişim, Spectra'dan istifa etmeye çalıştığım dönemdeydi. Bir yılını yeni doldurmuşken, etraflıca düşündükten sonra ayrılmaya karar vermişim. Hep böyle ürün koordinatörlüğü yapmak, New York'taki ofisimden Güneydoğu Asya'da çeşitli fabrikalara İnciller, tıraş bıçakları, Nike ayakkabılar ıvırlar zıvırlar sipariş etmek istemiyordum. Bir insanın bir işi iyi kötü kıvrması demek, o insan o işi yapmalıdır demek değildir.

O gün ofisten çıkmadan önce Michael Reitman'a istifa dilekçemi teslim etmiştim. Şaşırmıştı; hiç konuşmamıştık bunu ve ayrılacağıma dair bir işaret de vermemiştim.

Bundan sonra ne yapacağını düşündün mü? diye sormuştu.

Hayır, demiştim. Sadece uzun vadede bu işi yapmak istemiyorum.

Ne zaman karar verdin buna? diye sordu, istifa mektubumu kanıt inceler gibi didikleterek.

Daha dün gece, dedim. Sonra da, Özür dilerim, diye ekledim.

Özür dileyeceğin bir durum yok, diye o kadar sakın cevapladı ki içten içe köpürüyor diye düşündüm. Ama ayrılmama üzüleceğim. Çok iyi bir ürün koordinatörüydün.

Kararı dün gece verdim ama bir süredir aklımdaydı.

Çabuk öğrendin, diye devam etti, üstelik gitgide zorlaşan yeni projeler üstlenebildin. Hong Kong ofisi senden övgüyle bahsediyor. Çeşitli İncil projelerinde sorun giderme çalışmaların çok başarılıydı ve yüksek etkili, büyük ölçekli yapım projelerini iyi yönetebilmen şirketimiz için büyük bir değer.

Teşekkür ederim.

Sonraki sözcüklerini dikkatle seçti. Ama gençsin. Burada daha bir yıldır anca çalışıyorsun.

Bir yıl üç ay, dedim.

Çok gençsin, dedi tekrar. Belki de herkesin hayatta sevdiği işle geçimini sağlayabileceğine inanıyorsun.

Yani ben... Ne diyeceğimi bilemeyip bocaladım. Hayatımın bu kadar çabuk daralmasını istemiyorum. Bu iş güzel bir iş. Ama ömür boyu burada çalışabileceğimi düşünmüyorum.

İstifa mektubunu katlayıp zarfa geri koydu. Karar senin; ben yalnızca emin olmanı istiyorum. İyi yaptığın, insanların da seni takdir ettiği bir iş bulursan, sakın burun kıvrma. Maaş veya menfaatlerle ilgili bir konuysa görüşmeye açığım. Zarfı tekrar bana uzattı. Pazartesiye kadar kafanı dinle, kararını gözden geçir. Cuma günü izin kullan. Hafta sonu etraflıca düşün. Emin olman önemli.

Eminim ben, dedim aceleyle.

O zaman çok emin ol, dedi.

Hemen ofisten çıkıp kafamı toplamak için sokaklarda dolaştım. Soğuk bir perşembe akşamıydı. Michael'ın argümanları karşısında kararuma olan güvenim sarsılmıştı. Kendimi işi bırakmaya ikna etmek, bütçemin el vermeyeceği, çok pahalı bir harcamayı haklı çıkarmak gibiydi. Güvenimi iki dakikada yerle bir etmiş olması da ayrıca sinir bozucuydu.

Bir ara Henri Bendel'e girdim ve döner merdivenini çıkıp kendimi iç giyim reyonunda, kombinezonlar, gecelikler, sutyenler, külotlar arasında buldum. Artık işsiz olduğum için, bir reyon görevlisi yanaşacak da yardım teklif edecek diye korkuyordum. Ancak yine de adımlarımı ağırlaştırarak bu yabancı güzelliklere, pahalı ve incecik kumaş cinslerine, olur olmadık yerde karşıma çıkan dantellere, dikişli kalın derilere, çemberlere hayretle baktım. Üretim sürecini düşündüm. Böyle güzel ve narin parçalar ancak İtalya'nın dağ köylerinde yaşayan, yumuşacık taze peynirler ve çiçek ballarıyla beslenen zanaatkârların elinden çıkabilir gibi geldi.

Belki de rahibelerin.

Eflatun renkli, dantelli bir badiye yaklaşıp arkasındaki etikete baktım: Made in China. Ya ne olacaktı? Çiçek desenli, uçuk mavi kaşkorseye baktım. Made in Bangladesh. Bir külot takımı. Made in Pakistan.

Nereye gidersen git, dünyanın gerçeklerinden kaçamıyorsun. Pazartesi Spectra'ya döndüm.

Gökyüzünde güneş alçalıyordu artık. Amaçsızca, daireler çizerek, semtten fazla uzaklaşmayarak dolaşıyordum ve kimseleri görmedim; önemli anıtların ve kültür kurumlarının önünde nöbet tutan Sentinelcileri bile. Hatta en son ne zaman nöbette bir Sentinelci gördüğümü hatırlayamıyordum. Hepsi çekilmiş miydi?

Paltomun içinde iyice büzüldüm. Dişlerim takırdıyordu. Ellerimi ceplerime soktum.

Caddenin karşısında Juicy Couture vardı. Görüp NY City için belgelediğim halinden eser kalmamıştı. Vitrini kırılmış ve karşıya geçerken Henri Bendel gibi oranın da yağmalanmış olduğunu gördüm. İçerisi darmadağındı; gökkuşağı kadife eşman takımları renk patlaması halinde etrafa saçılmış, aralarına güneş gözlükleri, el çantaları, cep telefonu kılıfları serpiştirilmişti. Vitrinin kırıldığı yerden içeri baktım. Yerde yatan satış görevlisi kadını hemen gördüm. Mallara bulaşan kanı kurumuştur Kafasına sert bir cisimle vurmuşlardı.

Aman yarabbi, dedim.

Dediğim gibi de düştüm. Daha doğrusu, vitrinden geri geri uzaklaşırken kaldırımın bittiğini fark etmedim ve düşüp kuyruk sokumumun üstüne oturdum. Acısı burun kemiğimi sızlattı, gözlerimi yaşarttı. Uzun süre kımıldayamadım; yarım kaldırımda, yarım sokakta öylece oturdum.

Havayı metalik kan kokusu doldurdu. Burnumda kan var mı diye baktım ve burun kanaması olduğunu doğruladım.

Bebek içimde çılgınca çırpındı.

Aniden, paldır küldür idrak ettim: Gitmeliydim. Bu kaldırımdan, bu mahalleden değil sadece, New York'tan. New York'tan gitmem gerekiyordu. Hemen. Bugün. Bu dakika.

Işınlanmış gibi, kendimi Lincoln Tüneli'nin girişinde buldum.

Sağda metal bir tırabzanın gerisindeki yaya yoluna korka korka adım attım. Biraz yürüdüm, birkaç yüz metre gittim belki, sonra geri döndüm. Karanlık çok ürkütücüydü. Ampullerin çoğu patlamıştı, kalanlar da yanıp sönüyor, tünel boyu terk edilmiş arabaları aydınlatıyordu. İçlerinden neler çıkacağını düşünmek istemiyordum.

Çaresiz kalarak, tekrar girmek için cesaretimi topladım.

Tam girişinde, şehre gelen tüm arabaları karşılayan bir reklam panosunda New York Life sigorta şirketinin reklamı vardı. İki torununa sarılmış bir dede fotoğrafının yanında slogan:

HAYAT, NE UĞRUNA YAŞADIĞINI BİLMEKTİR.

O dakika uzakta tek bir taksi gördüm sokakta ilerleyen. Okul onünden geçiyormuş gibi bir hızla, şeritten şeride gezinerek gidiyordu. Gün öyle hülyalı, işaretlerle doluydu ki bunun da bir halüsinasyon olduğunu düşündüm.

Yine de durdurmak için elimi kaldırdım.

Mucize eseri durdu, daha doğrusu durur gibi yaptı. İçeri baktım.

Eddie? dedim.

Bana bakmadı. Dosdoğru önüne bakmaya devam ediyordu. Araba da salyangoz hızında ilerlemeyi sürdürüyordu. Sürücü kapısını açıp şiddetli bir vücut kokusu dalgasına maruz kalarak el frenini çektim ve arabayı durdurdum.

Eddie, dedim tekrar. O olduğundan emindim ama yüzü hatırladığımdan daha çöküktü.

Maskesi yoktu. Omzunu dürttüm ama bir tepki vermedi, dosdoğru karşıya bakmayı sürdürdü. Ayağı hâlâ gaz pedalında duruyordu. Hummalı göre göre alışmışım artık. Neye benzediklerini biliyordum.

Eddie'yi kendi arabasından, ekmek teknesinden yaka paça indirmemi bu mazur gösterir belki. Mücadele olmadı.

Eski, tangır tungur Ford'a bindim ve basıp gittim. New York'tan ayrılışımın gerçek öyküsü bu işte.

Gelgelelim... Belki bir başka gerçek öykü daha vardır. O öyküde, Eddie hummalı değildir. Belki o da benim gibi şehirden kaçmak istemiştir. Belki, bitkin ve sağlıksız haline rağmen, yol kenarında gördüğü bir tanıdığa yardım etmek için durmuştur ve ben onu hummalı sanmışımdır yanlışlıkla. Bu mümkün. Emin olamam. Çünkü o kadar dikkat etmiyordum. Sadece kendimi düşünüyordum. Bu sayede de varacağım yere ulaştım.

Vakit geldi.

Yataktan kalkıyorum. Pijamalarımı çıkarmaya başlarken aklıma geliyor, duruyorum. Biri görürse, üstümü değiştirmiş olmam beni ele verir. Sadece üzerime kalın Marmot paltomu alıyorum. Yürüyüşe çıkmıştım. Uyku tutmadı, ben de biraz dolaşayım dedim. Malum, hamilelikte uyku düzeni altüst oluyor.

Verdiğim bir taviz, spor ayakkabılarımı giymek. Yerler çok soğuk.

Kalbim öyle şiddetli atıyor ki parmak uçlarımda zonklamalar halinde hissediyorum. Bu sabah hiç olmadığı kadar hareketli olan Luna, mısır patlaması gibi serseri devinimlerle kıvıldanıyor içimde. O da heyecanlı. Korkma, diyorum ona.

Yazdığın öyküyü önce kendine sat. Artık inanamayacağın noktaya gelene kadar inan ona. Sabahın beşinde yürüyüşe çıktın. Üstünde pijamaların var, ayağında ayakkabı olmasının tek sebebi de otoparktaki portatif tuvaletleri kullanacak olman. Ayakkabı giymeden otoparka çıkılır mı? Uyku tutmadı, kalkıp tuvalete gitmen gerekti. Sephora'dan Hot Topic'e ulaşmak için, ikinci katı boydan boya aşmam, iki yürüyen merdiven ve on kadar dükkân geçmem lazım. Geçende yağan karlar biraz eridiğinden içeriye hafif seher ışığı sızıyor.

İkinci katı kolaçan ediyorum; boş ve güvenli. Yaramazlık yapıyor gibi hissediyorum kendimi.

İçimden koşmak geçiyor ama yapmıyorum. Ne yavaş ne hızlı, kararlı adımlarla yürüyorum, saklayacak bir şeyi veya karanlık niyetleri olmayan birinin adımlarıyla. Asma kattan baktığımda birinci kat da boş görünüyor. Belki niyetimi kendimden bile gizledim. Hissettiğim rahatlık beni şaşırtıyor.

İşte Hot Topic, sağımda geniş ve siyah cepmeli bir dükkân.

Uzaktan önünde bir şey görünmüyor. İçim cız ediyor. Paniğe kapılmamaya çalışıyorum. Belki yerededir de bu mesafeden göre-

myorumdur. Küçük bir anahtar, belki bej renkli fayanslara ka-
nışmıştır. Bulurum. Bulacağım ve eğilip parmaklarımın arasına
alarak nihayet niyetimi açık edeceğim.

Nefesimi tutarak yaklaşıyorum. Tam Hot Topic'in önüne ge-
lene kadar anahtarın orada olmadığını göremiyorum. Anahtar
yok. Hiçbir şey yok.

Anahtar çingirtısı.

Aman yarabbi. Başımı kaldırıyorum.

Bob, Hot Topic'ten çıkıyor.

Yutkunuyorum. Bob, diyorum yüzünden bir duygu okunma-
dan bana doğru yürürken.

Gözlerine bakıyorum; yalanlar söylemeye, her türlü iddia-
yı inkâr etmeye hazırım. Yüzünü çok farklı şekillerde gördüm.
Öfkeliyken de, memnunken de, kontrol sağlamaya çalışırken de.
Onun tersine de gittim, düzüne de. Okumak, sesimi duyurmak,
varanmak, karşısında rol yapmak için çok zamanımı harcağım
bir yüz bu. Kendimi hep ona göre şekillendirdim; hizaya girebi-
lirsem, suyuna gidebilirsem, kendimi biraz daha kalıbına sığdı-
rabilirsem bir sorun kalmaz diye düşündüm.

Ama yüzünde şimdiki gibi bir ifadeyi hiç görmedim. Bomboş
bir surat; ne öfkeli, ne sinirli, ne üzüntülü. Hiçbir şey yok.

Gitgide yaklaşıyor. İçgüdüsel olarak kenara çekiliyorum. O
da yürüyüp geçiyor.

Uyurgezer mi acaba? Bu kadar şanslı olabilir miyim?

Dönüp inanamayarak bakıyorum ona. Vücut dilinden beni
gördüğü hiç anlaşılmıyor. Akıcı ve rahat hareketlerle yürüyüp
merdivenden inerken arkasından bakakalıyorum.

Kemer halkasında alüminyum karabinadan sarkan anahtar-
ları, cam tavandan giren seher ışığına tutuluyor. Parıldayıp beni
çağırıyorlar.

Derin, titrek bir nefes veriyorum. Peşine düşüyorum. Bob'un
izinden yürüyüp mesafeyi daraltmak için yürüyen merdiveni
hızla iniyorum. Bir yanımla, ansızın kendine geleceğinden, uya-
nacağından korktuğum için, olabildiğince sessiz yürüyorum.

İlk kata indiğimizde birkaç adım ilerimde, Old Navy'nin
önünden geçiyor. Beyaz tişörtünde kahve lekesi var. Bob'u hiç

tişörtlü görmedim aslında. Bizim yanımızda giyimine özen gösteriyor. Tişört ince olduğundan, altında pembe derisini görebiliyorum.

Anahtarlar çingirdiyor da çingirdiyor.

Gitgide yaklaşıyorum. Ensesini, yakasından çıkan kıllarını görebiliyorum. Etli omuzlarını da. O kadar yakınındayım ki nefesindeki sabah ekşiliğini alabiliyorum. Annesinin babasının evdeki kavgalarından kaçmak için alışveriş merkezi turlayan genç Bob'u düşünüyorum. Ve yapmıyorum dediği gece yürüyüşlerini.

Anahtarlar çingirdiyor da çingirdiyor. O anda ayıyorum.

Koşup Bob'un önüne geçerek yüzüne bakıyorum. İdraksizce yaklaşıyor bana; perde inmiş gözlerinde en ufak bir kıvılcım dahi yok. Herhangi bir nesneye değil de, orta menzilde bir noktaya bakıyor, görünmez bir film izlermiş gibi. Yaklaştıkça emin oluyorum. Hummalı bakışı bu. Daha önce de gördüm bu bakışı, evine ava çıktığımız gece Ashley'nin yüzünde, yani Ashley'yi son görüşümde, yani Janelle'i son görüşümde.

Nabzım deli gibi atıyor. Bütün kan beynime toplanıyor. Sert, hırıltılı bir ses duyuyorum ve kendi titrek, öfkeli nefesim olduğunu bir an sonra fark ediyorum. Aniden öfkelenişim beni bile şaşırtıyor.

Mükemmel, olağanüstü bir iş çıkardın, diyor Michael Reitman.

Bob'u itiyorum, bunun kuvvetiyle sendeliyor. Bir daha, bir daha; nihayet sırtüstü devrilip yerde kayıyor biraz. Ezilmiş bir böcek gibi sırtının üstünde, ellerini havada boşa sallıyor. Anahtarları kapıp gitsem olur ama göğsüne, karnına, kasıklarına, suratına, neresine gelirse tekmeler savuruyorum. Öfkeyle ve gitgide hızlanarak iniyor yumruklar tekmeler, karşılık verecekse de fırsat bulamasın diye. Kendini korumak için ellerini bile kaldırmıyor çünkü. Bu da beni iyice hiddetlendiriyor. Suratına, kırpışmayan gözlerinin içine tükürüyorum. Savurduğum tekmelerden çıkan haşırtılar ve çatırtılar, abartılı bilgisayar oyunu efektleri gibi.

Candace!

Başımı kaldırıyorum. Adam birkaç metre ötemde. Bir anda belirivermiş. Suratındaki hayret hızla yerini kontrollü, otoriter bir ifadeye bırakıyor.

Candace. Pişman olacağın bir şey yapmadan dur, diyor Adam yüksek sesle, çocukla konuşur gibi tane tane. Hemen durursan bir şey olmamış gibi yapabiliriz.

Ettiği lafı çok komik bulmuş olacak ki titrek ve haşin bir kahkaha geliyor kulağıma. Ama onun yüzü değişmedi, ağzı bile açık değil. Başkası gülüyor. Tanıdık bir kahkaha, ağzına çakıl doldurmuş gibi, çamaşır makinesine taş koymuş gibi, ofis partilerinde dikkatleri çeken bir kahkaha. Benim. Ben gülüyorum. Gülüyorum çünkü bunca zaman Adam'la iki kelime etmemişiz, şimdi karşıma dikilmiş şöyle yap böyle yapma diye buyuruyor.

E bu da komik.

Adam'ın gözünün önünde Bob'un bedeninin üzerine eğilip kemer halkasından karabinayı çıkarıyorum. Yerde kan var.

Doğrulduğumda göz göze geliyoruz. Sakın takip etme, diyorum. Ardından da muzaffer taklidi yaparak, kararlı adımlarla otopark kapısına yürüyorum. Arkamdan bağırışmalar yükselir yükselmez depara kalkıyorum. Rachel hücrelerinden çıkıyor, yüzünde çaresizlikten başkası okunamayan karışık bir ifade. Gel benimle! diye bağıyorum ona. Ben yaklaşırken o irkilip tekrar içeri giriyor, ben ise ayaklarımı vura vura kapıya ulaşıp var gücümle abanarak –çünkü ya peşimden geliyorlar ya da kapının açma kolunun takırtısını duyuyorum– kendimi dışarı atıyorum.

Nissan Maxima birkaç adım ötemde, diğer arabaların yanında, engelli park yerinde duruyor. Kapıdan fırladığım sendeleme hareketinin hızıyla ona doğru yöneliyorum, bir tek asfaltta iki çizginin arasına ağız dolusu kusmak için duruyorum. Kapı kilitli değil. Binip anahtarı sokuyorum. Motor gürültüyle çalışıyor.

Belki Rachel peşimden gelmiştir, o da bir kaçış yolu arıyordur diye arkama bakıyorum. Ama kimse gelmiyor. Kapı açılmıyor.

Otoparktan çıkıp siktirip gidiyorum.

Epey bir süre, sırf Tesis'le arama mesafe koymak için, nereye gittiğimi bilmeden öylesine sürüyorum.

Nereye gideceğimi düşünmeye, 21 numaralı Illinois yoluna saptığımda başlıyorum. Sekiz şeritli bir yol, geçecek geniş yer var. Nasılsa fazla araba terk edilmemiş. Chicago tabelalarını takip ediyorum. Işığın vurduğu ağaçlar, bir nehir yatağını gizliyor. Jonathan bir keresinde Illinois'nin nehirlerini anlatmıştı bana, Büyük Göller kıyısının akarsularla girintili çıkıntılı olduğunu. Sağ tarafımda araziye iş merkezleri, oto yedek parça mağazaları, sözde konaklı yeni siteler, kiralık depo alanları, bir Benihana, kahvaltıcılar, yengeççiler ele geçirmiş.

Arkamda farlar göreceğimden korkarak arada bir aynaya bakıyorum. Az sonra fara gerek kalmıyor. Güneş ağır ağır yükseliyor, sonra bir anda tüm gücüyle gözüme giriyor. Torpido gözünü karıştırıp bir güneş gözlüğü buluyorum. Ashley'nin çakma Chinatown Chanel gözlüğü. Pencereyi aralayınca sabah soğuğu yüzüme çarpıyor. Saçlarım uçuşup gözlerime giriyor.

Bir süre tek bir bina bile görmüyorum.

Ters yönde gidip şehirden uzaklaştığımı düşünmeye başlıyorum. Derken Illinois 21 daralıyor, dört şeritli Milwaukee Caddesi oluyor ve doğru yönde olduğumu anlıyorum, hissediyorum. Jonathan'ın anlattığı kadarıyla, şehri ve banliyölerini boydan boya çaprazlamasına kesen ve birkaç ilçeyi geçen bir cadde.

Glenview. Niles. İlçelerin adlarını, yanımdan geçen otomobil bayilerinin, mobilya mağazalarının, bankaların, fırınların, gelinlik mağazalarının adlarından çıkarıyorum. Belki bir kilometre boyunca süren arazinin abartılı bir golf sahası olduğunu sanıyorum önce, derken mezarlık olduğunu ve ortasında nedense terk edilmiş kamp çadırlarının da bulunduğunu fark ediyorum.

Direksiyondaki ellerimin titremesi durdu.

Soluk alıp verişim yavaşlıyor. Kalbim sakinleşti.

Bir üst geçidin altından geçerken, yol kenarında alelacele yapılmış Katolik adakları görüyorum, Meryem Ana ve aziz tasvirli, mumları dibine kadar yanıp bitmiş. Çevrelerinde boş uyku tulumları ve plastik bahçe mobilyaları oluyor. Orayı geçtikten sonra, bu adakları ve tulumları bütün üst geçitlerin altında görebiliyorum. İnsanlar şehirden yayan kaçarken bu duraklara sığınmışlardı mutlaka. Uyuyup dua etmişlerdi.

Güneş kayboluyor. Hava kapanıyor. Yağmur yağacak. Benzin yarım depodan az. Bir yere kadar götürür. Chicago'ya girip uzun uzun dinlendikten sonra malzeme toplayacağım ve yolumu çizeceğim. Şehrin sığınılacak binlerce deliği vardır.

Chicago'ya yaklaşırken, yol darmadağın, terk edilmiş arabalarla dolmaya başlıyor ve sağ şeride sıkışıyorum. Ne zaman bir çıkış görsem sapıp başka bir yola bağlanmayı düşünüyorum ama içgüdüsel olarak tam çıkıştan önce kendi şeridime dönüyorum.

Milwaukee Caddesi'nden ayrılamam. Bildiğim tek yer burası.

Kulaktan dolma bir bilgi olsa da bilgi işte. Jonathan bana yataкта uyur uyanık sohbet ederken Chicago yıllarını o kadar anlatmış ki anıları anılarıma sızmış âdeta. Beyin tam uyumadan önce sünger gibi emici oluyor ve kimyasalları ortalığa saçıyor ya, hatırlayışının derinlerine inmişim, dantel gibi anıları benim içime işlenmiş demek ki. Bir başka hayatta buraya geldim ben.

Onun evinden Milwaukee Caddesi'nin sesleri duyuluyor: Tam kapısının önünde duran gece otobüsleri, itfaiyenin canavar düdüğü, çete çatışmalarının silah atışları. Kaçınılmaz olarak ambulansların telaşlı çılgılığı. Cadde sürekli bir hezeyan içinde yaşıyor sanki; şerit şerit yığılmış arabaları, trafiğin abartılı uzunluğunu boydan boya kesmek için yarısan müdahale araçlarının her sireninde kaçışıp sonra tekrar toplanıyor. O evde yaşadığı üç yıl boyunca güney Illinois'deki ailesinden uzak durdu, gece yarısı sarhoş telefonlarına çıkmadı, Noel'de yanlarına gitmeyi reddetti. Memleketi artık Chicago olmuştu ve her yer gibi orası da değişiyordu. Mahalle mutenalaşırken çeteler daha batıdaki sokaklara

itelenmiş ve silah sesleri uzaklaşmış, bir süre sonra hiç duyulmaz olmuştu. O arada mango, carnita ve boruya benzeyen, içi krema dolgululu tatlılar satan dükkânlar da kapanmıştı. Başka gece sesleri çıktı ortaya: Dairesinin altındaki 24 saat açık çamaşırhanedeki makinelerin, döşeme tahtalarından yükselip onu uykuya çağıran uğultusu gibi.

İnsanın ailesinden uzak oturduğu ilk yer, insan olduğu, kendisi olduğu yerdir, demişti bana.

O kadar zamandır kimsesizim ki asla da yetinemeyeceğim bir şeyleri bulmak için dolaşmaktan yoruldum. İki köksüz insanın çocuğu Luna'nın hayatı farklı olsun istiyorum. Benden başka hiç kimsesi olmadan doğacak; ait olduğu bir yeri, bir memleketi de olamayacak. Bir yerde kalalım istiyorum. Belki babasının yaşadığı ve çok sevdiği Chicago olabilir bu yer.

Gökyüzü yarıyor ve yağmur iniyor. Damlalar camda dağılıyor. Silecekleri çalıştırmak istiyorum ama arızalı; bulanık yolu gözlerimi kısarak seçmeye çalışıyorum ben de.

Chicago il sınırlarına girdiğimi ilk anda fark etmiyorum çünkü bir anda gökdelenler çıkmıyor ortaya ama bir süre sonra hissediyorum. Farklı geliyor. Farklı da görünüyor zaten, sıra sıra çarşılar ve tentelerinin rengi solmuş tuğla binalarla. Birkaç sokakta bir otobüs durakları. Eski göçmen bakkallarını, toptancı halini, MoneyGram merkezlerini, yatak fabrika satış mağazalarını, köpüklü sulu tabelası duran oto yıkamacıyı, vitrinlerinde hâlâ sosisler sallanan eski dünya şarküterilerini ve düğün pastaları hâlâ duran pastaneleri geçiyorum.

Ding ding ding ding ding. Benzin ışığı yanıp sönerak yakıtın bitmekte olduğunu söylüyor bana.

Ama Milwaukee Caddesi'nden sapmıyorum. Dümdüz, kaymak gibi, araba kullanması kolay. Neredeyse hiç viraj çıkmıyor insanın karşısına ama üçlü kavşakları biraz karışık. Güneye gittikçe daha da mutena semtlere geliyorum. Western Union'ların yerini bankalar, leş barların yerini kokteyl salonları, kahvaltıcıların yerini suçiciler, bel ağrısı merkezlerinin yerini yoga stüdyola-

rı, Payless ve Gap outlet mağazalarının yerini butikler, fırınların yerini pasta sanat atölyeleri alıyor. Daha iskeleleri duran yeni binalar da var. Sağımda, demiryolu üst geçidinde, iki istasyon arasında, evlerin ve binaların tepesinde kalmış bir metro treni gözüme çarpıyor.

İleride gökdelenler ufak ufak seçilmeye başlıyor. Hava puslu, üstüne de ön camım bulanık. Sears Tower'ı, Hancock'ı görüyorum ve o zaman fark ediyorum ki ben aslında Chicago'ya geldim daha önce.

Çok küçüktüm; babam iş seyahatine giderken annemle peşine takılıyor, biz de turistik gezi yapıyorduk. New York'a da bu şekilde gitmiştik ama Chicago ondan önce olmalıydı. Sekiz yaşındaydım galiba. Seyahat iki günlüktü, belki o kadar bile değil. Çok bir şey hatırlamıyorum; bütün tatil boyunca aralıklı yağmur serpiştirmişti, yağmur durduğunda da hava kapalıydı, o yüzden Chicago şehrine dair tek izlenimim, terleyen bir gri bulutun altında oluşuydu. Babam konferansa gidince annemle takıldığımız şehir merkezi, kara binalardan bir labirent gibiydi. Yağmur her indirdiğinde farklı bir otele veya mağazanın içine attık kendimizi.

İlkbahardı sanıyorum. Annemle sığındığımız iş merkezlerinden birinin lobisi tepeden tırnağa siyah yüzeylerden oluşuyordu ama ortasında renkli, mevsimlik bir dekorasyon da vardı: pastel kurdelelerle süslü, beyaz renge boyanmış kümes benzeri bir yuva. Yaklaşıp içine baktık. İçinde, talaşlarda debelenen bir sürü canlı beyaz tavşan vardı. Üzerindeki afişte de MUTLU PASKALYALAR yazıyordu.

Resepsiyon görevlisi yaklaştı. Tavşanlar Paskalya için getirildi, dedi tane tane. Sonra anneme bakarak sordu: Paskalyayı biliyor mu?

Annem dikildi. Evet.

Kucağına alabilirsin istersen. Gri benekli beyaz bir tavşanı kümesten kaldırıp kollarıma bırakacak oldu.

Almasın, teşekkür ederiz, dedi annem benim adıma, sonra beni omzumdan kavrayıp döner kapıdan çıkardı.

Dışarıda binanın tentesinin altında durup yağmura karşı şemsiye açarak ya da başlarının üstünde gazete tutarak korunan insanların üst geçitten yürüyüşünü izledik.

Burada otursak nasıl olurdu dersin? dedi Çinceye dönerek. Ben çalışırım, sen ne yaparsın?

Sen çalışırsın, ben oyun oynarım, dedim.

Ben çalışırım, sen yemek yaparsın, diye kararını verdi. Yemeği temizliği sen yaparsın. Pilav tenceresini kullanmayı biliyor musun?

Evet. Pirinçle suyu içine koyup düğmesine basıyorsun.

Öyle değil, pirinci önce yıkayacaksın. Yıkayacaksın ki tadı tozlu olmasın. Pirinci en az bir dakika soğuk suda yıkayacaksın. Bunu yapabilirsen, bir de zencefilli soğanlı balık buğulamayı öğrenirsen, ben çalışabilirim.

Ne iş yapacaksın?

Bir an sessiz kaldı. Sonra ağzını yayararak, Personal wealth management, dedi. İş görüşmesine çıkar gibi İngilizce söylemişti. Yani insanların paralarını yönetiyorsun, ev almalarına, emeklilik birikimlerine yardımcı oluyorsun. Böyle bir binada çalışırım.

Sonra birden, ona ben engel oluyormuşum gibi sertçe baktı bana. Ama benim bunu yapmam için senin evde kalman lazım. Sen evde kalacaksın, ben işe gideceğim. Tamam mı?

Tamam, dedim ben de.

Geçtiğim cadde boyunca, 56 numaralı Milwaukee otobüsünün durakları var. Başka bir hayatta, annemin ikinci hayatında, 56 numaraya binip şehir merkezine ve tüm nimetlerine ulaşıyorum: Lavazza kahveler, duvarları ahşap döşemeli cadde lokantaları, State Street'teki mağazalar. Arkada oturup güneş gözlüğü takarak diğer yolcuları izliyorum.

Sabah işe gidiyorum. Akşam eve dönüyorum.

Şehirde yaşamak, şehrin inşa edilmesine sebep olan hayatı yaşamaktır; onun programına ve ritmine ayak uydurmaktır; sabah ve akşam saatlerinde senin gibi işe gidip gelen kalabalıkların

arasında sana çizilmiş yolu yapmaktır. Şehirde yaşamak, nimetlerinden yararlanmaktır. Restoranlarında yemek. Barlarında içmek. Mağazalarından alışveriş yapmak. Belediye vergisini ödemek. Evsizine sadaka vermek.

Şehirde yaşamak, imkânsız düzeninin bir parçası olup aynı zamanda da onu yaygınlaştırmak demektir. Sabah uyanmak. Erken işe gitmek. Aynı zamanda da o düzenden zevk almaktır; yoksa kim ister her gün aynı rutinleri tekrarlamayı?

Döner kapının az uzağında, binanın duvarına yaslanarak, yukarı çıkmadan önce içilen, günün ilk ve yakıcı sigarası. Soğuk bir kış sabahı, gölden esen rüzgâra kapılıp gelen, sahil yolundaki kamyonların ve arabaların egzoz dumanı.

Şehrin içine doğru indikçe, Milwaukee Caddesi pas tutan arabalar, duraklarına hiç varamamış otobüslerle tıkkışık hale geliyor ve geçilmez olmaya yaklaşıyor. Sanki herkes mesai trafiğinin ortasında terk etmiş arabasını. Araba öbeklerini geçebilmek için kaldırımdan sürüyorum. Belki iki kilometre var bu araba mezarlığı. Nissan'dan bir homurtu yükseliyor. Benzin ışığı hırsıyla yanıp sönüyor.

Ama yine de gıdım gıdım ilerlemeye devam ediyorum. İleride bir inşaat vinci tam kavşağa devrilmiş ve sokak lambalarını, arabaları ezerek birkaç caddeyi kapatmış. Trafiğin durmasının sebebi buymuş. Devrik vincin etrafından dolanıp kapanmamış tek caddeye dönüyorum. Artık Milwaukee'de değilim. Araba birkaç sokak daha gittikten sonra sarsılarak duruyor. Gaza sonuna kadar bastığımda cazgır bir itiraz sesi yükseliyor, başka da bir şey olmuyor. Motor susuyor.

Sessizlik. Buraya kadar.

İleride kocaman ve leş gibi bir nehir var, üzerinde de kırmızı dövme demirden, süslü bir köprü. Köprünün ötesinde yine binalar, yine şehir.

İnip yürümeye başlıyorum.

TEŞEKKÜRLER

İnancıyla her şeyi değiştiren Jin Auh'ya; Wylie Agency'den Jessica Friedman'a teşekkür ederim.

Değerli görüşleriyle derinde yatan öyküyü yüzeye çıkaran Jenna Johnson ve Sara Birmingham'a teşekkür ederim. Bu roman sayenizde daha iyi oldu. Farrar, Straus and Giroux'daki ekibe de teşekkür borçluyum.

Bu romanı bitirmeme olanak veren finansman ve kaynakları Cornell Üniversitesi'nin MFA programı sağladı. Özellikle J. Robert Lennon, Stephanie Vaughn ve Helena Viramontes'e teşekkür etmek istiyorum. Organizasyondaki başarıları nedeniyle İngilizce bölümü idari ofisine de şükran borçluyum. İyilikleri ve cömertlikleriyle şükran duyduğlarım: Melody Flahart, Lee Froehlich, Isabelle Gilbert, Baird Harper, Jacob Knabb, Elizabeth Merrick, Katie Moore, Hajara Quinn, Kirsten Saracini. Ed Park, NY Ghost'u çalmama izin verdiğin için çok teşekkürler! (New York Ghost huzur içinde uysun.)

Ailem beni göçmenlerin gelenekselleşmiş başarı baskısından uzak tuttu. Sevgileri ve mantıksızca bağırmasına bastıkları için müteşekkirim.

Son olarak da, bunca yolu yanı başımda yüzen Valer Popa'ya teşekkür ederim.